

EUROOPAN KESKUSPANKKI

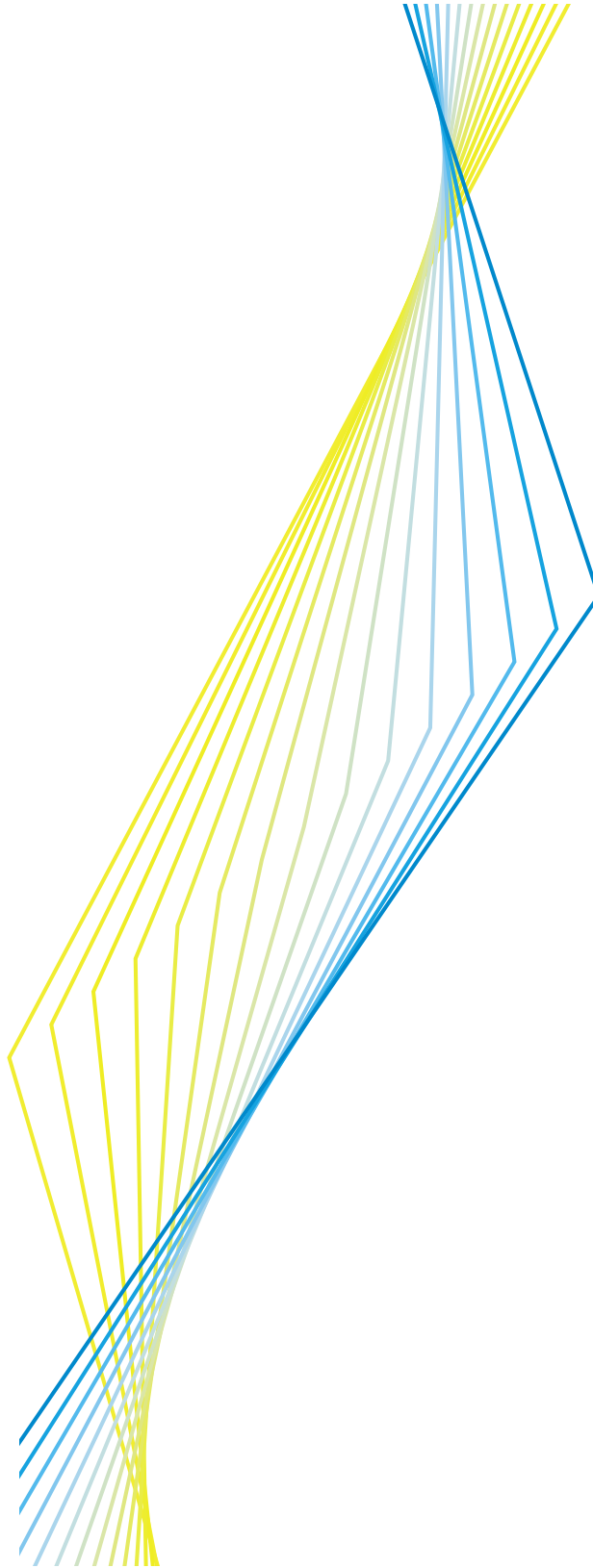
ECB EZB EKT BCE EKP

KUUKAUSIKATSAUS

Syyskuu 2001

EUROOPAN KESKUSPANKKI

KUUKAUSIKATSAUS

Syyskuu 2001

© Euroopan keskuspankki, 2001

Käyntiosoite	Kaiserstrasse 29 D-60311 Frankfurt am Main Germany
Postiosoite	Postfach 16 03 19 D-60066 Frankfurt am Main Germany
Puhelinnumero	+49 69 1344 0
Internet	http://www.ecb.int
Faksi	+49 69 1344 6000
Teleksi	411 144 ecb d

Kuukausikatsauksen laatimisesta vastaa EKP:n johtokunta. Pääkirjoitusta lukuun ottamatta Kuukausikatsaus on käännetty Suomen Pankissa, joka myös huolehtii katsauksen julkaisemisesta.

Kuukausikatsauksen voi tilata osoitteesta Suomen Pankki, osoiterekisteri, PL 160, 00101 HELSINKI; puh. (09) 1831, faksi (09) 174 872; sähköposti: publications@bof.fi.

Kaikki oikeudet pidätetään. Kopiointi on sallittu opetuskäyttöön ja ei-kaupallisiin tarkoituksiin, kunhan lähde mainitaan.

Tämän numeron tilastot perustuvat 13.9.2001 käytettävissä olleisiin tietoihin.

ISSN 1561-0322

Sisällys

Pääkirjoitus	5
Euroalueen talouskehitys	7
Rahatalous ja rahoitusmarkkinat	7
Hintakehitys	29
Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat	36
Julkinen talous	47
Globaali makrotaloudellinen ympäristö, valuuttakurssit ja maksutase	49
Kehikot:	
1 Käteisrahan vaihdon vaikutus liikkeessä olevan käteisrahan määrään ja raha-aggregaatteihin euroalueella	10
2 Euroalueen ei-rahoitussektorin rahoituksen hankinta ja käyttö vuonna 2000	14
3 Rahapoliittiset operaatiot ja likviditeettitilanne 23.8.2001 päättyneenä pitoajanjaksona	18
4 Raaka-aineiden hintojen viimeaikainen lasku lieventää tuottajahintojen nousupaineita	32
5 Elokuun 2001 Survey of Professional Forecasters -kyselytutkimus	35
6 Tieto- ja viestintätekniikan tuotannon hintojen mittaamistavan vaikutus euroalueen kasvulukuihin	41
7 Euroalueen ulkomaankaupan hyödykekohtainen ja maantieteellinen jakauma	58
Euroalueen tilastot	1*
Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet	85*
TARGET-maksujärjestelmä	89*
Euroopan keskuspankin (EKP) julkaisuja	91*

Lyhenteet

Maat

BE	Belgia
DK	Tanska
DE	Saksa
GR	Kreikka
ES	Espanja
FR	Ranska
IE	Irlanti
IT	Italia
LU	Luxemburg
NL	Alankomaat
AT	Itävalta
PT	Portugali
FI	Suomi
SE	Ruotsi
UK	Iso-Britannia
JP	Japani
US	Yhdysvallat

Muut

BIS	Kansainvälinen järjestelypankki
BKT	bruttokansantuote
BPM5	IMF:n maksutasekäsikirja (5. laitos)
cif	kulut, vakuutus ja rahti hintaan luettuina
ECU	Euroopan valuuttayksikkö
EKP	Euroopan keskuspankki
EKPJ	Euroopan keskuspankkijärjestelmä
EKT 95	Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä 1995
EMI	Euroopan rahapoliittinen instituutti
EU	Euroopan unioni
EUR	euro
fob	vapaasti laivassa
ILO	Kansainvälinen työjärjestö
IMF	Kansainvälinen valuuttarahasto
KHI	kuluttajahintaindeksi
NACE Rev. 1	Euroopan yhteisön tilastollinen toimialaluokitus
repo	takaisinostosopimukseen perustuva käänteisoperaatio
SITC Rev. 3	Kansainvälinen ulkomaankaupan tavaranimikkeistö (3. tarkistettu laitos)
YKHI	yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

Euroopan yhteisön käytännön mukaisesti EU-maiden nimet ovat aakkosjärjestyksessä kunkin maan omakielisen nimen mukaan (eivät suomennoksen mukaan).

Pääkirjoitus

Yhdysvaltoihin 11.9.2001 kohdistuneiden ennennäkemättömien terrori-iskujen jälkeen EKP:n neuvosto ilmaisi syvän osanottonsa ja esitti surunvalittelunsa kaikille näiden tekojen vuoksi kärsimään joutuneille. EKP:n neuvosto ilmoitti myös uskovansa, että nämä terroriteot eivät heikennä Yhdysvaltain talousjärjestelmän vahvoja perustekijöitä.

EKP:n neuvosto katsoo, että näiden tapahtumien vuoksi epävarmuus Yhdysvaltain talouden ja maailmantalouden kehityksestä on lisääntynyt. Negatiiviset vaikutukset näkyvät todennäköisesti myös luottamuksessa euroalueella ja talouden lyhyen aikavälin kasvunäkymissä. Samalla inflaation uhka euroalueella todennäköisesti vähenee.

Tätä taustaa vasten ja seuraten Yhdysvaltain keskuspankin avomarkkinakomitean aiemmin samana päivänä tekemää koronlaskupäätöstä EKP:n neuvosto päätti 17.9.2001 laskea eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 50 peruspisteellä 3,75 prosenttiin. Myös maksuvalmiusluoton korkoa ja talletuskorkoa laskettiin 50 peruspisteellä; maksuvalmiusluoton korko laskettiin 4,75 prosenttiin ja talletuskorko 2,75 prosenttiin. Tätä päätöstä edelsi EKP:n keskeisten korkojen lasku 25 peruspisteellä 30.8.2001. Korkoja laskettiin tuolloin, koska kesän aikana saadut merkit viittasivat hintakehityksen näkymien kohentumiseen.

Koska myös euroalueen talouden perustekijät ovat vahvat, EKP:n neuvosto on vakuuttunut, että talouskasvun hidastuminen jää lyhytaikaiseksi.

Terrori-iskujen jälkeen maailman merkittävät keskuspankit ryhtyivät toimiin tukeakseen rahoitusmarkkinoita, jotta ne voisivat toimia normaalisti. Eurojärjestelmä toteutti euroalueella useita likviditeettiä lisääviä hienosäätöoperaatioita helpottaakseen euromääräisten rahamarkkinoiden toimintaa. Lisäksi eurojärjestelmä teki valuuttaswappeja, jotta eurooppalaiset pankit saisivat kiireellisesti tarvitsemiaan dollareita. Nämä operaatiot mahdollisti EKP:n Yhdysvaltain keskuspankin kanssa tekemä swapsopimus, ja ne toteutettiin tarjoamalla dollarimääräisiä talletuksia eurojärjestelmän kansallisille keskuspankeille.

Seuraavat seikat vaikuttivat EKP:n neuvoston arvioon euroalueen hintavakauteen kohdistuvista riskeistä näiden rahapoliittisten päätösten yhteydessä.

EKP:n rahapolitiikan strategian ensimmäisen pilarin tarkastelu osoittaa, että M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden keskiarvo toukoheinäkuussa 2001 oli 5,9 %. Tässä luvussa ovat kuitenkin mukana euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat rahamarkkinapaperit ja lyhytaikaiset velkapaperit, jotka alustavien arvioiden mukaan ovat nopeuttaneet M3:n vuotuista kasvuvauhtia noin kolmella prosenttiyksikön neljänneksellä. M3:n vuotuisen kasvuvauhdin nopeutumista viime kuukausina on tulkittava varoen, sillä kasvuvauhdin nopeutumiseen ovat vaikuttaneet suhteellisen loiva tuottokäyrä ja osakemarkkinoiden laskusuhdanne. Täten M3:een sisältyvät lyhytaikaiset talletukset ja jälkimarkkinakelpoiset instrumentit ovat olleet houkuttelevia sijoitusvaihtoehtoja. M3:n kasvuvauhdin kiihtyminen kuvastaa myös sitä, että kuluttajien oli pidettävä entistä suurempi osa tuloistaan likvidissä muodossa energian ja elintarvikkeiden hinnan noustua. M3:n kasvuvauhdin viimeaikainen nopeutuminen saattaa siis olla vain väliaikaista eikä välttämättä uhkaa hintavakautta keskipitkällä aikavälillä. Lisäksi yksityiselle sektorille myönnettujen luottojen nopea vuotuinen kasvuvauhti on viime kuukausina jatkuvasti hidastunut.

Toisen pilarin osalta voidaan todeta, että käytävissä olevat tiedot viittasivat kysyntäpuolen inflatiopaineiden vähenemiseen jo ennen 11. syyskuuta tapahtuneita terrori-iskuja. Euroalueen BKT:n määrän kasvu hidastui tämän vuoden ensimmäisellä puoliskolla enemmän kuin muutama kuukausi sitten arvioitiin. Öljyn ja elintarvikkeiden hinnan noususta johtuva käytävissä olevien reaalityulojen väheneminen on vaikuttanut kotimaiseen kysyntään odotettua enemmän. Lisäksi odotettua hitaampi talouskasvu Yhdysvalloissa ja Japanin talouskasvun jääminen heikoksi ovat myös heijastuneet maailman muihin talousalueisiin enemmän kuin aiemmin oletettiin. Euroalueen ulkoisen ympäristön näkymien heikentymisellä sekä öljyn hinnan nousun aikaansaamalla yritysten tulosten heikentymisellä on ollut negatiivinen vaikutus myös yksityisen sektorin investointeihin.

Inflaatiovauhti hidastunee lähikuukausina energian hinnan ja tuontihintojen aiemman nousun suorien ja epäsuorien vaikutusten vähitellen poistuessa. Myös elintarvikkeiden viimeaikaisten hintasokkien inflaatiota kiihdyttävä vaikutus vähentyy lähiaikoina. Tuottaja- ja kuluttajahintojen vuotuisen nousuvauhdin hidastuminen edelleen heinäkuussa 2001 on rohkaiseva merkki siitä, että inflaation kiihtyminen on ollut vain väliaikaista. Mikäli muita epäsuotuisia sokkeja ei enää tule, YKHI-inflaation voidaan itse asiassa odottaa hidastuvan lähitulevaisuudessa alle 2 prosenttiin. Inflaation hidastuminen sekä aiemmin tänä vuonna toteutetut veronkevennykset kasvattanevat osaltaan käytettävissä olevia reaalityuloja ja tukevat siten kulutusta.

On erittäin tärkeää, että viime vuosien maltillinen palkkakehitys jatkuu myös vastaisuudessa. Kaksi tekijää tukee näkemystä, että palkkakehitys tulee jatkumaan maltillisena. Ensinnäkin taloudellisen toimeliaisuuden hidastuminen vähentää osaltaan työmarkkinoilta tulevia inflaatiopaineita. Toisekseen kuluttajahintainflaation hidastuminen tulee todennäköisesti hillitsemään taloudellisten toimijoiden inflaatio-odotuksia ja vaikuttamaan siten hinnoittelukäyttäytymiseen ja palkkakehitykseen. Euroalueen joukkolainamarkkinoiden tuotot viittaavat siihen, että rahoitusmarkkinat odottavat hintakehityksen pysyvän sopusoinnussa hintavakauden kanssa keskipitkällä aikavälillä.

Lyhyen aikavälin hintakehitystä arvioitaessa on otettu huomioon mahdollisuus, että käteisen euron käyttöönotto saattaa vaikuttaa kuluttajahintoihin. EKP seuraa hintakehitystä tarkasti niin ennen käteisen eurorahan käyttöönottoa kuin siirtymävaiheen aikana ja sen jälkeenkin. Tällä hetkellä ei ole juuri syytä olettaa, että eurohinnoihin siirtyminen nostaisi merkittävästi hintoja. Eurosetelien ja -kolikoiden käyttöönotto itse asiassa parantaa hintojen vertailtavuutta. Kuluttajien tarkkaavaisuus sekä kilpailupaineet hillinevät rahanvaihdoista mahdollisesti aiheutuvaa hintojen nousua. Hallitukset ovat myös ilmoittaneet pyrkivänsä varmistamaan, että julkisen sää-

telyn alaisia hintoja ja maksuja ei euroiksi muuttamisen yhteydessä pyöristetä ylöspäin vaan ne joko pysyvät samansuuruisina tai pyöristys tapahtuu alaspäin kuluttajien hyväksi.

Euroalueen talouskasvun arvioitu hidastuminen vaikuttaa negatiivisesti julkisen sektorin budjetinäkymiin. On kuitenkin erittäin tärkeää, että euroalueen hallitukset siitä huolimatta noudattavat tiukasti vakaus- ja kasvusopimusta. Vakaus- ja kasvusopimusta ei saa alkaa tulkita uudelleen. Sopimuksessa keskitytään selvästi julkisyhteisöjen rahoitusaseman nimellisiin tavoitteisiin. Nämä nimelliset tavoitteet ovat vaikuttaneet erittäin merkittävästi siihen, että suurimmassa osassa euroalueen maista julkisen talouden rahoitusasema on terveellä pohjalla. Suhdannekorjaukset julkisen talouden nimellisen rahoitusaseman arvioinneissa on tehtävä selkeästi ja vakaus- ja kasvusopimuksen hengen mukaisesti. Maiden, joiden julkinen talous ei vielä ole tasapainossa, on talouskasvun ollessa nyt hidasta varmistettava, että ne eivät edelleenkään poikke liikaa viimeisimmän vakausohjelmansa tavoitteista. Auto-maattiset vakauttajat voivat toimia täydellä teholla vain niissä maissa, joissa julkisen talouden rahoitusasema on lähellä tasapainoa tai ylijäämäisenä.

Jotta euroalueen tuotantopotentiaalin kasvuedellytyksiä voitaisiin parantaa, kaikkien euroalueen maiden on harjoitettava finanssipolitiikkaansa selkeästi keskipitkän aikavälin näkökulmasta. Talouden toimijoille on myös tarjottava oikeanlaisia kannustimia, mikä edellyttää finanssipoliittisia rakenneuudistuksia, eläkejärjestelmien uudistukset mukaan lukien. Menojen tiukka rajoittaminen kannustaa julkista sektoria kehittämään toimintaansa tehokkaammaksi ja tukee julkisen talouden tervehdyttämistä maissa, joiden julkinen talous on vielä epätasapainossa. Myös työ- ja hyödykemarkkinoiden rakenteellisia uudistuksia on edistettävä entistä tehokkaammin. Tällaiset uudistukset tukisivat työllisyyden kasvua ja parantaisivat euroalueen talouden kykyä vastata haitallisiin sokkeihin.

Euroalueen talouskehitys

I Rahatalous ja rahoitusmarkkinat

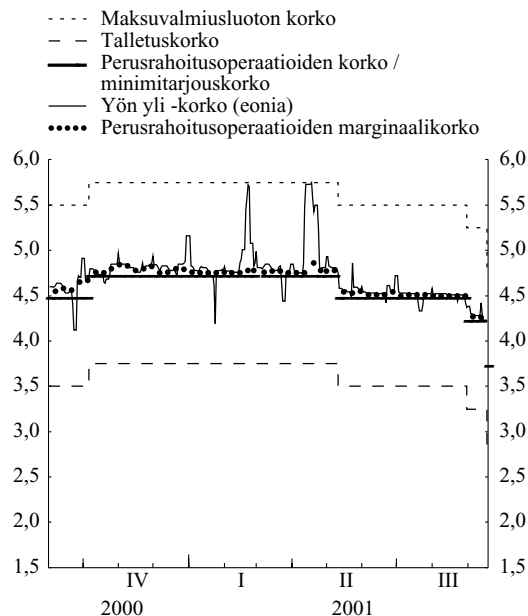
Rahapoliittiset päätökset

Kokouksessaan 30.8.2001 EKP:n neuvosto päätti laskea vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettavien perusrahoitusoperaatioiden minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä eli 4,25 prosenttiin. Myös maksuvalmiusluoton korkoa ja talletuskorkoa laskettiin 0,25 prosenttiyksikköä: maksuvalmiusluoton korko laskettiin 5,25 prosenttiin ja talletuskorko 3,25 prosenttiin (ks. kuvio I). Kokouksessaan 13.9.2001 EKP:n neuvosto päätti jättää nämä korot ennalleen. Yhdysvalloissa 11.9.2001 tapahtuneiden terrori-iskujen jälkeen eurojärjestelmä toteutti joitakin likviditeettiä lisääviä hienosäätöoperaatioita euroalueen rahamarkkinoiden sujuvan toiminnan varmistamiseksi. Eurojärjestelmä auttoi lisäksi euroalueen pankkeja täyttämään Yhdysvaltain dollariin määräiset likviditeettitarpeensa valuuttaswapin avulla. EKP teki swapsopimuksen Yhdysvaltain keskuspankin kanssa ja tarjosi dollarimääräisiä talletuksia eurojärjestelmään kuuluville kansallisille keskuspankeille.

Kuvio I.

EKP:n korot ja rahamarkkinakorot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

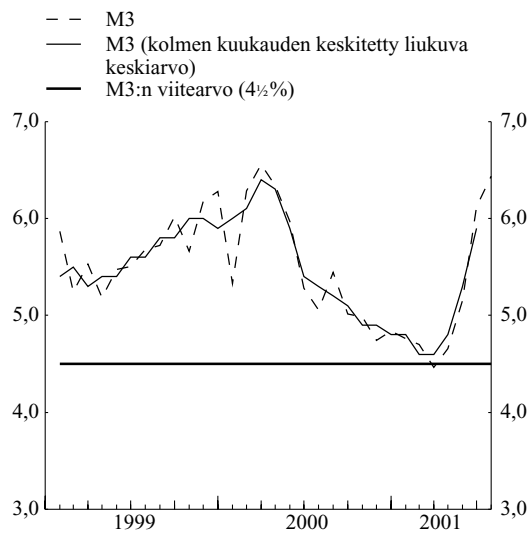

Lähteet: EKP ja Reuters.

Kuvio 2.

M3:n kasvu ja viitearvo

(vuotuinen prosenttimuutos, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: EKP.

Huom. Aikasarjoihin sisältyvät euroalueen ulkopuolisten sijoittajien hallussa olevat rahamarkkinapaperit ja alkuperäiseltä maturiteetiltaan enintään kahden vuoden velkapaperit. Alustavien arvioiden mukaan aikasarjojen puhdistaminen näistä eristä saattaisi hidastaa M3:n viime kuukausien vuotuista kasvuvauhtia noin ¾ prosenttiyksikön verran.

EKP:n neuvosto piti 17.9.2001 ylimääräisen kokouksen puhelinneuvotteluna. Kokouksessaan neuvosto päätti laskea perusrahoitusoperaatioiden minimitarjouskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä eli 3,75 prosenttiin. Myös maksuvalmiusluoton korkoa ja talletuskorkoa laskettiin 0,50 prosenttiyksikköä: maksuvalmiusluoton korko laskettiin 4,75 prosenttiin ja talletuskorko 2,75 prosenttiin.

M3:n kasvu on todennäköisesti ollut tilapäistä

M3:n kasvuvauhti on nopeutunut viime kuukausina. Kolmen kuukauden ajanjaksona toukokuusta heinäkuuhun 2001 M3:n vuotuinen kasvuvauhti oli keskimäärin 5,9 %, kun se oli helmikuusta huh-

1 EKP julkaisee vuoden loppupuolella M3:n aikasarjan, jossa M3 on laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia jälkimarkkinakelpoisia instrumentteja.

tikuuhun 4,6 % (ks. kuvio 2). M3:n määrästä on kuitenkin vähennettävä euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat rahamarkkinapaperit ja enintään kahden vuoden velkapaperit. Alustavien tietojen mukaan näiden instrumenttien osuus M3:n vuotuisesta kasvuvauhdista on noin $\frac{3}{4}$ prosenttiyksikköä.¹ Tämä korjaus huomioon ottaen M3:n vuotuinen kasvuvauhti on ollut ainoastaan hieman yli 5 % touko-heinäkuussa 2001 eli ei kovinkaan kaukana $4\frac{1}{2}$ prosentin viitearvostaan.

Kausivaihtelusta puhdistettuna ja vuositason korotettuna M3:n kasvun kuuden kuukauden prosenttimuutos osoittaa myös, että M3:n lyhyen aikavälin kasvu on kiihtynyt viime kuukausina. M3:n näin laskettu kasvuvauhti nopeutui heinäkuussa 7,9 prosenttiin, kun se oli joulukuussa 2000 ollut 4,9 %. M3:n viimeaikaiseen kehitykseen on kuitenkin suhtauduttava varauksella, sillä kasvuvauhdin nopeutuminen viime aikoina näyttää johtuneen siitä, että sijoituksia on siirtynyt lyhytaikaisiin instrumentteihin rahoitussyistä ja M3:n nimellinen määrä on mukautunut energian ja elintarvikkeiden tarjontasokkien aiheuttamaan hintatason nousuun.

Ensinnäkin M3:n kehitykseen on todennäköisesti osittain vaikuttanut se, että sijoittajat ovat vähitellen muuttaneet sijoitustensa koostumusta. Euroalueen tuottokäyrä on ollut pitkän aikavälin keskiarvoaan loivempi, vaikkakin se on viime kuukausina jyrkentyynyt hieman. Tämä on voinut lisätä lyhytaikaisten instrumenttien houkuttelevuutta sijoituskohteena. Kansainvälisten osakemarkkinoiden heikkous viime vuosineljänneksinä on myös todennäköisesti kasvattanut sijoituksia arvoltaan varmoihin ja likvideihin korkoinstrumentteihin. Jäljempänä esitetty M3:n yksittäisten erien ja näiden vastaerien tarkastelu tukee tätä tulkintaa M3:n kehityksestä, koska M3:n määrän kasvu johtui suurelta osin sen korkeakorkoisten erien kasvusta ja rahalaitossektorin pitkäaikaisten velkojen supistumisesta.

Toiseksi kuluttajilla on ollut tarve pitää aiempaa enemmän rahaa käyttelytileillä sopeutuakseen energian ja elintarvikkeiden hintojen nousun aiheuttamaan kertaluonteiseen kuluttajahintojen nousuun. Tämä vastaa yleistä havaintoa, jonka mukaan sellaiset talouden toimijat, jotka pyrkivät pitämään likvidien instrumenttien reaalis-

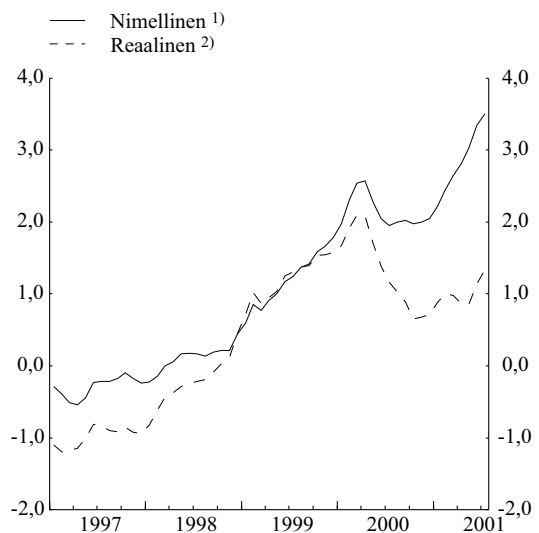
määrän tietyllä tasolla, sopeuttavat tällaisten hallussaan olevien instrumenttien määrää hintatason muutoksiin. Kun hintataso nousee merkittävästi, kuten muutaman viime neljänneksen aikana, M3:n kasvuvauhti nopeutuu. Koska muutokseen sopeutuminen on vähittäistä rahoitustransaktioihin liittyvien kustannusten vuoksi, se yleensä kestää jonkin aikaa.

Kun tarkastellaan, kuinka edellä kuvattu ilmiö vaikuttaa hintavakauteen, on tärkeää ottaa huomioon rahoittamista vaativan hintasonkin luonne. Jos rahan määrän kasvun nopeutuminen johtaa jatkuvaan inflatioon, on syytä olla huolissaan. Näin ei kuitenkaan tällä hetkellä näytä olevan. Euroalueen hintatasoon vaikuttaneet öljyn ja elintarvikkeiden hintasokit ovat periaatteessa kertaluonteisia tai jopa tilapäisiä. Vaikka näillä sokeilla

Kuvio 3.

Nimellisen ja reaalisen rahapoikkeaman estimaatit

(prosentteina M3:n kannasta, kolmen kuukauden liukuvia keskiarvoja)

Lähde: EKP.

Huom. Aikasarjoihin sisältyvät euroalueen ulkopuolisten sijoittajien hallussa olevat rahamarkkinapaperit ja alkuperäiseltä maturiteetiltaan enintään kahden vuoden velkapaperit. Alustavien arvioiden mukaan aikasarjojen puhdistaminen näistä eristä saattaisi pienentää nimellisen ja reaalisen rahapoikkeaman kolmen kuukauden liukuvia keskiarvoja viime kuukausilta noin $1\frac{1}{2}$ prosenttiyksikön verran.

1) Nimellinen rahapoikkeama on M3:n todellisen määrän poikkeama tasosta, joka vastaa rahan määrän $4\frac{1}{2}$ prosentin viitearvon mukaista kasvuvauhtia. Perusjaksona on joulukuu 1998.

2) Reaalinen rahapoikkeama on nimellinen rahapoikkeama, josta on vähennetty kuluttajahintojen poikkeama hintavakauden määritelmän mukaisesta hintakehityksestä. Perusjaksona on joulukuu 1998.

on mahdollisesti kerrannaisvaikutuksia inflaatioon palkkojen nousun myötä, on aika epätodennäköistä, että tästä aiheutuu pitkäaikaisia hintatason nousupaineita, kun talouskasvu on hidastumassa.

Kuviossa 3 esitetyt rahapoikkeaman indikaattorit kuvaavat tätä prosessia. Nimellinen rahapoikkeama esitetään erona M3:n toteutuneen määrän ja M3:n kasvuvauhdin viitearvon mukaisen määrän erona joulukuusta 1998 alkaen. Kuviossa esitetty reaalin rahapoikkeama on laskettu deflatoimalla nimellinen rahapoikkeama todellisen hintatason ja hintavakauden määritelmän mukaisen hintakehityksen erotuksella samasta perusajanjaksosta alkaen. Mikäli otettaisiin huomioon, että M3:n kasvutilastot ovat vääristyneet todellista suuremmiksi, koska niihin sisältyvät euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat jälkimarkkinakelpoiset instrumentit, molemmat rahapoikkeamat olisivat kuviossa 3 esitettyä merkittävästi pienemmät. Nimellinen rahapoikkeama on kasvanut huomattavasti viime aikoina M3:n voimakkaan kasvun vuoksi. Reaalinen rahapoikkeama supistui nimellistä merkittävämmän vuonna

2000, mikä johtui pääasiassa senhetkisistä kertaluonteisista sokeista, jotka aiheuttivat nousupaineita hintatasoon. Vuonna 2001 reaalin rahapoikkeama on pysynyt verrattain vakaana ja kasvanut vain hieman viime aikoina. Reaalisen rahapoikkeaman kehityksestä saadaan tietoa euroalueen likviditeettitilanteen arvioimiseen erityisesti silloin, kun talouteen vaikuttavat hintatasoon kohdistuvat kertaluonteiset sokit. Reaalisen rahapoikkeaman kehitys näyttäisi tukevan näkemystä, jonka mukaan M3:n viimeaikainen kasvu ei välttämättä uhkaa hintavakautta keskipitkällä aikavälillä.

M1:n erissä erisuuntaista kehitystä

M3:n erien analyysistä käy ilmi, että suppean rahaaggregaatin M1:n vuotuinen kasvuvauhti oli heinäkuussa 3,3 %. M1:n kasvuvauhdin lievä kiihtyminen kolmena viime kuukautena on seurausta sen erien erisuuntaisesta kehityksestä. Liikkeessä olevan rahan määrä supistui kausivaihtelusta puhdistettuna vuositasolla vuoden 2001 ensimmäisenä ja toisena neljänneksenä (ks. taulukko I).

Taulukko I.

M3:n erät

(vuotuinen prosenttimuutos, neljännesvuosikeskiarvoja)

	2000 II	2000 III	2000 IV	2001 I	2001 II	2001 Heinäkuu
<i>Kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistetut tiedot</i>						
M1	9,4	6,8	5,7	2,6	2,3	3,3
<i>josta: liikkeessä oleva raha</i>	5,3	3,6	1,9	-1,3	-3,2	-6,4
<i>josta: yön yli -talletukset</i>	10,3	7,5	6,5	3,5	3,5	5,4
M2 - M1 (= muut lyhyaikaiset talletukset)	1,0	1,5	2,2	3,4	4,4	5,2
M2	4,9	4,0	3,8	3,1	3,4	4,3
M3 - M2 (= jälkimarkkinakelpoiset instrumentit)	13,9	12,9	11,4	14,7	14,5	18,8
M3¹⁾	6,1	5,2	4,9	4,7	5,0	6,4
<i>Kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistamattomat tiedot</i>						
Liikkeessä oleva raha	5,3	3,7	1,8	-1,3	-3,3	-6,7
Yön yli -talletukset	10,5	7,6	6,4	3,3	3,8	5,2
Enintään kahden vuoden määräaikaistalletukset	3,3	8,8	12,5	15,3	14,1	12,3
Irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletukset	-0,6	-3,3	-4,8	-4,7	-2,6	-0,0
Takaisinososopimukset	3,1	4,1	10,3	20,7	15,7	18,9
Rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet ja rahamarkkinapaperit	15,6	16,7	9,5	9,8	7,6	7,7
Enintään kahden vuoden velkapaperit	35,4	11,6	22,2	28,2	45,2	83,5

Lähde: EKP.

1) Aikasarjoihin sisältyvät euroalueen ulkopuolisten sijoittajien hallussa olevat rahamarkkinapaperit ja alkuperäiseltä maturiteettiltaan enintään kahden vuoden velkapaperit. Alustavien arvioiden mukaan aikasarjojen puhdistaminen näistä eristä saattaisi hidastaa M3:n viime kuukausien vuotuisia kasvuvauhtia noin ¾ prosenttiyksikön verran.

Kehikko I.

Käteisrahan vaihdon vaikutus liikkeessä olevan käteisrahan määrään ja raha-agregaatteihin euroalueella

Setelien määrä vähentynyt huomattavasti euroalueen maissa

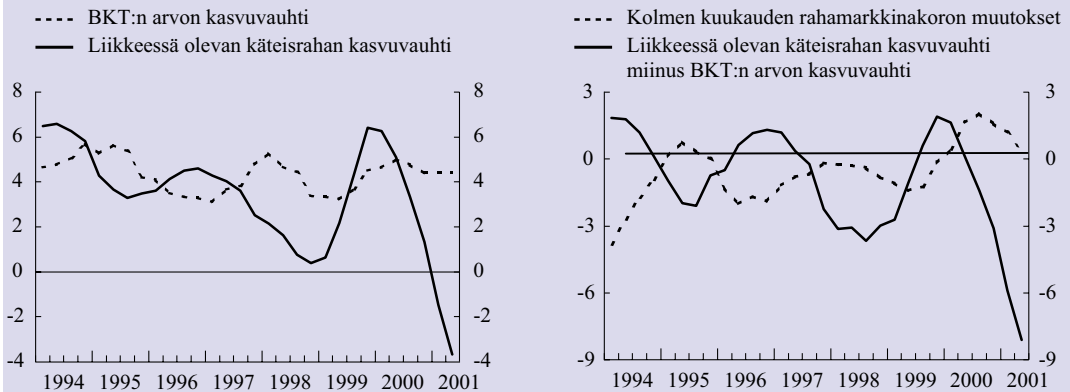
Eurosetelit ja -kolikot otetaan käyttöön vuoden 2002 alussa, kun talous- ja rahaliiton (EMU) kolmannen vaiheen alkamisesta on kulunut kolme vuotta. Näyttää siltä, että talouden toimijoiden valmistautuminen tähän tapahtumaan eli käteisrahan vaihtoon on vaikuttanut liikkeessä olevan käteisrahan määrään euroalueella jo vuoden 2000 lopusta lähtien. Kausivaihtelusta puhdistettujen lukujen perusteella liikkeessä olevan käteisrahan määrä on marraskuusta 2000 lähtien pienentynyt miltei kuukausi kuukaudelta. Heinäkuussa 2001 sen vuotuinen supistumisvauhti oli 6,4 %.

Kuten tämän kehiön kuviosta A voidaan nähdä, liikkeessä olevan käteisrahan kasvuvauhti kiihtyi vuoden 2000 alussa ensin voimakkaasti vuosituhannen vaihtumiseen liittyneen epävarmuuden takia, mutta sen jälkeen kasvuvauhti alkoi hidastua. Vuoden 2000 viimeisestä neljänneksestä vuoden 2001 toiseen neljännekseen liikkeessä olevan käteisrahan vuotuinen supistumisvauhti on nopeutunut koko ajan. Kuvio myös osoittaa supistumisen olleen niin voimakasta, ettei se voi johtua talouden toimeliaisuuden hidastumisesta tai lyhyiden korkojen noususta vuonna 2000. Vaikuttaa siis siltä, että talouden toimijat ovat yhä ripeämmin hankiutuneet eroon suurista määristä seteleitä, joita he ovat aiemmin pitäneet säästössä ja joita ei ole välttämättä käytetty transaktioihin. Tätä tulkintaa tukee sekin, että nimellisarvoltaan suurimpien seteleiden on todettu vähentyneen huomattavasti. Nämähän sopivat parhaiten setelisäästämiseen.

Kuvio A.

Liikkeessä oleva käteisraha, BKT:n arvo ja vaihtoehtoiset kustannukset

(vuotuiset erot prosenttisyyskikkoinä tai vuotuisina prosenttimuutoksina)

Lähde: EKP.

Huom. BKT:n vuotuisen kasvuvauhdin oletetaan vuoden 2001 toisella neljänneksellä olevan sama kuin edellisellä neljänneksellä.

Liikkeessä olevan käteisrahan supistuminen on suhteellisen yleistä euroalueen eri maissa. Tämä viittaisi siihen, että maakohtaiset tekijät eivät ole tämän ilmiön kannalta keskeisiä. Kuviosta B nähdään, että useimmissa euroalueen maissa liikkeessä olevan käteisrahan määrä pieneni vuositasolla heinäkuussa 2001. Niissäkin maissa, joissa liikkeessä olevan käteisrahan määrä edelleen kasvoi, kasvuvauhti oli huomattavasti hitaampi kuin talouden nimellinen kasvuvauhti.

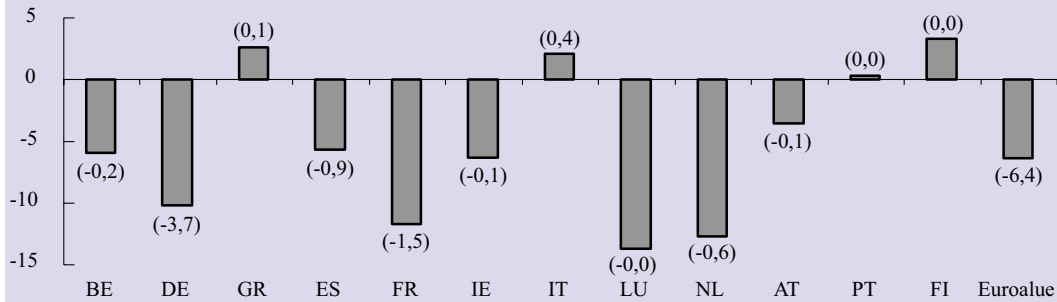
Koska setelien määrä on pienentynyt koko euroalueella, voidaan olettaa, että myös euroalueen ulkopuolella olevien euroalueen setelien määrä pienenee. Euroalueen maiden kansallisista valuutoista etenkin Saksan markan määräisistä seteleistä on huomattava osa euroalueen ulkopuolisten hallussa. Saksan keskuspankin arvioiden¹ mukaan 1990-luvun puolivälissä 30–40 % kaikista Saksan markan määräisistä seteleistä oli muissa maissa ja etenkin Keski- ja Itä-Euroopan maissa. Muidenkin euroalueen maiden kansallisia valuuttoja, esimerkiksi

¹ Ks. Seitz F., *Circulation of Deutsche Mark Abroad, Discussion Paper 1/95, Deutsche Bundesbank, 1995.*

Kuvio B.

Liikkeessä olevan käteisrahan vuotuinen kasvuvauhti heinäkuussa 2001 (kansallisten kasvuvauhtien vaikutus euroalueella)

(prosentteina, sulkeissa olevat luvut tarkoittavat vaikutusta prosenttiyksikköinä euroalueen liikkeessä olevan käteisrahan vuotuisen kasvuvauhtiin heinäkuussa 2001 [-6,4 %])

Lähde: EKP.

Pyöristysten vuoksi luvut eivät välttämättä täsmää.

Itävallan šillinkejä (koska Itävalta on lähellä Keski- ja Itä-Eurooppaa) ja Ranskan frangeja, on jonkin verran oman maan ulkopuolella. Näitä valuttoja on muissa maissa tosin suhteellisen vähän verrattuna Saksan markkoihin. On kuitenkin todennäköistä, että muissa maissa olevien Saksan markkojen määrä on vähentynyt viime vuosina. Tämä johtuu osaksi Keski- ja Itä-Euroopan taloudellisen tilanteen vakaantumisesta.

Käteisrahan vaihdolla vain vähäinen vaikutus raha-aggregaatteihin

Kun arvioidaan käteisrahan vaihdon merkitystä raha-aggregaattien kannalta, on muistettava, että liikkeessä olevan käteisrahan määrä oli heinäkuussa 2001 vain 6 % M3:n määrästä. Näin ollen vain erittäin suuret muutokset liikkeessä olevan käteisrahan määrässä voivat vaikuttaa M3:een merkittävästi ja nekin vain siinä tapauksessa, että liikkeessä olevan käteisrahan määrän väheneminen ei johda muiden M3:n erien kysynnän kasvamiseen.

Edellä selostetut seikat, jotka liittyvät liikkeessä olevan käteisrahan määrän vähenemiseen useissa euroalueen maissa, tukevat käsitystä, että ilmiö liittyy suureksi osaksi euroalueella säästöissä olleiden seteleiden määrän pienenemiseen. On todennäköistä, että tätä käteisrahan vähenemistä kompensoi suureksi osaksi lyhytaikaisten pankkitalletusten kasvu, sillä nämä talletukset ovat käteisrahan suhteellisen läheisiä vastineita. Tällaisella kompensoitumisella ei ole mitään vaikutusta M3:een. Euroalueen M3:n määrää saattaisi pienentää vain käteisrahan siirtäminen sijoituksiksi euroalueen ulkopuolelle tai sijoituksiksi euroalueen pitkäaikaisiin rahoitusinstrumentteihin. Tällaisiin sijoituksiin liittyisi kuitenkin suurempia transaktiokustannuksia kuin talletuksiin, joten käteisvaroja siirrettäisiin niihin todennäköisesti vähemmän kuin talletuksiksi.

Euroalueen ulkopuolisten hallussa olevien euroalueen maiden rahojen määrien pieneneminen saattaisi teoriassa hidastaa M3:n kasvuvauhtia. Monet itäeurooppalaiset tulevat kuitenkin todennäköisesti vaihtamaan huomattavia määriä Saksan markkojaan euroiksi normaalin käteisrahan vaihdon yhteydessä. Eurojärjestelmän jäseninä olevat kansalliset keskuspankit ovat euroalueen ulkopuolisiin maihin suunnattujen tiedotuskampanjoiden avulla pyrkineet varmistamaan, että käteisrahan vaihto niissäkin sujuisi joustavasti. Lisäksi euroseteleiden saatavuus euroalueen ulkopuolisissa maissa on varmistettu mm. sallimalla euroseteleiden ennakkopakelu näiden maiden keskuspankkeihin ja maissa sijaitseviin euroalueen luottolaitosten sivukonttoreihin. Näin ollen euron käyttöönoton voidaan odottaa sujuvan hyvin euroalueen ulkopuolellakin ja myös niissä maissa, joissa Saksan marka on virallisesti hyväksytty maksuvälineeksi tai joissa se on jopa laillinen maksuväline. Tästä syystä ja kun itäeurooppalaisten voidaan lisäksi olettaa suosivan euroa siksi, että Itä-Euroopan maiden ja euroalueen välillä on kaupankäyntiin ja matkailuun perustuvat tiiviit yhteydet, ei ole todennäköistä, että valtaosa euroalueen ulkopuolisten hallussa olevista Saksan markan ja muiden euromaiden valuttojen määräisistä seteleistä vaihdettaisiin muiksi suuriksi valuutoiksi.

Historiallisiin säännönmukaisuuksiin perustuvien rahan kysyntämallien perusteella voidaan jossakin määrin päätellä, ettei liikkeessä olevan käteisrahan viimeaikainen väheneminen ole toistaiseksi vaikuttanut merkittävästi M3:n kasvuvauhtiin. M1:tä kuvaavalla mallilla² estimoitu tulos viittaa siihen, että M1:n tämänhetkinen kasvuvauhti ei ole hitaampi kuin mallin perusteella voidaan odottaa. Tämä osoittaa – joskin vasta alustavasti – että suurimman osan liikkeessä olevan käteisrahan vähenemisestä on kompensoinut M1:een sisältyvien yön yli -talletusten kasvu.

Mainittakoon lopuksi vielä joitakin seikkoja, jotka liittyvät M3:n mahdolliseen kehitykseen vuoden 2001 lopussa ja vuoden 2002 alkukuukausina. Ensiksikin luottolaitoksille ennakkojakelun yhteydessä vuonna 2001 toimitettavat eurosetelit ja -kolikot veloitetaan niiltä vasta vuoden 2002 alussa kolmessa erässä. Ennakkoon toimitetuista seteleistä veloitetaan yksi kolmasosa 2.1.2002, toinen kolmasosa 23.1.2002 ja viimeinen kolmasosa 30.1.2002. Koska ennakkoon toimitetut setelit eivät ole laillisia maksuvälineitä ennen kuin 1.1.2002, luottolaitosten odotetaan kirjaavan ne vuoden 2001 puolella taseen ulkopuolisiksi eriksi. Seteleiden veloituksen ei tästä syystä pitäisi vaikuttaa luottolaitosten taseisiin 31.12.2001 (jolloin veloitus ei ole vielä alkanut) eikä myöskään 31.1.2002 (jolloin veloitukset on jo tehty). Setelien veloittamisen ei näin ollen myöskään pitäisi vaikuttaa rahan määrää kuvaaviin tilastoihin, jotka perustuvat kuukauden lopun tietoihin. Vain siinä tapauksessa, että luottolaitokset jakavat vuoden 2001 puolella euroseteleitä ja -kolikoita edelleen muille kuin rahalaitoksille ja veloittavat ne heti vastaanottajilta (näinhän käy esimerkiksi jaettaessa eurokolikoita sisältäviä aloituspakkauksia), saattaisi seurauksena olla, että vastaanottajien talletukset tai niiden muut M3:een sisältyvät varat pienenisivät. Tämän vaikutuksen odotetaan kuitenkin olevan vähäinen, sillä useimmissa maissa pankkien odotetaan veloittavan valtaosan edelleenjaetuista euroseteleistä ja -kolikoista vasta vuoden 2002 alussa. Myös muiden kuin rahalaitosten toiminnassa saattaa olla joitakin lyhytaikaisia muutoksia, jotka voivat vaikuttaa liikkeessä olevan käteisrahan määrään vuoden 2002 alkukuukausina. Ensinnäkin koska kahta valuuttaa käytetään rinnakkain vuoden 2002 ensimmäisinä kuukausina, vähittäiskaupoilla saattaa olla hallussaan tavallista enemmän käteistä rahaa, mikä voi tilapäisesti kasvattaa liikkeessä olevan käteisrahan määrää. Toisaalta kuluttajat saattavat ennen vuodenvaihdetta ja sen jälkeen maksaa ostoksiaan tavallista enemmän muilla maksuvälineillä kuin käteisellä rahalla helpottaakseen maksutapahtumiaan euron käyttöönoton aikoihin. Kaikki nämä vaikutukset keskittyvät kuitenkin käteisrahan vaihtoa välittömästi edeltäviin ja seuraaviin kuukausiin, minkä lisäksi muutokset M3:n muissa erissä saattavat kompensoida niitä.

EKP seuraa edelleen tarkoin kaikkia viitteitä käteisrahan vaihdon vaikutuksista rahan määrän kasvuun. Jos ilmenee merkkejä siitä, että tällaiset vaikutukset johtaisivat tilapäisiin muutoksiin M3:n informaationvälityksessä, EKP ottaisi ne luonnollisesti huomioon rahataloutta koskevassa arvioinnissaan. Vaikka käteisrahan vaihto vaikuttaa liikkeessä olevan käteisrahan määrään, sen vaikutus euroalueen M3:n vuotuisen kasvuvauhtiin näyttää toistaiseksi olevan hyvin vähäinen.

² Ks. Stracca, L. (2001), ”The functional form of the demand for euro area M1”, EKP:n Working Paper nro 51.

Sen vuotuinen supistumisvauhti kiihtyi entisestään heinäkuussa eli 6,4 prosenttiin. Tämä johtuu todennäköisesti siitä, että euroalueella ja sen ulkopuolella valmistaudutaan käteiseuron käyttöönottoon vuoden 2002 alussa. Kuten kehikossa I selostetaan, liikkeessä olevan rahan määrän supistuminen ei vastaa käteisrahan vaihdon kokonaisvaikutusta M3:een. Itse asiassa vaikuttaa siltä, että pääasiassa sijoituksia siirretään M3:n erien välillä. Siten käteisrahan vaihto on tähän

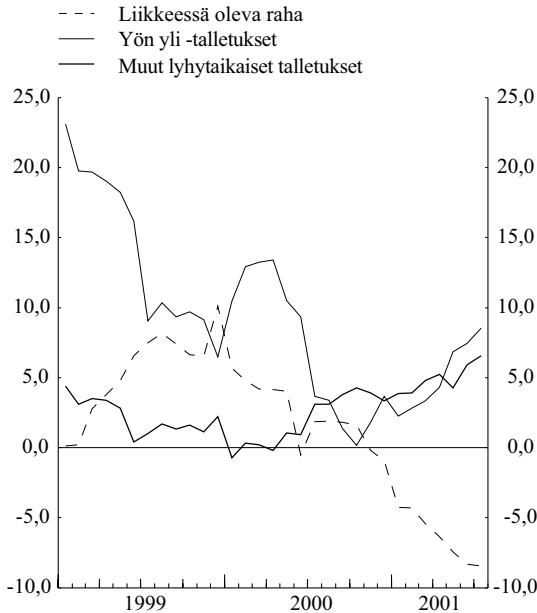
mennessä todennäköisesti vaikuttanut vain vähän M3:n vuotuisen kasvuvauhtiin.

Yön yli -talletusten kasvu oli vaimeaa vuoden 2000 lopussa ja vuoden 2001 alussa. Niiden vuotuinen kasvuvauhti on kuitenkin nopeutunut viime kuukausina. On todennäköistä, että tämä johtuu osittain kasvuvauhdin palautumisesta normaaliksi vaimean kasvun jälkeen. Yön yli -talletusten vuotuisen kasvuvauhdin elpyminen viime

Kuvio 4.

Liikkeessä oleva raha ja lyhytaikaiset talletukset

(kausivaihtelusta puhdistettuja ja vuositasolle korotettuja kuuden kuukauden prosenttimuutoksia)

Lähde: EKP.

aikoina näyttää lisäksi liittyvän siihen, että käteisvaroja on siirretty näihin talletuksiin eurosetelien ja -kolikoiden käyttöönottoon valmistautumisen yhteydessä (ks. kuvio 4).

M3:n muut erät kasvaneet voimakkaasti

M3 on kasvanut voimakkaasti viime kuukausina pääasiassa siksi, että muut lyhytaikaiset talletukset kuin yön yli -talletukset ja jälkimarkkinakelpoiset instrumentit ovat kasvaneet.

Euroalueella olevien lyhytaikaiset talletukset euroalueen rahalaitoksissa ovat viime neljänneksinä kasvaneet huomattavasti aiempaa nopeammin (ks. taulukko 1). Irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten vuotuinen muutosvauhti (jota ei ole puhdistettu kausi- ja kalenterivaihtelusta) elpyi heinäkuussa noin nolnaan prosenttiin, kun se oli ollut vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä -4,7 %. Enintään kahden vuoden määräaikaistalletusten vuotuinen kasvuvauhti (jota ei ole puhdistettu kausi- ja kalenterivaihtelusta) pysyi kuluvan vuoden alkupuoliskolla nopeana, ja heinäkuussa se oli 12,3 %.

Näiden talletusten kehitys voi johtua niille maksettavan koron ja markkinakorkojen erosta. Lyhyiden ja pitkien korkojen ero on pienentynyt vuoden 2000 alkupuolelta alkaen, mikä on lisännyt lyhytaikaisten talletusten kiinnostavuutta. Lisäksi irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten ja kolmen kuukauden euriborkoron ero pienentyi 2 prosenttiyksikköön heinäkuussa 2001, kun se vuoden 2000 syksyllä oli ollut 2½ prosenttiyksikköä (ks. kuvio 5). Näistä talletuksista on siten tullut aiempaa houkuttelevampia sijoituskohteita. Kansainvälisten osakemarkkinoiden heikkous on myös todennäköisesti kannustanut sijoittamaan joksikin aikaa likvideihin ja turvallisiin korkoinstrumentteihin.

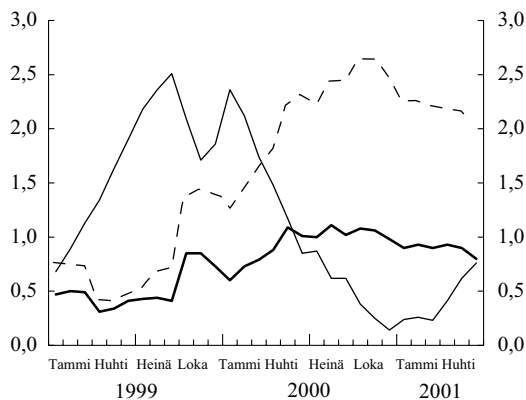
Jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien vuotuinen kasvuvauhti oli yhä nopea vuoden 2001 ensimmäisellä puoliskolla ja nopeutui edelleen 18,8 prosenttiin heinäkuussa (ks. taulukko 1). Niiden kasvuvauhti on kuukausitasolla jatkanut nopeutumistaan viime kuukausina. Tähän ovat todennäköisesti vaikuttaneet samat tekijät kuin muiden lyhytaikaisten talletusten kuin yön yli -talletusten kasvuvauhdin nopeutumiseen eli verrattain loiva tuottokäyrä ja kansainvälisten osake-

Kuvio 5.

Korkoeroja

(prosenttiyksikköinä)

- - - Kolmen kuukauden euriborin ja irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten koron ero
- Kolmen kuukauden euriborin ja enintään kahden vuoden määräaikaistalletusten koron ero
- Valtion 10 vuoden joukkolainojen tuoton ja kolmen kuukauden euriborkoron ero euroalueella ¹⁾

Lähde: EKP.

1) Valtion joukkolainojen tuotot on painotettu valtion 10 vuoden joukkolainojen kansallisilla kannoilla.

Kehikko 2.

Euroalueen ei-rahoitussektorin rahoituksen hankinta ja käyttö vuonna 2000

Euroalueen neljännesvuosittaisesta rahoitustilinpidosta julkistetut tiedot ulottuvat nyt vuoden 2000 viimeisen neljänneksen loppuun¹. Rahoitustilinpidon tiedoista saa yleiskuvan euroalueen ei-rahoitussektorin rahoituksen hankinnasta ja käytöstä koko vuonna 2000.

Taulukko A. Euroalueen ei-rahoitussektorin rahoituksen hankinta¹⁾

	Rahoituksen hankinta; pääerät						Yritysten rahoitus					Kotitalouksien rahoitus ³⁾		
	Julkisyhteisöjen rahoitus	Lainat	Euroalueen rahalaitoksista	Muut arvo-paperit kuin osakkeet	Euroalueen rahalaitosten hallussa		Lainat	Euroalueen rahalaitoksista	Muut arvo-paperit kuin osakkeet	Noteerattut osakkeet		Lainat euroalueen rahalaitoksista ³⁾		
Vuotuinen kasvuvauhti (ajanjakson lopussa)²⁾														
1998	IV	6,0	3,1	-1,1	-0,4	4,2	3,9	7,1	8,8	8,5	8,6	5,1	8,8	9,1
1999	I	5,9	3,5	-0,1	0,9	4,3	5,7	5,7	6,8	7,0	9,5	4,1	10,5	10,9
	II	5,9	3,0	0,0	0,7	3,8	2,1	6,2	8,3	7,9	11,4	3,7	10,5	10,9
	III	6,1	2,2	-1,9	-0,3	3,2	5,2	7,1	7,9	7,3	14,4	5,4	11,0	11,2
	IV	6,0	2,4	-1,2	0,4	3,2	6,4	6,8	8,1	7,0	14,8	4,8	10,4	10,8
2000	I	6,3	2,2	-1,4	0,0	3,2	1,8	8,1	11,4	9,8	10,1	5,0	9,6	9,7
	II	6,1	2,2	-1,7	-0,3	2,9	-1,6	8,0	11,5	9,5	12,8	4,4	8,6	8,7
	III	6,7	1,9	-2,0	-1,2	2,7	-6,2	9,7	14,2	11,3	14,4	5,6	7,8	8,0
	IV	6,4	1,6	-1,8	-0,9	2,5	-8,7	9,1	14,5	10,9	19,6	4,6	7,3	7,3
Osuus rahoituksen hankinnasta vuoden 2000 viimeisellä neljänneksellä (kantatietojen perusteella)														
		100 %	30 %	6 %	5 %	23 %	7 %	50 %	21 %	17 %	3 %	24 %	20 %	19 %

Lähde: EKP.

- 1) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt, yritykset ja kotitaloudet mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.
- 2) Kasvuvauhdit perustuvat kausivaihtelusta puhdistamattomiin maksutapahtumiin, eivätkä ne siksi sisällä arvostusmuutoksia ja uudelleenluokitteita.
- 3) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

Vuonna 2000 yksityisen ja julkisen sektorin rahoitustarpeet kehittyivät velkojen mukaan tarkasteltuna entistä selvemmin toisistaan poikkeavasti. Julkisyhteisöjen rahoituksen tarve väheni vuonna 2000 jatkuvasti, mikä johtui osittain UMTS-toimilupien huutokaupoista saaduista tuloista. Velan rakenteesta ilmenee, että julkisyhteisöt ovat hankineet rahoitusta pikemminkin laskemalla liikkeeseen arvopapereita kuin ottamalla lainaa.

Yritysten rahoituksen hankinnassa on puolestaan havaittavissa kolme pääpiirrettä. Ensiksi yritysten rahoituksen hankinnan vuotuinen kasvuvauhti pysyi nopeana vuonna 2000. Se hidastui ainostaan vuoden viimeisellä neljänneksellä ja oli 9,1 %, kun kolmannella neljänneksellä oli ollut 9,7 %. Tätä ennen se oli käytännöllisesti katsoen nopeutunut jatkuvasti kahden vuoden ajan. Toiseksi euroalueen rahalaitosten myöntämien lainojen vuotuinen kasvuvauhti oli hitaampi kuin yrityksille myönnettyjen lainojen kasvuvauhti kokonaisuudessaan. Näiden kahden ero myös kasvoi edelleen. Näin ollen muiden rahoituksen välittäjien kuin euroalueen rahalaitosten yrityksille myöntämä rahoitus lisääntyi merkittävästi ajan myötä. Tämä saattaa liittyä lisääntyneisiin fuusioihin ja yritysostoihin sekä euroalueen yritysten tekemiin UMTS-toimilupien ostoihin kahden viime vuoden aikana. Yritykset ovat saattaneet rahoittaa näitä toimia ottamalla merkittävästi luottoa varsinkin euroalueen ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta. Kolmanneksi yritykset laskivat edelleen hyvin runsaasti liikkeeseen muita arvopapereita kuin osakkeita. Niiden kannan vuotuinen kasvuvauhti oli vuoden 2000 viimeisellä neljänneksellä 19,6 %. Määrällisesti tämä rahoitusmuoto oli yrityssektorille kuitenkin suhteellisen merkitykseton.

Ei-rahoitussektorin rahoituksen käytön vuotuinen kasvuvauhti nopeutui vuoden 2000 viimeisellä neljänneksellä edelleen ja oli 7,3 %, kun se vuoden 1999 viimeisellä neljänneksellä oli ollut 6,3 % (ks. taulukko B). Sijoitukset käteeseen ja talletuksiin sekä rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksiin lisääntyivät suhteellisen merkittävästi.

¹ Yksityiskohtaisia tietoja löytyy tilasto-osan taulukosta 6.1.

vähän, mutta tietyt pitkäaikaiset sijoitukset lisääntyivät voimakkaasti. Varsinkin vakuutusteknisen vastuuvelan ja muiden kuin rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksien kysyntä oli runsasta vuonna 2000. Vakuutusteknisen vastuuvelan kysyntä johtuu eläkerahastosijoitusten kasvusta väestön ikääntymisen myötä, kun taas muiden kuin rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksien kysynnän kasvussa näkyy institutionaalisten sijoittajien entistä merkittävämpi asema rahoitusmarkkinoilla. Myös noteerattuihin osakkeisiin sijoitettiin selvästi aiempaa enemmän, mikä saattaa selittyä sillä, että euroalueen yritykset ovat tehneet merkittäviä yritysostoja. Vaikka yritysten osakeostojen vastapuolta ei voidakaan eritellä tarkoin, maksutasetiedot viittaavat siihen, että nämä ostot merkitsivät suurelta osin euroalueen ulkopuolisten sijoitusten hankintaa.

Taulukko B. Euroalueen ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö¹⁾

		Rahoituksen käyttö; pääerät									Lisätieto: M3	
		Käteinen, talletukset ja lyhytaikaiset jälkimarkkinakelpoiset instrumentit	Käteinen ja talletukset ³⁾	Muut lyhytaikaiset arvopaperit kuin osakkeet	Rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet	Pitkäaikaiset jälkimarkkinakelpoiset instrumentit ja vakuutustekninen vastuuvelka	Muut pitkäaikaiset arvopaperit kuin osakkeet	Noteeratut osakkeet	Muiden kuin rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet	Vakuutustekninen vastuuvelka		
Vuotuinen kasvuvauhti (kauden lopussa)²⁾												
1998	IV	5,5	1,9	3,2	-22,5	-4,6	8,4	-5,1	5,6	31,2	8,7	4,9
1999	I	5,9	1,6	3,2	-25,8	-8,4	9,1	-1,1	6,0	27,7	8,6	5,5
	II	6,3	1,9	2,8	-21,3	0,6	9,4	0,5	7,6	23,6	8,7	5,4
	III	6,7	2,5	3,5	-22,1	-1,2	9,6	0,4	10,5	19,8	9,0	5,7
2000	IV	6,3	2,5	2,8	-6,0	2,5	8,8	3,2	7,9	14,1	9,7	6,0
	I	5,1	3,4	3,3	5,0	4,8	6,2	-1,4	5,2	8,2	9,9	6,0
	II	5,3	3,1	3,4	13,4	-10,1	6,7	3,7	5,8	4,8	9,8	6,1
	III	6,2	3,5	3,2	37,4	-8,5	7,8	7,1	9,6	2,9	9,5	5,2
IV	7,3	3,1	2,9	18,6	-4,6	9,8	5,1	14,4	8,3	8,8	4,9	
Osuus rahoituksen käytöstä vuoden 2000 kolmannella neljänneksellä (kantatietojen perusteella)		100 %	35 %	33 %	1 %	1 %	65 %	10 %	21 %	12 %	22 %	33 %

Lähde: EKP.

- 1) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt, yritykset ja kotitaloudet mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.
- 2) Kasvuvauhdit perustuvat kausivaihtelusta puhdistamattomiin tietoihin, eivätkä ne siksi sisällä arvostusmuutoksia ja uudelleenluokitteluja. M3:n kasvuvauhti on neljännesvuoden keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti, joka on puhdistettu kausi- ja kalenterivaihtelusta.
- 3) Ei sisällä valtion talletuksia rahalaitoksissa.

markkinoiden heikkous. Siten lyhytaikaisiin instrumentteihin siirtymisessä voi olla pelkästään kyse sijoituskohteen vaihtumisesta, jolloin tämä ei välttämättä täysin liity kokonaiskulutukseen ja tulevaan hintakehitykseen.

Rahalaitosten pitkäaikaiset velat kasvoivat maltillisesti, ja yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen vuotuinen kasvuvauhti hidastui entisestään

Ei-rahalaitosten verrattain vähäiset sijoitukset pitkäaikaisiin instrumentteihin näkyvät M3:n vastaerässä rahalaitosten pitkäaikaiset velat (ks. kuvio 6). Ilman pääomaa ja varauksia laskettujen rahalaitosten pitkäaikaisen velkojen vuotuinen kas-

vuvauhti hidastui vuoden 2001 ensimmäisen neljänneksen 3,7 prosentista 3,0 prosenttiin toisena neljänneksenä ja edelleen 2,5 prosenttiin heinäkuussa (ks. taulukko 2). Rahalaitosten pitkäaikaisen velkojen kaikkien erien vuotuiset muutosvauhdit joko hidastuivat tai pysyivät ennallaan. Näitä erä ovat yli kahden vuoden määräaikaistalletukset, irtisanomisajaltaan yli kolmen kuukauden talletukset ja rahalaitosten liikkeeseen laskemat alkuperäiseltä maturiteetiltaan yli kahden vuoden velkapaperit. Nämä kehitykset vahvistavat oletuksen, että sijoituksia on siirtynyt pitkäaikaisista instrumenteista lyhytaikaisiin instrumentteihin.

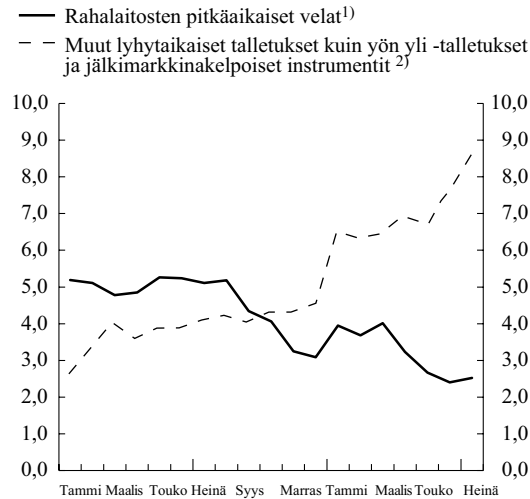
M3:n muista vastaeristä euroalueella oleville myönnettyjen luottojen kokonaismäärän vuotuinen kasvuvauhti on pysynyt kutakuinkin vakaana

Kuvio 6.

Sijoitukset lyhyt- ja pitkäaikaisiin rahoitusinstrumentteihin

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

- 1) Ilman omaa pääomaa ja varauksia.
- 2) Aikasarjoihin sisältyvät euroalueen ulkopuolisten sijoittajien hallussa olevat rahamarkkinapaperit ja alkuperäiseltä maturiteetiltaan enintään kahden vuoden velkapaperit.

vuonna 2001, ja heinäkuussa se oli 6,2 % (ks. taulukko 2). Vaikka luottojen kokonaismäärän kasvuvauhti on pysynyt vakaana, julkiselle sektorille ja yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen kasvuvauhdit ovat kuitenkin kehittyneet erisuuntaisesti. Julkisyhteisöille myönnettyjen luottojen vuotuinen muutosvauhti nopeutui huomattavasti, ja yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen vuotuinen kasvuvauhti hidastui edelleen.

Julkisyhteisöille myönnettyjen luottojen supistumisvauhti hidastui vuoden 2001 toisella neljänneksellä 3,6 prosenttiin ensimmäisen neljänneksen 5,9 prosentista. Heinäkuussa niiden supistumisvauhti oli ainoastaan 0,4 %. Tämä johtui pääasiassa rahalaitosten hallussa olevien julkisyhteisöjen liikkeesen laskemien velkapapereiden määrän kasvusta.

Yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen vuotuinen kasvuvauhti hidastui edelleen vuoden 2001 toisella neljänneksellä eli 8,2 prosenttiin, kun se ensimmäisellä neljänneksellä oli ollut 9,1 %.

Taulukko 2.

M3:n vastaerät

(vuotuinen prosenttimuutos, neljännesvuosikeskiarvoja, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistamattomia tietoja)

	2000 II	2000 III	2000 IV	2001 I	2001 II	2001 Heinäkuu
Pitkäaikaiset velat						
(ilman omaa pääomaa ja varauksia)	5,0	5,0	3,7	3,7	3,0	2,5
Yli 2 vuoden määräaikaistalletukset	4,2	2,7	0,9	-0,2	-0,2	-0,6
Irtisanomisajaltaan yli 3 kk:n talletukset	-2,7	5,6	11,4	13,2	9,0	3,5
Yli 2 vuoden velkapaperit	6,4	6,8	5,3	6,2	5,1	4,8
Luotot euroalueella oleville	8,2	7,1	6,4	6,0	5,9	6,2
Luotot julkisyhteisöille	-0,0	-2,2	-6,0	-5,9	-3,6	-0,4
Muut arvopaperit kuin osakkeet	-0,4	-3,6	-8,8	-9,9	-5,3	0,6
Lainat	0,5	-0,1	-1,9	-0,1	-1,3	-1,8
Luotot muille euroalueella oleville	11,1	10,2	10,5	9,9	8,9	8,2
Muut arvopaperit kuin osakkeet	14,5	13,9	19,2	20,3	25,9	27,3
Osakkeet ja osuudet	20,6	17,5	17,8	14,0	8,3	5,2
Lainat	10,1	9,5	9,6	9,1	8,2	7,6

Lisätieto: Lainat sektoreittain (neljänneksen lopun tietoja)¹⁾

Yrityksille	9,5	11,3	10,9	10,0	8,9	.
Kotitalouksille	8,7	8,0	7,3	6,6	6,2	.
Kulutusluotot ²⁾	7,1	8,0	7,9	4,7	5,1	.
Asuntolainat ²⁾	10,2	9,0	8,6	8,3	7,4	.
Muut lainat	5,8	5,0	3,1	2,9	3,3	.

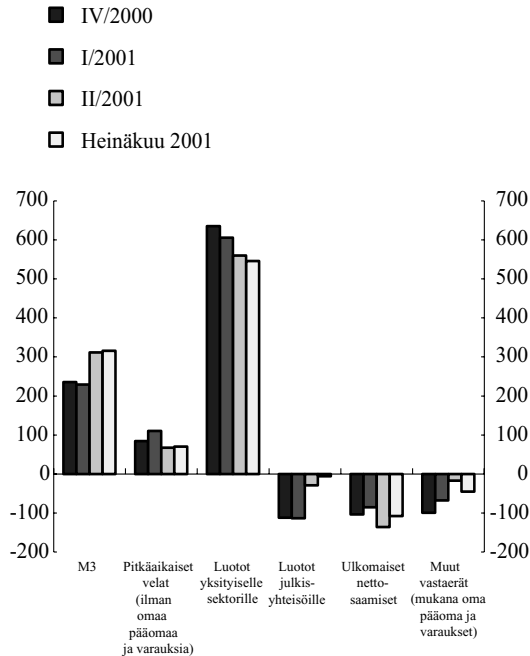
Lähde: EKP.

- 1) Kasvuvauhdit on laskettu virtatietojen perusteella. Sektorit perustuvat EKT 95:n määritelmiin. Lisätietoja tilasto-osan taulukossa 2.5 sekä sitä koskevassa teknisessä huomautuksessa. Joidenkin välisummien ja niiden osatekijöiden summien väliset erot johtuvat pyöristyksistä.
- 2) Kulutusluottojen ja asuntolainojen määritelmät vaihtelevat hieman maittäin.

Kuvio 7.

M3:n ja sen vastaerien muutokset

(vuotuisia virtatietoja, mrd. euroa, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistamattomia tietoja)

Lähde: EKP.

Huom. Aikasarjoihin sisältyvät euroalueen ulkopuolisten sijoittajien hallussa olevat rahamarkkinapaperit ja alkuperäiseltä maturiteetiltaan enintään kahden vuoden velkapaperit.

Heinäkuussa tämä kasvuvauhti oli 7,6 % (ks. taulukko 2 ja kuvio 7). Kuten kehikossa 2 selostetaan, yritysten rahoitustarpeet pienenivät vuoden 2000 viimeisenä neljänneksenä. M3:n voimakas kasvu ja yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen vuotuisen kasvuvauhdin hidastuminen vuonna 2001 poikkeaa jyrkästi vuoden 1999 jälkipuoliskon ja vuoden 2000 alun kehityksestä, jolloin M3:n huomattavaan kasvuun liittyi yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen voimakas kasvu. Luotonannon jatkuva hidastuminen on jälleen yksi osoitus siitä, että rahan määrän nykyistä kehitystä ei pitäisi pitää osoituksena pitkän aikavälin inflaatiopaineiden kasvusta.

Reaalisesti laskettuna yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen vuotuisen kasvuvauhdin hidastuminen on ollut vieläkin nopeampaa, mikä liittyy euroalueen BKT:n määrän kasvuvauhdin hidastumiseen. Lisäksi jotkin luotonantoa kasvattaneet erityistekijät, kuten lukuisat fuusiot ja yritysstot (euroalueella olevien suorat sijoitukset ulkomaille mukaan luettuna), ovat vähentyneet jonkin verran viime kuukausina. Pitkän aikavälin keskiarvoon verrattuna yksityiselle sektorille

myönnettyjen lainojen reaalisen määrän vuotuisen kasvuvauhti on kuitenkin pysynyt verrattain nopeana.

Yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen kehitystä voidaan tarkastella yksityiskohtaisesti jaottelemalla luotot sektoreittain (ks. taulukko 2). Vuoden 2001 toisella neljänneksellä euroalueen yrityksille myönnettyjen lainojen vuotuisen kasvuvauhti hidastui edelleen, todennäköisesti edellä mainituista syistä. Myös kotitalouksille myönnettyjen lainojen vuotuisen kasvuvauhti hidastui toisella neljänneksellä. Todennäköisesti tämä liittyy osittain kuluttajien luottamuksen heikkeneemiseen kuluvana vuonna. Tämä näkyy erityisesti siinä, että kotitalouksille myönnettyjen asuntolainojen vuotuisen kasvuvauhti hidastui edelleen toisella neljänneksellä. Asuntolainojen kasvuvauhdin hidastuminen voi johtua siitä, että lainakorkojen aiempi nousu ja talouskasvun hidastuminen vaikuttavat viiveellä ja että asuntojen hintojen nousu on hidastunut eräissä euroalueen maissa. Kulutusluottojen vuotuisen kasvuvauhti pysyi toisella neljänneksellä noin 3 prosenttiyksikköä hitaampana kuin vuoden 2000 jälkipuoliskolla.

Euroalueen rahalaitossektorin ulkomaiset netto-saamiset ovat viime kuukausina kasvaneet: kesäkuussa ne kasvoivat 41,5 miljardia euroa ja heinäkuussa 15,4 miljardia euroa. Ulkomaisten nettosaamisten kasvu kesäkuussa on sopusoinnussa maksutasetilastojen kanssa (heinäkuun tiedot eivät vielä ole saatavissa). Niistä käy ilmi, että euroalueelle on tuotu pääomaa nettomääräisesti arvopaperisijoituksina ja suorina sijoituksina. Heinäkuuhun ulottuneen 12 kuukauden ajanjakson aikana euroalueen rahalaitossektorin ulkomaiset nettosaamiset ovat kuitenkin supistuneet edelleen. Se johtuu pääoman aiemmasta nettoviennistä euroalueelta suorina ja arvopaperisijoituksina (ks. kuvio 7).

Rahan määrän kehitys edelleen kutakuinkin sopusoinnussa hintavakauden kanssa

M3:n viimeaikainen voimakas kasvu ei kaiken kaikkiaan viittaa siihen, että tulevaan hintakehitykseen kohdistuisi pitkän aikavälin nousupaineita. Ensiksikin M3:n kasvuvauhdin kolmen kuukau-

Kehikko 3.

Rahapoliittiset operaatiot ja likviditeettitilanne 23.8.2001 päättyneenä pitoajanjaksona

Pitoajanjaksona 24.7.–23.8.2001 eurojärjestelmä toteutti viisi perusrahoitusoperaatiota ja yhden pitempiaikaisen rahoitusoperaation.

Perusrahoitusoperaatiot toteutettiin vaihtuvakorkoisina huutokauppoina, joissa minimitarjouskorko eli kortarjousten alaraja oli 4,50 %. Jaetun likviditeetin määrä vaihteli 70 miljardista eurosta 94 miljardiin euroon. Tarjousten määrän suhde jaetun likviditeetin määrään vaihteli 1,34:stä 1,71:ään, ja pitoajanjakson keskiarvo oli 1,50. Lukuun ottamatta ensimmäistä operaatiota, jonka marginaalikorko oli 4,51 %, marginaalikorot olivat yhtä suuret kuin minimitarjouskorko. Kaikissa viidessä operaatiossa painotetut keskikorot olivat 1 peruspisteen marginaalikorkoa korkeammat. Huutokauppoihin osallistuneiden vastapuolten lukumäärä vaihteli 345:stä 401:een ja oli keskimäärin 364.

Eurojärjestelmä toteutti pitempiaikaisen rahoitusoperaation 25.7. vaihtuvakorkoisena huutokauppana, jossa jaettavan likviditeetin määräksi oli ilmoitettu 20 miljardia euroa. Operaatioon osallistui 224 vastapuolta, ja tehtyjen tarjousten kokonaismäärä oli 39,4 miljardia euroa. Operaation marginaalikorko oli 4,39 % ja painotettu keskikorko 4,42 %.

Eoniakorko pysyi pitoajanjaksona kutakuinkin vakaana, kun markkinat olivat rauhalliset ja likviditeettitilanteen katsottiin olleen tasapainoinen. Pitoajanjakson alusta 21.8.2001 saakka eoniakorko vaihteli 4,50 prosentista 4,52 prosenttiin paitsi 31.7., jolloin se nousi 4,58 prosenttiin kuukauden lopun vaikutuksen vuoksi. Elokuun 22. päivänä eoniakorko laski 4,44 prosenttiin, koska markkinat odottivat likviditeettiä olevan runsaasti tarjolla pitoajanjakson päättyessä. Pitoajanjakson viimeisenä päivänä eoniakorko nousi kuitenkin jälleen 6 peruspistettä eli 4,50 prosenttiin, kun likviditeettiä ei ollutkaan yhtä runsaasti tarjolla kuin edellisenä päivänä oli odotettu. Pitoajanjakson lopussa maksuvalmiusjärjestelmää käytettiin vähän (0,3 miljardin euron arvosta): nettomääräisesti maksuvalmiusluoton käyttö oli 1,8 miljardia euroa ja talletusmahdollisuuden käyttö 1,5 miljardia euroa. Keskimääräisten sekkitilitalletusten (127,8 miljardia euroa) ja varantovelvoitteen (127,2 miljardia euroa) välinen ero oli 0,6 miljardia euroa.

Pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät

(mrd. euroa)

Päivittäinen keskiarvo pitoajanjaksona 24.7.–23.8.2001

	Likviditeettiä lisäävät	Likviditeettiä vähentävät	Nettovaikutus
(a) Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot	224,1	0,2	+ 223,9
Perusrahoitusoperaatiot	164,0	-	+ 164,0
Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	60,0	-	+ 60,0
Maksuvalmiusjärjestelmä	0,1	0,2	- 0,1
Muut operaatiot	0,0	0,0	0,0
(b) Muut pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät	402,1	498,2	- 96,1
Liikkeessä olevat setelit	-	347,6	- 347,6
Valtion talletukset eurojärjestelmässä	-	48,9	- 48,9
Ulkomaiset saamiset (ml. kulta), netto	402,1	-	+ 402,1
Muut tekijät, netto	-	101,7	- 101,7
(c) Luottolaitosten talletukset eurojärjestelmän sekkitileillä (a) + (b)			127,8
(d) Varantovelvoite			127,2

Lähde: EKP.

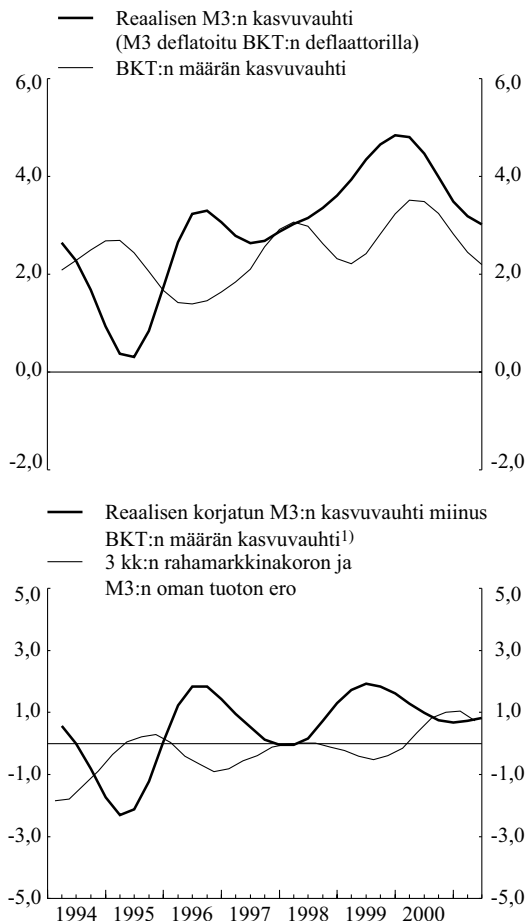
Pyöristysten vuoksi luvut eivät välttämättä täsmää.

Pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavien riippumattomien (eli muiden kuin rahapolitiikkaan liittyvien) tekijöiden likviditeettiä sitova nettovaikutus (oheisen taulukon kohta b) oli keskimäärin 96,1 miljardia euroa. Riippumattomien tekijöiden päivittäinen vaikutus vaihteli 84,2 miljardista eurosta 105,1 miljardiin euroon. Tarkasteltavaa pitoajanjaksoa koskevien julkistettujen arvioiden mukaan riippumattomiin tekijöihin perustuvat keskimääräiset likviditeettitarpeet vaihtelivat 86,9 miljardista eurosta 104,0 miljardiin euroon. Arviot osoittautuivat todellisia lukuja suuremmiksi. Ero oli 0,1 miljardin ja 5,2 miljardin euron välillä. Estimointivirheiden keskijajonta ja estimaattien vääristymät olivat tavanomaista suuremmat, mikä johtui lähinnä siitä, että valtion eurojärjestelmään tekemät talletukset arvioitiin todellista suuremmiksi.

Kuvio 8.

Reaalinen M3, BKT:n määrä ja vaihtoehtokustannukset

(kausivaihtelusta puhdistettuja vuotuisten prosentti- tai prosenttiyksikkömuutosten neljän neljänneksen liukuvia keskiarvoja)

Lähde: EKP.

Huom. Aikasarjoihin sisältyvät euroalueen ulkopuolisten sijoittajien hallussa olevat rahamarkkinapaperit ja alkuperäiseltä maturiteetiltaan enintään kahden vuoden velkapaperit. BKT:n deflaattorin vuotuisen kasvuvauhdin vuoden 2001 toisella neljänneksellä oletetaan olevan sama kuin sitä edeltäneellä neljänneksellä.

1) BKT:n deflaattorilla deflaoidun M3:n kasvuvauhdin ja BKT:n määrän kasvuvauhdin erotus. Tämän voidaan tulkita mittaavan likimain sitä osuutta M3:n kysynnästä, joka selittyy vaihtoehtokustannusmuutujilla.

den liukuva keskiarvo (kun M3 on laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinapapereita ja enintään kahden vuoden velkapapereita) toukokuusta heinäkuuhun 2001 oli vain hieman yli 5 % eli lähellä viitearvoaan. Toiseksi sijoitusten koostumuksen muuttuminen euroalueen verrattain loivan tuottokäyrän vuoksi ja kansainvälisten osakemarkkinoiden heikkous voivat osittain olla syynä turvallisten lyhytaikaisten instrumenttien kysynnän kasvuun. M3:n kasvuvauhdin viimeaikainen nopeutuminen ja rahalaitossektorien pitkäaikaisten velkojen kasvun samanaikainen hidastuminen näyttäisivät tukevan tätä tulkintaa. Jos rahan määrän kasvun tilapäinen nopeutuminen on ainoastaan seurausta aiemmista hintatasoa nostaneista sokeista, se ei ole osoitus tulevaan hintakehitykseen kohdistuvista nousupaineista, mikäli rahan määrän kasvun nopeutuminen pysyy tilapäisenä ja näillä sokeilla ei ole kerrannaisvaikutuksia inflaatioon palkkakehityksen myötä. Yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen vuotuisen kasvuvauhdin hidastuminen edelleen – se poikkeaa jyrkästi tilanteesta, jossa M3 kasvoi huomattavasti vuoden 1999 lopussa ja vuoden 2000 alussa – tukee tätä kokonaisarviota. Lopuksi M3:n viimeaikainen kehitys on edelleen sopusoinnussa M3:n pitkän aikavälin kehityksen kanssa, sillä M3:n kysyntä korreloi positiivisesti BKT:n määrään ja hintatasoon ja negatiivisesti rahoitusvaateiden hallussapidon vaihtoehtokustannuksia mittaavaan muuttuun. Kuviossa 8 tämä esitetään yksinkertaistettuna.

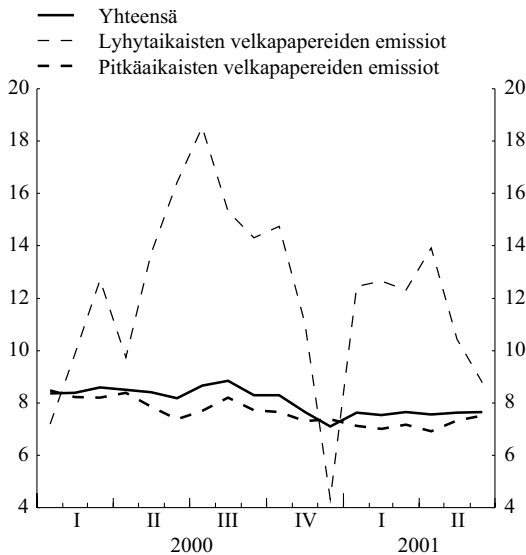
Velkapapereiden liikkeeseenlasku suhteellisen vakaata vuoden 2001 toisella neljänneksellä

Euroalueen liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemien velkapapereiden kannan keskimääräinen

Kuvio 9.

Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien velkapapereiden kanta

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

Huom. Euroalueen tietoihin sisältyvät myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen. Vertailtavuuden vuoksi tammikuuta 2001 edeltävien vuotuisen kasvuvauhtien laskemisessa on käytetty euroalueen + Kreikan tietoja.

vuotuinen kasvuvauhti vakautui vuoden 2001 toisella neljänneksellä 7,6 prosenttiin. Tähän vaikutti pitkäaikaisten velkapapereiden kannan vuotuisen kasvuvauhtin nopeutuminen ja lyhytaikaisten velkapapereiden kannan vuotuisen kasvuvauhtin hidastuminen (ks. kuvio 9).

Velkapapereiden erittelyssä valuutoittain käy ilmi, että euroalueella sijaitsevien liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapapereiden kannan vuotuinen kasvuvauhti hidastui hieman eli 6,2 prosenttiin, kun se vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä oli ollut 6,3 %. Vuoden 2001 lopussa 91,0 % euroalueella sijaitsevien liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemista velkapapereista oli euromääräisiä. Vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä vastaava luku oli 91,2 %.

Euroalueen ulkopuolella sijaitsevien liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapapereiden osuus euromääräisten velkapapereiden koko liikkeessä olevasta määrästä oli vuo-

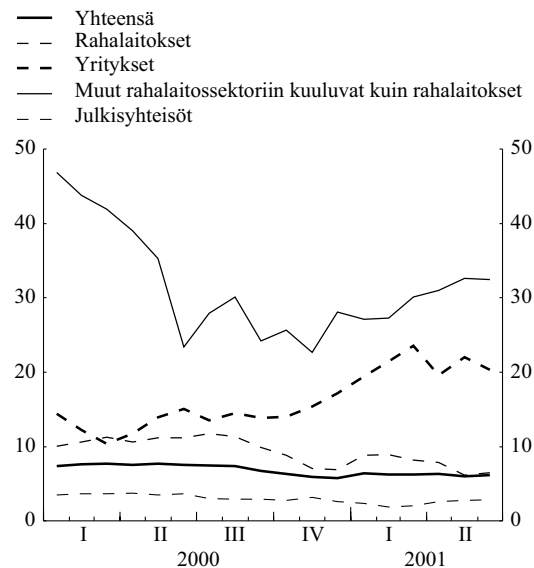
den 2001 toisen neljänneksen lopussa 11,5 %. Osuus oli suurempi kuin vuoden 2001 ensimmäisen neljänneksen lopussa, jolloin se oli 11,1 %. Vuoden 2000 toisella neljänneksellä vastaava luku oli 10,0 %.

Velkapapereiden erittely euroalueen liikkeeseenlaskijasektorien mukaan osoittaa, että yksityisellä sektorilla velkapapereiden liikkeeseenlasku hidastui vuoden 2001 toisella neljänneksellä (ks. kuvio 10). Rahalaitosten liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapapereiden kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti hidastui vuoden 2001 ensimmäisen neljänneksen 8,7 prosentista 6,8 prosenttiin toisella neljänneksellä. Myös yritysten liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapapereiden kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti hidastui 20,7 prosenttiin vuoden 2001 toisella neljänneksellä, kun se ensimmäisellä neljänneksellä oli ollut 21,5 %. Samaan aikaan muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapapereiden kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti nopeutui toisella neljänneksellä 32,0 prosenttiin

Kuvio 10.

Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapapereiden kanta

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

Huom. Sisältää myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen. Vertailtavuuden vuoksi tammikuuta 2001 edeltävien vuotuisen kasvuvauhtien laskemisessa on käytetty euroalueen + Kreikan tietoja.

ensimmäisen neljänneksen 28,2 prosentista. Muiden kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemien velkapaperien kannan vuotuinen kasvuvauhti oli nopea osittain siksi, että siinä näkyvät edellisten neljännesten fuusiot ja yritysostot.

Yksityisen sektorin kehityksestä poiketen julkisyhteisöjen euromääräiset velkapaperiemissiot lisääntyivät vuoden 2001 toisella neljänneksellä. Julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemien euromääräisten velkapaperien kannan keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti oli toisella neljänneksellä 2,8 %, kun se ensimmäisellä neljänneksellä oli ollut 2,1 %. Tämä saattaa kuvastaa julkisten talouksien rahoitusasemien heikentymistä vuonna 2001 (ks. osa ”Julkinen talous”).

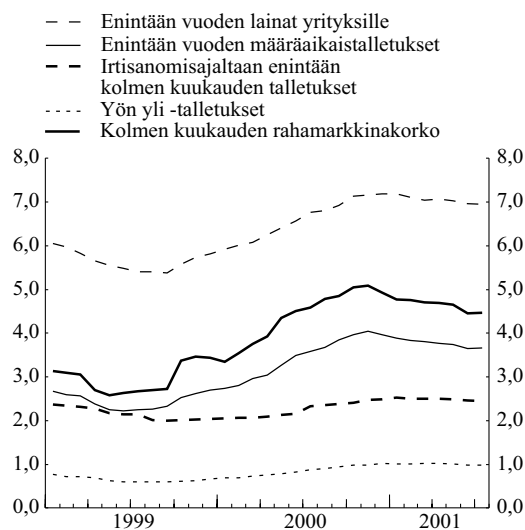
Pankkien korot laskivat

Pankkien korot jatkoivat vuoden 2000 lopussa alkanutta suuntausta ja laskivat yleisesti edelleen vuoden 2001 toisella neljänneksellä, kunnes vakautuivat heinäkuussa (ks. kuvio 11). Enintään

Kuvio 11.

Pankkien lyhyet korot ja vastaava markkinakorko

(vuotuinen korko, kuukausittaisia keskiarvoja)

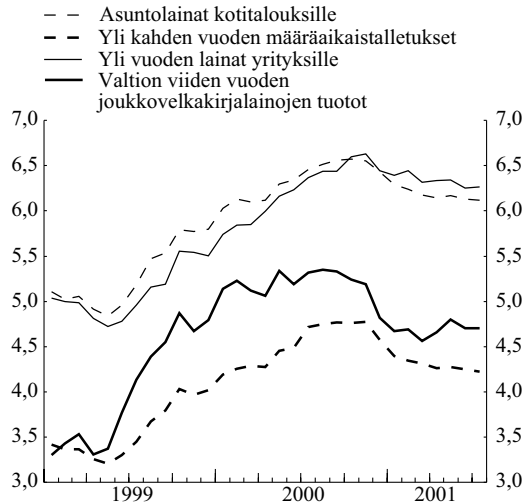

Lähteet: EKP:n yhteenlaskemat maittaiset tiedot ja Reuters. Huom. Sisältää myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen.

Kuvio 12.

Pankkien pitkät korot ja vastaava markkinakorko

(vuotuinen korko, kuukausittaisia keskiarvoja)

Lähteet: EKP:n yhteenlaskemat maittaiset tiedot ja Reuters. Huom. Sisältää myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen.

vuoden määräaikaistalletusten keskikorko laski 15 peruspistettä maaliskuu-heinäkuussa 2001. Samana aikana yrityksille myönnettyjen enintään vuoden pituisten lainojen keskikorko laski 10 peruspistettä. Keskimääräinen kolmen kuukauden rahamarkkinakorko laski maaliskuu-heinäkuussa 2001 vastaavasti noin 25 peruspistettä. Tämä pankkien korkojen ja rahamarkkinakorkojen kehitys vastaa yleistä havaintoa, että lyhyiden rahamarkkinakorkojen kehitys siirtyy lyhyellä aikavälillä epätäydellisesti pankkien lyhyisiin korkoihin.

Myös pankkien pitkät korot laskivat vuoden 2001 aikana edelleen. Maalis-heinäkuussa 2001 yli kahden vuoden määräaikaistalletusten keskikortot laskivat 10 peruspistettä. Yrityksille myönnettyjen yli vuoden pituisten lainojen ja kotitalouksille myönnettyjen asuntolainojen keskikortot laskivat samana aikana noin 5 peruspistettä. Maalis-heinäkuussa 2001 valtion viiden vuoden joukkolainojen keskimääräinen tuotto supistui noin 15 peruspistettä.

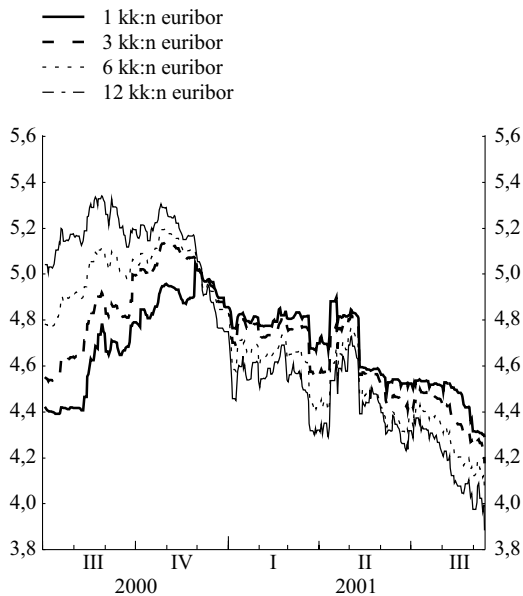
Rahamarkkinakorot laskivat edelleen

Rahamarkkinakorot laskivat edelleen hieman kesällä 2001 (ks. kuvio 13). Tämä ilmensi markki-

Kuvio 13.

Euroalueen lyhyet korot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähde: Reuters.

naosapuolten vahvistuneita odotuksia EKP:n keskeisten korkojen laskusta, koska inflaatiopaineet olivat vähentyneet ja euroalueen talouskasvu oli hidastunut odotettua enemmän. Kun maailmanlaajuiset rahoitusmarkkinat muuttuivat epävakaisiksi Yhdysvaltoihin 11.9.2001 kohdistuneitten terrori-iskujen vuoksi, euroalueen pitkät rahamarkkinakorot laskivat huomattavasti, kun taas yön yli -korot nousivat väliaikaisesti. Kahdentoista kuukauden ja yhden kuukauden euriborkorkojen välisenä erona mitattu euriborkorkojen tuottokäyrä muuttui kesän aikana aiempaa laskevammaksi.

Lyhyimmät rahamarkkinakorot pysyivät heinäkuun puoliväliin saakka lähellä eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa, joka oli 4,50 %. Tämän jälkeen ne alkoivat yhä enemmän ennakoita EKP:n keskeisten korkojen 25 peruspisteen laskua. EKP päättikin laskea keskeisiä korkoja 25 peruspistettä 30.8.2001. Heinäkuun lopusta elokuun 28. päivään marginaali- ja keskikorko vastasivat perusrahoitusoperaatioissa jatkuvasti tuolloista 4,50 prosentin minimitarjouskorkoa tai olivat hieman sen yläpuolella (ks. ke-

hikko 3). Operaatioissa, joiden maksut suoritettiin 5.9. ja 12.9., marginaali- ja keskikorko olivat lähellä uutta, 4,25 prosentin minimitarjouskorkoa.

Heinäkuun 2001 lopusta syyskuun 12. päivään yhden kuukauden euriborkorko laski 22 peruspistettä 4,29 prosenttiin ja kolmen kuukauden euriborkorko 26 peruspistettä 4,18 prosenttiin. Siten tuottokäyrän lyhyt pää oli laskeva syyskuun 2001 puolivälissä.

Eurojärjestelmän kesällä 2001 toteutetuissa pittempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa syntyneiden korkojen kehitys heijasti suurelta osin kolmen kuukauden euriborkoron kehitystä. Operaatioissa, jonka maksut suoritettiin 30.8.2001, marginaalikorko oli 4,20 % ja keskikorko 4,23 % (kumpikin korko oli 19 peruspistettä alempi kuin korot edellisessä operaatioissa, jonka maksut suoritettiin 26.7.).

Pitkät rahamarkkinakorot laskivat selvemmin kuin lyhyet rahamarkkinakorot, koska Yhdysvaltoihin tehdyt terrori-iskut vaikuttavat niihin selvemmin kuin lyhyisiin rahamarkkinakorkoihin. Heinäkuun 2001 puolivälistä syyskuun 12. päivään kuuden kuukauden euriborkorko laski 29 peruspistettä ja 12 kuukauden euriborkorko 35 peruspistettä. Syyskuun 12. päivänä 2001 kuuden kuukauden euribor oli siten 4,05 % ja 12 kuukauden euribor 3,88 %. Näin ollen euriborkorkojen tuottokäyrä muuttui aiempaa laskevammaksi, ja 12.9.2001 sen 12 kuukauden ja yhden kuukauden euriborkorkojen välisenä erona mitattu jyrkkyys oli -41 peruspistettä.

Syys- ja joulukuussa 2001 ja maaliskuussa 2001 erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdetut kolmen kuukauden euriborkorot laskivat kesällä 2001 edelleen. Heinäkuun lopun ja syyskuun 12. päivän välisenä aikana joulukuussa 2001 erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdettu kolmen kuukauden euriborkorko laski 33 peruspistettä ja oli syyskuun 12. päivänä 3,73 %. Maaliskuussa 2002 erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdettu vastaava korko laski 39 peruspistettä ja oli samana päivänä 3,55 % (ks. kuvio 14).

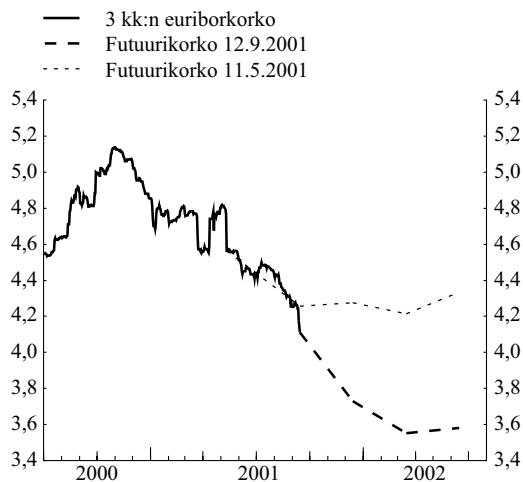
Syys- ja joulukuussa 2001 ja maaliskuussa 2002 erääntyviin futuurisopimuksiin perustuvien op-

Kuvio 14.

Kolmen kuukauden korot ja futuurikorot euroalueella

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

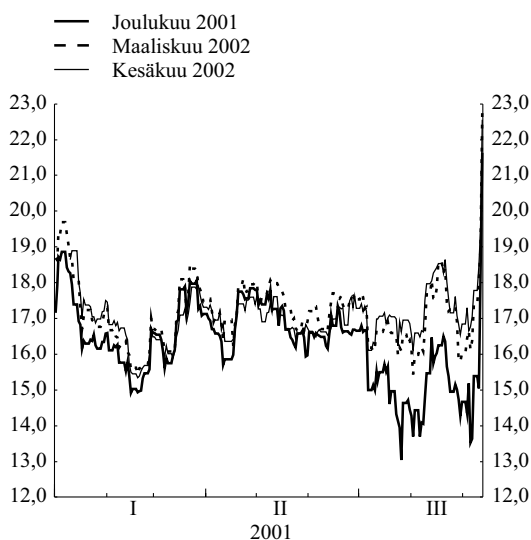
Lähde: Reuters.

Huom. Tämä ja kolmena seuraavana neljänneksenä erääntyvien kolmen kuukauden futuurisopimusten korkoja Liffen noteerausten mukaan.

tioiden perusteella johdettu kolmen kuukauden euriborkoron implisiittinen volatilitiitti kuvastaa markkinaosapuolten epävarmuutta kolmen kuukauden euriborkoron oletetusta kehitykses-

Kuvio 15.

Kolmen kuukauden euriborfutuureihin perustuvista optioista johdettu implisiittinen volatilitiitti

Lähde: Bloomberg.

tä sopimusten eräpäivään asti. Näiden korkojen implisiittinen volatilitiitti väheni EKP:n lasketua keskeisiä korkoja toukokuun alussa. Se kasvoi jälleen heinäkuun lopussa ja elokuussa 2001, mikä kuvasti hieman lisääntyntä epävarmuutta EKP:n keskeisten korkojen tulevien muutosten ajoituksesta (ks. kuvio 15). EKP:n ilmoitettua keskeisten korkojen laskusta 30.8.2001 implisiittinen volatilitiitti väheni, mutta lisääntyi jälleen huomattavasti Yhdysvaltoihin tehtyjen terrori-uhkayksien myötä.

Pitkien joukkolainojen tuotot pienenevät kesän aikana

Valtion pitkien joukkolainojen tuotot euroalueella enimmäkseen kasvoivat vuoden 2001 toisella neljänneksellä, mutta viime kuukausien aikana ne pienenevät maaliskuun 2001 lopun tasolle (ks. kuvio 16). Euroalueella valtion 10 vuoden joukkolainojen keskimääräinen tuotto oli 10.9. lähes 5,1 % eli noin 20 peruspistettä pienempi kuin kesäkuun lopussa. Yhdysvalloissa valtion pitkien joukkolainojen tuotot pienenevät myös kesäkuun lopun ja syyskuun 10. päivän välisenä aikana, vieläpä euroalueen pitkien joukkolainojen tuottoja enemmän eli 60 peruspistettä. Näin ollen Yhdysvaltojen ja euroalueen välinen valtion 10 vuoden joukkolainojen tuottojen ero muuttui negatiiviseksi: kesäkuun lopun 20 peruspisteestä syyskuun 10. päivän noin -20 peruspisteeksi. Tuottojen erossa on tänä vuonna ollut heilahteluja, ja ne ovat liittyneet Yhdysvaltojen talouskasvun hidastumisen laajuutta ja vauhtia koskevien uutisten ristiriitaisuuteen. Euroalueen pitkien joukkolainojen tuotot pysyivät jokseenkin ennallaan Yhdysvaltoihin kohdistuneiden terrori-iskujen jälkeen, kun taas Yhdysvalloissa markkinat olivat kiinni 11.–12.9.

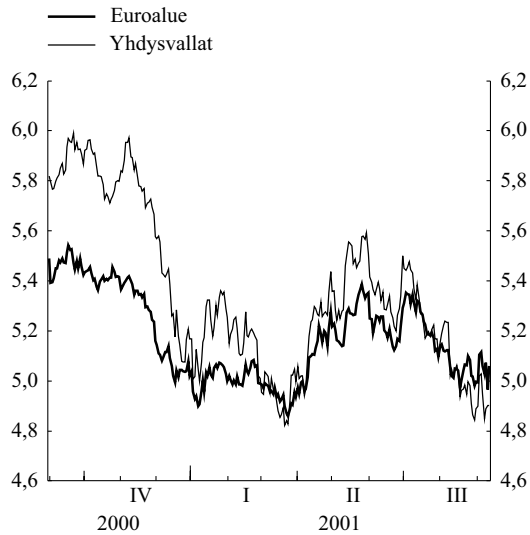
Yhdysvalloissa valtion 10 vuoden joukkolainojen tuotto oli 10.9. noin 4,9 %. Pitkien joukkolainojen nimelliset tuotot pienenevät jatkuvasti heinä- ja elokuussa. Tämä näytti lähinnä johtuvan talouskasvun odotettua tuntuvammasta suhdanneluonteisesta hidastumisesta, jota korostettiin 8.8. julkaistussa Yhdysvaltojen keskuspankin talouskatsauksessa (Beige Book) ja johon viitattiin myös 21.8. tehdyn Yhdysvaltojen keskuspankin koronlaskupäätöksen yhteydessä. Tuottojen pienene-

Kuvio 16.

Valtion pitkien lainojen tuotot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähde: Reuters.

Huom. Pitkillä valtion lainoilla tarkoitetaan 10 vuoden joukkovelkakirjalainoja tai maturiteetiltaan lähimpiä vastaavia lainoja. Euroalueen tietoihin sisältyvät myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen. Yhdysvaltojen tietoja ei ole päivitetty 10.9. jälkeen maassa vallitsevan tilanteen vuoksi.

mistä voidaan osittain selittää myös heinäkuun 2001 odotettua hitaammalla inflaatiovauhdilla ja huolestuneisuudella tuottavuuden kehityksestä. Markkinoiden aiempaa pessimistisempää arviota Yhdysvaltojen talousnäkymistä osoitti myös Yhdysvaltojen 10 vuoden indeksisidonnaisten joukkolainojen reaalisien tuottojen kehitys: reaali tuotto oli 10.9. noin 3,3 % eli 20 peruspistettä pienempi kuin kesäkuun lopussa ja noin 45 peruspistettä pienempi kuin vuoden 2000 lopussa. Nimelliskorkoisten ja indeksisidonnaisten valtion joukkolainojen tuottojen erosta johdettu 10 vuoden tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti hidastui Yhdysvalloissa kesäkuun lopusta syyskuun 10. päivään noin 40 peruspistettä, joten kumulatiivisesti inflaatiovauhti on hidastunut toukokuun 2001 puolivälin huippuvauhdista noin 65 peruspistettä. Tämä keskimääräisten 10 vuoden inflaatio-odotusten indikaattori oli 10.9. noin 1,6 % eli alkuvuoden 2001 tilannetta vastaava.

Japanissa valtion 10 vuoden joukkolainojen tuotto oli 10.9. noin 1,4 % eli 25 peruspistettä suurempi kuin kesäkuun lopussa mutta edelleen 35 peruspistettä pienempi kuin vuonna 2000. Japanin

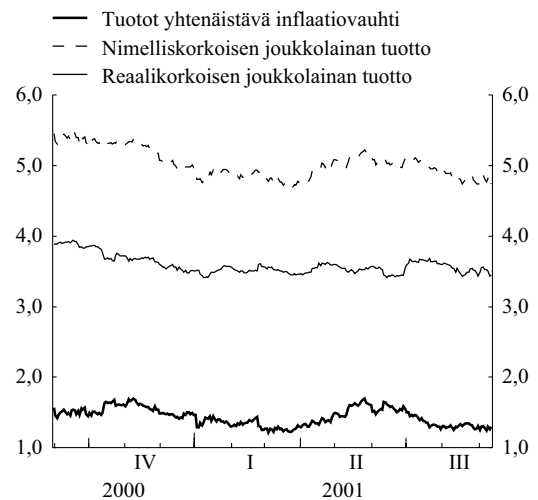
valtion joukkolainojen tuottojen pienuus kuvastaa edelleen sijoittajien pessimismia talouden kasvunäkymistä, kun taas tuottojen viimeaikainen kasvu saattaa kuvastaa huolta siitä, että valtiolla on edelleen tarve laskea liikkeeseen velkapapereita. Ilmoitus rahapolitiikan höllentämisestä ei juurikaan vaikuttanut joukkolainamarkkinoihin. Rahapolitiikan höllentäminen toteutetaan korottamalla keskuspankissa olevien pankkitalletusten määrää koskevaa tavoitetta ja ostamalla lisää valtion pitkäaikaisia joukkovelkakirjoja. Japanissa pitkien joukkolainojen tuotot eivät juuri muuttuneet Yhdysvaltoihin 11.9. kohdistuneiden terrori-iskujen jälkeen.

Euroalueella valtion pitkien joukkolainojen nimellisten tuottojen supistuminen viime kuukausina näytti johtuvan sekä ulkomaisista että kotimaisista tekijöistä. Ensinnäkin se heijasteli Yhdysvalloissa havaittua joukkolainojen tuottojen vaihtelua, jonka vaikutukset ulottuivat jossain määrin euroalueen joukkolainamarkkinoille. Toiseksi markkinaosapuolten pitkän aikavälin inflaatio-

Kuvio 17.

Ranskan kuluttajahintaindeksistä laskettu tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti

(prosentteina, päivähavaintoja)

Lähteet: Ranskan valtiovarainministeriö, ISMA ja Reuters.

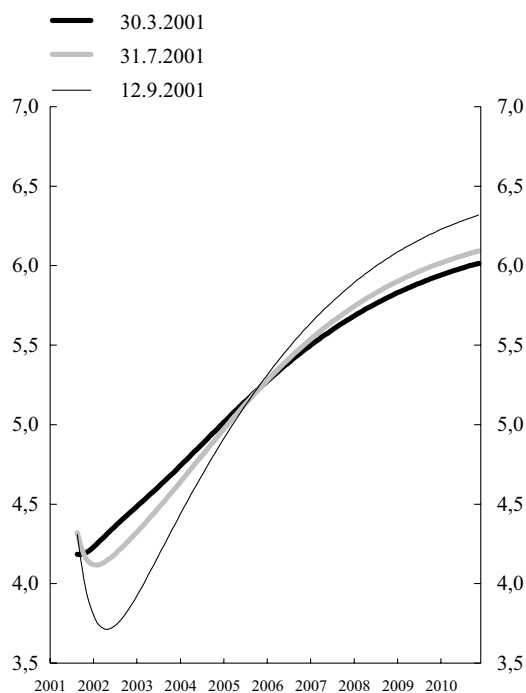
Huom. Reaalikorkoisen joukkolainan tuotto on johdettu (ilman tupakan hintojen vaikutusta laskettuun) Ranskan kuluttajahintaindeksiin sidottujen Ranskan valtion vuonna 2009 erääntyvien joukkolainojen markkinahinnoista. Nimelliskorkoisen joukkolainan tuotto on johdettu Ranskan kiinteäkorkoisten, myös vuonna 2009 erääntyvien joukkolainojen markkinahinnoista.

odotukset ja inflaatioon liittyvä epävarmuus ovat euroalueella mahdollisesti vähentyneet heinäkuun aikana, kuten Yhdysvalloissakin on tapahtunut. Tätä käsitystä tukee kehitys Ranskan valtion indeksisidonnaisten joukkolainojen markkinoilla, joilla 10 vuoden tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti hidastui kesäkuun lopun ja heinäkuun loppupuolen välisenä aikana noin 30 peruspistettä. Sitten se on pysynyt melko vakaana (ks. kuvio 17). Tämä pitkän aikavälin inflaatio-odotusten indikaattori oli 12.9. noin 1,3 % eli alkuvuoden 2001 tilannetta vastaava. Samanaikaisesti markkinaosapuolten odotukset pitkän aikavälin kasvusta euroalueella ovat viime kuukaudet pysyneet suurin piirtein ennallaan. Tätä käsitystä tukee Ranskan valtion 10 vuoden indeksisidonnaisten joukkolainojen reaalisen tuoton pysyminen kaiken kaikkiaan vakaana noin 3,5 prosentissa vuoden 2001 alusta lähtien. Indeksisidonnaisten joukkolainojen tuottojen ja tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhdin kehitystä lyhyellä

Kuvio 18.

Korkojen aikarakenteesta johdetut euroalueen yön yli -korkojen odotukset

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

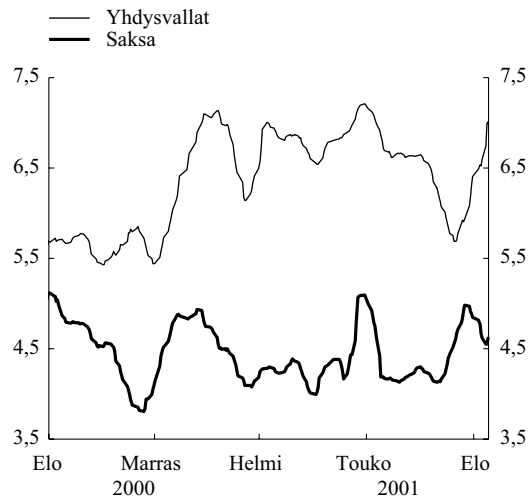

Lähde: EKP:n arvio. Korkojen aikarakenteesta johdettu termiini-korkokäyrä kuvaa markkinoiden odotuksia lyhyiden korkojen tulevasta kehityksestä. Käyrien laskentamenetelmää selostettiin tammikuun 1999 Kuukausikatsauksen sivulla 26. Estimoinnissa käytetyt tiedot on johdettu koronvaihtosopimuksista.

Kuvio 19.

Saksan ja Yhdysvaltojen 10 vuoden valtionlainoihin perustuvista futuuri-sopimuksista laskettu volatilitteetti

(vuotuisina prosenteina; päivähavaintojen 10 päivän liukuva keski-arvo)

Lähde: Bloomberg.

Huom. Sarjat kuvaavat Bloombergin määritelmän mukaisesti lähimmän geneerisen futuuri-sopimuksen implisiittistä volatilitteettiä vähintään 20 päivää ennen erääntymistä. Näin ollen implisiittisen volatilitteetin laskemiseksi käytetty erääntymistä lähinnä oleva sopimus vaihdetaan 20 päivää ennen erääntymistä toiseen, erääntymistä seuraavaksi lähinnä olevaan sopimukseen. Yhdysvaltojen tietoja ei ole päivitetty 10.9. jälkeen maassa vallitsevan tilanteen vuoksi.

aikavälillä on kuitenkin aina syytä tulkita varovasti, koska monet tunnetut epävarmuustekijät voivat hankaloittaa muutosten tulkintaa talouden perustekijöiden kannalta.

Euroalueella valtion joukkolainojen tuotot supistuivat kesäkuun lopun ja syyskuun 10. päivän välisenä aikana kaikissa maturiteeteissa; eniten tuotot supistuivat keskipitkissä maturiteeteissa. Euroalueella kahden ja viiden vuoden joukkolainojen tuotot supistuivat Yhdysvalloissa 11.9. koettujen tapahtumien jälkeen noin 15 peruspisteen verran. Kahden vuoden joukkolainojen tuotot olivat 12.9. noin 3,8 % ja viiden vuoden tuotot 4,3 %. Koska myös lyhyet rahamarkkinakorot laskevat, valtion 10 vuoden joukkolainojen tuottojen ja kolmen kuukauden euriborkoron erona mitattu euroalueen tuottokäyrä pysyi kesäkuun lopusta syyskuun 12. päivään suurin piirtein en-

nallaan noin 85 peruspisteessä. Samanaikaisesti euroalueen implisiittinen yön yli -terminikorkokäyrä pysyi laskevana, mikä viittasi markkinaosapuolten odotuksiin korkojen laskusta lyhyissä ja keskipitkissä maturiteeteissa (ks. kuvio 18).

Markkinaosapuolten epävarmuus valtion pitkien joukkolainojen tuottonäkymien suhteen euroalueella on pysynyt suhteellisen vähäisenä, vaikka epävarmuus onkin viime aikoina välillä lyhytaikaisesti lisääntynyt. Tätä osoitti Bund-futuuri-sopimuksiin perustuvien optioiden hinnoista johdetun Saksan valtion 10 vuoden joukkolainojen tuottojen implisiittisen volatilitietin kehitys (ks. kuvio 19). Syyskuun 12. päivänä tämä indikaattori, joka kuvaa markkinaosapuolten epävarmuutta joukkolainojen tuottojen kehityksestä lyhyellä aikavälillä, oli noin 5,1 %, kun se vuonna 2000 oli keskimäärin noin 5,5 %.

Osakkeiden hinnat laskivat kesällä 2001

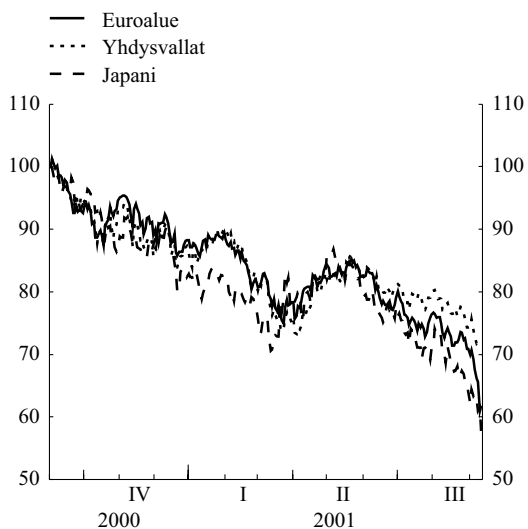
Maailman osakemarkkinoilla keväällä 2000 alkanut hintojen lasku jatkui koko kesän 2001. Osakkeiden hinnat laskivat euroalueella Dow Jones Euro Stoxx -indeksillä, Yhdysvalloissa Standard & Poor's 500 -indeksillä ja Japanissa Nikkei 225 -indeksillä mitattuna (ks. kuvio 20). Laaja Dow Jones Euro Stoxx -indeksi oli 10.9. noin 26 % alhaisempi kuin vuoden 2000 lopussa. Samana aikana Standard & Poor's 500 -indeksi laski 17 % ja Nikkei 225 -indeksi 26 %. Tähän kehitykseen liittyi näiden kaikkien indeksien implisiittisen volatilitietin yleinen kasvu kesäkuun jälkeen (ks. kuvio 21). Sekä Dow Jones Euro Stoxx -indeksi että Nikkei 225 -indeksi laskivat syyskuun 10. ja 12. päivän välisenä aikana lähes 6 % Yhdysvalloissa 11.9. koettujen tapahtumien jälkeen. Yhdysvalloissa osakemarkkinat olivat kiinni 11.–12.9.

Yhdysvalloissa Standard & Poor's 500 -indeksi laski – jo kesäkuussa todettua trendiä seuraten – heinäkuun lopun ja syyskuun 10. päivän välisenä aikana 10 %. Tähän kehitykseen vaikuttivat useat tekijät. Koska yritysten julkistamat tulokset olivat aiempaa huonompia varsinkin tekniikka-alalla ja koska viime aikoina julkaistujen makrotaloudellisten tietojen vuoksi arviot talousnäkymistä olivat aiempaa pessimistisempiä, kohdistui osakkeiden hintoihin laskupaineita. Markkinat olivat

Kuvio 20.

Osakeindeksit

(1.9.2000 = 100, päivähavainnot)

Lähde: Reuters.

Huom. Dow Jones Euro Stoxx (laaja) euroalueen osalta. Standard & Poor's 500 Yhdysvaltojen ja Nikkei 225 Japanin osalta. Euroalueen tietoihin sisältyvät myös Kreikan tiedot 1.1.2001 alkaen. Yhdysvaltojen tietoja ei ole päivitetty 10.9. jälkeen maassa vallitsevan tilanteen vuoksi.

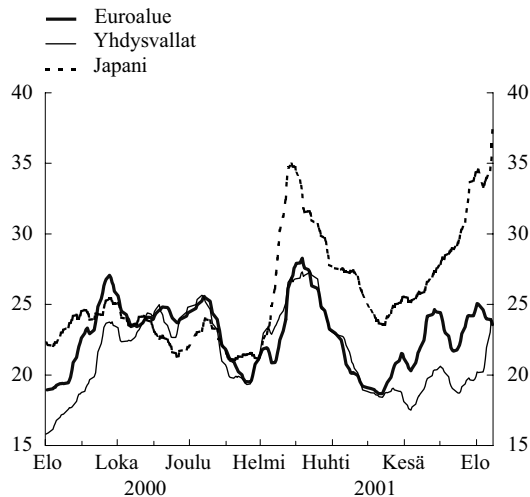
odottaneet Yhdysvaltojen keskuspankin avomarkkinakomitean 21.8.2001 tekemää päätöstä federal funds -tavoitekoron laskemisesta 25 peruspisteellä eli seitsemättä koronlaskua tänä vuonna, joten päätöksen vaikutus osakemarkkinoihin oli vähäinen. Osakkeiden hintojen laskuun osakemarkkinoilla liittyi se, että Standard & Poor's 500 -indeksiin perustuvien optiosopimusten hintojen keskihajontana mitattava implisiittinen volatilitietin kasvoi tarkasteluajanjaksona. Implisiittisen volatilitietin kasvu näytti kuvastavan Yhdysvaltojen talousnäkyviä koskevan epävarmuuden lisääntymistä.

Japanissa Nikkei 225 -indeksi laski heinäkuun lopun ja syyskuun 12. päivän välisenä aikana yhteensä 19 %. Toukokuun alussa alkanut kehitys siis jatkui. Markkinoiden kasvava huoli hallituksen kyvystä toteuttaa rakenteellisia uudistuksia sekä Japanin viennin heikkoudesta kertovat tiedot aiheuttivat laskupaineita osakkeiden hintoihin. Vahvistuneen jenin ja heikentyneen ulkomaisen kysynnän yhteisvaikutukset näyttivät heijastuvan kielteisesti vientiyriyten tuloskehitystä

Kuvio 21.

Osakekurssien implisiittinen volatiliiteetti

(vuotuisina prosentteina; päivähavaintojen 10 päivän liukuva keskiarvo)

Lähde: Bloomberg.

Huom. Sarjat kuvaavat osakeindekseihin perustuvien optioiden hinnoista johdettua odotettua osakkeiden hinnanmuutosten keskijohdantaa enintään kolmen kuukauden aikana. Osakeindeksit, joiden implisiittistä volatiliiteettiä kuvataan, ovat Dow Jones Euro Stoxx 50 euroalueen osalta, Standard & Poor's 500 Yhdysvaltojen osalta ja Nikkei 225 Japanin osalta. Yhdysvaltojen tietoja ei ole päivitetty 10.9. jälkeen maassa vallitsevan tilanteen vuoksi.

koskeviin odotuksiin varsinkin tekniikka-alalla. Lisäksi pankkien osakkeiden hinnat laskivat, kun markkinoiden huolestuneisuus järjestämättömien luottojen tilanteesta kasvoi entisestään. Japanin keskuspankin päätös höllentää rahapolitiikkaa entisestään ei saanut osakkeiden hintojen laskua kääntymään nousuksi. Nikkei 225 -indeksin implisiittinen volatiliiteetti, joka oli kesä- ja heinäkuussa ollut suhteellisen vakaa, kasvoi elokuussa tunnettavasti. Lisäksi se oli edelleen euroalueen ja Yh-

dysvaltojen indeksien volatiliiteettiä suurempi. Tämä kuvastanee huomattavaa epävarmuutta japanilaisten yritysten tulospäätöksistä.

Euroalueella osakkeiden hinnat laskivat laajan Dow Jones Euro Stoxx -indeksin mukaan heinäkuun lopun ja syyskuun 12. päivän välisenä aikana noin 19 %. Euroalueen osakemarkkinoiden kehityksen suuntaa ohjailivat suurten eurooppalaisten yritysten odotettua heikommät tulokset ja Yhdysvaltojen osakemarkkinoiden heijastusvaikutukset. Yhdysvalloissa ja Japanissa havaitun kehityksen tapaan Dow Jones Euro Stoxx 50 -indeksin implisiittinen volatiliiteetti kasvoi elokuussa ja syyskuun alussa edelleen ja palasi lähelle viime kuukausien suurimpia volatiliiteetin tasoja.

Euroalueen osakemarkkinoiden toimialakohtaisesta tarkastelusta käy ilmi, että kaikkien alojen osakeindeksit jatkoivat elokuussa jo heinäkuussa alkanutta laskuaan. Toimialojen välillä kehitys kuitenkin vaihteli varsin paljon, kuten taulukosta 3 käy ilmi. Volatiliiteetti oli edelleen suurinta televiestintä- ja tekniikka-aloilla. Televiestinnässä osakkeiden hinnat laskivat heinäkuun lopun ja syyskuun 12. päivän välisenä aikana noin 31 % ja tekniikassa noin 32 %, mikä vaikutti huomattavasti laajan Dow Jones Euro Stoxx -indeksin laskuun tänä aikana. Muilta tietotekniikka-alan osakemarkkinoilta peräisin olevien heijastusvaikutusten lisäksi näiden kahden alan indeksien huomattava lasku näytti kuvastavan markkinoilla yleistyvää käsitystä siitä, että näiden alojen yritysten tulospäätökset ovat epäsuotuisat, ja varsinkin siitä, että ne ovat alttiita maailmanlaajuisten talousnäkökymien heikkenemiselle. Yhdysvaltoihin kohdistuneiden terrori-iskujen jälkeen laskivat erityisen tuntuvasti rahoitusalan sekä syklisiä kulutustavaroita tuottavien yritysten osakkeiden hinnat.

Taulukko 3.**Hintojen toimialoittaiset muutokset ja vaihtelut Dow Jones Euro Stoxx -indeksissä***(hintojen muutokset prosentteina ajanjakson lopun hinnoista, hintojen vaihtelut vuotuisina prosentteina)*

	Raaka- aineet	Kulutus- tavarat (sykliset)	Kulutus- tavarat (ei- sykliset)	Energia	Rahoitus	Terveysden- hoito	Teollisuus	Tekniikka	Tele- viestintä	Perus- palvelut	Euro Stoxx
Hintojen muutokset											
<i>(kauden lopun tietoja)</i>											
II/2000	-13,3	-5,3	6,0	5,0	6,9	21,4	-6,5	-0,8	-21,5	-8,2	-3,7
III/2000	-1,2	-0,2	0,6	3,0	5,0	17,5	-3,9	-8,8	-21,7	-1,4	-3,1
IV/2000	22,5	-10,6	-0,3	-3,8	0,0	1,7	-0,7	-10,7	-20,8	-0,4	-4,7
I/2001	-8,8	-7,5	-8,3	-0,4	-9,4	-6,7	-7,4	-32,7	-9,5	-8,3	-11,2
II/2001	2,2	1,0	6,2	5,9	1,5	11,7	-3,5	-5,0	-11,5	6,7	0,9
Heinäkuu	-1,4	0,0	-3,1	-2,1	-4,9	-6,0	-2,2	-7,4	-4,1	1,8	-3,3
Elokuu	-6,2	-8,8	-3,0	-1,5	-1,1	-3,5	-5,6	-19,0	-19,9	-2,1	-6,4
Kesäkuun 2001 loppu – 12.9.2001	-15,8	-25,6	-12,9	-9,9	-22,9	-17,1	-18,9	-36,8	-34,3	-8,2	-21,9
Hintojen vaihtelut											
<i>(kauden keskiarvoja)</i>											
II/2000	20,1	24,6	13,9	20,4	17,0	23,7	21,8	59,1	52,8	17,7	24,4
III/2000	14,4	13,8	14,2	22,1	10,3	21,3	13,2	38,1	34,2	10,1	13,4
IV/2000	21,3	24,8	13,6	25,1	18,6	23,1	18,5	56,6	41,4	16,2	22,5
I/2001	58,1	43,0	38,6	55,4	50,3	43,2	47,9	71,5	65,1	51,8	21,9
II/2001	17,3	22,2	12,5	18,8	15,6	18,3	19,3	56,6	29,5	12,2	18,3
Heinäkuu	14,1	17,9	11,9	24,3	17,6	23,1	14,0	55,5	26,9	14,5	18,6
Elokuu	21,3	19,3	10,9	19,0	14,7	21,3	13,6	41,8	34,6	12,0	17,2
Kesäkuun 2001 loppu – 12.9.2001	20,0	25,6	18,7	21,6	25,7	27,1	19,3	52,9	36,6	21,2	22,4

*Lähteet: Stoxx ja EKP:n laskelmat.**Huom. Hintojen vaihtelut on laskettu jakson päivittäisten indeksimuutosten vuositason korotettuna keskihajontana. Toimialakohtaiset indeksit on esitetty tämän Kuukausikatsauksen tilasto-osassa.*

2 Hintakehitys

Energian hinnan lasku hidasti inflaatiota heinäkuussa 2001

Euroalueen vuotuinen YKHI-inflaatio hidastui 2,8 prosenttiin heinäkuussa 2001, kun se oli kesäkuussa ollut 3,0 %. Kun Kreikan tiedot lasketaan mukaan perusajanjakssoon, jolta hintojen vuotuinen muutosvauhti lasketaan, inflaatio hidastui hieman enemmän (0,3 prosenttiyksikköä eli 3,1 prosentista 2,8 prosenttiin; ks. taulukko 4). Euroalueen vuotuinen YKHI-inflaatio hidastui näin ollen toisena peräkkäisenä kuukautena. Tämä johtui niin kesä- kuin heinäkuussakin lähes yksinomaan energian hinnan laskusta. Jos näitä vaihtelevia eriä eli jalostamattomien elintarvikkeiden

ja energian hintoja ei oteta huomioon, YKHIn vuotuinen muutosvauhti (kun Kreikan tiedot ovat mukana perusajanjaksossa) nopeutui 2,3 prosenttiin heinäkuussa 2001, kun se oli kesäkuussa ollut 2,2 %.

YKHIn yksittäisten erien tarkastelu osoittaa energian hinnan vuotuisen nousuvauhdin hidastuneen kesäkuun 5,5 prosentista 2,9 prosenttiin heinäkuussa 2001 (ks. kuvio 22). Tämä johtui kesäkuun hidastumisesta poiketen lähinnä öljyn hinnan laskusta, ei aikaisemmista energian hinnan muutoksista aiheutuneista suotuisista vertailuajankohdan vaikutuksista. YKHlin sisältyvät energian hinnat laskivat heinäkuussa 1,8 % edellisestä kuukau-

Taulukko 4.

Euroalueen hinta- ja kustannuskehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	1998	1999	2000	2000	2000	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001
				III	IV	I	II	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo
Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi (YKHI) ja sen erät													
Kokonaisindeksi	1,2	1,1	2,4	2,5	2,7	2,6	3,2	2,6	3,0	3,4	3,1	2,8	.
<i>josta:</i>													
Tavarat	0,7	0,9	2,7	2,9	3,2	2,8	3,5	2,8	3,3	3,8	3,4	3,1	.
Elintarvikkeet	1,7	0,6	1,4	1,9	2,2	3,2	5,0	3,9	4,3	5,2	5,4	5,5	.
Jalostetut elintarvikkeet	1,5	1,0	1,2	1,2	1,4	2,0	2,8	2,2	2,6	2,8	3,1	3,3	.
Jalostamattomat elintarvikkeet	2,0	0,1	1,7	3,1	3,5	5,2	8,4	6,5	7,1	9,0	9,1	8,8	.
Teollisuustuotteet	0,2	1,0	3,4	3,4	3,8	2,6	2,8	2,3	2,9	3,2	2,4	1,9	.
Muut teollisuustuotteet kuin energia	1,0	0,7	0,7	0,6	1,1	1,3	1,5	1,3	1,5	1,6	1,6	1,6	.
Energia	-2,6	2,3	13,4	13,7	13,8	7,2	7,3	5,6	7,9	8,6	5,5	2,9	.
Palvelut	2,0	1,6	1,7	1,8	1,8	2,3	2,5	2,3	2,4	2,5	2,6	2,5	.
Muut hinta- ja kustannusindikaattorit													
Teollisuuden tuottajahinnat ¹⁾	-0,7	-0,4	5,5	5,9	6,2	4,6	3,7	4,2	4,2	3,7	3,3	2,3	.
Yksikkötyökustannukset ²⁾	0,3	1,3	1,1	1,3	1,8	2,0	.	.	.	.	.	.	.
Työn tuottavuus ²⁾	1,2	0,9	1,3	1,0	0,4	0,2	.	.	.	.	.	.	.
Työvoimakustannukset/työntekijä ²⁾	1,5	2,3	2,5	2,4	2,2	2,3	.	.	.	.	.	.	.
Työvoimakustannukset/tunti ³⁾	1,7	2,3	3,5	3,6	3,2	3,1	.	.	.	.	.	.	.
Öljyn hinta (euroa/barreli) ⁴⁾	12,0	17,1	31,0	33,7	34,5	28,4	31,7	28,1	29,8	32,7	32,5	29,4	28,7
Raaka-aineiden hinnat ⁵⁾	-12,5	-3,1	18,1	18,0	16,4	1,4	-0,9	-0,8	-1,1	-4,0	2,5	-1,0	-10,1

Lähteet: Eurostat, kansalliset tiedot, International Petroleum Exchange, HWWA – Institut für Wirtschaftsforschung (Hampuri) ja EKP:n laskelmat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Ei sisällä rakentamista.

2) Koko kansantalous.

3) Koko kansantalous (paitsi maatalous, julkishallinto, koulutus, terveydenhoito ja muut palvelut).

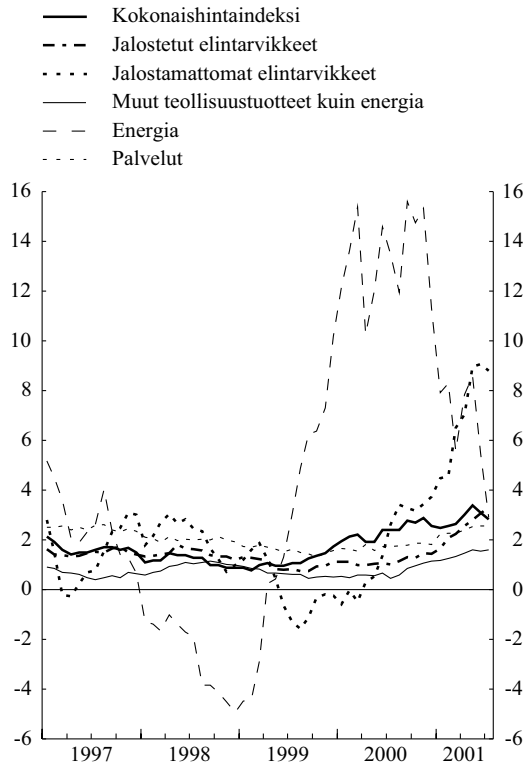
4) Brent Blend -laatu (yhden kuukauden kuluttua tapahtuvaan toimitukseen). Hinnat ecuina joulukuuhun 1998 asti.

5) Ei sisällä energian hintoja. Hinnat euroina; joulukuuhun 1998 asti ecuina.

Kuvio 22.

Euroalueen YKHI-inflaatio eriteltynä

(vuotuinen prosentimuutos, kuukausihavaintoja)

Lähde: Eurostat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

desta, kun öljyn barrelihinta laski 32,5 eurosta 29,4 euroon kesä-heinäkuussa. Elokuussa öljyn hinta laski edelleen 28,7 euroon barrelilta, mikä johtui yksinomaan valuuttakurssien muutoksista, sillä öljyn dollarimääräinen hinta nousi hieman. Öljyn hinnan heinä-elokuussa toteutuneen laskun lisäksi myös suotuisien vertailuajankohdan vaikutusten pitäisi edelleen hidastaa energian hinnan vuotuista muutosvauhtia ja näin ollen kokonaisinflaatiota syyskuussa 2001.

Jalostamattomien elintarvikkeiden hinnat laskivat heinäkuussa 2001 ensimmäistä kertaa elokuun 2000 jälkeen. Vaikka jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen 0,5 prosentin lasku edelli-

sestä kuukaudesta johtui lähinnä kausitekijöistä, vaikuttaa siltä, että hullun lehmän taudista ja suuja sorkkataudista aiheutuneet hintojen välittömät nousupaineet ovat saattaneet hiipua. Myös jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen vuotuinen muutosvauhti hidastui ensimmäistä kertaa lokakuun 2000 jälkeen eli kesäkuun 9,1 prosentista 8,8 prosenttiin heinäkuussa 2001. Jalostettujen elintarvikkeiden hintojen vuotuinen muutosvauhti kiihtyi edelleen eli 3,3 prosenttiin heinäkuussa 2001, kun se oli kesäkuussa ollut 3,1 %. Jalostettujen elintarvikkeiden hintojen vuotuisen inflaatiiovauhdin nopeutuminen joulukuusta 2000 lähtien johtuu jalostamattomien elintarvikkeiden hintakehityksen viipeellä ilmenevästä vaikutuksesta.

Ilman jalostamattomien elintarvikkeiden ja energian hintaa lasketun YKHIn vuotuisen muutosvauhdin nopeutuminen 2,3 prosenttiin heinäkuussa 2001 johtui yksinomaan jalostettujen elintarvikkeiden hintakehityksestä. Muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen vuotuisen muutosvauhti, joka oli nopeutunut tasaisesti heinäkuusta 2000 lähtien, oli heinäkuussa 2001 jo kolmatta peräkkäistä kuukautta 1,6 %. Palveluiden hintojen vuotuinen muutosvauhti hidastui hieman eli kesäkuun 2,6 prosentista 2,5 prosenttiin heinäkuussa 2001; tämä oli ensimmäinen kerta, kun se hidastui joulukuun 2000 jälkeen. Muiden teollisuustuotteiden kuin energian ja palveluiden hintojen viimeaikainen kehitys viittaa siihen, että aikaisemmasta energian hinnan ja valuuttakurssien kehityksestä aiheutunut välillinen nousupaine saattaa olla saavuttamassa huippunsa, joskin näiden erien vuotuinen muutosvauhti saattaa alkaa hidastua merkittävästi vasta myöhemmin tänä vuonna.

Tuottajahintojen nousupaineet edelleen heikentymässä

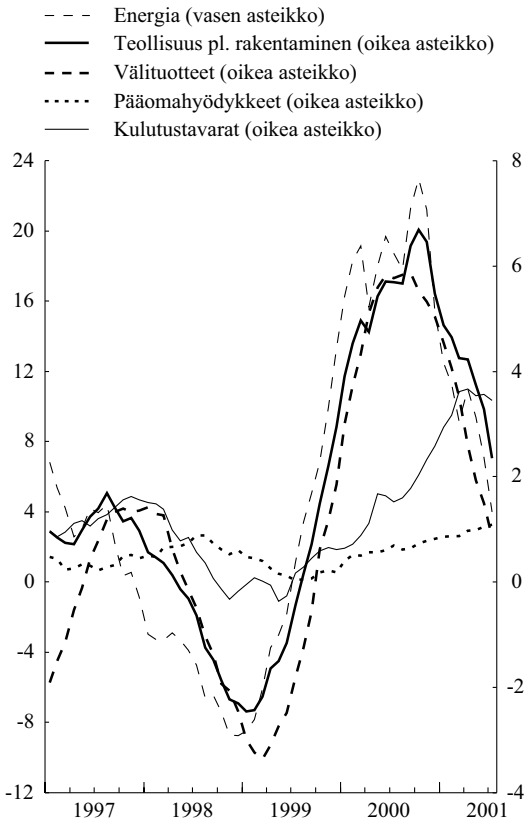
Euroalueen tuottajahintojen vuotuinen muutosvauhti on hidastunut lokakuusta 2000 lähtien ja hidastui edelleen 2,3 prosenttiin heinäkuussa 2001, kun se oli kesäkuussa ollut 3,3 % (ks. kuvio 23).

Tuottajahintojen yksittäisten alarierien tarkastelusta ilmenee, että raaka-aineiden aikaisempien

Kuvio 23.

Euroalueen teollisuuden tuottajahinnat eriteltyinä

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)

Lähde: Eurostat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

hinnannousujen välittömät vaikutukset eivät enää näy vuotuisessa muutosvauhdissa. Tämä ilmenee tuottajahintojen energiaerän vuotuisen muutosvauhdin hidastumisena. Lisäksi raaka-aineiden hintojen aikaisempien muutosten välilliset vaikutukset tuottajahintojen muihin eriin ovat mahdollisesti saavuttaneet huippunsa, sillä väli tuotteiden hintojen vuotuinen muutosvauhti on hidastunut jo jonkin aikaa, kun taas kulutustavaroiden hintojen vuotuinen muutosvauhti näyttää saavuttaneen käännekohdan. Pääomahyödykkeiden hintojen vuotuinen muutosvauhti saattaa kuitenkin edelleen nopeutua jonkin aikaa, mikä johtuu siitä, että ulkoiset hintapaineet heijastuvat niihin pidemmällä viipeellä, kuten aiempien suhdannevaihteluiden yhteydessä on todettu. Kaiken kaikkiaan näiden muutosten pitäisi kes-

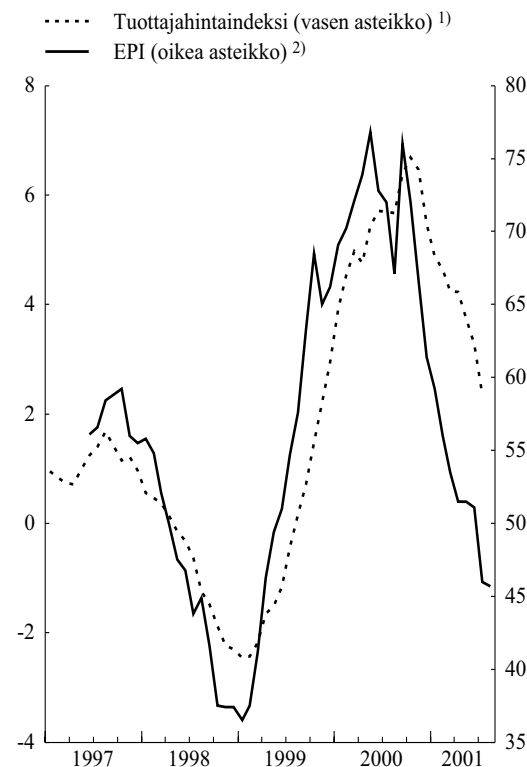
kipitkällä aikavälillä heikentää kulutustavaroiden hintojen nousupaineita.

Öljyn euromääräisen hinnan äskettäisen laskun pitäisi edelleen hidastaa tuottajahintojen vuotuis- ta muutosvauhtia tulevina kuukausina (kehikossa 4 käsitellään raaka-aineiden hintojen vaikutuksia euroalueen tuottajahintoihin). Euroalueen tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintoja mittaavan Eurozone Price Indexin viimeaikaisten muutosten perusteella tuottajahintojen muutosten voidaan odottaa hidastuvan edelleen (ks. kuvio 24).

Kuvio 24.

Tuottajahinnat ja tehdasteollisuuden tuotantopanosten hinnat euroalueella

(kuukausihavaintoja)

Lähteet: Eurostat ja Reuters.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta), mikäli tiedot ovat olleet saatavissa.

- 1) Vuotuinen prosenttimuutos; ei sisällä rakentamista.
- 2) Eurozone Price Index, euroalueen tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintaindeksi, jonka tiedot perustuvat ostopäälliköille tehtävään kyselyyn. Indeksiluku, joka on yli 50, viittaa tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintojen nousuun, ja 50:tä pienempi indeksiluku hintojen laskuun.

Kehikko 4.

Raaka-aineiden hintojen viimeaikainen lasku lieventää tuottajahintojen nousupaineita

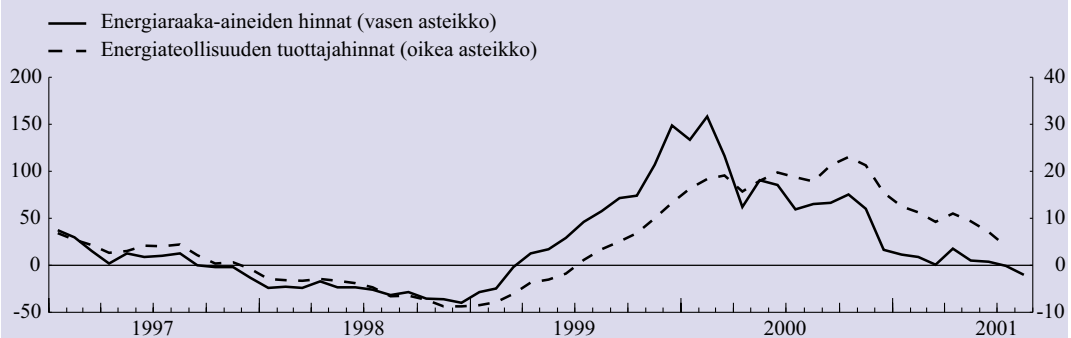
Euroalueen YKHI-inflaatioon vaikuttavat yhä raaka-aineiden, etenkin energian, hintojen aikaisemmat nousut epäsuorasti sekä euron heikkeneminen suurimman osan ajasta vuosina 1999 ja 2000. Energian ja muiden raaka-aineiden kuin energian hintojen aiheuttamat tuottajahintojen nousupaineet ovat samanaikaisesti lieventyneet. Tässä kehikossa analysoidaan raaka-aineiden hintojen ja euroalueen tuottajahintojen välistä suhdetta.

Raaka-aineiden euromääräisten hintojen kehitys antaa viitteitä hinnan muutoksista tuotantoketjun alkuvaiheessa. Nuo muutokset voivat siirtyä edelleen lopputuotteiden ja palveluiden hintoihin YKHI-inflaationa mitattuna. Analysoinnin helpottamiseksi raaka-aineiden hintaindeksin kehitys – indeksi laaditaan Hamburg Institute for Economic Research -instituutissa eli HWWA:ssa – on jaettu kahteen osaan: energian hinnan kehitykseen ja muiden raaka-aineiden kuin energian hintojen kehitykseen. Tämä jako vastaa Eurostatin uutta luokittelua, jossa energian hinnan kehitys erotetaan muiden välituotteiden hintojen kehityksestä (ks. elokuun 2001 Kuukausikatsauksen kehikko 3 Teollisuuden koontiryhmien yhtenäinen tilastointi lyhyen aikavälin tilastoissa). Vaikka raaka-aineiden hintaindeksin ja euroalueen tuottajahintaindeksin avulla mitattujen energian ja välituotteiden hintojen välillä on eroja tuotevalikoiman kattavuuden ja painorakenteen suhteen, näiden indeksien välillä on kuitenkin voimakas positiivinen yhteys. HWWA julkistaa raaka-aineiden hintaindeksinsä varsin ajantasaisesti, joten siitä saadaan ajankohtaista tietoa tuottajahintojen tuoreimmasta ja todennäköisestä tulevasta kehityksestä.

Energian hinnan painoarvo euroalueen tuottajahintaindeksissä on lähes 17 %. Keskeisen tekijän kuten energian hinnan kehitys on erittäin tärkeää arvioitaessa teollisuuden hintoihin mahdollisesti kohdistuvia lyhyen aikavälin kustannuspaineita. Energiaraaka-aineiden hintojen voimakas vaihtelu johtuu siitä, että raakaöljyn osuus indeksistä on suuri (92 %). Öljynjalostuksen osuus sen sijaan on vain noin yksi kolmannes tuottajahintaindeksin energiaerästä (sähköllä on suurin painoarvo tuottajahintaindeksissä). Sitä paitsi verotus (paitsi arvonlisävero) lieventää energian hinnan heilahtelua tuottajahintaindeksissä. Energiaraaka-aineiden hintojen vuotuisen nousuvauhdin hidastuminen vuoden 2000 alussa oli alkua euroalueen energiateollisuuden tuottajahintojen hidastumiselle vuosien 2000 ja 2001 vaihteessa (ks. kuvio A). Tästä huolimatta energiaraaka-aineiden hintojen vuotuinen nousuvauhti oli keskimäärin noin 60 % vuoden 2000 toisella puoliskolla. Hidastuminen on jatkunut vuoden 2001 ensimmäisen kahdeksan kuukauden aikana, ja heinä-elokuussa nousuvauhti oli negatiivista. HWWA:n energian hintaindeksin viimeaikainen kehitys osoittaaakin, että juuri energiaerän vuoksi tuottajahintoihin on kohdistunut yhä enemmän laskupaineita.

Kuvio A: Energiaraaka-aineiden hintojen ja energian tuottajahintojen kehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavainnot, euroina)

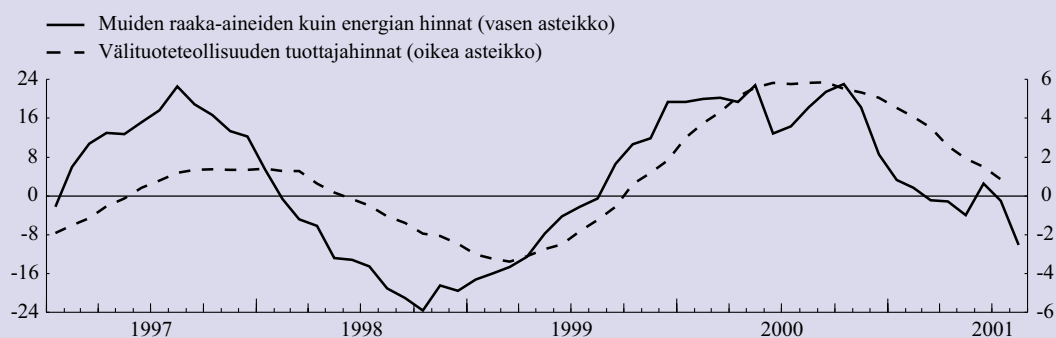
Lähteet: HWWA – Institut für Wirtschaftsforschung (Hampuri) ja Eurostat.

Huom. Raaka-aineiden hintaindeksi on ilmaistu ecuina joulukuuhun 1998 asti. Tuottajahintaindeksi perustuu kansallisiin valuuttaindeksihin. Vuodesta 1999 alkaen molemmat indeksit on ilmaistu euroina.

Energian hinnan lisäksi välituotteiden hintojen osuus euroalueen tuottajahintaindeksistä on varsin merkittävä eli lähes 32 %. Tämän erän kehitys myötäilee suurelta osin muiden raaka-aineiden kuin energian hintojen kehitystä (ks. kuvio B). Toisin sanoen kun otetaan huomioon myös muiden raaka-aineiden kuin energian hintojen kehitys (elintarvikkeet, trooppiset juomat sekä teollisuuden ja maatalouden raaka-aineet), euroalueen tuottajahintaindeksin tuoreimmasta ja mahdollisesta tulevasta kehityksestä alkaa muodostua entistä tarkempi kuva. Muiden raaka-aineiden kuin energian hintojen vuotuinen nousuvauhti kiihtyi vuoden 1998 viimeisen neljänneksen ja vuoden 2000 alun välisenä aikana, mutta hidastui vuoden 2000 jälkimmäisellä puoliskolla ja vuoden 2001 alussa. Vuoden 2001 toisella neljänneksellä muiden raaka-aineiden kuin energian hintojen vuotuinen muutosvauhti oli $-0,9\%$. Se on 20,8 prosenttiyksikköä hitaampi kuin huippuvauhti vuoden 2000 ensimmäisellä neljänneksellä. Näin ollen tuoreimmat tiedot HWWA:n raaka-aineiden hintaindeksin muiden raaka-aineiden kuin energian hintojen kehityksestä viittaavat siihen, että euroalueen tuottajahintoihin kohdistuu todennäköisesti yhä enemmän laskupaineita heinäkuun 2001 jälkeen (viimeinen kuukausi, jolta euroalueen tuottajahinnoista on tietoa). On kuitenkin syytä muistaa, että muiden raaka-aineiden kuin energian hintojen muutosten vaikutukset välituotteiden hintoihin voivat vaihdella sen mukaan, johtuuko hinnannuutos euron kurssin muutoksesta vai raaka-aineiden dollarimääräisten hintojen muutoksesta. Eräs syy tähän on se, että valuuttakurssi vaikuttaa myös tuontituotteiden hintoihin, jotka sisältyvät välituotteiden hintaindeksiin mutta eivät muiden raaka-aineiden kuin energian hintojen indeksiin.

Kuvio B: Muiden raaka-aineiden kuin energian hintojen ja välituotteiden tuottajahintojen kehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)

Lähteet: HWWA – Institut für Wirtschaftsforschung (Hampuri) ja Eurostat.

Huom. Raaka-aineiden hintaindeksi on ilmaistu ecuina joulukuuhun 1998 asti. Tuottajahintaindeksi perustuu kansallisiin valuuttaindeksihin. Vuodesta 1999 alkaen molemmat indeksit on ilmaistu euroina.

Koska raaka-aineet, joilla käydään kauppaa maailman markkinoilla, hinnoitellaan yleensä dollareina, euron dollarikurssilla on huomattava vaikutus niin raaka-aineiden hintoihin kuin euroalueen tuottajahintoihin. Merkittävä osa raaka-aineiden hintojen ja siten myös euroalueen energian ja välituotteiden tuottajahintojen vuotuisen muutosvauhdin viimeaikaisesta hidastumisesta johtuu siitä, että kurssilaskun jälkeen euron dollarikurssi on vaihdellut kapean vaihteluvälän sisällä vuoden 2000 jälkimmäisen puoliskon jälkeen. Toinen raaka-aineiden hintoihin vaikuttava tekijä on kysyntä maailman markkinoilla. Raaka-aineiden hintojen vuotuisen muutosvauhdin hidastuminen vuonna 1998 sattui samaan aikaan kuin talouskasvun hiipuminen, joka aiheutui Aasian talouskriisistä. Yhdysvaltojen ja muun maailman tuotannon kasvun viimeaikainen hidastuminen voi siis jossain määrin selittää raaka-aineiden hintojen ja tuottajahintojen viimeaikaista kehitystä. Koska näiden hintojen laskupaineiden odotetaan siirtyvän tuotantoketjussa eteenpäin, ne tulevat viime kädessä vaikuttamaan myös euroalueen kuluttajahintoihin.

Palkkakehitys edelleen maltillista

Kuten aikaisemmin on todettu, tuoreimmat käytettävissä olevat tiedot vuoden 2001 ensimmäisen neljänneksen työvoimakustannuksista osoittavat, että euroalueen palkkاپaineet ovat pysyneet vähäisinä. Työntekijää kohden laskettujen palkkakustannusten vuotuinen muutosvauhti oli vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä 2,3 %, mikä on 0,1 prosenttiyksikköä nopeampi kuin vuoden 2000 neljännellä neljänneksellä mutta hieman hitaampi kuin vuoden 2000 keskimääräinen nousuvauhti. Yksikkötyökustannusten vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä 2,0 prosenttiin eli 0,2 prosenttiyksikköä vuoden 2000 viimeisen neljänneksen 1,8 prosentin vauhdista. Yksikkötyökustannusten kasvun tasainen kiihtyminen viime vuoden aikana kuvastaa pikemminkin työn tuottavuuden suhdanneluonteista hidastumista kuin palkkاپaineiden kertymistä.

Tuoreimmat käytettävissä olevat tiedot käynnissä olevista palkkaneuvotteluista näyttävät viittaavan siihen, että palkkakehitys jatkuu maltillisena. Maltillista palkkakehitystä tukenee myös kokonaisinflaation odotettu hidastuminen, jonka perusteella aikaisempia valuuttakurssimuutoksia ja rajuja hinnanmuutoksia (öljy ja elintarvikkeet) voitaisiin pitää vain tilapäisinä.

Inflaationäkymät aiempaa suotuisimmat, vaikka riskejäkin on edelleen

Tulevaan inflaatiokehitykseen vaikuttaa todennäköisesti se, että tuontihintojen ja energian hinnan vuosien 1999–2000 nousuihin liittyvät välittömät ja välilliset nousupaineet heikkenevät. Elintarvikkeiden äskettäisten rajujen hinnanmuutosten vaikutusten pitäisi myös alkaa heiketä. Talouden toimeliaisuuden hidastumisen ja euron valuuttakurssin vahvistumisen pitäisi tukea tätä kehitystä. Vaikka vertailuajankohdan laskennalliset vaikutukset ovat erittäin suotuisia syyskuussa 2001, YKHI-inflaation vuotuisen muutosvauhdin hidastumisen odotetaan kuitenkin jäävän vähäiseksi vuoden 2002 ensimmäisiin kuukausiin saakka. Ilman jalostamattomien elintarvikkeiden ja energian hintoja lasketun YKHI-inflaation ei myöskään odoteta hidastuvan ennen vuoden

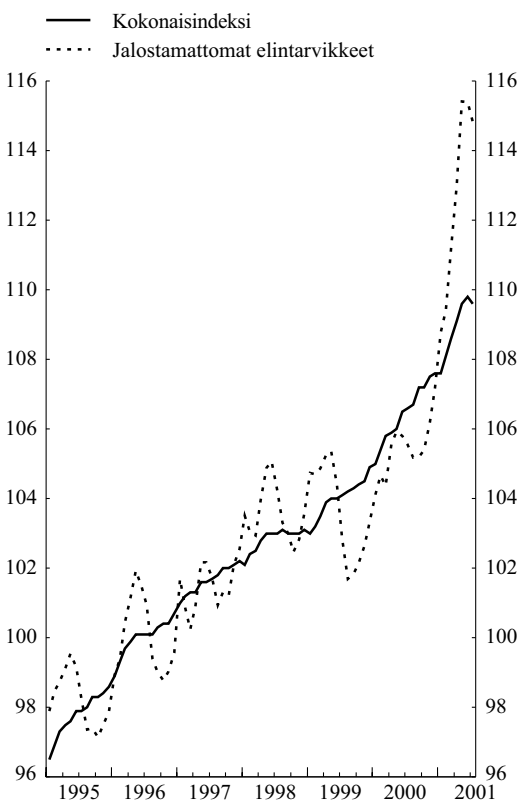
2002 ensimmäistä puoliskoa, mikä johtuu tuontihintojen ja energian hinnan aikaisempien nousujen viipeellä ilmenevistä välillisistä vaikutuksista. Viimeisin, EKP:n elokuussa 2001 kokoama Survey of Professional Forecasters -kyselytutkimus vahvistaa, että inflaation odotetaan heikkenevän (ks. kehikko 5).

Hintanäkymiin liittyy edelleen riskitekijöitä, jotka saattavat sekä nostaa että laskea hintoja. Jalostamattomien elintarvikkeiden hintoihin liittyvät näkymät ovat edelleen epävarmoja, koska on vielä epäselvää, palautuvatko nämä hinnat yleisen hintatason mukaisiksi vai onko niiden taso suhteessa muihin hintoihin jäänyt pysyvästi aiempaa korkeammaksi hullun lehmän taudin ja suu- ja sorkkataudin vaikutusten vuoksi. Kuvios- ta 25 nähdään, että ennen viimeaikaisia muutoksia jalostamattomien elintarvikkeiden hintaindek-

Kuvio 25.

Jalostamattomien elintarvikkeiden hintaindeksin ja YKHIn kokonaisindeksin kehitys euroalueella

(1996 = 100)

Lähde: Eurostat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

Kehikko 5.

Elokuun 2001 Survey of Professional Forecasters -kyselytutkimus¹

Elokuun alussa EKP sai valmiiksi yhdenkymmenen neljännesvuosittaisen ns. SPF-kyselynsä. Elokuun 2001 kyselyn vastaajia pyydettiin arvioimaan odotuksiaan euroalueen keskimääräisestä YKHI-inflaatiouuhesta, BKT:n määrän kasvusta ja työttömyysasteesta sekä kalenterivuosina 2001, 2002 ja 2003 että viiden vuoden kuluttua eli vuonna 2006. Vastaajia pyydettiin myös arvioimaan odotuksiaan näiden muuttujien kehityksestä yhden ja kahden vuoden kuluttua siitä ajankohdasta, josta kutakin muuttujaa koskevat uusimmat viralliset tilastot olivat kyselyä tehtäessä käytettävissä. Tällaisiin arviointijaksoihin perustuvien ennusteiden avulla voidaan selvittää YKHI-inflaation, BKT:n määrän kasvun ja työttömyysasteen vuodensisäisen kehitykseen liittyviä odotuksia. Näitä on vaikea saada selville odotuksista, jotka koskevat kalenterivuosien keskimääräistä vuositasoa kehitystä. Elokuun 2001 kyselyssä YKHI-inflaatiouuhesta koskevat arviointijaksot olivat vuosien 2002 ja 2003 kesäkuut, BKT:n määrän kasvuvauhdin arviointijaksot vuosien 2002 ja 2003 ensimmäiset neljännekset ja euroalueen työttömyysasteen arviointijaksot vuosien 2002 ja 2003 toukokuut. Kyselyn tulokset, jotka perustuvat 50 vastaukseen, käyvät ilmi seuraavasta.

YKHI-inflaation odotetaan hidastuvan alle 2 prosenttiin vuonna 2002

Elokuun 2001 SPF-kyselyn mukaan vuotuisen YKHI-inflaatiouuhdin odotetaan euroalueella olevan keskimäärin 2,7 % vuonna 2001 ja hidastuvan 1,9 prosenttiin vuonna 2002 (ks. oheinen taulukko). Nämä tulokset viittaavat siihen, että vuoden 2001 inflaatio-odotukset ovat tarkistusten jälkeen 0,4 prosenttiyksikköä suuremmat ja vuoden 2002 vastaavat odotukset 0,1 prosenttiyksikköä suuremmat kuin edellisessä kyselyssä toukokuussa 2001. Tulokset osoittavat myös, että ennustelaitokset odottavat vuotuisen inflaatiouuhdin hidastuvan vähitellen vuoden 2001 toisella puoliskolla ja vuoden 2002 alussa. Kesäkuuhun 2002 mennessä vuotuisen YKHI-inflaation arvioidaan hidastuneen 1,8 prosenttiin. Ennustelaitosten odotukset euroalueen pitkän aikavälin inflaatiosta osoittavat, että inflaatio pysyy alle 2 prosentin. Vuotuisen inflaatiouuhdin odotetaan olevan 1,8 % sekä kesäkuussa 2003 että koko vuonna 2003. Näin ollen odotusten tarkistaminen inflaation kiihtymisen suuntaan koskee lähinnä vuotta 2001, mikä viittaa siihen, että hullun lehmän tautiin ja suu- ja sorkkatautiin liittyvän elintarvikkeiden hintakehityksen odotetaan vaikuttavan vain tilapäisesti kokonaisinflaatioon. Keskipitkän aikavälin inflaatio-odotukset pysyvät jokseenkin ennallaan, ja vuonna 2006 YKHI-inflaation ennakoitavana olevan keskimäärin 1,8 %.

Survey of Professional Forecasters -kyselytutkimuksen tulokset

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Kyselytutkimuksen periodi					
	2001	Kesäkuu 2002	2002	Kesäkuu 2003	2003	2006
YKHI-inflaatiouuhti						
Tuorein kysely, elokuu 2001	2,7	1,8	1,9	1,8	1,8	1,8
Edellinen kysely, toukokuu 2001	2,3	-	1,8	-	-	-
	2001	2002/I	2002	2003/I	2003	2006
BKT:n määrän kasvu						
Tuorein kysely, elokuu 2001	2,0	2,0	2,4	2,6	2,6	2,6
Edellinen kysely, toukokuu 2001	2,5	-	2,6	-	-	-
	2001	Toukokuu 2002	2002	Toukokuu 2003	2003	2006
Työttömyysaste¹⁾						
Tuorein kysely, elokuu 2001	8,4	8,2	8,2	7,9	7,9	7,1
Edellinen kysely, toukokuu 2001	8,5	-	8,2	-	-	-

1) % työvoimasta.

¹ Kyselyn nimi Survey of Professional Forecasters (SPF) kertoo siitä, että vastaajat ovat Euroopan unionin alueella sijaitsevien rahoitus- ja muiden laitosten asiantuntijoita.

BKT:n määrän kasvuvauhdin odotetaan edelleen jäävän aiemmin arvioitua hitaammaksi

Viime kuukausien ennusteissa kasvunäkymiä on tarkistettu aiemmin arvioitua heikommiksi, ja tämän mukaisesti kyselyn vastaajat ovat tarkistaneet odotuksiaan BKT:n määrän keskimääräisestä kasvuvauhdista vuonna 2001. Vastaajat arvioivat kasvuvauhdin olevan 2,0 % eli 0,5 prosenttiyksikköä hitaampi kuin toukokuun 2001 SPF-kyselyssä ennakoitu vauhti ja 0,7 prosenttiyksikköä hitaampi kuin marraskuun 2000 vastaavassa kyselyssä ennakoitu vauhti. Vuoden 2002 ensimmäisellä neljänneksellä vuotuisen kasvuvauhdin odotetaan olevan niin ikään 2,0 %. Nämä tarkistukset aiemmin odotettua hitaamman kasvun suuntaan näyttävät liittyvän lähinnä kasvaviin huoliin Yhdysvaltain talouden ja maailmanlaajuisen kysynnän hidastumisen laajuudesta ja kestosta. Euroalueen BKT:n määrän kasvun odotetaan koko vuonna 2002 elpyvän hieman eli keskimäärin 2,4 prosenttiin, mikä on kuitenkin 0,2 prosenttiyksikköä vähemmän kuin toukokuun 2001 SPF-kyselyssä samaksi ajanjaksoksi ennakoitu kasvuvauhti. Talouskasvun arvioidaan elyvän vuoden 2002 aikana, ja BKT:n määrän odotetaan kasvavan 2,6 % vuoden 2003 ensimmäisellä neljänneksellä edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta. Pitkällä aikavälillä euroalueen BKT:n määrän ennakoitaan kasvavan keskimäärin 2,6 % vuonna 2006.

Euroalueen työttömyysasteen odotetaan edelleen laskevan vähitellen ennusteperiodin aikana. Sen odotetaan olevan keskimäärin 8,4 % vuonna 2001, laskevan 8,2 prosenttiin toukokuuhun 2002 mennessä ja laskevan edelleen hitaasti sen jälkeen. Työttömyysasteen arvioidaan olevan keskimäärin 8,2 % vuonna 2002 ja 7,9 % vuonna 2003. Vuonna 2006 sen odotetaan laskevan edelleen 7,1 prosenttiin.

si on vuodesta 1995 lähtien liikkunut suurelta osin yhdenmukaisesti kokonaishintaindeksin kanssa, vaikka jalostamattomien elintarvikkeiden hintaindeksi ja kokonaiskuluttajahinnat vaihtelivatkin noin ± 2 % toisiinsa nähden. Tällä hetkellä jalostamattomien elintarvikkeiden hintaindeksi on 5 % YKHI:n yläpuolella. Mikäli jalostamattomien elintarvikkeiden hinnat palautuisivat yleisen hintatason mukaisiksi, tämä hidastaisi edelleen YKHI-inflaation muutosvauhtia vuoden 2002 toisella puoliskolla. Euroalueen ulkopuolisista tekijöistä maailmantalouden kasvuvauhdin hidastumisen pitäisi heikentää hintapaineita entisestään. Sen sijaan yritykset kompensoida inflaation aikaisempi kiihtyminen vaarantaisivat viimeaikai-

sen maltillisen palkkakehityksen ja saattaisivat heikentää hintavakautta.

EKP seuraa tarkasti hintakehitystä ennen käteisen euron käyttöönottoa, siirtymäjakson aikana ja sen päätyttyä. Merkittäviä inflaatiopaineita ei kuitenkaan ole odotettavissa, koska kuluttajien valppauden ja kilpailun asettamien paineiden pitäisi lieventää mahdollisia tilapäisiä hintojen nousuvaikutuksia, jotka johtuvat käteisen euron käyttöönotosta. Lisäksi euroseteleiden ja -kolikoiden käyttöönoton pitäisi alentaa hintoja oko euroalueella, koska hinnat ovat aiempaa helpommin vertailtavissa.

3 Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat

BKT:n määrän kasvu näyttää edelleen hidastuvan

Eurostatin ensimmäisen arvion mukaan (ks. taulukko 5) euroalueen BKT:n määrä kasvoi vuoden 2001 toisella neljänneksellä 0,1 % edellisestä neljänneksestä, jolloin se oli kasvanut 0,5 %. Näin ollen BKT:n vuotuinen kasvuvauhti hidastui edelleen eli 2,4 prosentista 1,7 prosenttiin. Lisäksi vuoden 2000 viimeisen neljänneksen ja tämän vuoden ensimmäisen neljänneksen tietoihin tehdyt tarkistukset samoin kuin BKT:n määrän kasvuun vaikuttavien tekijöiden kehitys vuoden 2001 toisella neljänneksellä antavat talouden tilasta erilaisen kuvan kuin aiemmin julkaistut tiedot. Käytettävissä olevat tiedot osoittavat,

että BKT:n määrän kasvu on edelleen hidastunut tämän vuoden ensimmäisen puoliskon aikana ja että hidastumisvauhti on kiihtynyt jonkin verran kevään kuluessa maailmantalouden heikentymisen vuoksi.

Kulutus kasvoi 0,1 % vuoden 2000 viimeisellä neljänneksellä (ennen tarkistusta 0,3 %). Tämän jälkeen kulutus kasvoi 0,8 % vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä (ennen tarkistusta 0,4 %; tarkistus johtuu lähinnä Saksaa koskevien tietojen muutoksista) ja 0,6 % tämän vuoden toisella neljänneksellä. Yksityinen kulutus alkoi siis jälleen kasvaa tämän vuoden ensimmäisellä puoliskolla, kun se oli selvästi vähentynyt viime vuoden toisen puoliskon aikana. Tämä näyttäisi viittaavan siihen, että viimeaikaisten veronkevennysten vaikutukset ovat olleet nopeita ja myönteisiä ja suurempia kuin odotettua nopeamman inflaation kielteiset vaikutukset. Investoinnit vähenivät 0,1 % vuoden 2000 viimeisellä neljänneksellä (ennen tarkistusta 0,6 %), minkä jälkeen ne lisääntyivät vuoden 2001 ensimmäisellä neljän-

neksellä hieman eli 0,1 % (ennen tarkistusta -0,3 %). Investointien määrä supistui vuoden 2001 toisella neljänneksellä edelleen 0,8 %. Kaiken kaikkiaan investoinnit ovat osoittautuneet odotettua huomattavasti vähäisemmiksi vuoden 2000 viimeisestä neljänneksestä lähtien ja ne ovat jatkuvasti kärsineet maailmantalouden heikkene- misestä.

Koska BKT:n määrän kasvua viime vuoden viimeisellä neljänneksellä ja tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä koskevat luvut pysyivät suurin piirtein samoina kuin elokuun Kuukausi- katsauksessa julkistetut, varastoihin vaikuttaneet tarkistukset tasoittivat kulutusta ja investointeja koskevien lukujen muutoksia. Varastojen muutosten vaikutuksen BKT:n määrän kasvuun arvioidaan nyt olleen 0,3 prosenttiyksikköä vuoden 2000 viimeisellä neljänneksellä (ennen tarkistusta 0,1 prosenttiyksikköä). Tämän jälkeen se oli -0,6 prosenttiyksikköä vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä (ennen tarkistusta -0,1 prosenttiyksikköä; tarkistus johtuu lähinnä Saksaa

Taulukko 5.

BKT:n määrän kasvu euroalueella

(prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	Vuosimuutos ¹⁾								Neljännesvuosimuutos ²⁾				
	1998	1999	2000	2000	2000	2000	2001	2001	2000	2000	2000	2001	2001
				II	III	IV	I	II	II	III	IV	I	II
Bruttokansantuotteen määrä josta:	2,8	2,6	3,4	3,9	3,3	2,9	2,4	1,7	0,8	0,5	0,6	0,5	0,1
Kotimainen kysyntä	3,5	3,2	2,9	3,5	2,8	2,3	1,6	1,0	0,9	0,2	0,5	0,0	0,3
Yksityinen kulutus	3,0	3,2	2,6	3,3	2,5	1,8	1,9	1,7	0,8	0,2	0,1	0,8	0,6
Julkinen kulutus	1,2	2,1	1,9	2,2	1,7	1,6	1,8	1,6	0,4	0,2	0,6	0,6	0,1
Kiinteän pääoman bruttomuodostus	5,1	5,5	4,4	4,9	4,1	3,3	1,8	0,1	0,9	1,0	-0,1	0,1	-0,8
Varastojen muutos ^{3), 4)}	0,4	-0,2	0,0	0,1	0,1	0,2	-0,3	-0,3	0,2	-0,1	0,3	-0,6	0,1
Nettovienti ³⁾	-0,6	-0,5	0,6	0,4	0,5	0,6	0,9	0,7	-0,1	0,3	0,1	0,5	-0,3
Vienti ⁵⁾	7,1	5,1	11,9	11,9	12,0	11,4	8,6	4,8	2,4	3,1	2,6	0,3	-1,2
Tuonti ⁵⁾	9,7	7,0	10,7	11,1	11,0	10,3	6,5	3,1	2,8	2,4	2,3	-1,1	-0,6
Reaalinen arvonlisäys, brutto:													
Maa- ja kalatalous ⁶⁾	1,7	2,6	0,0	-0,4	0,4	-0,6	0,2	0,4	-0,5	1,5	-0,2	-0,6	-0,3
Teollisuus	2,6	1,1	4,2	4,5	3,9	3,6	2,6	0,6	0,5	0,6	0,6	0,9	-1,4
Palvelut	3,0	3,1	3,5	3,8	3,4	3,2	2,8	2,5	0,8	0,6	0,7	0,6	0,5

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Vuosimuutos: prosenttimuutos edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta.

2) Neljännesvuosimuutos: prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä.

3) Vaikutus BKT:n määrän kasvuun, prosenttiyksikköä.

4) Sisältää arvoesineiden hankinnat miinus vähennykset.

5) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan. Euroalueen sisäisen kaupan tietoja ei ole poistettu kansallisen tilinpidon tuonti- ja vientiluvuista. Tästä syystä nämä tiedot ja maksutasetiedot eivät ole täysin verrannollisia.

6) Sisältää myös riista- ja metsätalouden.

koskevien tietojen muutoksista). Tämän vuoden toisella neljänneksellä varastojen vaikutus BKT:n määrän kasvuun ei ollut mainittava. Nettovien- nin BKT-osuuteen ei tehty suuria tarkistuksia, joten sen vaikutus BKT:n kasvuun oli -0,3 prosenttiyksikköä vuoden 2001 toisella neljänneksellä oltuaan ensimmäisellä neljänneksellä 0,5 prosenttiyksikköä. Kun viennin määrä oli vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä kasvanut hie- man eli 0,3 % edellisestä neljänneksestä, se supistui seuraavan neljänneksen aikana 1,2 % maa- ilmankaupan merkittävän hidastumisen ja euro- alueen sisäisen kaupan vähenemisen vuoksi. Tuon- nin kasvuvauhti oli neljännesvuositasolla negatiiv- inen eli -1,1 % vuoden 2001 ensimmäisellä ja -0,6 % toisella neljänneksellä, mikä johtui varas- tojen käyttämisestä loppuun ja investointien vä- häisyydestä.

Tehdasteollisuuden tuotanto supistui toisella neljänneksellä

Ilman rakentamista laskettu teollisuustuotanto elpyi uudelleen kesäkuussa 2001, ja sen kasvu oli 0,8 % edellisestä. Tätä ennen teollisuustuo- tannon kuukausittainen kasvuvauhti oli ollut ne- gatiivinen kolmena edellisenä kuukautena

(ks. taulukko 6). Myös teollisuustuotannon vuo- tuinen kasvuvauhti kiihtyi kesäkuussa 1,7 pro- senttiin, kun se oli toukokuussa hidastunut 0,5 %, joten tammikuusta 2001 asti jatkunut vuotuisen kasvuvauhdin hidastuminen keskeytyi. Euroalueen teollisuustuotannon vuotuisen kasvuvauhdin positiivinen kehitys kesäkuussa saattaa kuiten- kin osittain perustua vertailuajankohdan vaiku- tukseen, sillä kalenterivaihteluiden vuoksi kesä- kuun 2000 tiedot olivat todellista pienemmät. Neljännesvuosikehityksen tarkastelu osoittaa li- säksi, että teollisuustuotanto supistui vuoden 2001 toisella neljänneksellä edelleen 0,7 % edel- lisestä neljänneksestä (vähennyttyään 0,3 % en- simmäisellä neljänneksellä).

Samansuuntainen kehitys oli nähtävissä tehdas- teollisuuden kuukausituotannossa, joka kesäkuus- sa 2001 kasvoi 1,0 % toukokuusta, jolloin se oli supistunut 0,3 %. Myös tehdasteollisuuden vuo- tuinen tuotanto kasvoi 1,5 %, kun se oli touko- kuussa supistunut 1,0 %. Vuoden 2001 toisella neljänneksellä tehdasteollisuuden tuotanto vähe- ni 1,2 %, kun se oli tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä supistunut 0,9 %.

Teollisuuden pääalojen kehityksessä on hieman keskenään ristiriitaisia piirteitä. Pääomahyödyk-

Taulukko 6.

Euroalueen teollisuustuotanto

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	1999 2000		2001			2001			2001			2001		
			Huhti	Touko	Kesä	Huhti	Touko	Kesä	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	
						Kuukausimuutos			3 kk:n liukuva keskiarvo					
Koko teollisuus														
pl. rakentaminen	2,0	5,6	0,9	-0,5	1,7	-0,9	-0,2	0,8	1,1	-0,3	-0,7	-1,2	-0,7	
<i>pääaloittain:</i>														
Koko teollisuus pl. raken- minen ja energiantuotanto ¹⁾	1,8	5,9	0,3	-0,9	1,3	-1,8	0,2	0,5	2,2	-0,9	-1,9	-2,7	-1,6	
Välituotteet	1,5	6,0	-0,3	-1,9	0,1	-2,0	0,6	0,0	0,8	-1,5	-2,2	-2,5	-1,9	
Pääomahyödykkeet ¹⁾	2,3	9,0	1,0	0,5	2,9	-2,2	0,5	0,8	2,7	0,8	-1,0	-2,1	-1,8	
Kulutustavarat	1,7	2,6	0,4	-0,7	1,1	-0,7	-0,2	0,3	0,6	-0,2	0,0	-0,3	-0,2	
Kestävät	1,5	6,1	-2,1	-4,0	-0,3	-1,9	-0,6	0,7	1,1	-0,8	-1,0	-1,7	-1,5	
Ei-kestävät	1,7	1,9	0,9	0,0	1,4	-0,4	-0,1	0,2	0,5	0,0	0,3	0,0	0,0	
Energian tuotanto	1,6	1,4	1,1	2,8	2,3	2,2	0,8	0,4	-0,3	0,7	1,6	1,3	2,2	
Tehdasteollisuus	2,0	6,0	1,0	-0,9	1,5	-1,5	-0,3	1,0	1,7	-0,9	-1,4	-2,1	-1,2	

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Vuotuiset prosenttimuutokset on laskettu käyttämällä työpäivien määrällä korjattuja tietoja.

Prosenttimuutokset edellisestä kuukaudesta ja kolmen kuukauden keskitetyt liukuvat keskiarvot, joita verrataan vastaavaan kolmea kuukautta aiempaan keskiarvoon, on laskettu käyttämällä tietoja, jotka on puhdistettu kausivaihtelusta ja korjattu työpäivien lukumäärällä. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Tehdasteollisuus ei sisällä kocsin ja öljytuotteiden tuotantoa, mutta sisältää mineraalien kaivun (pl. energiaraaka-aineet).

keiden ja kulutustavaroiden tuotanto kasvoi kesäkuussa 2001 edellisestä, kun taas välituotteiden tuotanto pysyi suurin piirtein ennallaan. Vuotuinen kasvuvauhti oli positiivinen kaikilla sektoreilla ja etenkin pääomahyödykkeiden tuotannossa (2,9 %) sekä kulutustavaroiden tuotannossa (1,1 %), jonka kasvua vauhditti ei-kestävien kulutustavaroiden tuotannon lisäys (1,4 %). Tehdasteollisuuden tuotannon supistuminen vuoden 2001 toisella neljänneksellä johtui lähinnä pääomahyödykkeiden ja välituotteiden tuotannon vähenemisestä. Sitä vastoin kulutustavaroiden tuotannon neljännesvuosikasvu pysyi ennallaan tämän vuoden toisella neljänneksellä, kun se oli hidastunut 0,5 prosenttiyksikköä edellisellä neljänneksellä. Näin ollen kulutustavaroiden tuotanto, jonka osuus tehdasteollisuuden kokonaistuotannosta on lähes neljännes, hillitsi omalta osaltaan tämänhetkistä kasvun hidastumista.

Teollisuuden luottamus ja kapasiteetin käyttöaste heikentyivät edelleen

Yrityksiä koskevan Euroopan komission suhdannekyselyn mukaan euroalueen teollisuuden luottamus heikkeni heinäkuussa 2001 entisestään

(ks. taulukko 7). Suurin syy tähän oli tilauskantaa koskevien arvioiden selvä synkentyminen. Myös arviot uusien tilausten neljännesvuosikehityksestä olivat tuoreimmassa kyselyssä selvästi aiempaa synkemmät, mikä niin ikään osoittaa suhdanteiden heikentyneen toisella neljänneksellä. Myös rakennusalan luottamus heikkeni heinäkuussa 2001, mikä viittaa siihen, että keväästä 2000 alkanut rakennustuotannon väheneminen jatkuu yhä.

Ostopäälliköiden indeksi (Purchasing Managers' Index, PMI) nousi ensimmäistä kertaa sitten huhtikuun 2000 huipun ja oli elokuussa 47,6, kun se oli heinäkuussa 2001 ollut 47,3. Tätä positiivista kehitystä on kuitenkin tulkittava varauksin. Nousu oli verrattain vähäinen (indeksi oli edelleen alempana kuin kesäkuussa), ja indeksi pysyi tehdasteollisuuden tuotannon teoreettista nollakasvua ennakoivan kynnysarvon alapuolella. On vielä liian aikaista päätellä, onko indeksi saavuttanut alimman tasonsa. Lisäksi näiden kyselytietojen ja tehdasteollisuuden tuotannon kehityksen välinen yhteys viittaisi siihen, että tehdasteollisuuden tuotannon vuotuinen kasvuvauhti hidastuu todennäköisesti edelleen vuoden jälkimmäisen puoliskon aikana (ks. kuvio 26).

Taulukko 7.

Euroalueen yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt

(kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	1998	1999	2000	2000 III	2000 IV	2001 I	2001 II	2001 Helmi	2001 Maalis	2001 Huhti	2001 Touko	2001 Kesä	2001 Heinä
Talouden luottamusindeksi ¹⁾	2,9	0,1	1,7	-0,4	-0,8	-0,6	-1,2	-0,4	-0,5	-0,3	-0,3	-0,7	-0,6
Kuluttajien luottamusindikaattori ²⁾	6	8	10	10	8	9	7	9	9	9	7	6	4
Teollisuuden luottamusindikaattori ²⁾	6	-0	12	14	12	8	2	8	6	3	2	0	-2
Rakentamisen luottamusindikaattori ²⁾	2	14	22	22	20	19	17	18	18	18	18	15	14
Vähittäiskaupan luottamusindikaattori ²⁾	3	0	5	3	2	3	-1	5	0	1	-2	-2	1
Suhdanneindikaattori ³⁾	0,7	-0,1	1,3	1,4	1,3	0,9	0,1	1,0	0,6	0,4	0,1	-0,0	-0,4
Kapasiteetin käyttöaste, % ⁴⁾	82,9	81,9	83,9	84,3	84,5	84,0	83,3	-	-	83,6	-	-	82,9

Lähteet: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt ja Euroopan komissio (talouden ja rahoituksen pääosasto). Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Prosenttimuutos edellisestä kaudesta.

2) Saldoluvut prosenttiyksikköinä. Esitetyt tiedot on laskettu poikkeamina tammikuusta 1985 alkaen lasketusta keskiarvosta.

3) Poikkeama keskiarvosta keskihajontoina mitattuna.

4) Tiedot on koottu kunkin vuoden tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuussa. Esitetyt neljännesvuosittaiset luvut ovat kahden peräkkäisen kyselyn eli kyseisen neljänneksen alussa ja seuraavan neljänneksen alussa tehdyn kyselyn keskiarvoja.

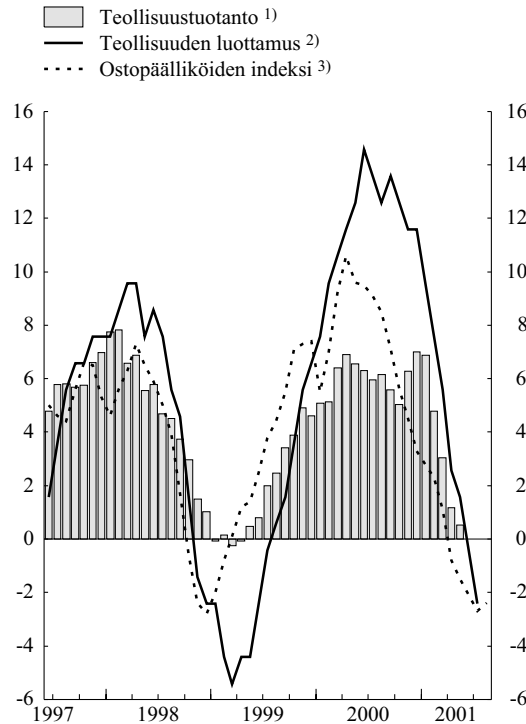
Vuosittiedot on johdettu neljännesvuosihavaintojen keskiarvoista.

Kuvio 26.

Teollisuustuotanto, teollisuuden luottamus ja ostopäällikköiden indeksi euroalueella

(kuukausihavaintoja)

Lähteet: Eurostat, yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt, Reuters ja EKP:n laskelmat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta), mikäli tiedot ovat olleet saatavissa.

- 1) Tehdasteollisuus; kolmen kuukauden liukuvien keskiarvojen vuotuisia prosenttimuutoksia; työpäivien lukumäärällä korjattuja tietoja.
- 2) Saldoluvut prosentteina; poikkeamat keskiarvosta tammi-kuusta 1985 lähtien.
- 3) PMI = Purchasing Managers' Index; poikkeamat 50:stä; positiiviset arvot viittaavat taloudellisen toimeliaisuuden lisääntymiseen.

Myös kapasiteetin käyttöaste laski heinäkuussa 2001 edelleen ja oli 82,9 % eli sama kuin vuoden 2000 ensimmäisellä neljänneksellä. Tämä lasku on yhdenmukainen tämän vuoden alusta alkaen nähtävissä olevan teollisuustuotannon neljännesvuositason kasvuvauhdin hidastumisen (ks. kuvio 27) sekä investointien ja erityisesti laiteinvestointien supistumisen kanssa.

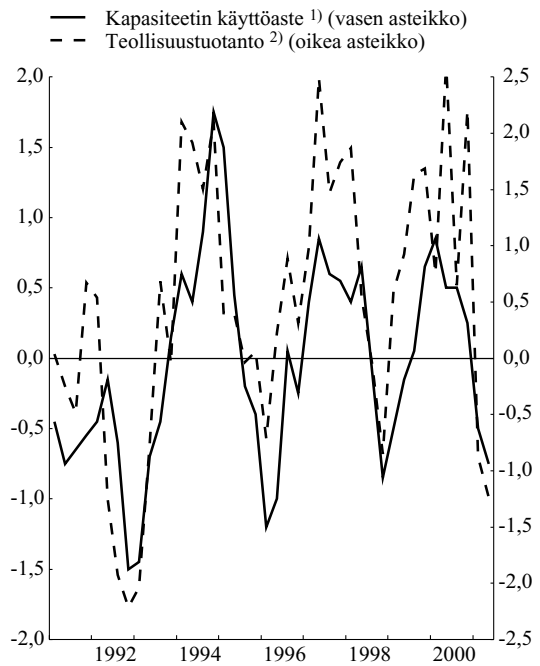
Kuluttajien luottamus heikkeni edelleen

Kuluttajien luottamuksen heikkeneminen kesä-heinäkuussa 2001 jo kolmatta kuukautta peräkkäin saattaa selittyä sillä, että kotitaloudet arvioivat talouden yleisen tilanteen heikommaksi kuin aikaisemmin. Kaiken kaikkiaan kuluttajien

Kuvio 27.

Kapasiteetin käyttöaste ja tehdasteollisuuden tuotanto euroalueella

(kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja, neljännesvuosikeskiarvoja)

Lähteet: Eurostat ja yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

- 1) Muutos edellisestä jaksosta prosenttiyksikköinä.
- 2) Prosenttimuutos edellisestä jaksosta.

luottamuksen heikentyminen muutaman viime kuukauden aikana johtuu todennäköisesti siitä, että työttömyys vähenee aiempaa hitaammin, ja siitä, että inflaatio on viime aikoina kiihtynyt. Silti kuluttajien luottamus on edelleen pitkän aikavälin keskiarvoaan parempi.

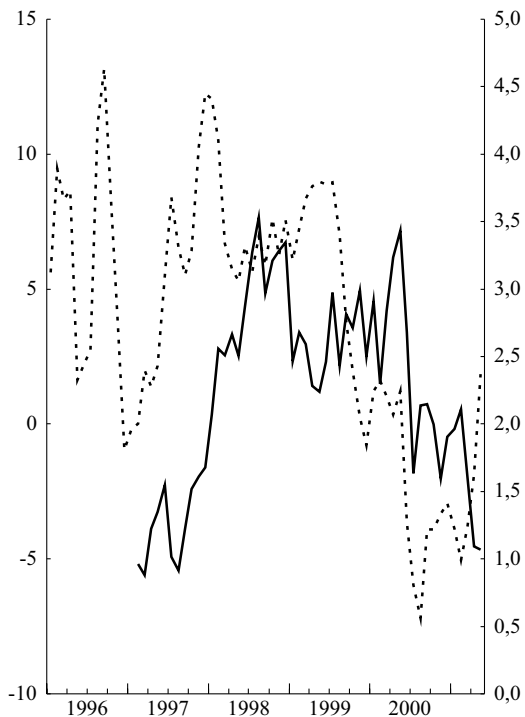
Vähittäiskaupan myynnin määrä kasvoi toukuusta 2001 kesäkuuhun 0,6 %, kun se oli supistunut 0,3 % toukokuussa ja kasvanut 0,4 % huhtikuussa. Tämän vuoksi vähittäiskaupan myynnin määrä kasvoi toisella neljänneksellä 0,2 % edellisestä neljänneksestä, kun se oli kasvanut 0,5 % sekä vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä ja vuoden 2000 viimeisellä neljänneksellä. Vähittäiskaupan myynnin määrä kasvoi vuoden 2001 toisella neljänneksellä edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta 1,1 % eli 1 prosenttiyksikön vähemmän kuin ensimmäisellä neljänneksellä (ks. kuvio 28). Tämä kehitys on yhdenmukaista

Kuvio 28.

Uusien henkilöautojen rekisteröinnit ja vähittäiskaupan myynti euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, kolmen kuukauden keskitettyjä liukuvia keskiarvoja)

--- Uusien henkilöautojen rekisteröinnit (vasen asteikko)
— Vähittäiskaupan myynti (oikea asteikko)¹⁾

Lähteet: Eurostat ja ACEA/A.A.A. (European Automobile Manufacturers' Association, Bryssel).

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Laskennassa on käytetty kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja.

tämän vuoden ensimmäisen puoliskon aikana nähdyn vähittäiskaupan luottamuksen heikkene-
misen kanssa. Kuten jo todettiin, uusien autojen
rekisteröintien määrä lisääntyi 6,8 % tämän vu-
oden toisella neljänneksellä edellisestä neljännek-
sestä. Kaiken kaikkiaan näistä tiedoista ilmenee,
että kulutusmenojen kasvuvauhti on toisella nel-
jänneksellä ollut positiivinen edelliseen neljännek-
seen verrattuna, vaikka kuluttajien luottamus
onkin heikentynyt.

BKT:n määrän kasvu odotettua hitaampaa vuonna 2001

Uusimmat tiedot talouden toimeliaisuudesta vii-
taavat siihen, että BKT:n määrä kasvaa vuonna
2001 todennäköisesti hitaammin kuin muutama
kuukausi sitten oletettiin. Tämä on yhdenmukaista
sen kanssa, että kasvuennusteita on viime kuu-
kausina muutettu aiempaa pessimistisemmiksi.
Kuten esimerkiksi kehikosta 5 ilmenee, BKT:n
määrän kasvuvauhdin vuonna 2001 odotettiin
elokuun 2001 ns. SPF-kyselytutkimuksessa ole-
van huomattavasti hitaampi kuin aikaisemmissa
kyselytutkimuksissa.

Kesäkuun 2001 Kuukausikatsauksessa mainitut
riskit näyttävät jossain määrin osittain toteutu-
neen. Erityisesti tämä koskee maailmantalouden
kehitystä, joka on heikentynyt odotettua no-
peammin. Lisäksi kuluttajahintojen odotettua
voimakkaampi nousu on hillinnyt käytettävissä
olevien reaalityulojen kasvua. Maailmantalouden
muuttuminen aiempaa epäsuotuisammaksi ja yri-
tysten kannattavuuden heikentyminen öljyn hin-
nan aiemman nousun myötä ovat todennäköi-
sesti vaikuttaneet kielteisesti myös investointien
ja varsinkin laiteinvestointien kasvuun.

Kaiken kaikkiaan euroalueen BKT:n määrän kas-
vun odotetaan tänä vuonna hidastuvan merkit-
tävästi, kun se viime vuonna kasvoi voimakkaasti.
Tätä osoittaa sekin, että BKT:n määrän kasvu on
ollut hyvin vaimeaa toisella neljänneksellä. Vaikka
kehitys on erittäin epävarmaa lähinnä maailman-
talouden näkymien vuoksi, on kuitenkin muuta-
mia suotuisia tekijöitä, joiden oletetaan omalta
osaltaan tukevan talouden toimeliaisuutta tule-
vien vuosineljännesten aikana. Kuluttajahinta-
inflaation odotettu hidastuminen ja viimeaikai-
set veronkevennykset – alkaessaan vaikuttaa täy-
simääräisesti – vahvistanevat käytettävissä ole-
vien reaalityulojen ja niiden myötä kulutusksyn-
nän kasvua.

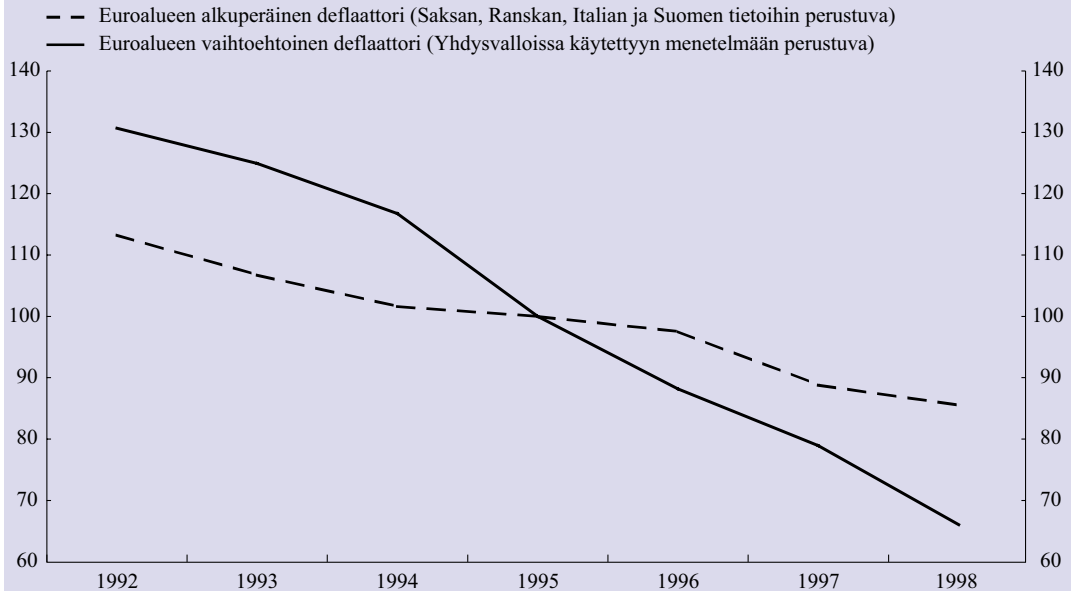
Kehikko 6.

Tieto- ja viestintätekniikan tuotannon hintojen mittaamistavan vaikutus euroalueen kasvulukuihin

BKT:n määrän kasvun kansainvälisiin vertailuihin liittyviä mittaamisongelmia käsiteltiin kvalitatiivisesti heinäkuun 2001 Kuukausikatsauksen artikkelissa ”Uusi tieto- ja viestintätekniikka ja tuottavuus euroalueel-
la”. Euroalueen ja Yhdysvaltojen suhteellisen kasvun tarkastelussa on viime aikoina usein keskitytty siihen

Tieto- ja viestintäteknikan hintojen deflaointi euroalueella ja Yhdysvalloissa

(prosenttia, indeksi 1995 = 100)

eroon, joka näiden talouksien välillä on tieto- ja viestintäteknisten laitteiden hintaindeksien mittaamisessa. On väitetty, että euroalueen virallisissa tilastoissa ei täysin oteta huomioon tuotteiden laadun parantumista toisin kuin Yhdysvalloissa käytettävissä deflaattoreissa. Tästä syystä näiden hyödykeryhmien hintojen lasku jää euroalueen tilastoissa todellista pienemmäksi ja myös BKT:n määrän kasvuarviot jäävät liian vaatimattomiksi. On esitetty, että tämä voisi osittain selittää euroalueen ja Yhdysvaltojen BKT:n määrän kasvuvauhteissa havaittua eroa. Tässä kehikossa analysoidaan kvantitatiivisin menetelmin, muuttuuko euroalueen BKT:n määrän kasvuvauhti, jos tieto- ja viestintäteknikan tuotanto deflatoidaan vaihtoehtoisella, Yhdysvalloissa käytettävään deflaattoriin perustuvalla menetelmällä.

Euroalueen arviot perustuvat neljän euroalueen maan eli Saksan, Ranskan, Italian ja Suomen yksityiskohtaisiin panos-tuotostietoihin toimialakohtaisesta reaalisesta arvonnäytelmästä (tai BKT:stä). Näiden maiden osuus koko euroalueen nimellisestä bruttoarvonnäytelmästä on noin kolme neljäsosaa. Tarkastelun painopiste on tieto- ja viestintäteknikkaa tuottavissa teollisuuden aloissa eli toimialoissa, jotka toimialaluokituksen mukaan valmistavat joko konttori- ja tietokoneita tai radio-, televisio- ja tietoliikennevälineitä. Kun euroalueen maiden kansalliset deflaattorit korvattiin Yhdysvalloissa käytettävällä deflaattorilla, maiden inflaatioerojen vaikutus oli ensin poistettava. Korjaus tehtiin, jotta maiden inflaatioerot eivät vaikuttaisi tieto- ja viestintäteknikan tuotteiden deflaattoriin vaihtoehtoista menetelmää käytettäessä. Oheisessa kuviossa esitetään tieto- ja viestintäteknikan tuotteiden tuotannon alkuperäinen toimialan implisiittiseen arvonnäytelmään perustuva deflaattori ja vaihtoehtoinen yhdysvaltalaiseen laskentamenetelmään perustuva deflaattori. Vuosina 1992–1998 vaihtoehtoisella menetelmällä lasketun deflaattorin mukaan tieto- ja viestintäteknikan tuotannon hinta laski vuosittain keskimäärin 10,7 %, kun taas alkuperäisen deflaattorin mukaan tuotannon hinta laski keskimäärin 4,6 %.

Kansallisen tilinpidon ohjeissa suositetaan, että arvonnäytelmän laskemisessa käytettävät hinta- ja määraindeksit muodostetaan ns. kaksoisdeflaointimenetelmällä, jossa deflatoidaan sekä bruttotuotoksia että välituotteina käytettyjä panoksia. Tällä on merkitystä, sillä monet sektorit käyttävät tieto- ja viestintäteknikan tuotteita tuotantopanoksina ja näiden panosten hinnanmuutokset saattavat myös olla arvioitua suuremmat. Jotta siis hinnanmuutosten kokonaisvaikutusta kokonaisbruttoarvonnäytelmään voidaan täysimääräisesti arvioida, sekä tuotosten että panosten hintoja on korjattava. Jos yhdellä toimialalla korjataan sellaisen tuotteen hintaa, joka sen jälkeen toimitetaan toiselle toimialalle tuotantopanokseksi, tämä vaikuttaa reaalisesta arvonnäytelmästä molemmilla toimialoilla, mutta korjaukset ovat päinvastaisia. Kun näin ollen arvioidaan sekä panosten että tuotosten hinta- ja määräkorkojen vaikutuksia samoin kuin sitä, miten

Euroalueen reaalisen arvonlisäyksen kasvuvauhti, kun tieto- ja viestintäteknii- kan tuotanto deflatoidaan yhdysvaltalaisin menetelmin¹⁾

(prosenttia [reaalisen arvonlisäyksen kasvu] ja prosenttiyksikköä [korjaukset])

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1992–98 Keskim.
Korjaamaton reaalisen arvonlisäyksen kasvuvauhti	1,6	-0,9	2,1	2,1	1,2	1,9	2,4	1,5
<i>Korjaukset, jotka johtuvat</i>								
tieto- ja viestintäteknii- kan tuotannon lopputuotekorjauksesta	0,03	0,21	0,03	0,26	0,16	0,04	0,29	0,15
tieto- ja viestintäteknii- kan välituotekorjauksesta	-0,03	0,02	-0,01	-0,15	-0,13	-0,04	-0,25	-0,08
Korjausten kokonaisvaikutus	0,00	0,24	0,02	0,11	0,03	0,00	0,04	0,06
Korjattu reaalisen arvonlisäyksen kasvuvauhti	1,6	-0,6	2,2	2,2	1,2	1,9	2,5	1,6

Lähteet: EKP:n laskelmat, jotka perustuvat STAN OECD-tietokantaan ja Eurostatin vuoden 1995 panos-tuotostaulukoihin. Pyöritysten vuoksi luvut eivät välttämättä täsmää.

1) Euroalueen arvio perustuu Italian, Ranskan, Saksan ja Suomen tietoihin. Näiden maiden osuus koko euroalueen nimellisestä bruttoarvonlisäyksestä oli 73 %.

korjaukset viime kädessä vaikuttavat koko arvonlisäykseen, on arvioinnissa johdonmukaisuuden vuoksi käytettävä yksityiskohtaisia panos-tuotostaulukoita.

Seuraavaan taulukkoon on koottu tällaisen euroaluetta koskevan kaksoisdeflatoinnin tulokset. Tieto- ja viestintäteknii-
kan tuotanto on deflatoitu vaihtoehtoisella (Yhdysvalloissa käytettyyn menetelmään perustuvalla) menetelmällä. Taulukossa esitetään näin saadut euroalueen mitatun reaalisen arvonlisäyksen kasvuvauhdin korjaukset sekä kokonaisuudessaan että osatekijöittäin. Korjaukset jakautuvat tieto- ja viestintäteknii-
kan tuotannon loppu- ja välituotekorjauksiin.

Koska laskelmissa saadut korjaukset ovat yleensä pieniä, ne esitetään taulukossa kahden desimaalin tarkkuudella, vaikka virhemarginaali sallisi pyörityksen luultavasti vain yhden desimaalin tarkkuudella. Vaihtoehtoisen tieto- ja viestintäteknii-
kan tuotannon deflatointimenetelmän soveltaminen vuosien 1992–1998 aineistoon tuottaa keskimäärin hieman yli 0,1 prosenttiyksikön suuruisen lopputuotekorjauksen (joka vaikuttaa reaalisen arvonlisäyksen kasvuvauhtiin positiivisesti) ja hieman alle 0,1 prosenttiyksikön suuruisen välituotekorjauksen (joka vaikuttaa reaalisen arvonlisäyksen kasvuvauhtiin negatiivisesti). Nämä reaalis-
en bruttoarvonlisäyksen (ja siten BKT:n määrän) kasvuvauhtiin tehdyt loppu- ja välituotekorjaukset kumoavat toisensa suurelta osin. Korjausten nettovaikutus reaalisen arvonlisäyksen kasvuvauhtiin vuosina 1992–1998 oli nähtävissä ainoastaan, kun laskelmissa käytettiin kahden desimaalin tarkkuutta (keskimäärin vain 0,06 prosenttiyksikköä). Näyttää myös siltä, että korjaukset vaihtelevat ajan myötä ilman selkeää suuntausta.

Nämä estimaatit viittaavat näin ollen siihen, että kun tieto- ja viestintäteknii-
kan tuotanto deflatoidaan vaihtoehtoisin (Yhdysvalloissa käytettäviin menetelmiin perustuvien) menetelmin, mekaaninen korjaus euroalueen BKT:n määrän kasvuvauhtiin on suhteellisen pieni, vaikka korjauksen suuruus vaihtelee ajan myötä jonkin verran. Eri deflatointimenetelmien käyttö on kuitenkin vain yksi euroalueen maiden ja Yhdysvaltojen välisistä kansantalouden tilinpitoa koskevista menetelmäeroista. Deflatointimenetelmien eroja tärkeämpiä saattavat olla muut menetelmäerot, jotka liittyvät siihen, miten tietokoneiden ohjelmistoinvestoinnit kirjataan, miten tieto- ja viestintäteknii-
kan tuotavilla ja käytävillä palveluilla syntyvä reaalis-
en arvonlisäys arvioidaan ja miten painorakenteen laadintamenetelmät vaikuttavat mitattuun BKT:n kasvuun. Näitä eroja pitäisikin tutkia laajemmin ennen kuin saadaan selkeä käsitys siitä, missä määrin euroalueen ja Yhdysvaltojen BKT:n määrän kasvuvauhteissa viime vuosina havaitut erot johtuvat erilaisista tilastomenetelmistä.

Työllisyyden kasvu on todennäköisesti hidastunut edelleen vuoden 2001 toisella neljänneksellä

Kansantalouden tilinpidon tilastoihin perustuvia arvioita vuoden 2001 toisen neljänneksen työllisyydestä ei ole vielä julkaistu, mutta saatavissa

olevat kansalliset tiedot viittaavat siihen, että toisella neljänneksellä työllisyyden kasvu euroalueella oli hitaampaa kuin ensimmäisellä neljänneksellä, jolloin työllisyys oli kasvanut 0,4 % edellisestä neljänneksestä (ks. taulukko 8). Tämä vahvistaa viitteitä siitä, että taloudellisen toimeliaisuuden hidastuminen alkaa näkyä yhä selvemmin

Taulukko 8.

Työllisyyden kasvu euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	1998	1999	2000	2000	2000	2000	2000	2001	2000	2000	2000	2000	2001
				I	II	III	IV	I	I	II	III	IV	I
				Neljännesvuosimuutokset ¹⁾									
Koko kansantalous	1,7	1,7	2,1	2,0	2,2	2,0	2,1	1,9	0,5	0,6	0,4	0,5	0,4
<i>josta:</i>													
Maa- ja kalatalous ²⁾	-1,3	-3,1	-1,6	-1,9	-1,8	-1,7	-0,9	-0,4	-0,3	-0,2	-0,4	0,1	0,2
Teollisuus	1,0	0,4	1,0	0,8	1,0	1,0	1,2	1,3	0,2	0,3	0,3	0,4	0,3
pl. rakentaminen	1,2	0,1	0,7	0,1	0,7	1,0	1,2	1,5	0,1	0,4	0,3	0,4	0,4
Rakentaminen	0,4	1,0	1,6	2,5	1,6	1,1	1,3	0,9	0,4	0,1	0,3	0,6	0,0
Palvelut	2,2	2,6	2,8	2,8	2,9	2,7	2,7	2,3	0,8	0,7	0,5	0,6	0,4
Kauppa ja kuljetus ³⁾	1,7	2,3	2,9	2,9	3,1	2,8	2,8	2,2	0,8	0,6	0,7	0,6	0,2
Rahoitustoiminta ja liike-elämän palvelut ⁴⁾	5,1	5,6	6,1	6,6	6,6	6,2	5,3	4,4	1,6	1,6	1,1	0,8	0,8
Julkishallinto ⁵⁾	1,4	1,4	1,2	1,0	1,2	1,2	1,4	1,4	0,4	0,5	0,1	0,4	0,4

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Neljännesvuosimuutokset: prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä.

2) Sisältää myös riista- ja metsätalouden.

3) Sisältää myös korjaustoiminnan, tietoliikenteen, majoitus- ja ravitsemistoiminnan.

4) Sisältää myös kiinteistö- ja vuokrauspalvelut.

5) Sisältää myös koulutuksen, terveydenhuollon ja muut palvelut.

työmarkkinoiden kehityksessä. Työllisyyden kasvun hidastumiseen vaikuttaa myös se, että kansantalouden tilinpidon tilastoja on tarkistettu hieman Kuukausikatsauksen edellisen numeron julkaisemisen jälkeen pääasiassa Saksan tilastolähteiden paranemisen ansiosta. Tilastotietojen keruun tehostuminen Saksassa johti siihen, että työllisyyden kasvuvauhtia vuonna 1999 ja vuoden 2000 alkupuoliskolla tarkistettiin aiempaa hieman nopeammaksi, mistä seurasi, että vuoden 2000 jälkipuoliskosta lähtien työllisyyden neljännesvuosikasvuvauhdit muuttuivat aiempia jonkin verran (noin 0,1 prosenttiyksikköä) hitaammiksi.

Työpaikkojen nettomäärän kasvu heikkeni vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä, joskin työpaikkojen määrän kehitys oli erilaista eri sektoreilla. Koko teollisuudessa työllisyyden kasvu hidastui 0,3 prosenttiin edellisestä neljänneksestä, kun vuoden 2000 viimeisellä neljänneksellä vastaava luku oli 0,4 %. Rakennusalalla työllisyys ei kasvanut lainkaan, kun taas teollisuudessa ilman rakentamista työllisyyden kasvu pysyi jatkossakin ennallaan. Palvelualalla työpaikkojen nettomäärä kasvoi vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä 0,4 % edellisestä neljänneksestä eli kas-

vuvauhti hidastui 0,2 prosenttiyksikköä. Tämä johtui pääasiassa siitä, että työllisyyden kasvuvauhti hidastui merkittävästi vähittäiskaupassa ja kuljetusalalla (vuoden 2000 viimeisellä neljänneksellä työllisyys kasvoi näillä aloilla 0,6 % edellisestä neljänneksestä, mutta vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä vain 0,2 %), kun taas muilla palvelusektorin aloilla työllisyyden kasvu pysyi jatkossakin ennallaan edelliseen neljännekseen verrattuna. Työllisyyden aiempaa hitaampi kasvu palvelusektorilla johtuu kotimaisen kysynnän ja etenkin yksityisen kulutuksen heikkenemisestä vuoden 2000 jälkipuoliskolla.

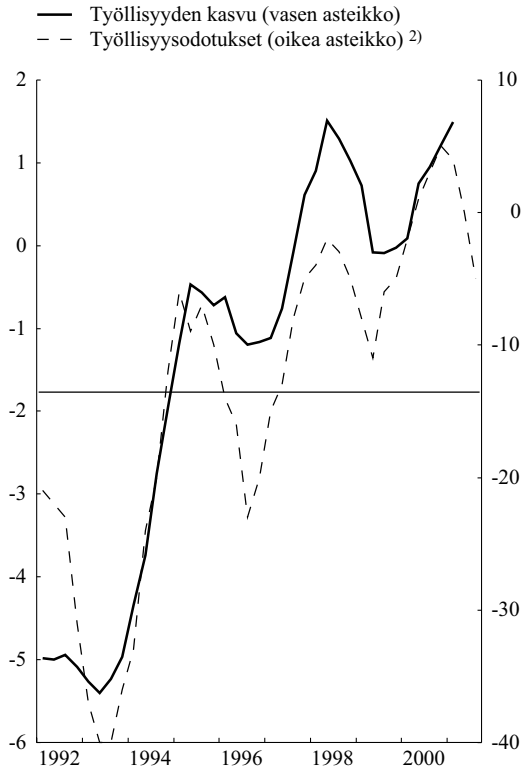
Työllisyyssodotukset viittaavat työllisyyden kasvun heikkenemiseen

Euroalueen työllisyyssodotukset viittaavat siihen, että työllisyyden kasvu hidastuu edelleen vuoden 2001 toisella ja kolmannella neljänneksellä. Yrityksiä koskevan Euroopan komission suhdannekyselyn tulokset alkoivat itse asiassa jo vuosien 2000 ja 2001 vaihteessa antaa viitteitä työllisyyden kasvun laaja-alaisesta hidastumisesta. Sen jälkeen kaikkien kyselyissä mukana olevien sektoreiden (tehdasteollisuus, rakentaminen ja vä-

Kuvio 29.

Työllisyyden kasvu ja työllisyysodotukset euroalueen teollisuudessa¹⁾

(vuotuinen prosenttimuutos, saldoluvut prosenttiyksikköinä)

Lähteet: Eurostat ja yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

Huom. Vaakasuora viiva osoittaa työllisyysodotusten keskiarvoa vuodesta 1985 alkaen.

1) Ei sisällä rakentamista.

2) Työllisyysodotukset koskevat ainoastaan tehdasteollisuutta.

hittäiskauppa) yritysten työllisyysodotukset ovat jatkuvasti synkentyneet. Tehdasteollisuudessa, joka reagoi taloudellisen toimeliaisuuden muutoksiin muita aloja voimakkaammin, yritykset alkoivat vuoden 2001 kolmannen neljänneksen alussa ennakoita mahdollisuutta, että työllisyyden kasvu muuttuisi negatiiviseksi (ks. kuvio 29). Samanlainen kuva saadaan ostopäälliköiden kyselyn tuloksista, jotka viittaavat siihen, että tehdasteollisuuden työllisyys heikkenisi hieman vuoden 2001 kolmannella neljänneksellä. Samaan aikaan rakennusalan työllisyyden kasvuodotukset olivat vain hieman positiiviset (ks. kuvio 30). Palvelualaa koskevat kyselytulokset viittaavat edelleen positiivisiin työllisyyden kasvuodotuksiin vuoden 2001 kolmannen neljänneksen alussa, joskin odotukset ovat jonkin verran heikenneet toiseen neljännekseen verrattuna. Tämä kuva perustuu vähittäiskauppaa koskevan Euroopan

komission suhdannekyselyn tuloksiin sekä koko palvelusektoria koskevan ostopäälliköiden kyselyn tuloksiin, jotka ovat hieman positiivisemmat.

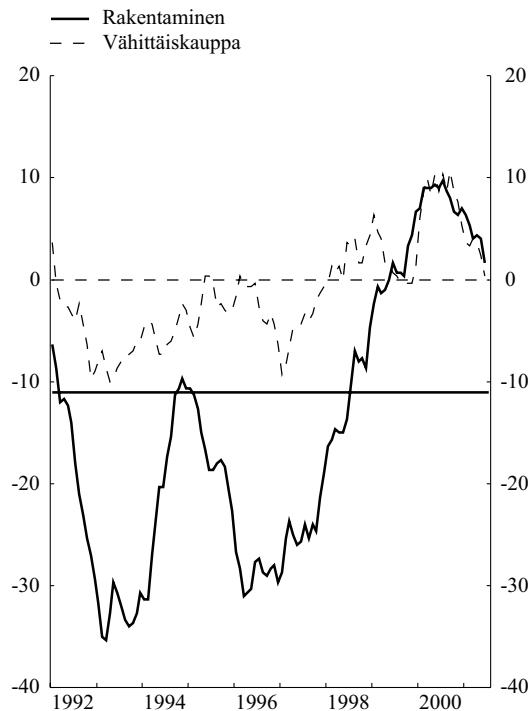
Työttömyysaste pysyi ennallaan heinäkuussa 2001

Heinäkuussa 2001 euroalueen standardoitu työttömyysaste oli 8,3 % eli sama kuin kesäkuussa (ks. kuvio 31). Työttömien määrä väheni kuitenkin edelleen – työttömiä oli noin 17 000 vähemmän kuin kesäkuussa. Työttömien määrä pieneni kuukausitasolla huomattavasti vähemmän kuin vuoden 2001 ensimmäisellä neljänneksellä, jolloin työttömien määrä väheni keskimäärin 72 800:lla kuukaudessa. Myös vuoden 2001 toisella neljänneksellä työttömien määrä oli pienentynyt hieman enemmän eli keskimäärin 20 000:lla

Kuvio 30.

Euroalueen työllisyysodotukset

(saldoluvut prosenttiyksikköinä, kolmen kuukauden keskitettyjä liukuvia keskiarvoja, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

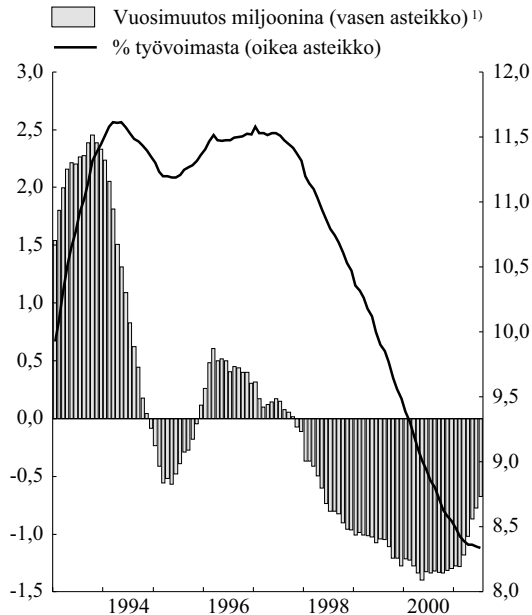
Lähde: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

Huom. Vaakasuorat viivat osoittavat työllisyysodotusten keskiarvoa rakennusalan tammikuusta 1985 lähtien ja vähittäiskaupassa helmikuusta 1986 lähtien.

Kuvio 31.

Euroalueen työttömyys

(kuukausihavaintoja)

Lähde: Eurostat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Vuosimuutostietoja ei ole puhdistettu kausivaihtelusta.

kuukaudessa. Nämä muutokset korostavat sitä, että työttömyys on vuoden 2001 alkupuoliskolla vähentynyt melko selvästi hitaammin kuin kahden edellisenä vuonna. Tämä on kuitenkin odotusten mukaista, sillä työmarkkinoiden kehitys reagoi viipeellä taloudellisen toimeliaisuuden muutoksiin ja työllisyyden aiempaa hitaampaan kasvuun.

Työttömyyden väheneminen hidastui viime kuukausina selvästi sekä alle 25-vuotiaiden että 25-vuotiaiden ja sitä vanhempien ryhmässä (ks. taulukko 9). Työttömyysaste 25-vuotiaiden ja sitä vanhempien ryhmässä oli heinäkuussa edelleen 7,3 %, eli se on pysynyt samana viime helmikuusta asti. Työttömien määrä tässä ryhmässä pieneni heinäkuussa noin 8 800:lla eli suurin piirtein saman verran kuin kahtena edellisellä kuukaudella. Alle 25-vuotiaiden ryhmässä työttömyysaste on myös pysynyt melko muuttumattomana helmikuusta asti eli noin 16,5 prosenttina. Tosin heinäkuussa se pieneni 0,1 prosenttiyksikköä 16,4 prosenttiin. Nuorten työttömien määrä väheni heinäkuussa noin 8 100:lla, mikä näyttää suhteellisen suurelta luvulta ikäryhmän pienen koon vuoksi. Lukua tulee kuitenkin tulkita varoen, sillä nuorisotyöttömyys on muuta työttömyyttä vaihtelevampaa. Tulee myös muistaa, että julkistetut euroalueen työttömyysluvut heinäkuulta perustuvat monien euroalueen maiden osalta ennusteisiin.

Taloukasvun hidastuminen vaikuttaa todennäköisesti edelleen työmarkkinoihin

Taloukasvun hidastumisen odotetaan heikentävän työllisyyden kasvua edelleen vuoden 2001 jälkipuoliskolla ja vuonna 2002. Koska työvoiman voimakkaan kasvun odotetaan jatkuvan, tämä voi lyhyellä aikavälillä johtaa siihen, että työttömyysaste pysyy ennallaan tai jopa kasvaa tilapäisesti. Se miten laajalti ja miten pitkään talous-

Taulukko 9.

Euroalueen työttömyys

(% työvoimasta, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	1998	1999	2000	2000	2000	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001
				III	IV	I	II	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä
Yhteensä	10,8	10,0	8,9	8,8	8,6	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,3	8,3
Alle 25-vuotiaat ¹⁾	21,5	19,5	17,5	17,2	16,8	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5	16,5	16,4
25-vuotiaat ja sitä vanhemmat	9,3	8,6	7,8	7,6	7,5	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3	7,3

Lähde: Eurostat.

Huom. ILO:n suositusten mukaan. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja (myös vuotta 2001 edeltäneeltä ajalta).

1) Vuonna 2000 tämän ryhmän osuus työttömien kokonaismäärästä oli 23,6 %.

kasvun hidastuminen vaikuttaa työmarkkinoiden kehitykseen, riippuu talouskasvun elpymisnopeudesta sekä palkkakehityksestä tulevina kuukausina. Näin ollen on ensisijaisen tärkeää varmistaa sellaisten suotuisten olosuhteiden jatkuminen,

jotka voivat tukea työllisyyden kasvua. Jotta euroalueen työmarkkinoilla saataisiin aikaan pysyviä parannuksia, pitää edelleen jatkaa työ- ja hyödykemarkkinoiden rakenteellisia uudistuksia.

4 Julkinen talous

Julkinen talouden rahoitusasemien kehitys vuonna 2001 odotettua heikompaa

Tuoreimmat euroalueen julkista taloutta koskevat yhdenmukaistetut tiedot ja arviot ovat kansainvälisten järjestöjen keväällä 2001 julkistamia. Uusimpia eri maiden hallitusten tuottamia tietoja tämänvuotisesta rahoitusasemien kehityksestä ja finanssipoliittisista toimenpiteistä ei ole yhdenmukaistettu maiden kesken, ja tietojen kattavuudessa on eroja. Niinpä tämänhetkisten tietojen perusteella voidaan tehdä vain alustavia arvioita euroalueen maiden julkisen talouden lyhyen aikavälin kehityksestä.

On käynyt ilmeiseksi, että vuoden 2001 budjettitavoitteiden saavuttaminen tuottaa vaikeuksia useissa maissa. Tästä todennäköisesti seuraa, että julkisen talouden rahoitusjäämän heikkeneminen koko euroalueella on tuntuvampaa kuin maiden budjettisuunnitelmista aiemmin esitetyissä arvioissa odotettiin. Lisäksi BKT:hen suhteutettu julkisen talouden velka euroalueella näyttää vuonna 2001 pienenevän jonkin verran vähemmän kuin aiemmin arvioitiin.

Euroalueen budjettinäkömien heikkeneminen johtuu kahdesta seikasta: BKT:n kasvun hidastumisesta, joka vaikuttaa epäedullisesti julkisen talouden tulojen kasvuun, sekä useimmissa maissa toteutetuista verokevennyksistä, joiden vaikutus näyttää joissakin tapauksissa olevan alun perin arvioitua suurempi. Koska BKT:n kasvun hidastuminen johtuu pääasiassa siitä, että vienti ja yritysten investoinnit, jotka kumpikaan eivät ole merkittäviä verotulojen lähteitä, ovat heikenty-

neet, sen välitön vaikutus julkiseen talouteen on kuitenkin suhteellisen vähäinen.

Julkinen talouden menot euroalueella näyttävät kehittyvän jokseenkin hallitusten keskipitkän aikavälin ohjelmien mukaisesti, vaikka aiempaa hitaampi tuotannon kasvu ja odotettua nopeampi inflaatio lisäävät monissa maissa julkisia menoja jonkin verran budjetoituja suuremmiksi. Lisäksi riittämätön menokuri johtaa joissakin maissa menotavoitteiden ylityksiin etenkin terveydenhuoltosektorilla.

Aiempaa epäsuotuisimmat julkisen talouden näkymät eivät näytä johtuvan siitä, että finanssipolitiikka olisi ollut alun perin suunniteltua merkittävästi kevyempää useimmissa maissa tai koko euroalueella, kuten aiemmin on arvioitu, vaan pikemminkin ilmentävät automaattisten vakauttajien toimintaa. Automaattisten vakauttajien tulisi antaa toimia täysin vapaasti vain niissä maissa, joiden rahoitusasema on lähellä tasapainoa tai ylijäämäinen. Sen sijaan niissä maissa, joissa julkisen talouden rahoitusasema on edelleen merkittävän epätasapainoinen, on syytä kiinnittää vakavaa huomiota odotettuihin lipsumisiin alkuperäisistä alijäämätavoitteista. Näissä maissa budjetin toimeenpanon tulisi olla kurinalaista, jotta se hillitsisi poikkeamia kuluvan vuoden alkupe- räisistä tavoitearvoista. Tällainen lähestymistapa nopeuttaisi julkisen talouden rahoitusasemien lujittumista ja lisäisi näiden maiden keskipitkän aikavälin vakauttamisstrategioiden uskottavuutta.

Monet seikat tukevat tätä näkemystä. Vakaus- ja kasvusopimuksen määrittämässä puitteissa tavoit-

teet ilmaistaan nimellisen rahoitusjäämän (yli- tai alijäämä) prosentuaalisena osuutena BKT:stä ilman, että näihin lukuihin tehdään minkäänlaisia talouden suhdannevaiheen huomioon ottavia korjauksia. Merkittävä poikkeaminen näistä tavoitteista suuresta budjettialijäämästä kärsivissä maissa aiheuttaisi huolta finanssipolitiikan kehityksestä tulevina vuosina. Jos kysynnän kasvattamista pidettäisiin talouskasvun tilapäisesti hidastuessa tärkeämpänä kuin alijäämän supistamista, tämä saattaisi vaikuttaa talouteen väärään aikaan aikaviipeiden vuoksi. Lisäksi se osoittaisi, etteivät maat ole riittävän sitoutuneita aiemmin ilmoitamiinsa julkisen talouden vakauttamisohjelmiin, ja asettaisi vakaus- ja kasvusopimuksen uskottavuuden vaakalaudalle. Tulee myös pitää mielessä, että tavoitteet olivat alun perinkin vaatimattomat jäljellä olevaan merkittävään epätasapainoon nähden, sillä julkisia menoja ei rajoitettu samassa määrin kuin verotusta huojennettiin. Jos odotettua epäedullisemmän verotulokehityksen vuoksi jäädään tavoitteista ja lykätään tarpeellisia ja jopa kiireellisiä julkisten menojen rakenneuudistuksia, herätetään epäily meneillään olevien finanssipoliittisten uudistusten suunnasta ja kestävyydestä.

Maiden, joissa on suurehko julkisen talouden epätasapaino, tulisi pysyä keskipitkän aikavälin budjettitasapainotavoitteissaan

Euroalueen maat valmistelevat parhaillaan budjettejaan vuodeksi 2002. Maat, joiden julkisen talouden rahoitusasema on terve, voivat harjoittaa finanssipolitiikkaa siten, että se edistää niiden keskipitkän aikavälin uudistusstrategioita. Uusimpiin vakausohjelmiin kirjattujen, vuotta 2002 koskevien tavoitteiden tarkistukset voivat johtua muutoksista makrotaloudellisessa ympäristössä ja automaattisten vakauttajien toiminnasta vuonna 2001. Finanssipoliittinen hienosäätö ei kuitenkaan ole perusteltua, ja maissa, joissa julkinen velka on suuri, tuntuvin painoarvo tulisi edelleen antaa velan supistamiselle.

Maissa, joissa julkisen talouden epätasapaino on edelleen suuri, finanssipolitiikan tavoitteena tulisi olla terveen rahoitusaseman saavuttaminen aikaisemmin ilmoitetussa ajassa. Monet näkökoh-

dat tukevat tällaista lähestymistapaa. Epäsuotuisa taloudellinen kehitys ei ole mikään syy hallituksille tinkiä määrätietoisuudestaan noudattaen tarkasti vakaus- ja kasvusopimusta. Hallitusten ei pitäisi asettaa talouden suhdannetilannetta ehdoksi julkisen talouden kurinalaisuudelle eikä lykätä tasapainoisen tai ylijäämäläisyyden rahoitusaseman tavoittelemista suotuisampaan aikaan. Vakauttamisprosessin uskottavuus edellyttää selkeää pitäytymistä alkuperäisissä prioriteeteissa, jotta terveestä julkisesta taloudesta ei tulisi liikkuva tavoitetta. Terve julkisen talouden rahoitusasema edistäisi säästämistä ja investointeja ja siten myös kestävä ja ei-inflatorista tuotannon ja työllisyyden kasvua.

Niinpä niissä maissa, joissa julkinen talous on edelleen epätasapainoinen, vuoden 2002 finanssipoliittisissa tavoitteissa tulisi ottaa huomioon seuraavat näkökohdat. Ensinnäkin hallitusten tulisi pitäytyä keskipitkän aikavälin vakautustavoitteissaan, eikä siirtää eteenpäin aiemmin ilmoitettua määrävotta tasapainoisen tai ylijäämäläisyyden budjetin saavuttamiseksi. Toiseksi vuoden 2002 budjettien ja tarkistettujen vakausohjelmien täytyy varmistaa näiden suunnitelmien uskottavuus määrittämällä ennakkoon riittävän vaativat alijäämäsuhteen supistamistavoitteet ja erityiset toimenpiteet niiden saavuttamiseksi. Tarkistetut nimelliset tavoitteet voivat poiketa uusimmissa vakausohjelmissä esitetyistä enimmillään sen verran kuin muuttunut taloudellinen toimintaympäristö edellyttää, mutta monet vahvat argumentit tukevat tiukempaa lähestymistapaa. Kolmanneksi jäsenvaltioiden tulisi noudattaa erittäin tarkasti vuoden 2001 talouspolitiikan laajoissa suuntaviivoissa esitettyjä suosituksia ja harjoittaa vakauttamista osana kattavaa uudistusstrategiaa. Mikäli nämä näkökohdat otetaan huomioon vuoden 2002 budjeteissa ja vakausohjelmien seuraavalla kierroksella, maat etenevät hyvin kohti vakaus- ja kasvusopimuksen mukaista rahoitusasemataavoitetta olla lähellä tasapainoa tai ylijäämän puolella.

Julkisten menojen rakenneuudistuksen tulee olla ohjenuorana finanssipolitiikan uudistusstrategioissa. Julkisten menojen rakenneuudistus sekä parantaisi julkisen talouden kestävyttä että vahvistaisi sen kasvua ja työllisyyttä tukevaa panosta kaikissa euroalueen maissa. Keskipitkällä aika-

välillä menokuri luo hallituksille kannustimia harjoittaa aiempaa tehokkaampaa politiikkaa. Samalla se helpottaa uusien veronkevennyksien toteuttamista, velan nopeaa lyhentämistä ja väestön ikääntymiseen liittyvien velvoitteiden rahoittamista.

Maissa, joissa julkinen talous on edelleen epätasapainossa, kunnianhimoinen menokuri mahdollistaa terveen rahoitusaseman saavuttamisen ilman, että verouudistuksia tarvitsee lykätä.

5 Globaali makrotaloudellinen ympäristö, valuuttakurssit ja maksutase

Maailmantalouden näkymät heikkenivät huomattavasti

Kuukausikatsauksen edellisen, kesäkuussa 2001 julkaistun neljännesvuosinumeron jälkeen maailmantalouden näkymät ovat heikentyneet merkittävästi. Taloudellisen toimeliaisuuden hidastuminen jatkui Yhdysvalloissa, mikä vaikutti lähes kaikkiin muihin alueisiin. Tämä hidasti merkittävästi maailmantalouden kasvua ja erityisesti kansainvälistä kauppaa. Vuoden 2000 jälkipuoliskolla Japanin talous elpyi hieman, mutta se kääntyi vuoden 2001 alkupuoliskolla äkillisesti laskuun. Kehittyvistä markkinatalouksista Aasian pienten avointen talouksien tuotannon kasvua on vaikeuttanut erityisesti yhdysvaltalaisen yritysinvestointien sekä tieto- ja viestintätekniikka-alojen tuonnin jyrkkä supistuminen. Tässä tilanteessa huolestuneisuutta lisäävät Argentiinan ja Turkin taloudellinen ja rahoituksellinen tilanne sekä sen mahdolliset heijastusvaikutukset globaaleihin rahoitusmarkkinoihin. Tämän kehityksen valossa maailmanlaajuisen kysynnän elpymisen ajoituksesta ja laajuudesta ei ole varmuutta. Tilanteen vaikeutta lisäävät Yhdysvaltoihin kohdistuneiden terrori-iskujen jälkivaikutukset, ja heikomman kehityksen riskit ovat siis edelleen olemassa.

Yhdysvaltojen talouskasvu hidastui entisestään vuoden 2001 toisella neljänneksellä. Koska epävarmuus jatkuu huomattavana, taloudellisen toimeliaisuuden vahva elpyminen ei ole kovin todennäköistä lyhyellä aikavälillä ja BKT:n määrän kasvu jäänee suhteellisen vähäiseksi, joskin posi-

tiiviseksi. Samalla inflaation odotetaan pysyvän ennallaan. Keskipitkällä aikavälillä talouskasvun vahvuus riippuu siitä, kuinka kestäväksi 1990-luvun jälkipuoliskolla saavutettu tuottavuuden paraneminen osoittautuu.

Virallisen, alustavan arvion mukaan Yhdysvaltain BKT:n määrä kasvoi vuositasolle korotettuna 0,2 % vuoden 2001 toisella neljänneksellä edellisestä neljänneksestä, kun ensimmäisen neljänneksen kasvuvauhti oli ollut 1,3 %. Näissä BKT-luvuissa näkyy kotitalouksien kulutuksen ja asuinrakennusinvestointien suhteellisen vahva, joskin hidastuva kasvu: kotitalouksien kulutus kasvoi 2,5 % ja asuinrakennusinvestoinnit lisääntyivät 5,8 %. Muuhun kuin asuinrakentamiseen tehdyt kiinteät investoinnit supistuivat voimakkaasti eli 14,6 %, ja nettoviennin vaikutus BKT:n kasvuun oli hieman negatiivinen, koska viennin määrä supistui jopa voimakkaammin kuin tuonnin määrä (vientä väheni 12,2 % ja tuonti 7,7 %). Lyhyellä aikavälillä odotetaan lähinnä yksityisen kulutuksen edelleen tukevan BKT:n määrän kasvua. Vaikka työllisyys heikkenee ja käytettävissä olevien tulojen kasvu hidastuu, niiden negatiivisia vaikutuksia tasoittanevat ainakin osittain lyhyiden korkojen lasku ja heinäkuusta 2001 alkaen toteutetut veronalennukset. Tästä huolimatta yksityisten yritysten investointien kehitys saattaa rasittaa BKT:n määrän kasvua lähiaikoina, sillä meillä oleva varastojen purkaminen todennäköisesti viivästyttää kapasiteetin käyttöasteen paranemista ja yritysten pääomahyödykeinvestointien elpymistä. Vaikka jotkin viime aikoina jul-

kistetut tiedot viittaavat siihen, että tehdasteollisuuden laskusuuntaus saattaisi taittua, tiedot ovat kuitenkin tässä vaiheessa liian alustavia, jotta niiden perusteella voitaisiin tehdä aiempaa myönteisempi arvio yksityisen sektorin investointien keskipitkän aikavälin kehityksestä.

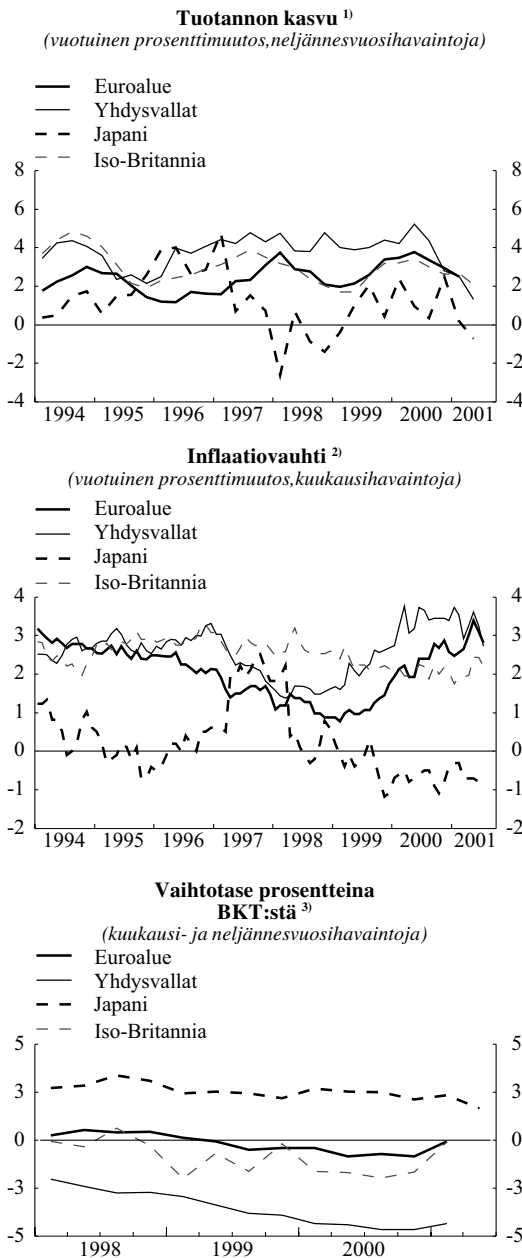
BKT:n määrän kasvun hidastumisen riskit ovat Yhdysvalloissa yhä merkittäviä. Jos etenkin yritysten kannattavuus heikkenee edelleen, yksityisten investointien supistuminen saattaa hyvinkin vaikuttaa työmarkkinoihin lisäämällä työttömyyttä. Tämä voi puolestaan hillitä yksityisen kulutuksen kasvua, jolloin taloutta uhkaa entistä selvempi ja pitkäaikaisempi hidastuminen. Tätä riskiä kasvattaa kuluttajien luottamuksen viimeaikainen kehitys: luottamus heikkeni elokuussa 2001, sen jälkeen kun se oli vahvistunut kahtena edellisenä kuukautena.

Inflaatiokehitys on pysynyt Yhdysvalloissa vaimeana. Heinäkuussa kuluttajahintojen vuotuinen nousuvauhti hidastui edellisen kuukauden 3,3 prosentista 2,7 prosenttiin ja tuottajahintojen vastaava nousuvauhti 2,6 prosentista 1,7 prosenttiin. Nämä muutokset johtuivat pääasiassa energian hinnan laskusta (ks. kuvio 32). Kokonaisyksynnän heikkous pitää osaltaan inflaatiopaineet kurissa. Myöskään öljyn hinnan aikaisempi nousu ei näytä aiheuttaneen kerrannaisvaikutuksia.

Yhdysvaltain keskuspankin avomarkkinakomitea (FOMC) päätti 21.8.2001 laskea federal funds -tavoitekorkoa edelleen 25 peruspistettä 3,5 prosenttiin. FOMC:n 21.8.2001 antaman lausunnon mukaan yritysten heikko tuloskehitys ja pääomahyödykeinvestointien vähyys samoin kuin talouskasvun hidastuminen muualla maailmassa olivat keskeisimpiä tekijöitä, jotka vaikuttivat negatiivisesti Yhdysvaltojen talouteen. Samassa lausunnossa FOMC arvioi inflaatiopaineiden pysyvän maltillisina, koska tilanne hyödyke- ja työmarkkinoilla oli edelleen helpottumassa. Kuukausikatsauksen tässä osassa ei käsitellä syyskuun 12. päivän jälkeistä kehitystä.

Japanin talouden tilanne on yhä heikentynyt, kun kysynnän supistuminen on lisännyt hintojen laskupaineita. Vuositasolle korotettu BKT:n kasvu hidastui vuoden 2000 viimeisen neljänneksen 2,6 prosentista 0,5 prosenttiin vuoden 2001 ensimmäisen

Kuvio 32.
Talouskehitys keskeisissä teollistuneissa talouksissa

Lähteet: Kansalliset tiedot, BIS, Eurostat ja EKP:n laskelmat.
1) Eurostatin tiedot euroalueen ja Ison-Britannian osalta; Yhdysvaltain ja Japanin osalta kansalliset tiedot.
2) Vuoteen 1995 asti euroaluetta koskevat tiedot ovat kansallisiin kuluttajahintaindeksitietoihin perustuvia arvioita YKHI-inflaatiovauhdista. Vuoden 1995 jälkeen tiedot perustuvat YKHIin. Ison-Britannian osalta käytetään RPIX-indeksiä.
3) EKP:n ja Eurostatin tiedot euroalueen ja Ison-Britannian osalta; Yhdysvaltain ja Japanin osalta kansalliset tiedot. Euroalueen, Yhdysvaltain ja Japanin BKT- ja vaihtotaseluvut on puhdistettu kausivaihtelusta. Ison-Britannian BKT-luvut on puhdistettu kausivaihtelusta, mutta vaihtotaselukuja ei.

mäisellä neljänneksellä. Vienti ja yksityiset investoinnit supistuivat erityisen selvästi, kun taas yksityistä kulutusta piristi tilapäisesti kodinkoneiden kierrätystä koskevan uuden lain voimaantulo. Vuoden 2001 toisella neljänneksellä BKT:n määrä kuitenkin supistui 3,2 % (edellisestä neljänneksestä vuositasolle korotettuna). Tämä johtui suureksi osaksi yksityisten ja julkisten investointien vähäisyydestä ja siitä, että varsinkin tieto- ja viestintätekniikkatuotteiden vienti kehittyi heikosti.

Japanin talouden lyhyen ja keskipitkän aikavälin kasvunäkymät näyttävät melko vaimeilta, ja pitkän aikavälin näkymien paraneminen ilmeisesti edellyttäisi rakenteellisia uudistuksia. Koska yritysten tuloskehitys ei ole kovin suotuisaa ja koska kotimaisen ja ulkomaisen kysynnän näkymät ovat epävarmat, muuhun kuin asuinrakentamiseen tehtävät yksityiset investoinnit pysyvät vähäisinä vielä jonkin aikaa, kuten konetilauksia koskevat viimeaikaiset luvut osoittavat. Yksityinen kulutuskysyntäkään tuskin elpyy lähitulevaisuudessa, koska käytettävissä olevien tulojen kehitys pysyy edelleen heikkona. Koska kokonaiskysyntä on vähäistä ja koska yrityssektorin rakennejärjestelyjen ja lisääntyneen kilpailun myötä tarjontapuolelta juontuu mahdollisesti hintojen laskupaineita, on todennäköistä, että deflaation uhka jatkuu vielä jonkin aikaa. Tässä tilanteessa Japanin keskuspankki päätti 14.8.2001 korottaa keskuspankissa olevien sekkitilitalletusten määrän noin 5 000 miljardista jenistä noin 6 000 miljardiin jeniin. Samanaikaisesti se päätti lisätä valtion pitkien joukkolainojen kuukausittaisten suorien ostojensa määrän 400 miljardista jenistä 600 miljardiin jeniin.

Isossa-Britanniassa talouskasvu jatkui maailmantalouden kehitykseen verrattuna suhteellisen vahvana. Talouden ulkoisten olosuhteiden heikkeneminen ja toisaalta kotitalouksien vahva kysyntä lisäsivät kuitenkin talouskasvun alakohtaista vaihtelua. Kaiken kaikkiaan BKT:n määrän vuotuinen kasvuvauhti hidastui vuoden 2001 ensimmäisen neljänneksen 2,7 prosentista 2,1 prosenttiin toisella neljänneksellä (ks. kuvio 32). BKT:n määrän vuotuista kasvua toisella vuosineljänneksellä hidasti pääasiassa varastojen kehitys, kun tehdasteollisuus alkoi purkaa suuria varastojaan. Myös nettovienti vaikutti negatiivisesti BKT:n määrän vuotuisen kasvuun. Tärkeimmät talou-

dellista toimeliaisuutta toisella neljänneksellä vauhdittaneet tekijät olivat yksityinen kulutus, jonka määrä kasvoi 3,2 % edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta, ja julkinen kulutus, jonka määrä lisääntyi 3,6 %. Kun kehitys kohti hallituksen asettamia menotavoitteita lisäsi julkista kulutusta, yksityistä kulutusta puolestaan tuki huomattavasti pitkäaikaista keskiarvoaan suurempi kuluttajien luottamus. Kuluttajien luottamus vahvistui, koska työllisyyden kasvu jatkui, ansiotulot kasvoivat vakaasti ja asuntojen hinnat nousivat edelleen. Kiinteän pääoman bruttomuodostus oli toisella neljänneksellä 1,8 % suurempi kuin vastaavana ajankohtana vuotta aiemmin. Investointien kasvu näytti kuitenkin olleen hidastumaan päin, koska yritysten luottamus ja kannattavuus heikkenivät ja kapasiteetin käyttöaste oli historiallisesti katsoen melko pieni.

Inflaatiokehitys pysyi Isossa-Britanniassa melko vaimeana. RPIX-indeksin (vähittäishintaindeksi, josta on poistettu asuntolainojen korkomenot) mukaan mitatun kuluttajahintainflaation vuosivauhti oli heinäkuussa 2,2 %. Kesäkuussa se oli ollut 2,4 %. Kuluttajahintainflaatiota hidastivat eniten (kausiluonteisten) elintarvikkeiden hinnat. Palkkoihin liittyvät kustannuspaineet näyttävät kuitenkin lisääntyneen, koska työmarkkinat ovat viime aikoina kiristyneet entisestään. Ansiotulosten vuotuinen kasvu koko taloudessa kiihtyi kesäkuussa 4,8 prosenttiin oltuaan toukokuussa 4,6 %.

Ison-Britannian talouden lyhyen aikavälin näkymät riippuvat huomattavasti siitä, kuinka paljon ulkoisen ympäristön heikkous vaikuttaa edelleen kotimaan talouteen ja kuinka vahvana yksityinen kulutus pysyy. Koska hintapaineiden odotetaan vähenevän maailmantalouden kasvun hidastumisen myötä, Englannin pankin rahapolitiikan komitea päätti 2.8.2001 alentaa keskeistä rahapoliittista ohjaukorkoaan 25 peruspistettä 5,0 prosenttiin.

Aasian kehittyvien talouksien kehitykselle on ominaista talouden kasvuvauhtien huomattava maakohtainen vaihtelu. Alueen kaksi suurinta taloutta, Kiina ja Intia, kasvavat edelleen nopeasti, eikä maailmantalouden hidastuminen vaikuta niihin kovin paljon. Sen sijaan pienimmät ja maailmantalouteen kiinteämmin integroituneet maat

ovat kärsineet lähinnä tieto- ja viestintäteknii-
kan vientinsä voimakkaasta supistumisesta. Tie-
to- ja viestintätekniiikan alan kasvun hidastumi-
nen on alkanut vaikuttaa näiden maiden talouk-
sien muihin sektoreihin, sillä tämä hidastuminen
on hillinnyt yritysten investointeja sekä yleistä
tulokehitystä. Tässä tilanteessa Singaporen ja Tai-
wanin vientikauppaan perustuvat taloudet kär-
sivät taantumasta, kun taas Koreassa odotettua
vahvempi kotimainen kysyntä on ylläpitänyt mal-
tillista kasvua. Talouskasvun hidastuminen on
edelleen vähentänyt alueen inflaatiopaineita.

Suurempien Euroopan unionin jäsenyyttä hake-
neiden maiden talousnäkömät ovat jonkin ver-
ran heikentyneet viime vuodesta. Vaikka talouk-
sien lähtökohdat ovat vahvan kotimaisen kysyn-
nän ansiosta olleet melko hyvät, maailmantalou-
den näkömien heikkeneminen alkaa vaikuttaa
asteittain näihinkin maihin ulkomaankaupan väli-
tyksellä. Näissä yleisissä näkömissä on nyt alkanut
erottua erilaisia kehityssuuntia. Talousnäkö-
mät ovat tähän saakka pysyneet myönteisinä
Unkarissa ja Tšekin tasavallassa, vaikka kasvun
maltillistuminen saattaa tuoreimpien teollisuus-
tuotantolukujen perusteella voimistua tulevina
kuukausina. Sen sijaan Puolassa taloudellinen toi-
meliaisuus on jo heikentynyt varsin tuntuvasti –
kuten hiljattain julkistetut BKT:n kasvua ja teol-
lisuustuotantoa koskevat luvut osoittavat – kun
kotimaisen kysynnän vaimeus vahvistaa epäsuo-
tuisan ulkoisen ympäristön vaikutuksia.

Turkin rahoitustilanne näyttää jonkin verran ko-
hentuneen, mutta maan reaalitytalous on edelleen
vahvassa taantumassa, koska julkinen talous ja
rahoitusmarkkinat ovat edelleen kireät. Kotimain-
en kysyntä on todennäköisesti vaimeaa ensi
vuonnakin, mutta liiran devalvoitumisen myötä
vientisektorista saattaa tulla taloutta tukeva tekijä.
Venäjällä BKT:n määrä kasvoi alustavien ar-
vioiden mukaan vuoden 2001 toisella neljännek-
sellä 5,9 % edellisen vuoden vastaavasta ajankoh-
dasta. Vaikka julkisen talouden tilanne on yhä
kohentunut ja vaihtotaseen ylijäämä on pysynyt
merkittävänä, reaalisena valuuttakurssin jatkuva
vahvistuminen saattaa heikentää tuntuvasti ener-
gia-alan ulkopuolista vientiä. Kaiken kaikkiaan
talousnäkömät viittaavat siihen, että kulutuksen
kasvu jatkuu vahvana, samalla kun kiinteän pää-
oman bruttomuodostus heikentyy hieman. Jat-

kuvana huolenaiheena on edelleen inflaatio, jon-
ka vuosivauhti on koko vuoden ollut yli 20 %.

Latinalaisen Amerikan näkömät ovat viime kuu-
kausina heikentyneet merkittävästi, sillä maail-
mantalouden hidastumisen ja Argentiinan rahoit-
usmarkkinoiden kuohunnan lisäksi Brasiliassa on
paha sähköpula. Argentiinassa rahoituskustannuk-
set ovat erittäin korkeat, ja Argentiina sääti hei-
näkuun 2001 lopulla ns. nolla-alijäämää koske-
van lain, jonka mukaan hallitus ei saa kuluttaa
enempää kuin se saa verotuloina kerätyksi. Maan
viranomaiset saivat elokuussa IMF:ltä varmistuk-
sen ylimääräisestä 8 miljardin Yhdysvaltain dol-
larin rahoituksesta. Markkinoiden alustavasta
myönteisestä reaktiosta huolimatta lainanhankin-
takustannukset ovat kuitenkin edelleen kansain-
välisesti katsoen suhteellisen korkeat. Argentiin-
an talousahdinko on osaltaan heikentänyt sen
naapurimaan Brasilian näkömiä. Brasilian vaikeu-
det alkoivat yhä voimassa olevasta sähköener-
gian säännöstelystä, maan raaka-aineviennin al-
haisista hinnoista ja ulkomaisten suorien sijoi-
tusten vähenemisestä. Tästä syystä – kuten myös
tuoreimmista talousluvuista ilmenee – Brasilian
kasvu käytännöllisesti katsoen pysähtyi vuoden
2001 toisella neljänneksellä (talous kasvoi 0,8 %
edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta, kun
se oli ensimmäisellä neljänneksellä kasvanut
4,3 %). Ei ole juuri näyttöä siitä, että muun Etelä-
Amerikan vaikutukset olisivat levinneet Meksi-
koon. Meksikon talouskehitys kuitenkin hidastuu
edelleen, koska maan tärkeimmän kauppakump-
panin Yhdysvaltojen kysyntä on vähentynyt voi-
makkaasti ja öljyn hinta on laskenut. Julkisen ku-
lutuksen supistuminen on myös heikentänyt ko-
timaista kysyntää, kun hallitus on pitänyt kiinni
julkisen talouden vuoden 2001 alijäämää koske-
vasta tavoitteestaan siitä huolimatta, että vero-
tuloja kertyy odotettua vähemmän. Näissä talou-
dellisissa oloissa BKT:n määrän vuotuinen kas-
vuvauhti oli vuoden 2001 alkupuoliskolla 0,9 %
oltuaan viime vuonna 6,9 %.

Euron efektiivinen valuuttakurssi vahvistui hieman heinäkuun lopusta

Elokuun ensimmäisen kolmen viikon ajan valuut-
tamarkkinoille oli tyypillistä euron vahvistuminen
edelleen useimpiin keskeisiin valuuttoihin näh-

den, Yhdysvaltojen dollarin melko heikko kehitys ja Japanin jenin suhteellinen vahvuus. Dollarin kurssi tasoittui hieman elokuun loppua kohti, mutta se heilahteli syyskuun alussa melko epätaisisesti useimpiin keskeisiin valuuttoihin nähden. Heilahteluihin vaikuttivat Yhdysvaltojen talouskehitystä koskevat ristiriitaiset tiedot sekä terroristien iskut New Yorkiin ja Washington D.C.:hen. Tärkein syy valuuttamarkkinoiden kehitykseen tarkastelujakson aikana näyttää kaiken kaikkiaan olevan markkinoiden epävarmuus siitä, kuinka paljon Yhdysvaltojen talouskehitys hidastuu ja missä määrin se vaikuttaa maailmantalouden kehitykseen, sekä siitä, että Japanin rahoituslaitokset ovat kotiuttaneet varojaan.

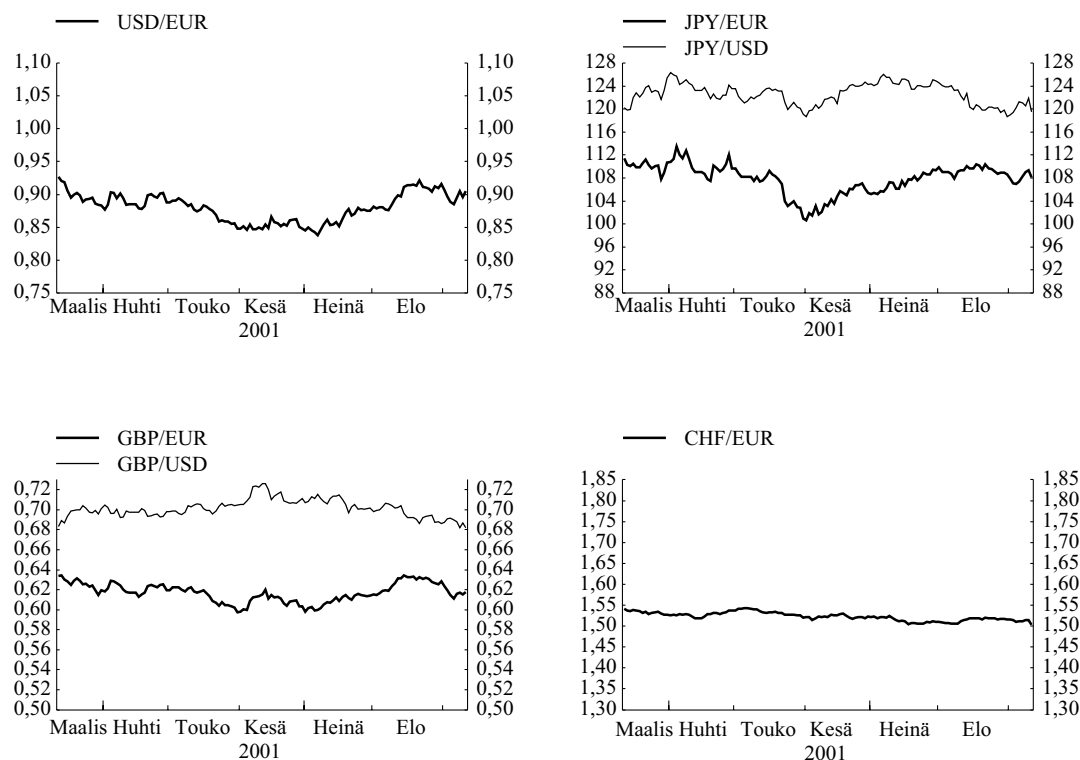
Euro jatkoi aikaisempaa vahvistumistaan Yhdysvaltojen dollariin nähden elokuun ensimmäisen kolmen viikon aikana. Vahvistumista tukivat lähinnä heikkenevät näkymät Yhdysvaltojen talouskehityksen nopeasta elpymisestä. Dollarin kehitykseen tuona ajanjaksona näyttää vaikuttaneen

voimakkaasti Yhdysvaltojen keskuspankin 8.8. julkaisema talouskatsaus (Beige Book), jonka mukaan maan tehdasteollisuuden heikko kehitys voi levitä muillekin teollisuuden aloille. Lisäksi kehitykseen näyttää vaikuttaneen Yhdysvaltojen talouden arvioitua hitaampi kasvu vuoden 2001 toisella neljänneksellä. Yhdysvaltojen keskuspankki päätti 21.8. laskea uudelleen federal funds -tavoitekorkoa 25 peruspistettä 3,5 prosenttiin. Tätä päätöstä osattiin odottaa laajalti, eikä sillä ollut välitöntä vaikutusta dollarin kurssiin. Syyskuun alussa julkistetut ristiriitaiset tiedot Yhdysvaltojen talouskehityksestä aiheuttivat kuitenkin sen, että dollariin nähden vahvistunut euro alkoi jälleen heiketä. Heti Yhdysvaltoihin 11.9. tehtyjen terrori-iskujen jälkeen epävarmuus valuuttakurssimarkkinoilla lisääntyi voimakkaasti ja dollari heikkeni kaikkiin keskeisiin valuuttoihin nähden. Seuraavaan päivään mennessä terrori-iskujen vaikutus dollarin kurssiin oli kuitenkin heikentynyt. Yhdysvaltojen talouden aikaisempaa epävarmempien näkymien myötä dollari heikkeni hei-

Kuvio 33.

Valuuttakurssikehitys

(päivähavaintoja)

Lähde: EKP.

näkuun lopusta syyskuun 12. päivään 3,4 % euron nähden, 4,3 % Japanin jeniin nähden ja 2,8 % Englannin puntaan nähden. Syyskuun 12. päivänä euron dollarikurssi oli 0,91 (ks. kuvio 33) eli noin 2 % alempi kuin vuonna 2000 keskimäärin.

Elokuussa ja syyskuun alussa Japanin jeni pysytteli melko vahvana euroon nähden ja jopa vahvistui Yhdysvaltojen dollariin nähden. Markkina-analyttikkojen mukaan jenin vahva kehitys tarkastelujakson aikana on ristiriidassa Japanin entisestään heikentyneen talouskehityksen kanssa, mutta se voi osaksi johtua siitä, että japanilaiset rahoituslaitokset ovat kotiuttaneet huomattavan paljon varojaan ulkomailta uusien kirjanpitosääntöjen käyttöönoton ja verovuoden ensimmäisen puoliskon päättymisen vuoksi. Japanin keskuspankki päätti jatkaa rahapolitiikkansa virityksen keventämistä, mutta päätöksellä ei ollut pysyvää vaikutusta jenin kurssiin. Syyskuun 12. päivänä euron jenikurssi oli 108,15, eli se oli noin 1 % alempi kuin heinäkuun lopussa, mutta kuitenkin lähes 9 % korkeampi kuin vuonna 2000 keskimäärin.

Euro vahvistui Englannin puntaan nähden voimakkaasti elokuun ensimmäisellä puoliskolla ja oli korkeimmillaan viiteen kuukauteen. Tähän vaikuttivat Ison-Britannian tehdasteollisuuden tilan heikkeneminen ja teollisuustuotannon vähentyminen. Syyskuun alussa julkistettujen tietojen mukaan Ison-Britannian kuluttajien ja yritysten luottamus maansa talouskehitykseen oli kuitenkin voimistunut. Markkina-analyttikot tulkitivat tietojen viittaavan maan talousnäkökymien koheutumiseen, minkä vuoksi euron puntakurssi heikkeni heinäkuun lopun tasolle. Englannin pankki päätti 2.8. laskea korkoja 25 peruspistettä 5 prosenttiin, mutta päätöksellä ei ollut merkittävää vaikutusta valuuttamarkkinoiden kehitykseen. Näin ollen syyskuun 12. päivänä euron puntakurssi oli 0,62, eli se oli lähes sama kuin heinäkuun lopussa ja vain hieman yli 1 % korkeampi kuin vuonna 2000 keskimäärin.

ERM II:een kuuluvista valuutoista Tanskan kruunu vaihteli elokuussa ja syyskuun alussa kapean vaihteluvälin sisällä hieman eurokeskuskurssiaan alempana (ks. kuvio 34). Muista eurooppalaisista valuutoista todettakoon, että tarkastelujakson aikana euro oli suhteellisen vakaa Sveitsin fran-

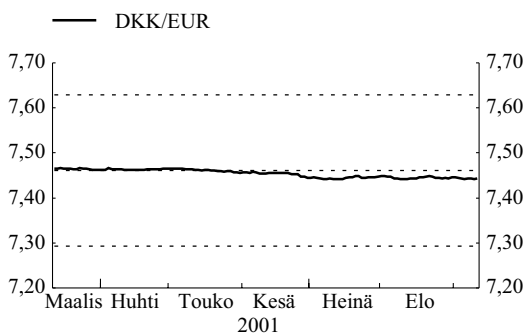
giin nähden, jonka kurssi vaihteli 1,50:stä 1,52:een. Euro vahvistui edelleen Ruotsin kruunuun nähden (noin 3 % heinäkuun lopusta), koska teknologiasektorin näkymät olivat edelleen huonot ja ne vaikuttivat myös Ruotsin osakemarkkinoihin. Tarkastelujakson aikana euro kohosi käyttöön-otostaan eli vuoden 1999 alusta korkeimmilleen Ruotsin kruunuun nähden.

Tähän kahdenvälisen valuuttakurssien kehitykseen verrattuna euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi oli syyskuun 12. päivänä hieman korkeampi kuin heinäkuun alussa ja noin 1 % korkeampi kuin vuonna 2000 keskimäärin. Kuluttajahintaindeksillä, teollisuuden tuottajahintaindeksillä ja tehdasteollisuuden yksikkötyökustannuksilla deflatoitujen euron efektiivisten valuuttakurssi-indeksien kehitys oli edelleenkin melko samansuuntaista kuin nimellisen indeksin kehitys (ks. kuvio 35).

Vaihtotaseen alijäämä supistui vuoden 2001 ensimmäisellä puoliskolla

Euroalueen vaihtotaseen alijäämä supistui hieman eli 1,3 miljardista eurosta 0,8 miljardiin euroon kesäkuusta 2000 kesäkuuhun 2001 (ks. taulukko 10). Tavarakaupan ylijäämä oli kesäkuussa 2001 yli kaksi kertaa niin suuri kuin kesäkuussa 2000 eli kasvoi 4,0 miljardista eurosta 8,3 miljardiin euroon. Tämä kasvu käytännöllisesti katsoen kuitenkin kumoutui, koska palvelutaseen ylijäämä

Kuvio 34.
Valuuttakurssikehitys ERM II:ssa
(päivähavainnot)

Lähde: EKP.
Huom. Vaakasuorat viivat osoittavat Tanskan kruunun keskuskurssia (7,46) ja vaihteluväliä ($\pm 2,25$ %).

pieneni hieman ja koska sekä tuotannontekijäkorvausten että tulonsiirtojen alijäämät kasvoivat.

Vuoden 2001 ensimmäisellä puoliskolla vaihtotaseen kumulatiivinen alijäämä supistui 11,2 miljardiin euroon ja se oli 9,5 miljardia pienempi kuin edellisen vuoden vastaavana ajanjaksona. Vaihtotaseen alijäämän supistuminen johtui lähinnä tavarakaupan kumulatiivisen ylijäämän huomattavasta kasvusta (11,9 miljardista eurosta 26,3 miljardiin euroon), minkä kumosi vain osittain tuotannontekijäkorvausten alijäämän 4,3 miljardin euron suuruinen ja tulonsiirtojen alijäämän 0,9 miljardin euron suuruinen kasvu. Sitä vastoin palvelutaseen alijäämä pysyi lähes ennallaan. Ta-

varakaupan kumulatiivisen ylijäämän kasvu johtui siitä, että vienti kasvoi (13,3 %) nopeammin kuin tuonti (10,4 %).

Kausivaihtelusta puhdistetut vaihtotaseen luvut selventävät tätä kehitystä ja antavat myös tarkemman kuvan viimeaikaisesta kehityksestä (ks. tilasto-osan taulukko 8.2). Näiden tietojen mukaan sekä tavaraviennin että -tuonnin arvo kasvoi voimakkaasti viime vuoden toisella puoliskolla. Viennin arvo vakautui vuoden 2001 ensimmäisellä puoliskolla, kun taas tuonnin arvo oli pienempi kuin sen arvo oli vuoden 2000 lopussa. Tuonnin supistuminen näyttää osittain johtuvan siitä, että euroalueella kotimainen kysyntä on vähentynyt ja tuontihinnat ovat laskeneet vuoden 2001 ensimmäisellä puoliskolla (tuontihintojen lasku johtuu puolestaan suureksi osaksi öljyn hinnan laskusta). Viennin vakautumiseen oli lähinnä syynä se, että ulkomainen kysyntä hidastui selvästi.

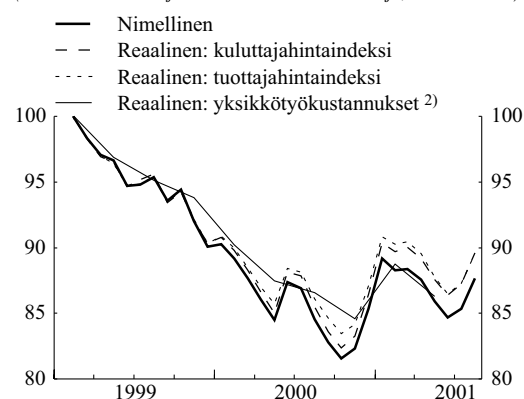
Ulkomaisten kysynnän väheneminen näkyy erityisesti siinä, että Yhdysvaltoihin, Aasiaan ja Isoon-Britanniaan suuntautuvan euroalueen viennin määrä on supistunut viime aikoina (ks. kuvio 36). Tavaratyypeittäin tarkasteltuna maaliskuun 2001 loppuun saakka ulottuvat tiedot osoittavat, että välituotteiden vienti on viime aikoina supistunut ja että kulutustavaroiden viennin kasvu on hidastunut. Pääomahyödykkeiden vienti on sen sijaan alkanut tasaantua vasta hieman myöhemmin (ks. kuvio 37) mahdollisesti siksi, että Yhdysvalloissa tieto- ja viestintäteknikkaan tehtyjen investointien supistuminen vaikuttaa viipeellä muihin pääomahyödykkeitä tuottaviin sektoreihin ja laajemmin katsottuna kolmansiin markkinoihin erityisesti Aasiassa.

Maailmantalouden kasvun hidastuminen saattaa myös osittain selittää tuotannontekijäkorvausten alijäämän viimeaikaista kasvua. Kausivaihtelusta puhdistettujen tuotannontekijäkorvausten tulojen ja menojen alijäämä pieneni vuonna 2000 mutta se suureni uudelleen tämän vuoden ensimmäisellä puoliskolla. Alijäämän suureneminen johtuu lähinnä siitä, että tuotannontekijäkorvaukset ovat vuoden 2001 aikana supistuneet edellisen vuoden loppuun verrattuna. Tämä saattaa kuvastaa sitä, että pääomakorvaukset euroalueelle ovat vähentyneet tänä vuonna, mikä puo-

Kuvio 35.

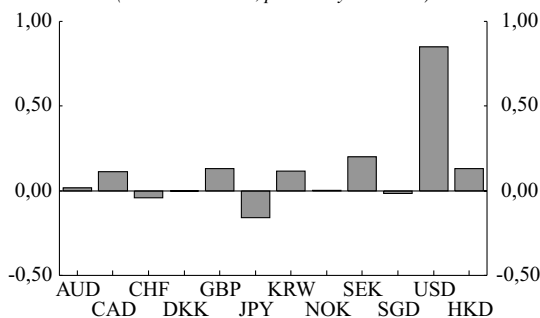
Euron efektiiviset valuuttakurssit

Nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssi-indeksit¹⁾
(kuukausittaisia/neljännesvuosittaisia keskiarvoja, I/1999 = 100)

Valuuttakurssien muutosten vaikutus nimellisen efektiivisen valuuttakurssi-indeksin muutoksiin²⁾

(31.7.–12.9.2001, prosenttisyksikköinä)

Lähde: EKP.

1) Nouseva käyrä merkitsee euron vahvistumista. Tuoreimmat havainnot ovat elokuulta 2001 ja tehdasteollisuuden yksikkötyökustannuksiin perustuvan indeksin osalta vuoden 2001 toiselta neljännekseltä.

2) Tehdasteollisuuden yksikkötyökustannukset.

3) Muutosten laskemisessa on käytetty 12 suurimman kauppapainin valuuttoja kauppapainoilla painotettuina.

lestaan vastaa voittojen pienenemistä maailmantalouden kasvun hidastumisen myötä. Yhdysvaltojen lyhyiden korkojen merkittävä lasku tämän vuoden alusta lähtien on myös saattanut johtaa siihen, että tuotannontekijäkorvaukset euroalueelle ovat pienentyneet.

Pääoman nettotuonti arvopaperisijoituksina oli merkittävää kesäkuussa 2001

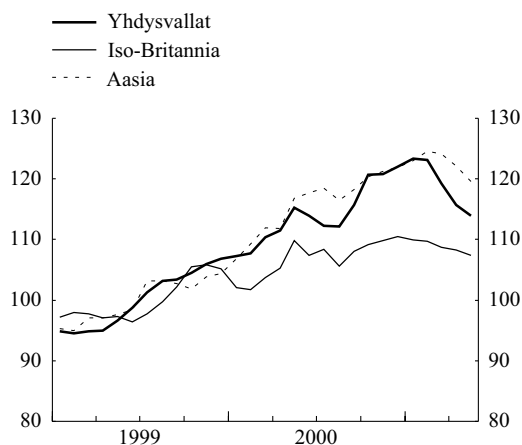
Pääoman nettotuonti suorina sijoituksina ja arvopaperisijoituksina oli kesäkuussa yhteensä 19,8 miljardia euroa. Pääoman nettotuonti kirjattiin nyt ensimmäisen kerran viimeksi kuluneen 12 kuukauden aikana. Vuoden 2001 ensimmäisellä puoliskolla pääoman nettovienti oli kuukaudessa keskimäärin 16,3 miljardia euroa. Pääomavirtojen kääntymisen kesäkuussa johtui lähinnä siitä, että osakesijoitukset euroalueelle kasvoivat ja että suorat sijoitukset euroalueelta ulkomaille vähenivät.

Maksutase-erien yksityiskohtaisempi tarkastelu osoittaa, että pääoman nettovienti suorina sijoituksina supistui 7,9 miljardiin euroon kesäkuussa. Se oli alle puolet keskimääräisestä kuukausittaisesta pääoman nettoviennistä vuoden 2001

Kuvio 36.

Euroalueen viennin määrä Yhdysvaltoihin, Iso-Britanniaan ja Aasiaan¹⁾

(1999 = 100, kausivaihtelusta puhdistettu kolmen kuukauden liukuva keskiarvo)

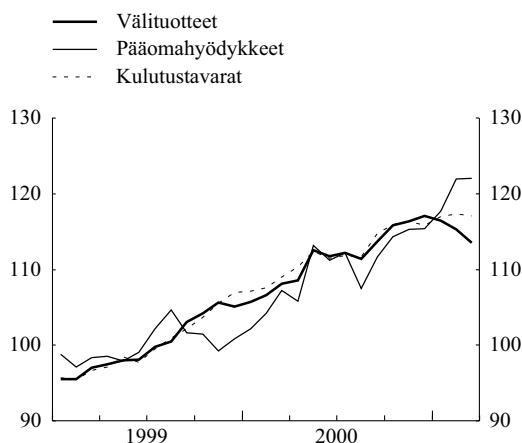
Lähde: Eurostat ja Eurostatin tietoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

1) Kaikki tiedot perustuvat 12 maata käsittävän euroalueen lukuihin. Tuoreimmat havainnot ovat toukokuulta 2001.

Kuvio 37.

Välituotteiden, pääomahyödykkeiden ja kulutustavaroiden vienti euroalueelta¹⁾

(1999 = 100, kausivaihtelusta puhdistettu kolmen kuukauden liukuva keskiarvo)

Lähde: Eurostat ja Eurostatin tietoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

1) Kaikki tiedot perustuvat 12 maata käsittävän euroalueen lukuihin. Tuoreimmat havainnot ovat maaliskuulta 2001.

viiden ensimmäisen kuukauden aikana. Nettomääräisen suorien sijoitusten viennin supistuminen johtui lähinnä siitä, että suorat sijoitukset ulkomaille vähenivät, kun taas suorat sijoitukset euroalueelle olivat jokseenkin yhtä suuret kuin edellisinä kuukausina. Konsernien sisäisiin lainoihin liittyvä pääoman nettovienti oli kesäkuussa suhteellisen vähäistä eli 3,3 miljardia euroa; nämä lainathan olivat vaikuttaneet merkittävästi edellisten kuukausien nettoviennin. Euroalueelta ulkomaille suuntautuvat nettomääräiset suorat sijoitukset supistuivat, ja tämä näyttää suureksi osaksi johtuvan yrityskauppojen hiipumisesta viime kuukausina. Lisäksi maailmantalouden kasvun hidastuminen näyttää hillinneen halukkuutta tehdä suoraa sijoituksia ulkomaille.

Pääomaa tuotiin nettomääräisesti arvopaperisijoituksina 27,7 miljardia euroa, mikä oli selvästi enemmän kuin pääomaa vietiin nettomääräisesti suorina sijoituksina. Erityisesti ulkomaiset sijoitukset euroalueen osakkeisiin olivat huomattavat eli 36,5 miljardia euroa. On huomionarvoista, että nämä sijoitukset – päinvastoin kuin muina kuukausina, joihin pääoman tuonti osakesijoituksina oli merkittävää – eivät näytä liittyvän mihinkään yhteen ainoaan suureen transaktioon kuten yrityskauppaan, johon sisältyy osakkeiden vaihto. Pääoman nettotuonti velkapapereina oli

Taulukko 10.**Euroalueen maksutase***(mrd. euroa, kausivaihtelusta puhdistamattomia tietoja)*

	2000 Tammi-kesäkuu	2000 Kesäkuu	2001 Tammi-kesäkuu	2001 Huhtikuu	2001 Toukokuu	2001 Kesäkuu
Vaihtotase	-20,7	-1,3	-11,2	-3,3	-0,8	-0,8
Tulot	749,7	134,6	852,0	138,1	146,2	144,0
Menot	770,4	135,9	863,1	141,4	147,0	144,8
Tavarat	11,9	4,0	26,3	5,3	5,3	8,3
Vienti	454,7	81,1	515,3	84,0	88,9	89,1
Tuonti	442,8	77,1	489,0	78,7	83,6	80,8
Palvelut	-2,6	1,3	-2,3	0,3	1,8	0,5
Vienti	131,5	24,8	145,2	24,3	26,7	25,6
Tuonti	134,2	23,5	147,5	24,0	24,9	25,1
Tuotannon tekijäkorvaukset	-13,0	-1,5	-17,3	-4,7	-2,6	-3,2
Tulonsiirrot	-16,9	-5,1	-17,8	-4,2	-5,3	-6,4
Pääomansiirrot	7,1	0,3	6,5	2,2	0,5	0,8
Rahoitustase	49,6	-16,0	4,5	11,8	-4,6	-15,6
Suorat sijoitukset	129,6	-10,5	-91,1	0,1	-40,4	-7,9
Ulkomailla	-135,2	-21,9	-132,8	-6,6	-48,4	-18,0
Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	-78,0	-22,1	-89,7	-10,3	-41,6	-9,3
Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäiset lainat	-57,2	0,2	-43,0	3,8	-6,7	-8,7
Euroalueelle	264,8	11,4	41,7	6,7	8,0	10,0
Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	210,4	2,7	42,5	2,5	7,7	4,6
Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäiset lainat	54,4	8,7	-0,8	4,2	0,3	5,4
Arvopaperisijoitukset	-137,5	57,4	-6,5	-20,9	24,9	27,7
Osakkeet	-226,0	28,6	63,8	-2,8	48,7	25,5
Saamiset	-171,6	-18,3	-60,5	-11,3	-9,7	-11,0
Velat	-54,4	46,9	124,3	8,5	58,4	36,5
Velkapaperit	88,5	28,8	-70,3	-18,1	-23,8	2,2
Saamiset	-60,7	-9,4	-80,4	3,2	-12,1	-16,7
Velat	149,3	38,2	10,1	-21,3	-11,7	18,9
Lisätieto: Suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset yhteensä	-7,8	46,9	-97,6	-20,8	-15,5	19,8
Johdannaiset	7,6	2,3	-3,3	1,1	3,4	-5,0
Muut sijoitukset	46,1	-68,4	93,2	24,6	11,1	-29,5
Valuuttavaranto	3,7	3,2	12,1	7,0	-3,6	-0,8
Virheelliset ja tunnistamattomat erät	-36,0	17,0	0,2	-10,7	4,9	15,5

Lähde: EKP.

Huom. Pyöristysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

Rahoitustaseessa positiivinen luku osoittaa pääoman tuontia ja negatiivinen luku sen vientiä. Valuuttavarannossa negatiivinen luku osoittaa valuuttavarannon lisääystä ja positiivinen luku sen vähennystä. Yksityiskohtaisia taulukoita 12 maata käsittävän euroalueen maksutaseesta on tilasto-osan taulukoissa "Kreikan tiedoilla täydennetyt euroalueen keskeiset taloustilastot" sekä EKP:n WWW-sivustossa.

kesäkuussa 2,2 miljardia euroa. Myytyään sekä euroalueen joukkolainoja että rahamarkkinainstrumentteja huhti-toukokuussa ulkomaiset sijoittajat ostivat näitä papereita nettomääräisesti takaisin kesäkuussa.

Vuoden 2001 ensimmäisellä puoliskolla pääomaa vietiin suorina sijoituksina ja arvopaperisijoituksina yhteensä merkittävästi enemmän (97,6 miljardia euroa) kuin edellisen vuoden vastaavana ajankohtana (7,8 miljardia euroa). Tämä kehitys

johtuu lähinnä suorien sijoitusten pääomanliikkeiden kääntymisestä pääoman nettotuonnista vuonna 2000 (129,6 miljardia euroa) pääoman nettovienniksi vuonna 2001 (91,1 miljardia euroa). Tätä ei tasoittanut arvopaperisijoituksiin liittyvän pääoman nettoviennin supistuminen (137,5 miljardista eurosta 6,5 miljardiin euroon). Noin puolet pääoman nettoviennistä suorina sijoituksina vuoden 2001 ensimmäisellä puoliskolla liittyi muuhun pääomaan, joka on lähinnä konsernien sisäisiä lainoja.

Kehikko 7.

Euroalueen ulkomaankaupan hyödykekohtainen ja maantieteellinen jakauma

Tähän Kuukausikatsaukseen sisältyy ulkomaankauppatilastojen uusi, hyödykekohtainen ja kohde- tai alkuperämaan mukainen erittely (ks. tilasto-osan taulukot 9.1 ja 9.2). Tässä kehikossa on lyhyt yhteenveto euroalueen ulkomaankauppavirroista aluerittäin vuodesta 1997 vuoteen 2000. Viimeaikaista kehitystä tarkastellaan tämän Kuukausikatsauksen varsinaisessa tekstiosuudessa. Tulisi kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, että ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia maksutasetilaston tavarat-erän kanssa.

Hyödykekohtainen jakauma

Taulukosta 9.1 ilmenevät viennin ja tuonnin arvot, määrät ja yksikköarvot eriteltyinä hyödykeryhmittäin. Pääryhmät ovat välituotteet, kulutustavarat ja pääomahyödykkeet; hyödykejako noudattaa Broad Economic Categories (BEC) -luokitusta ja tehdasteollisuustuotteiden SITC-luokitusta.

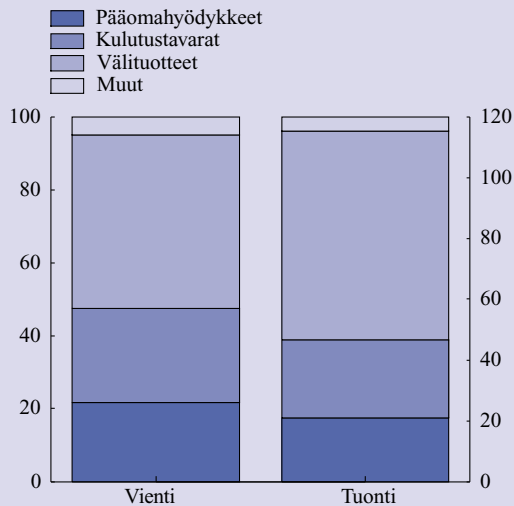
Oheisesta kuvioista ilmenee, että vuonna 2000 välituotteiden osuus euroalueen tuonnista oli suurin (57 %), kun taas kulutustavaroiden tuonnin osuus oli 21 % ja pääomahyödykkeiden tuonnin osuus 18 % euroalueen tuonnista. Välituotteiden osuus viennistä oli hieman pienempi (47 %) kuin tuonnista, kun taas kulutustavaroiden ja pääomahyödykkeiden vientiosuudet olivat jonkin verran suuremmat (kulutustavarat 26 % ja pääomahyödykkeet 22 %). Vaikka välituotteiden osuus viennistä oli edelleen melko huomattava, näistä tiedoista ilmenee, että euroalue on tyypillinen kehittynyt ja teollistunut talous, joka tuo huomattavan määrän välituotteita. Näissä osuuksissa ei ole tapahtunut merkittävää muutosta sitten vuoden 1997.

Sekä viennin että tuonnin yksikköarvot kasvoivat tuntuvasti vuonna 2000 (viennin yksikköarvojen vuotuinen kasvuvauhti oli 8,3 % ja tuonnin yksikköarvojen vastaava vauhti 21,9 %). Tämä johtui lähinnä välituotteiden yksikköarvojen vahvasta kasvusta sekä viennissä että tuonnissa öljyn hinnan nousun ja euron heikkenemisen myötä. Euron heikkenemisen vuoksi viejät ovat voineet kasvattaa myös voittomarginaalejaan.

Hyödykekohtainen jakauma osoittaa myös, että vuonna 2000 viennin määrä kasvoi voimakkaasti (2,2 prosentista 11,8 prosenttiin vuodesta 1999 vuoteen 2000) kaikissa kolmessa hyödykeryhmässä. Sitä vastoin

Euroalueen tuonnin maantieteellinen jakauma

(prosenttiosuus koko tuonnista)

Lähteet: EKP ja Eurostat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja.

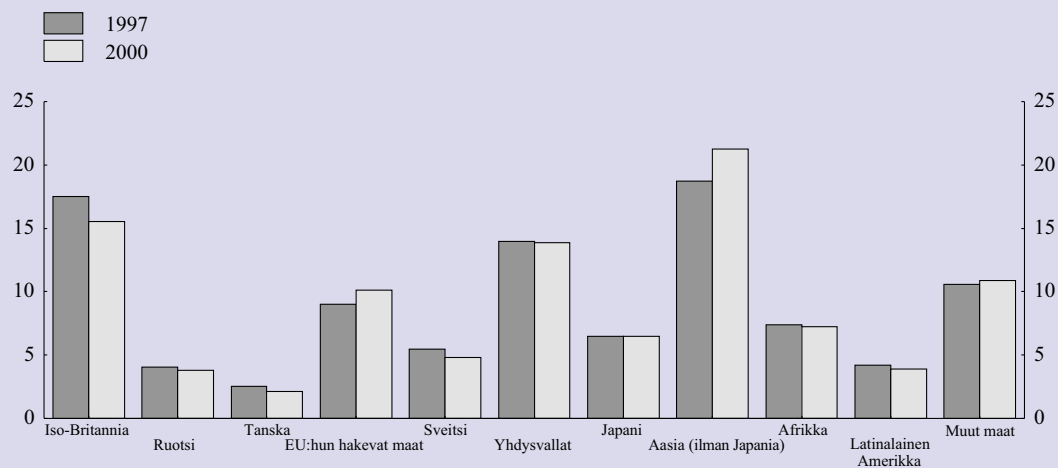
Maantieteellinen jakauma

Taulukossa 9.2 ovat viennin ja tuonnin arvot ja kauppataase eriteltyinä euroalueen keskeisten kauppakumppaneiden mukaan. Tämä maantieteellinen jakauma kattaa noin 90 % euroalueen koko kaupasta.

Maantieteellinen jakauma osoittaa, että Iso-Britannia ja Yhdysvallat ovat euroalueen suurimmat kauppakumppanit. Ison-Britannian osuus euroalueen koko ulkomaankaupasta oli vuonna 2000 tuonnissa noin 16 % ja viennissä 19 %. Yhdysvaltojen vastaavat osuudet olivat noin 14 % ja 17 % (ks. oheinen kuvio). Tarkasteltaessa kauppavirtoja euroalueen ja valikoitujen maantieteellisten alueiden välillä voidaan havaita, että myös Aasiassa (pl. Japani) on merkittävä osuus euroalueen ulkomaankaupasta (noin 21 % tuonnista ja 15 % viennistä vuonna 2000), kun taas kauppa 13:n EU:n jäsenyyttä hakeneen maan kanssa on noin 10 % euroalueen

Euroalueen viennin maantieteellinen jakauma

(prosenttiosuus koko viennistä)

Lähteet: EKP ja Eurostat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja.

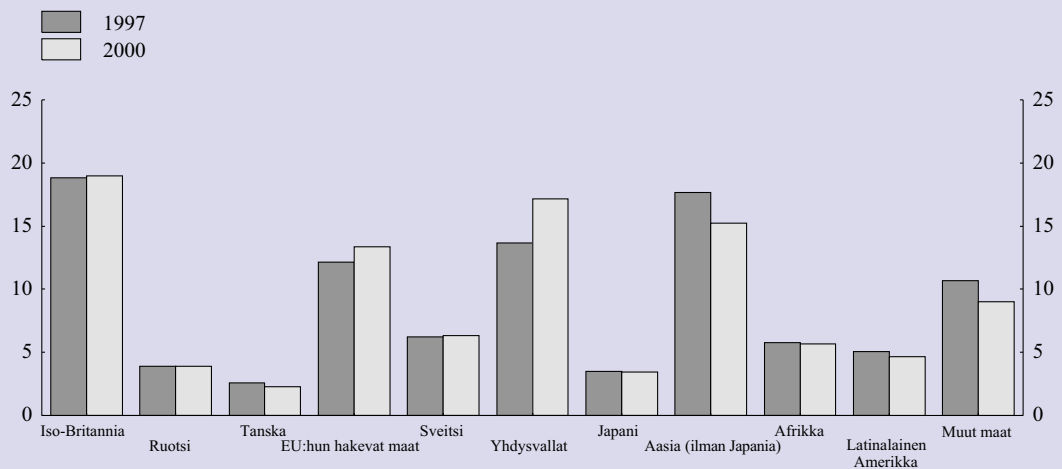
tuonnin määrän kasvuvauhdin hidastuminen (6,1 prosentista 5,1 prosenttiin vuodesta 1999 vuoteen 2000) johtui pääasiassa kulutustavaroiden tuonnin määrän vähäisestä kasvusta (kasvu oli vuonna 1999 ollut 7,8 %, kun se vuonna 2000 oli 2,5 %). Tämä saattaa viitata siihen, että euron heikkeneminen vaikuttaa kulutustavaroiden tuonnin määrään (eli suhteellinen hintajousto) enemmän kuin välituotteiden ja pääomahyödykkeiden tuonnin määrään, koska näiden kolmen hyödykeryhmän hintajousto on erilainen.

Öljyn tuonnin määrä kasvoi 6,0 % vuonna 1999 ja 3,7 % vuonna 2000 siitä huolimatta, että öljyn yksikköarvoindeksit nousivat edellisvuotisesta 39,4 % vuonna 1999 ja 84,8 % vuonna 2000. Tämä johtui lähinnä euroalueen BKT:n vahvasta kasvusta tuona ajanjaksona.

tuonnista ja 13 % viennistä. Vienti- ja tuontiosuuksien kehityksen tarkastelu vuosina 1997–2000 osoittaa puolestaan, että Aasian (pl. Japani) osuus euroalueen tuonnista kasvoi 2,5 prosenttiyksikköä, kun taas Ison-Britannian osuus euroalueen tuonnista väheni. Euroalueen vienti Aasiaan (pl. Japani) supistui Aasian kriisin aikana, joten alueen osuus euroalueen viennistä vuonna 2000 oli 2,4 prosenttiyksikköä pienempi kuin vuonna 1997. Yhdysvaltoihin suuntautuvan viennin osuus sitä vastoin kasvoi 3,4 prosenttiyksikköä vastaavana ajanjaksona.

Euroalueen ulkomaankaupan arvo tavararyhmittäin

(prosenttiosuus koko ulkomaankaupan arvosta vuonna 2000)

Lähteet: EKP ja Eurostat.

Huom. 12 maata käsittävän euroalueen tietoja.

Maantieteellisestä jakaumasta saadaan myös jonkin verran lisätietoa euroalueen tavarakaupan ylijäämän supistumisesta vuosina 1999–2000. Euroalueen tavarakaupan alijäämä Aasiaan (pl. Japani) nähden kasvoi voimakkaasti eli vuonna 1998 tilastoidusta 17,2 miljardista eurosta 59,3 miljardiin euroon vuonna 2000. Tämän lisäksi euroalueen kauppataase heikkeni myös Japaniin (5,8 miljardia euroa), Afrikkaan (20,1 miljardia euroa) ja muihin maihin (lähes 30 miljardia euroa) nähden. Euroalueen kauppataaseen heikkeneminen viimeksi mainittuihin maihin nähden johtui suureksi osaksi siitä, että OPEC-maista peräisin olevan öljyn tuonnin arvo kasvoi. Sitä vastoin euroalueen tavarakaupan ylijäämä kasvoi tänä ajanjaksona sekä suhteessa Isoon-Britanniaan (5,2 miljardia euroa) että suhteessa Yhdysvaltoihin (15,7 miljardia euroa).

Euroalueen tilastot

Tilastot

	Yhteenveto euroalueen taloustilastoista	5*
1	Rahapolitiikkatilastot	
	1.1 Eurojärjestelmän konsolidoitu tase	6*
	1.2 EKP:n keskeiset korot	8*
	1.3 Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät	8*
	1.4 Vähimmäisvarantotilastot	10*
	1.5 Pankkijärjestelmän likviditeettiasema	11*
2	Euroalueen rahatalous	
	2.1 Eurojärjestelmän yhteenlaskettu tase	12*
	2.2 Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (pl. eurojärjestelmä)	13*
	2.3 Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ml. eurojärjestelmä)	14*
	2.4 Raha-aggregaatit ja niiden vastaerät	16*
	2.5 Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan	21*
	2.6 Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen ja vaateen mukaan	24*
	2.7 Euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvat rahalaitosten saamiset ja velat; pääerät	26*
	2.8 Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain	28*
3	Euroalueen rahoitusmarkkinat ja korot	
	3.1 Rahamarkkinakorot	30*
	3.2 Valtion lainojen tuotot	31*
	3.3 Osakeindeksit	32*
	3.4 Pankkien luotto- ja talletuskorot	33*
	3.5 Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan	34*
	3.6 Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan	36*
4	YKHI ja euroalueen muut hinnat	
	4.1 Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi	42*
	4.2 Muut hinnat ja kustannukset	43*
5	Euroalueen reaalitalous	
	5.1 Kansantalouden tilinpito	44*
	5.2 Muita keskeisiä reaalitalouden tilastoja	46*
	5.3 Suhdannekyselyt	47*
	5.4 Työmarkkinat	48*
6	Euroalueen säästäminen, investoinnit ja rahoitus	
	6.1 Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta	49*
	6.2 Säästäminen, investoinnit ja rahoitus	53*
7	Julkisen talouden rahoitusasema euroalueella ja yksittäisissä euromaissa	
	7.1 Tulot, menot ja alijäämä/ylijäämä	54*
	7.2 Velka	55*
	7.3 Velan muutos	56*
8	Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)	
	8.1 Maksutase	57*
	8.2 Maksutase: vaihtotase ja pääomansiirrot	58*
	8.3 Maksutase: tuotannontekijäkorvaukset	59*
	8.4 Maksutase: suorat sijoitukset	60*
	8.5 Maksutase: arvopaperisijoitukset	61*
	8.6 Maksutase: muut sijoitukset ja valuuttavaranto	62*
	8.7 Ulkomainen varallisuus ja valuuttavaranto	64*

9	Euroalueen ulkomaankauppa	66*
10	Valuuttakurssit	68*
11	Taloudellinen kehitys muissa EU-maissa	70*
12	Taloudellinen kehitys EU:n ulkopuolella	
	12.1 Taloudellinen kehitys	71*
	12.2 Säästäminen, investoinnit ja rahoitus	72*
	Kreikan tiedoilla täydennetyt euroalueen keskeiset taloustilastot	73*
	Tekninen huomautus	77*
	Yleistä	79*

Kreikka liittyi euroalueeseen 1.1.2001

Kuukausikatsauksen tilasto-osassa euroalueen tilastot kattavat ne euroalueen maat, jotka tarkasteluajankohtana kuuluivat euroalueeseen. Siten euroalueen tilastot vuoden 2000 loppuun saakka kattavat 11 maata ja vuoden 2001 alusta 12 maata. Poikkeukset on erikseen merkitty.

Kreikan liittymisen ajankohta on taulukoissa merkitty viivalla ja kuvioissa katkoviivalla. Absoluuttiset muutokset ja prosenttimuutokset vuodesta 2000 vuoteen 2001 perustuvat mahdollisuuksien mukaan sellaisiin aikasarjoihin, joissa Kreikan liittyminen euroalueeseen on otettu huomioon.

Kreikan tiedoilla täydennetyt euroalueen taloustilastot vuoden 2000 loppuun saakka on liitetty mukaan analyttisiä tarkoituksia varten ylimääräiseen taulukkoon sivulle 73* (lisätietoja Yleistä-osassa).

Taulukkomerkitöjen selityksiä

”.”	Tiedot puuttuvat / Loogisesti mahdoton.
”-”	Tiedot eivät ole vielä saatavissa.
”..”	Nolla tai merkityksetön.
”miljardia”	10 ⁹
^(p)	Ennakkotieto.
kp.	Kausivaihtelusta puhdistettu.

Yhteenveto euroalueen talustilastoista

(vuotuinen prosentimuutos, ellei toisin mainita)

1. Rahatalouden kehitys ja korot

	M1 ¹⁾	M2 ¹⁾	M3 ^{1),2)}		Rahalaitosten lainat euroalueelle (pl. rahalaitokset ja julkisyhteisöt ¹⁾)	Yritysten ja muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemat arvopaperit ¹⁾	3 kk:n korko (euribor, vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvot)	Valtion 10 vuoden lainojen tuotot, vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvot
				3 kk:n liukuva keskiarvo				
	1	2	3	4				
1999	12,3	6,8	5,6	-	10,0	19,3	2,96	4,66
2000	8,0	4,4	5,5	-	9,6	20,5	4,40	5,44
2000 IV	5,7	3,8	4,9	-	9,6	18,7	5,02	5,28
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001 I	2,6	3,1	4,7	-	9,1	23,4	4,75	4,99
II	2,3	3,4	5,0	-	8,2	25,3	4,60	5,19
III	.	.	.	-	.	.	.	.
2001 maalis	1,6	3,0	4,5	4,6	8,7	26,2	4,71	4,94
huhti	1,4	3,2	4,7	4,8	8,4	24,1	4,69	5,10
touko	2,9	3,5	5,2	5,3	8,0	26,2	4,64	5,26
kesä	3,8	4,2	6,1	5,9	7,8	25,1	4,45	5,21
heinä	3,3	4,3	6,4	.	7,6	.	4,47	5,25
elo	.	.	.	.	.	.	4,35	5,06

2. Hintojen ja reaalitalouden kehitys

	YKHI	Teollisuuden tuottajahinnat	Työkustannukset tuntia kohden (koko taloudessa)	BKT:n määrä	Teollisuustuotanto (pl. rakentaminen)	Kapasiteetin käyttöaste teollisuudessa %	Työllisyys (koko taloudessa)	Työttömyys (% työvoimasta)
1999	1,1	-0,4	2,3	2,6	2,0	81,8	1,7	9,9
2000	2,3	5,5	3,4	3,4	5,6	83,8	2,1	8,9
2000 IV	2,7	6,2	3,4	2,9	5,5	84,7	2,1	8,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001 I	2,5	4,6	3,1	2,4	4,0	84,4	1,9	8,4
II	3,1	3,7	.	1,7	0,7	83,6	.	8,4
III	.	.	.	.	.	82,9	.	.
2001 maalis	2,6	4,2	-	-	2,9	-	-	8,4
huhti	2,9	4,2	-	-	0,9	-	-	8,4
touko	3,4	3,7	-	-	-0,5	-	-	8,4
kesä	3,0	3,3	-	-	1,7	-	-	8,3
heinä	2,8	2,3	-	-	.	-	-	8,3
elo	.	.	-	-	.	-	-	.

3. Maksutase, valuuttavaranto ja valuuttakurssi

(miljardia euroa, ellei toisin mainita)

	Maksutase (nettovirrat)				Valuuttavaranto (ajanjakson lopun kanta)	Euron efektiivinen valuuttakurssi: laaja maaryhmä (1991/I = 100)		USD/euro
	Vaihtotase ja pääomansiirrot	Tavarat	Suorat sijoitukset	Arvopaperisijoitukset		Nimellinen	Reaalinen (KHI)	
1999	7,7	83,4	-120,6	-41,7	372,3	96,6	95,8	1,066
2000	-24,3	52,2	-22,8	-128,9	377,7	88,2	86,3	0,924
2000 IV	-10,5	10,4	-58,4	8,4	377,7	85,9	83,6	0,868
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001 I	-3,3	7,4	-42,9	-38,2	393,4	91,4	88,9	0,923
II	-1,4	18,9	-48,2	31,7	410,2	89,5	86,9	0,873
III	.	.	.	.	.	.	.	.
2001 maalis	1,0	7,0	-33,1	6,2	393,4	91,4	89,1	0,910
huhti	-1,1	5,3	0,1	-20,9	386,7	91,0	88,5	0,892
touko	-0,3	5,3	-40,4	24,9	409,0	89,3	86,7	0,874
kesä	0,0	8,3	-7,9	27,7	410,2	88,1	85,4	0,853
heinä	.	.	.	.	397,5	89,1	86,1	0,861
elo	.	.	.	.	.	91,8	88,6	0,900

Lähteet: EKP, Euroopan komissio (Eurostat ja talous- ja rahoitusasioista vastaava pääosasto) ja Reuters.

Lisätietoja tämän tilasto-osan vastaavissa taulukoissa.

- 1) Kuukausittaiset kasvuvauhdit ajanjakson lopussa, neljännesvuosittaiset ja vuosittaiset kasvuvauhdit ajanjakson keskiarvoja. M1:n, M2:n, M3:n ja lainojen suhteelliset muutokset lasketaan kausivaihtelusta puhdistetuista kuukausittaisista kannoista ja virroista.
- 2) Ei sisällä euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia.

I Rahapolitiikkatilastot

Taulukko I.1

Eurojärjestelmän konsolidoitu tase

(miljoonaa euroa)

1. Vastaavaa

		Kulta ja kultasaamiset	Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta	Euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta	Euromääräiset luotot euroalueen rahoitussektorille	Perusrahoitusoperaatiot	Pitempikäiset rahoitusoperaatiot	Käänteiset hienosäätöoperaatiot
		1	2	3	4	5	6	7	8
2001 huhti	13.	118 464	269 145	21 763	4 915	211 297	142 948	59 102	0
	20.	118 464	268 162	21 809	5 125	256 277	196 950	59 102	0
	27.	118 464	266 450	23 097	5 136	236 228	176 999	59 100	0
touko	4.	118 464	266 005	22 816	5 182	217 129	84 995	59 100	0
	11.	118 464	265 647	23 056	5 295	218 172	158 996	59 100	0
	18.	118 464	270 299	20 613	5 622	210 191	150 999	59 100	0
	25.	118 464	267 707	23 033	5 365	221 196	162 002	59 100	0
kesä	1.	118 464	269 198	22 368	5 174	226 403	167 001	59 100	0
	8.	118 464	269 037	22 207	5 225	224 204	165 001	59 100	0
	15.	118 464	269 055	22 943	5 322	214 433	155 000	59 100	0
	22.	118 454	270 437	23 176	5 303	217 891	158 001	59 100	0
	29.	128 512	279 018	22 540	5 654	236 201	176 000	59 999	0
heinä	6.	128 512	280 463	22 357	5 362	226 190	166 000	59 999	0
	13.	128 512	280 417	23 247	5 687	214 057	154 000	59 999	0
	20.	128 492	280 794	23 804	5 688	212 051	152 000	59 999	0
	27.	128 405	279 768	24 046	5 626	233 033	172 999	60 001	0
elo	3.	128 381	278 055	23 792	5 618	225 035	164 998	60 001	0
	10.	128 352	275 989	23 543	5 547	222 363	162 001	60 001	0
	17.	128 312	277 745	22 700	5 401	221 065	160 998	60 001	0
	24.	128 312	277 546	21 909	5 369	213 062	153 001	60 001	0
	31.	128 302	275 419	24 783	5 289	213 483	152 999	60 001	0
syys	7.	128 268	274 275	24 166	5 419	212 066	152 000	60 001	0

2. Vastattavaa

		Liikkeessä olevat setelit	Euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille	RTGS-tilit (ml. vähimmäisvarantalletukset)	Talletusmahdollisuus	Määräaikaiset talletukset	Käänteiset hienosäätöoperaatiot	Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät talletukset	Muut euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille	Liikkeeseen lasketut sijoitus-todistukset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
2001 huhti	13.	360 869	99 094	99 063	31	0	0	0	6 102	3 784
	20.	353 674	160 289	159 406	103	0	0	780	6 097	3 784
	27.	352 680	133 176	133 145	23	0	0	8	6 070	3 784
touko	4.	355 925	121 749	121 639	106	0	0	4	6 083	3 784
	11.	353 624	126 337	126 264	72	0	0	1	6 278	3 784
	18.	350 877	124 887	124 774	111	0	0	2	6 295	3 784
	25.	350 233	121 103	120 955	146	0	0	2	6 228	3 784
kesä	1.	352 925	127 020	126 953	65	0	0	2	6 052	3 784
	8.	353 479	127 240	127 184	50	0	0	6	6 197	3 784
	15.	351 772	122 114	122 005	109	0	0	0	6 195	3 784
	22.	348 463	131 206	130 178	1 023	0	0	5	6 097	3 784
	29.	350 199	117 841	117 569	272	0	0	0	6 097	3 784
heinä	6.	353 648	132 775	132 595	126	0	0	54	4 324	3 784
	13.	352 516	127 995	127 199	791	0	0	5	4 393	3 784
	20.	349 789	131 736	130 396	1 337	0	0	3	4 219	3 784
	27.	348 282	128 542	128 516	24	0	0	2	4 116	3 784
elo	3.	351 627	125 212	125 179	31	0	0	2	4 164	3 784
	10.	349 258	127 305	126 241	1 062	0	0	2	4 343	3 784
	17.	345 581	129 735	129 687	46	0	0	2	4 162	3 784
	24.	338 873	125 018	124 998	18	0	0	2	4 119	3 784
	31.	337 682	118 781	118 722	55	0	0	4	4 164	3 784
syys	7.	338 188	127 999	127 948	34	0	0	17	4 843	3 784

Lähde: EKP.

Käänteiset rakenteelliset operaatiot	Maksuvalmiusluotot	Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät luotot	Muut euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta	Euromääräiset arvopaperit euroalueelta	Euromääräiset saamiset julkisyhteisöiltä	Muut saamiset	Yhteensä		
							12	13	14
9	10	11	12	13	14	15	16		
0	9 191	56	530	28 306	70 211	90 089	814 720	2001 huhti	13.
0	142	83	706	27 666	70 168	90 392	858 769		20.
0	64	65	462	27 786	70 168	91 481	839 272		27.
72 999	25	10	616	27 869	70 168	91 426	819 675	touko	4.
0	51	25	313	27 889	70 174	91 888	820 898		11.
0	65	27	329	27 838	70 168	91 417	814 941		18.
0	66	28	383	27 785	70 168	91 326	825 427		25.
0	273	29	276	27 979	70 168	90 401	830 431	kesä	1.
0	57	46	241	28 128	70 168	89 766	827 440		8.
0	292	41	241	28 110	70 168	90 313	819 049		15.
0	760	30	242	28 024	70 168	90 749	824 444		22.
0	175	27	538	27 665	70 168	92 471	862 767		29.
0	173	18	339	28 085	70 158	91 424	852 890	heinä	6.
0	25	33	412	27 967	70 157	91 914	842 370		13.
0	11	41	374	28 040	70 157	92 545	841 946		20.
0	11	22	252	28 100	70 157	92 673	862 061		27.
0	8	28	305	28 136	70 157	92 625	852 105	elo	3.
0	305	56	281	28 141	70 157	86 614	840 988		10.
0	9	57	249	28 280	70 157	86 693	840 603		17.
0	25	35	260	28 325	70 157	87 419	832 360		24.
0	437	46	252	28 371	70 160	87 329	833 389		31.
0	43	22	320	28 286	70 160	85 090	828 051	syys	7.

Euro-määräiset velat muille euroalueella oleville	Euro-määräiset velat euroalueen ulkopuolelle	Valuuttamääräiset velat euroalueelle	Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	Myönnettyjen erityisnosto-oikeuksien vastaerä	Muut velat	Arvonmuutos-tilit	Pääoma ja rahastot	Yhteensä		
								12	13	14
10	11	12	13	14	15	16	17	18		
54 424	8 438	3 790	13 345	6 984	72 721	126 268	58 901	814 720	2001 huhti	13.
43 892	8 530	3 789	12 868	6 984	73 693	126 268	58 901	858 769		20.
53 869	8 444	3 780	12 399	6 984	72 574	126 268	59 244	839 272		27.
42 408	8 847	3 782	12 263	6 984	72 337	126 268	59 245	819 675	touko	4.
40 734	8 549	3 779	12 947	6 984	72 369	126 268	59 245	820 898		11.
38 409	8 694	3 784	13 611	6 984	72 036	126 270	59 310	814 941		18.
52 925	8 880	3 758	13 596	6 984	71 777	126 258	59 901	825 427		25.
49 626	8 622	3 756	14 173	6 984	70 779	126 258	60 452	830 431	kesä	1.
46 793	8 529	3 915	13 854	6 984	69 943	126 258	60 464	827 440		8.
43 787	8 754	3 833	14 548	6 984	70 556	126 258	60 464	819 049		15.
41 828	8 685	3 887	15 897	6 984	70 890	126 258	60 465	824 444		22.
69 722	10 226	3 902	16 977	7 183	75 031	141 340	60 465	862 767		29.
44 537	8 692	3 928	18 044	7 183	74 177	141 340	60 458	852 890	heinä	6.
38 900	8 722	4 099	18 460	7 183	74 520	141 340	60 458	842 370		13.
37 574	8 530	4 221	18 534	7 183	74 578	141 340	60 458	841 946		20.
62 784	8 570	3 995	18 575	7 183	74 432	141 340	60 458	862 061		27.
53 989	8 523	3 966	17 014	7 183	74 845	141 340	60 458	852 105	elo	3.
51 402	8 727	4 011	15 204	7 183	67 972	141 340	60 459	840 988		10.
51 485	8 466	4 138	15 369	7 183	68 901	141 340	60 459	840 603		17.
54 847	8 543	3 986	14 679	7 183	69 528	141 340	60 460	832 360		24.
62 840	8 459	3 982	15 649	7 183	69 065	141 340	60 460	833 389		31.
47 863	8 489	3 978	14 669	7 183	69 255	141 340	60 460	828 051	syys	7.

Taulukko I.2

EKP:n keskeiset korot

(korot vuosittaisina prosentteina, muutokset prosenttiyksikköinä)

Voimassa alkaen ¹⁾	Talletusmahdollisuus		Perusrahoitusoperaatiot			Maksuvalmiusluotto			
			Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat	Muutos				
	Korko	Muutos	Korko	Korko		Korko	Muutos		
	1	2	3	4	5	6	7		
1999 tammi	1.	2,00	-	3,00	-	-	4,50	-	
	4. ²⁾	2,75	0,75	3,00	-	...	3,25	-1,25	
	22.	2,00	-0,75	3,00	-	...	4,50	1,25	
huhti	9.	1,50	-0,50	2,50	-	-0,50	3,50	-1,00	
marras	5.	2,00	0,50	3,00	-	0,50	4,00	0,50	
2000 helmi	4.	2,25	0,25	3,25	-	0,25	4,25	0,25	
maalis	17.	2,50	0,25	3,50	-	0,25	4,50	0,25	
huhti	28.	2,75	0,25	3,75	-	0,25	4,75	0,25	
kesä	9.	3,25	0,50	4,25	-	0,50	5,25	0,50	
	28. ³⁾	3,25	...	-	4,25	...	5,25	...	
syys	1.	3,50	0,25	-	4,50	0,25	5,50	0,25	
loka	6.	3,75	0,25	-	4,75	0,25	5,75	0,25	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001 touko	11.	3,50	-0,25	-	4,50	-0,25	5,50	-0,25	
elo	31.	3,25	-0,25	-	4,25	-0,25	5,25	-0,25	
syys	18.	2,75	-0,50	-	3,75	-0,50	4,75	-0,50	

Lähde: EKP.

- Päiväys viittaa talletuskorkoon ja maksuvalmiusluoton korkoon. Perusrahoitusoperaatioiden koron muutokset ovat voimassa ensimmäisestä päivästä alkaen, ellei toisin mainita.
- EKP ilmoitti 22.12.1998, että maksuvalmiusluoton koron ja talletuskoron välillä sovelletaan poikkeuksellisesti 4.–21.1.1999 kapeaa 50 peruspisteen korkoputkea. Tämän järjestelyn tarkoituksena oli helpottaa markkinaosapuolten sopeutumista uuteen regimiin.
- EKP ilmoitti 8.6.2000, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokaupoina. Korkotarjousten alaraja tarkoittaa alinta korkoa, jolla vastapuolet voivat tehdä tarjouksia.

Taulukko I.3

Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät¹⁾

(määrät miljoonaa euroa, korot vuotuista korkoa)

1. Perusrahoitusoperaatiot²⁾

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat			Operaation kesto [...] päivää	
			Kiinteäkorko	Korkotarjousten alaraja	Marginaalikorko ³⁾	Painotettu keskikorko		
	1	2	3	4	5	6	7	
2001 maaliskuu	7.	189 927	143 000	-	4,75	4,76	4,77	14
	14.	130 260	51 000	-	4,75	4,77	4,78	14
	21.	182 057	135 000	-	4,75	4,77	4,78	14
	28.	57 526	50 000	-	4,75	4,75	4,75	14
huhti	4.	129 101	118 000	-	4,75	4,75	4,75	15
	11.	24 949	24 949	-	4,75	4,75	4,75	14
	19.	257 706	172 000	-	4,75	4,86	4,91	11
	25.	83 303	5 000	-	4,75	4,78	4,80	12
	30.	147 324	80 000	-	4,75	4,77	4,78	15
touko	7.	164 985	79 000	-	4,75	4,78	4,78	16
	15.	160 715	72 000	-	4,50	4,54	4,56	15
	23.	157 987	90 000	-	4,50	4,53	4,54	14
	30.	159 877	77 000	-	4,50	4,55	4,55	14
kesä	6.	120 631	88 000	-	4,50	4,51	4,53	14
	13.	135 442	67 000	-	4,50	4,51	4,52	14
	20.	148 877	91 000	-	4,50	4,51	4,52	14
	27.	155 894	85 000	-	4,50	4,54	4,55	14
heinä	4.	104 399	81 000	-	4,50	4,50	4,51	14
	11.	141 842	73 000	-	4,50	4,51	4,52	14
	18.	136 104	79 000	-	4,50	4,51	4,52	14
	25.	126 040	94 000	-	4,50	4,51	4,52	14
elo	1.	100 746	71 000	-	4,50	4,50	4,51	14
	8.	132 809	91 000	-	4,50	4,50	4,51	14
	15.	111 157	70 000	-	4,50	4,50	4,51	14
	22.	142 012	83 000	-	4,50	4,50	4,51	14
	29.	72 907	70 000	-	4,50	4,50	4,50	14
syys	5.	132 696	82 000	-	4,25	4,27	4,28	14
	12.	118 708	61 000	-	4,25	4,26	4,27	14

2. Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat		Vaihtuvakorkoiset huutokaupat		Operaation kesto [...] päivää
			Kiinteäkorko	Marginaalikorko ³⁾	Marginaalikorko ³⁾	Painotettu keskikorko	
	1	2	3	4	5	6	
1999 tammi 14.	79 846	15 000	-	3,13	-	42	
14.	39 343	15 000	-	3,10	-	70	
14.	46 152	15 000	-	3,08	-	105	
helmi 25.	77 300	15 000	-	3,04	-	91	
maalis 25.	53 659	15 000	-	2,96	2,97	98	
huhti 29.	66 911	15 000	-	2,53	2,54	91	
touko 27.	72 294	15 000	-	2,53	2,54	91	
heinä 1.	76 284	15 000	-	2,63	2,64	91	
29.	64 973	15 000	-	2,65	2,66	91	
elo 26.	52 416	15 000	-	2,65	2,66	91	
syys 30.	41 443	15 000	-	2,66	2,67	84	
loka 28.	74 430	25 000	-	3,19	3,42	91	
marras 25.	74 988	25 000	-	3,18	3,27	98	
joulu 23.	91 088	25 000	-	3,26	3,29	98	
2000 tammi 27.	87 052	20 000	-	3,28	3,30	91	
maalis 2.	72 960	20 000	-	3,60	3,61	91	
30.	74 929	20 000	-	3,78	3,80	91	
huhti 27.	64 094	20 000	-	4,00	4,01	91	
kesä 1.	64 317	20 000	-	4,40	4,42	91	
29.	41 833	20 000	-	4,49	4,52	91	
heinä 27.	40 799	15 000	-	4,59	4,60	91	
elo 31.	35 417	15 000	-	4,84	4,87	91	
syys 28.	34 043	15 000	-	4,84	4,86	92	
loka 26.	43 085	15 000	-	5,06	5,07	91	
marras 30.	31 999	15 000	-	5,03	5,05	91	
joulu 29.	15 869	15 000	-	4,75	4,81	90	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
2001 tammi 25.	31 905	20 000	-	4,66	4,69	90	
maalis 1.	45 755	20 000	-	4,69	4,72	91	
29.	38 169	19 101	-	4,47	4,50	91	
huhti 25.	43 416	20 000	-	4,67	4,70	92	
touko 31.	46 448	20 000	-	4,49	4,51	91	
kesä 28.	44 243	20 000	-	4,36	4,39	91	
heinä 26.	39 369	20 000	-	4,39	4,42	91	
elo 30.	37 855	20 000	-	4,20	4,23	91	

3. Muut huutokauppoina toteutetut operaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Operaation tyyppi	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat		Vaihtuvakorkoiset huutokaupat		Operaation kesto [...] päivää
				Kiinteäkorko	Marginaalikorko ³⁾	Marginaalikorko ³⁾	Painotettu keskikorko	
	1	2	3	4	5	6	7	
2000 tammi 5.	Määräaikaistalletusten kerääminen	14 420	14 420	-	3,00	3,00	7	
kesä 21.	Käänteisoperaatio	18 845	7 000	-	4,26	4,28	1	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001 huhti 30.	Käänteisoperaatio	105 377	73 000	-	4,77	4,79	7	
syys 12.	Käänteisoperaatio	69 281	69 281	4,25	-	-	1	
13.	Käänteisoperaatio	40 495	40 495	4,25	-	-	1	

Lähde: EKP.

- 1) Esitetyt summat voivat hieman poiketa taulukossa 1.1 (vastaavaa) esitetystä (sarakeet 6–8) likviditeetin jaon yhteydessä suorittamattomien maksujen vuoksi.
- 2) EKP ilmoitti 8.6.2000, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina. Korkotarjousten alaraja tarkoittaa alinta korkoa, jolla vastapuolet voivat tehdä tarjouksia.
- 3) Marginaalikorko tarkoittaa alinta korkoa, jolla likviditeettiä jaettiin.

Taulukko 1.4

Vähimmäisvarantotilastot

1. Vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten varantopohja^{1),2)}

(miljardia euroa; ajanjakson lopussa)

Varantopohja	Yhteensä	Velat, joihin sovelletaan 2 prosentin velvoitetta			Velat, joihin sovelletaan 0 prosentin velvoitetta		
		Talletukset (yön yli, enintään 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Enintään 2 vuoden velkapaperit	Rahamarkkina- paperit	Talletukset (yli 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Repot	Yli 2 vuoden velkapaperit
	1	2	3	4	5	6	7
2000 heinä	9 590,1	5 348,0	119,8	192,3	1 258,0	489,9	2 182,2
elo	9 686,5	5 393,8	122,9	197,1	1 269,0	502,5	2 201,3
syys	9 773,3	5 465,7	123,6	193,6	1 270,2	502,1	2 218,2
loka	9 931,2	5 531,9	127,6	201,1	1 283,2	534,2	2 253,2
marras ³⁾	10 074,5	5 653,4	130,0	199,9	1 282,2	561,5	2 247,6
joulu ³⁾	10 071,5	5 711,3	136,7	187,2	1 273,6	528,3	2 234,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
2001 tammi	10 164,2	5 712,6	139,2	196,7	1 275,6	574,6	2 265,6
helmi	10 247,4	5 724,4	145,3	201,2	1 284,7	597,8	2 294,0
maalis	10 503,6	5 883,5	151,1	203,4	1 292,6	654,7	2 318,3
huhti	10 554,6	5 924,3	154,5	202,8	1 292,1	657,7	2 323,2
touko	10 687,3	5 984,7	166,6	198,9	1 307,5	693,2	2 336,4
kesä	10 705,3	6 015,6	175,7	198,7	1 314,2	656,6	2 344,5
heinä ⁴⁾	10 586,4	5 910,4	185,5	198,3	1 312,4	636,1	2 343,6

Lähde: EKP.

- 1) Luottolaitosten velkoja muille EKPJ:n vähimmäisvarantovelvoitteen alaisille luottolaitoksille, EKP:lle tai kansallisille keskuspankeille ei sisällytetä varantopohjaan. Jos luottolaitos ei pysty osoittamaan liikkeeseen laskemiensa edellä mainittujen euroalueen laitosten hallussa olevien enintään kahden vuoden velkapaperien ja rahamarkkinapaperien määrää, se voi tehdä varantopohjaansa näistä veloista prosenttivähennyksen. Varantopohjaan sovellettava vähennys oli 10 % marraskuuhun 1999 saakka, sen jälkeen 30 %.
- 2) Pitoajanjakso alkavat kunkin kuukauden 24. päivänä ja päättyvät seuraavan kuukauden 23. päivänä. Varantovelvoite lasketaan edeltävän kuukauden lopun varantopohjan perusteella.
- 3) Sisältää Kreikassa olevien luottolaitosten varantopohjan (marraskuussa 134,4 miljardia euroa ja joulukuussa 134,6 miljardia euroa, joista 107,3 ja 110,3 miljardiin euroon sovelletaan 2 prosentin velvoitetta). Euroalueella olevat luottolaitokset voivat tilapäisesti vähentää varantopohjastaan velkansa Kreikassa oleville luottolaitoksille. Tammikuun 2001 lopun varantopohjasta alkaen noudatetaan normaalikäytäntöä.

2. Varantojen pito¹⁾

(miljardia euroa, korko vuotuisena prosenttina)

Varantojen pitoajanjakso päättyy	Vaaditut varantotalletukset ²⁾	Toteutuneet varantotalletukset ³⁾	Varantovelvoitteen ylittävät talletukset ⁴⁾	Varantovaje ⁵⁾	Vähimmäisvarantojen korko, % ⁶⁾
	1	2	3	4	5
2000 syys	112,6	113,1	0,5	0,0	4,57
loka	113,7	114,2	0,5	0,0	4,69
marras	115,1	115,5	0,4	0,0	4,81
joulu	116,6	117,2	0,6	0,0	4,78
<i>Euroalueen laajeneminen</i>					
2001 tammi ⁷⁾	118,5	119,0	0,5	0,0	4,77
helmi	120,1	120,6	0,5	0,0	4,76
maalis	120,4	120,9	0,5	0,0	4,77
huhti	120,8	121,3	0,5	0,0	4,77
touko	124,2	124,8	0,7	0,0	4,71
kesä	125,0	125,6	0,6	0,0	4,52
heinä	126,4	127,0	0,6	0,0	4,51
elo	127,2	127,7	0,5	0,0	4,50
syys ⁸⁾	125,3	-	-	-	-

Lähde: EKP.

- 1) Tässä taulukossa ilmoitetaan päättyneiden pitoajanjaksojen täydelliset tiedot ja nykyisen pitoajanjakson varantovelvoitteet.
- 2) Kunkin luottolaitoksen varantovelvoitteen määrä lasketaan varantopohjana olevista veloista niiden velvoiteprosenttien mukaan, joita sovelletaan kuhunkin velkaerään. Velat lasketaan kuukauden lopun tasetietojen mukaan. Jokainen luottolaitos saa tehdä 100 000 euron suuruisen kättäsummavähennyksen varantovelvoitteestaan. Euroalueen varantovelvoitteet lasketaan yhteen.
- 3) Vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten yhteenlasketut keskimääräiset päivittäiset varantotalletukset varantotilillä pitoajanjakson aikana.
- 4) Keskimääräiset varantovelvoitteen ylittävät toteutuneet varantotalletukset pitoajanjakson aikana laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka ovat täyttäneet varantovelvoitteen.
- 5) Keskimääräiset varantovelvoitteen alittavat toteutuneet varantotalletukset pitoajanjakson aikana laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka eivät ole täyttäneet varantovelvoitetta.
- 6) EKP:n (kalenteripäivien määrällä painotettu) eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden keskimääräinen korko pitoajanjakson aikana (ks. taulukko 1.3).
- 7) Kreikka otti euron käyttöön 1.1.2001, joten varantovelvoite ilmoitetaan päivien lukumäärällä painotettuna keskiarvona, johon lasketaan 11 maan euroalueen varantovelvoitteet 24.–31.12.2000 ja 12 maan euroalueen varantovelvoitteet 1.–23.1.2001 (eli $8/31 \times 116,9$ miljardia euroa + $23/31 \times 119,1$ miljardia euroa).

Taulukko 1.5

Pankkijärjestelmän likviditeettiasema¹⁾

(miljardia euroa; jakson päivittäisten arvojen keskiarvoja)

Pitoajanjakso päättyy	Likviditeettiä lisäävät tekijät					Likviditeettiä vähentävät tekijät					Luotto- laitosten sekkiliitit ⁴⁾	Perusraha (keskus- pankki- rahat) ⁵⁾				
	Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot					Talletus- mahdol- lisuus	Muut likvi- diteettiä lisäävät operaatiot ²⁾	Liikkeessä olevat setelit	Valtioiden tilit euro- järjestel- mässä	Muut tekijät (netto) ³⁾						
	Eurojär- jestelmä kulta- ja valuutta- saamiset (netto)	Perus- rahoitus- operaatiot	Pitempi- aikaiset- rahoitus- operaatiot	Maksu- valmius- luotto	Muut likvi- diteettiä lisäävät operaatiot ²⁾								1	2	3	4
1999 loka	349,7	143,0	45,0	0,3	0,0	0,6	0,0	342,5	45,4	45,9	103,5	446,7				
marras	351,8	140,5	53,7	0,3	0,0	0,4	0,0	343,1	51,5	47,3	104,2	447,6				
joulu	351,7	150,4	65,0	0,3	0,0	1,0	0,0	354,3	59,0	47,5	105,6	460,8				
2000 tammi	362,3	138,5	75,0	1,9	0,0	0,5	3,3	363,0	41,0	61,2	108,7	472,3				
helmi	367,8	130,9	70,5	0,1	0,0	0,2	0,0	347,6	49,2	64,2	108,1	455,9				
maalis	369,2	136,1	66,2	0,2	0,0	0,3	0,0	347,6	51,7	63,5	108,6	456,4				
huhti	377,1	136,7	61,0	0,2	0,0	0,9	0,0	349,7	45,6	69,1	109,7	460,3				
touko	378,8	142,6	60,0	0,4	0,0	2,3	0,0	353,8	41,9	71,8	112,0	468,2				
kesä	378,1	140,9	59,9	0,3	0,2	0,8	0,0	354,1	38,3	72,1	114,2	469,1				
heinä	380,8	157,9	59,9	0,4	0,0	0,5	0,0	357,0	50,4	76,8	114,1	471,7				
elo	382,0	163,1	55,4	0,1	0,0	0,3	0,0	359,2	48,8	80,0	112,4	471,9				
syys	381,6	173,1	51,1	0,3	0,0	0,2	0,0	354,8	56,6	81,2	113,3	468,3				
loka	396,3	176,5	45,7	0,5	0,0	0,2	0,0	354,5	47,4	102,5	114,4	469,1				
marras	398,6	183,7	45,0	0,2	0,0	0,2	0,0	352,7	49,8	109,2	115,7	468,6				
joulu	394,4	210,4	45,0	0,4	0,0	0,2	0,0	360,4	61,1	111,1	117,4	478,0				
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 tammi	383,7	205,3	45,0	0,5	0,0	0,6	0,0	368,3	52,2	94,2	119,1	488,0				
helmi	377,9	188,9	49,8	2,6	0,0	0,4	0,0	354,8	57,0	86,3	120,7	476,0				
maalis	375,6	185,2	54,1	0,4	0,0	0,5	0,0	353,0	53,0	87,7	121,0	474,5				
huhti	382,1	172,4	58,4	2,2	0,0	0,5	0,0	354,6	49,5	89,1	121,4	476,4				
touko	384,4	144,0	59,1	0,4	17,0	0,6	0,0	352,7	39,4	87,5	124,8	478,1				
kesä	385,0	161,7	59,1	0,2	0,0	0,4	0,0	351,1	41,3	87,5	125,7	477,3				
heinä	397,6	161,9	59,9	0,2	0,0	0,4	0,0	350,8	42,5	98,8	127,1	478,3				
elo	402,1	164,0	60,0	0,1	0,0	0,2	0,0	347,6	48,8	101,8	127,8	475,6				

Lähde: EKP.

1) Pankkijärjestelmän likviditeettiasema määritellään euroalueen luottolaitosten eurojärjestelmään kuuluvissa keskuspankeissa pitämien sekkiliititien saldojen yhteissummana. Summat johdetaan eurojärjestelmän konsolidoidusta taseesta.

2) Sisältää kansallisten keskuspankkien EMU:n toisessa vaiheessa tekemät rahapoliittiset operaatiot, joiden eräänntyminen ajoittuu kolmanteen vaiheeseen.

3) Eurojärjestelmän konsolidoidun taseen muut erät.

4) Likviditeettiä lisäävien (erät 1–5) ja likviditeettiä vähentävien erien (erät 6–10) erotus.

5) Talletusmahdollisuuden (erä 6), liikkeessä olevien setelien (erä 8) ja sekkiliitien (erä 11) summa.

2 Euroalueen rahatalous

Taulukko 2.1

Eurojärjestelmän yhteenlaskettu tase

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset

	Lainat				Hallussa				Hallussa			Ulko- maiset saamiset ¹⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä
	euro- alueelle	Raha- laitok- sille ¹⁾	Julkis- yhtei- söille	Muille	olevat euro- alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopape- rit kuin osakkeet	Raha- laitosten	Julkis- yhteisö- jen	Muiden	olevat euro- alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	Raha- laitosten	Muiden				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1998	225,2	204,6	20,4	0,1	87,8	1,1	86,2	0,5	5,5	1,8	3,7	322,3	7,9	49,3	698,0
1999 III	471,7	451,1	20,4	0,2	92,4	1,4	89,9	1,1	8,7	4,3	4,4	427,9	9,8	47,5	1 058,0
1999 IV	444,6	424,3	19,7	0,5	89,1	1,9	86,1	1,1	14,1	4,3	9,8	400,6	9,9	56,2	1 014,5
2000 I	443,4	424,5	18,4	0,5	96,2	2,4	92,7	1,1	14,4	4,3	10,1	439,1	9,8	48,9	1 051,8
2000 II	580,7	561,8	18,4	0,5	97,4	2,6	93,6	1,2	14,7	4,4	10,4	454,8	10,0	51,7	1 209,3
2000 heinä	501,4	482,6	18,4	0,5	98,2	2,5	94,5	1,2	14,7	4,4	10,3	449,7	10,1	51,5	1 125,6
2000 elo	482,5	463,7	18,4	0,5	98,5	2,8	94,4	1,3	14,7	4,4	10,3	435,4	10,2	52,3	1 093,5
2000 syys	493,1	474,4	18,2	0,5	98,5	2,9	94,6	1,0	14,6	4,4	10,2	459,1	10,2	54,3	1 129,8
2000 loka	478,8	460,1	18,2	0,5	98,7	2,6	94,9	1,2	15,0	4,4	10,7	454,7	10,5	53,9	1 111,6
2000 marras	431,5	412,8	18,2	0,5	98,8	2,6	94,9	1,4	15,4	4,4	11,1	402,8	10,3	54,2	1 013,0
2000 joulou	445,0	427,4	17,1	0,5	97,4	2,5	93,6	1,3	15,3	4,3	11,0	380,7	11,2	56,1	1 005,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 tammi 1.	457,0	429,3	27,1	0,6	105,3	2,5	101,4	1,3	15,3	4,3	11,0	394,2	11,3	57,4	1 040,4
2001 tammi	401,5	373,7	27,2	0,6	104,5	2,6	100,8	1,0	15,5	4,7	10,8	390,4	11,4	54,0	977,3
2001 helmi	398,8	371,0	27,2	0,6	105,2	2,5	101,5	1,2	14,9	4,6	10,3	386,2	11,3	53,6	970,1
2001 maalisk	401,7	373,9	27,2	0,6	105,0	2,7	101,2	1,1	14,7	4,6	10,1	396,8	11,3	54,4	983,8
2001 huhti	376,1	348,3	27,2	0,6	106,5	2,6	102,7	1,3	14,7	4,6	10,1	390,3	11,7	53,6	952,9
2001 touko	398,5	370,7	27,2	0,6	106,4	2,9	102,3	1,3	14,3	4,6	9,7	398,9	11,8	53,2	983,1
2001 kesä	426,1	398,3	27,2	0,6	105,8	3,1	101,5	1,2	14,2	4,6	9,6	414,7	11,9	54,4	1 027,2
2001 heinä ^(p)	424,4	396,6	27,2	0,6	106,9	3,3	102,4	1,2	14,3	4,7	9,7	404,9	12,0	57,2	1 019,8

2. Velat

	Liikkeessä		Talletukset			Raha- markkina- paperit	Liikkeeseen lasketut velka- paperit	Oma pääoma ja varaukset	Ulko- maiset velat ¹⁾	Muut velat	Yhteensä
	oleva raha	euro- alueelta	Raha- laitosten ¹⁾	Valtion	Muiden julkis- yhteisöjen/ muiden						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1998	359,1	152,0	94,2	54,4	3,5	8,5	5,3	97,1	18,6	57,4	698,0
1999 III	359,7	405,3	347,7	50,1	7,6	3,3	5,3	145,5	88,8	50,1	1 058,0
1999 IV	393,3	341,5	279,3	53,4	8,8	3,3	4,6	174,3	49,8	47,6	1 014,5
2000 I	366,2	372,1	319,8	43,1	9,1	1,7	4,6	186,5	75,1	45,7	1 051,8
2000 II	374,3	497,9	432,8	52,6	12,5	1,7	4,6	193,4	92,0	45,4	1 209,3
2000 heinä	377,7	414,9	354,7	49,7	10,5	1,7	4,6	196,0	84,6	46,1	1 125,6
2000 elo	373,2	401,0	336,1	53,8	11,2	1,7	4,6	199,4	66,6	46,9	1 093,5
2000 syys	373,5	404,2	346,1	45,6	12,5	0,0	4,6	221,2	75,0	51,4	1 129,8
2000 loka	372,6	388,1	323,3	51,1	13,7	0,0	4,6	225,3	69,5	51,6	1 111,6
2000 marras	372,2	334,6	265,6	54,9	14,0	0,0	3,8	221,4	29,3	51,7	1 013,0
2000 joulou	390,2	327,3	270,4	47,1	9,8	0,0	3,8	197,5	29,9	57,0	1 005,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001 tammi 1.	399,3	346,2	288,0	47,9	10,4	0,0	5,6	199,2	30,9	59,1	1 040,4
2001 tammi	373,1	313,3	250,9	51,5	10,9	0,0	5,5	196,8	30,6	58,0	977,3
2001 helmi	370,6	313,1	249,7	52,0	11,4	0,0	5,5	194,8	27,9	58,3	970,1
2001 maalisk	370,5	312,6	253,4	46,8	12,4	0,0	5,5	204,6	26,8	63,8	983,8
2001 huhti	372,5	289,9	234,8	41,2	13,8	0,0	5,5	205,6	25,3	54,1	952,9
2001 touko	369,5	317,5	266,5	36,0	15,1	0,0	5,5	212,1	27,6	50,9	983,1
2001 kesä	368,8	342,2	274,1	51,8	16,3	0,0	5,6	223,7	32,6	54,2	1 027,2
2001 heinä ^(p)	366,9	343,5	282,7	46,9	14,0	0,0	5,6	214,6	31,9	57,3	1 019,8

Lähde: EKP.

1) Marraskuun lopusta alkaen TARGET-järjestelmän saamiset ja velat nettoutetaan päivittäin järjestämällä ne uudelleen (netting by novation). Tämä tarkoittaa, että kansallisten keskuspankkien ja EKP:n kahdenväliset saamiset ja velat on korvattu yhdellä kunkin kansallisen keskuspankin ja EKP:n kahdenvälisellä nettomääräisellä positioilla. Vuosien 1999 ja 2000 kunkin kuukauden lopun bruttomääräinen tilanne on esitetty vastaavassa alaviitteessä Kuukausikatsauksen helmikuun ja joulukuun 2000 numeroissa.

Taulukko 2.2

Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (pl. eurojärjestelmä)

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset

																Yhteensä
	Lainat euro-alueelle	Rahalaitoksille	Julkisyhteisöille	Muille	Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet	Rahalaitosten	Julkisyhteisöjen	Muiden	Rahamarkkinapaperit	Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	Rahalaitosten	Muiden	Ulkomaiset saamiset	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1998	9 088,3	3 154,6	822,0	5 111,7	2 020,9	720,7	1 112,0	188,1	107,3	521,0	168,5	352,6	1 591,7	150,6	776,8	14 256,6
1999 III	9 580,5	3 377,2	810,7	5 392,6	2 183,8	828,8	1 137,5	217,5	112,1	587,9	180,5	407,3	1 668,8	153,4	814,2	15 100,8
1999 IV	9 778,0	3 413,1	828,2	5 536,7	2 179,8	828,4	1 124,6	226,7	129,9	650,7	211,3	439,4	1 720,6	154,0	919,1	15 532,1
2000 I	10 020,0	3 510,6	821,3	5 688,1	2 225,3	869,5	1 128,0	227,8	131,9	729,6	230,2	499,4	1 823,0	152,0	977,6	16 059,2
2000 II	10 126,9	3 463,8	817,2	5 845,8	2 211,1	894,9	1 073,2	243,0	155,2	704,0	210,0	494,0	1 888,5	154,2	1 021,1	16 261,0
2000 heinä	10 080,7	3 391,1	815,5	5 874,1	2 218,0	920,6	1 046,3	251,2	152,8	700,3	201,6	498,8	1 920,8	154,8	1 070,0	16 297,5
2000 elo	10 139,2	3 442,9	803,6	5 892,6	2 216,6	927,1	1 034,2	255,3	152,9	704,1	203,7	500,4	1 980,4	155,1	1 108,0	16 456,2
2000 syys	10 239,1	3 461,2	799,8	5 978,1	2 231,5	940,5	1 033,8	257,2	145,6	707,6	204,1	503,6	1 999,6	155,8	1 030,0	16 509,3
2000 loka	10 304,1	3 481,4	801,7	6 021,0	2 222,9	939,1	1 020,6	263,1	151,7	709,4	206,0	503,3	2 056,6	157,5	1 100,7	16 702,8
2000 marras	10 387,8	3 522,7	808,8	6 056,3	2 216,7	937,0	1 017,3	262,3	157,8	732,0	227,2	504,8	2 081,5	157,5	1 048,9	16 782,1
2000 joul	10 419,8	3 510,6	818,7	6 090,5	2 192,4	932,7	995,8	263,8	146,0	750,9	240,3	510,6	2 022,2	158,7	1 022,3	16 712,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 tammi I.	10 527,9	3 547,5	826,7	6 153,6	2 254,9	934,1	1 054,6	266,3	146,0	762,2	243,0	519,3	2 005,0	161,6	1 046,4	16 904,1
2001 tammi	10 598,7	3 583,7	830,9	6 184,2	2 249,7	935,3	1 044,8	269,5	156,0	779,2	247,4	531,8	2 069,8	160,4	1 066,6	17 080,4
2001 helmi	10 668,2	3 640,2	822,7	6 205,4	2 287,3	954,3	1 054,7	278,4	158,3	788,0	248,7	539,3	2 093,5	161,0	1 054,3	17 210,6
2001 maal	10 805,1	3 707,5	825,3	6 272,3	2 318,9	968,4	1 064,0	286,5	162,1	812,5	255,4	557,0	2 235,7	160,8	1 096,8	17 592,0
2001 huhti	10 775,7	3 646,8	817,2	6 311,7	2 336,6	975,4	1 068,7	292,6	168,1	836,3	259,5	576,9	2 218,0	161,5	1 110,5	17 606,8
2001 touko	10 799,5	3 655,5	812,1	6 331,9	2 379,0	991,2	1 089,0	298,8	169,0	836,2	258,5	577,6	2 269,8	162,8	1 131,5	17 747,9
2001 kesä	10 873,6	3 681,7	810,3	6 381,6	2 392,5	995,6	1 096,3	300,5	170,6	798,3	253,6	544,7	2 276,3	163,8	1 159,2	17 834,3
2001 heinä ^(p)	10 847,6	3 653,8	806,5	6 387,3	2 412,8	1 006,6	1 092,4	313,9	175,5	793,6	254,3	539,4	2 203,1	164,8	1 075,8	17 673,3

2. Velat

																Yhteensä	
	Liikkeessä oleva euro-raha	Talletukset euro-alueelta	Rahalaitosten	Valtion	Muiden julkisyhteisöjen/muiden	Muiden				Repot	Rahamarkkinapaperit	Liikkeeseen lasketut velkapaperit	Rahamarkkinapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Ulkomaiset velat		Muut velat
						Yön yli	Määräaika	Irtisanomiset	Repot								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1998	0,4	8 286,3	3 305,2	95,4	4 885,7	1 387,1	1 928,9	1 393,2	176,5	241,4	2 099,8	161,6	754,6	1 507,0	1 205,5	14 256,6	
1999 III	0,6	8 529,0	3 510,4	83,2	4 935,4	1 471,5	1 981,4	1 321,9	160,6	293,2	2 325,7	204,1	806,4	1 710,3	1 231,4	15 100,8	
1999 IV	0,7	8 733,1	3 589,0	88,6	5 055,4	1 537,0	2 042,8	1 331,4	144,2	293,4	2 361,3	242,1	849,6	1 798,9	1 253,1	15 532,1	
2000 I	0,7	8 809,6	3 612,5	87,1	5 110,0	1 568,0	2 052,7	1 312,0	177,3	325,1	2 421,0	248,8	890,7	2 018,8	1 344,6	16 059,2	
2000 II	0,6	8 849,9	3 623,7	93,4	5 132,8	1 596,1	2 078,1	1 291,3	167,3	344,7	2 478,1	261,1	898,5	2 032,6	1 395,4	16 261,0	
2000 heinä	0,6	8 770,1	3 545,4	85,0	5 139,7	1 594,6	2 088,5	1 284,6	172,0	341,8	2 502,5	272,6	903,8	2 076,4	1 429,7	16 297,5	
2000 elo	0,0	8 801,9	3 579,6	86,8	5 135,5	1 566,4	2 120,2	1 279,6	169,4	345,7	2 529,4	276,1	906,8	2 143,0	1 453,3	16 456,2	
2000 syys	0,0	8 858,5	3 599,9	113,7	5 144,9	1 577,0	2 124,2	1 272,3	171,4	334,8	2 550,2	272,2	913,5	2 192,0	1 388,0	16 509,3	
2000 loka	0,0	8 903,8	3 630,1	121,3	5 152,4	1 577,0	2 141,3	1 263,5	170,6	336,9	2 574,0	281,3	917,9	2 258,8	1 430,1	16 702,8	
2000 marras	0,0	8 957,1	3 669,8	113,9	5 173,4	1 594,9	2 147,4	1 257,6	173,5	342,9	2 570,2	278,5	930,8	2 277,2	1 425,3	16 782,1	
2000 joul	0,0	9 057,4	3 679,5	117,4	5 260,4	1 648,9	2 158,3	1 278,3	174,9	323,3	2 563,2	262,2	940,0	2 186,4	1 379,7	16 712,2	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																	
2001 tammi I.	0,0	9 204,0	3 700,7	118,4	5 384,9	1 663,4	2 196,6	1 329,7	195,2	323,3	2 563,4	262,2	958,5	2 188,1	1 404,5	16 904,1	
2001 tammi	0,0	9 191,1	3 727,3	95,6	5 368,2	1 613,2	2 210,2	1 331,0	213,8	337,2	2 594,7	274,9	965,0	2 301,9	1 415,6	17 080,4	
2001 helmi	0,0	9 222,3	3 742,1	103,6	5 376,7	1 614,6	2 221,7	1 324,7	215,8	347,0	2 630,5	280,2	969,7	2 328,1	1 432,9	17 210,6	
2001 maal	0,0	9 324,8	3 806,1	103,6	5 415,2	1 624,1	2 241,1	1 324,0	225,9	358,8	2 662,1	278,5	982,2	2 512,7	1 472,8	17 592,0	
2001 huhti	0,0	9 302,2	3 747,8	111,3	5 443,2	1 653,5	2 239,9	1 324,9	224,9	367,0	2 675,5	277,9	986,4	2 527,3	1 470,4	17 606,8	
2001 touko	0,0	9 336,6	3 746,4	110,9	5 479,3	1 677,0	2 242,2	1 322,7	237,3	378,2	2 706,9	271,0	991,0	2 594,7	1 469,6	17 747,9	
2001 kesä	0,0	9 412,4	3 790,0	112,8	5 509,6	1 711,9	2 238,5	1 331,9	227,3	382,3	2 727,4	266,9	1 001,9	2 563,3	1 480,1	17 834,3	
2001 heinä ^(p)	0,0	9 359,9	3 752,1	108,9	5 498,9	1 696,0	2 240,0	1 334,5	228,3	392,4	2 746,7	273,5	1 002,3	2 470,2	1 428,2	17 673,3	

Lähde: EKP.

Taulukko 2.3

Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ml. eurojärjestelmä)

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset: kannat

											Yhteensä	
	Lainat			Hallussa			Hallussa	Ulkomaiset	Kiinteä	Muut		
	euro- alueelle	Julkis- yhteisöille	Muille	olevat euro- alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet	Julkis- yhteisöjen	Muiden						olevat euro- alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
2000	tammi	6 422,0	840,6	5 581,5	1 450,4	1 221,7	228,7	453,4	2 166,3	162,3	955,5	11 609,8
	helmi	6 453,5	836,1	5 617,3	1 465,5	1 230,7	234,8	468,7	2 203,4	161,8	972,6	11 725,7
	maalis	6 528,3	839,7	5 688,6	1 449,6	1 220,7	228,9	509,5	2 262,0	161,8	994,1	11 905,4
	huhti	6 591,4	842,4	5 749,0	1 435,6	1 198,6	237,0	522,2	2 362,9	162,6	1 034,3	12 109,1
	touko	6 614,9	835,8	5 779,1	1 432,0	1 187,9	244,2	535,9	2 351,4	163,0	1 035,3	12 132,6
	kesä	6 681,9	835,6	5 846,3	1 411,0	1 166,8	244,2	504,3	2 343,3	164,2	1 039,0	12 143,7
	heinä	6 708,5	833,8	5 874,6	1 393,1	1 140,7	252,4	509,0	2 370,5	164,9	1 086,3	12 232,3
	elo	6 715,1	822,0	5 893,1	1 385,2	1 128,6	256,6	510,7	2 415,8	165,2	1 124,9	12 316,9
	syys	6 796,6	818,0	5 978,5	1 386,6	1 128,4	258,2	513,8	2 458,7	166,0	1 049,9	12 371,5
	loka	6 841,4	819,9	6 021,5	1 379,8	1 115,5	264,3	514,0	2 511,3	168,0	1 118,7	12 533,2
	marras	6 883,8	827,0	6 056,8	1 375,9	1 112,2	263,7	515,8	2 484,3	167,7	1 067,7	12 495,2
	joulu	6 926,8	835,9	6 090,9	1 354,6	1 089,4	265,1	521,5	2 402,9	169,9	1 035,7	12 411,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	tammi 1.	7 008,1	853,9	6 154,2	1 423,6	1 156,0	267,6	530,3	2 399,2	172,9	1 059,7	12 593,8
2001	tammi	7 042,9	858,1	6 184,8	1 416,2	1 145,6	270,6	542,7	2 460,2	171,7	1 082,7	12 716,4
	helmi	7 055,8	849,9	6 206,0	1 435,7	1 156,1	279,6	549,6	2 479,7	172,3	1 071,6	12 764,8
	maalis	7 125,4	852,5	6 272,9	1 452,8	1 165,2	287,6	567,1	2 632,5	172,0	1 116,1	13 066,0
	huhti	7 156,6	844,4	6 312,3	1 465,2	1 171,4	293,8	586,9	2 608,3	173,3	1 126,9	13 117,2
	touko	7 171,8	839,3	6 332,5	1 491,4	1 191,3	300,1	587,3	2 668,7	174,6	1 147,2	13 241,1
	kesä	7 219,8	837,5	6 382,2	1 499,6	1 197,8	301,8	554,2	2 691,1	175,7	1 177,0	13 317,3
	heinä ^(p)	7 221,6	833,7	6 387,9	1 509,9	1 194,8	315,1	549,0	2 608,0	176,8	1 093,3	13 158,6

2. Velat: kannat

											Yhteensä				
	Liik- keessä oleva raha	Valtion talletuk- set	Muiden julkisyh- teisöjen/ muiden talletuk- set euro- alueelta	Yön yli	Määra- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot	Raha- markki- narahas- tojen rahasto- osuudet ja raha- markki- napaperit	Liikke- seen lasketut velka- paperit	Oma pääoma ja varauk- set		Ulko- maiset velat ²⁾	Muut velat	Raha- laitosten väliset velat, netto	
															1
2000	tammi	333,0	133,7	5 089,6	1 574,8	2 028,0	1 331,7	155,0	412,4	1 534,8	825,6	1 935,0	1 339,1	6,7	11 609,8
	helmi	331,1	144,6	5 095,4	1 568,2	2 045,9	1 321,9	159,5	430,9	1 550,5	828,6	1 966,4	1 357,5	20,6	11 725,7
	maalis	334,6	130,2	5 119,1	1 577,1	2 052,7	1 312,0	177,3	443,7	1 553,7	842,6	2 093,9	1 390,3	-2,7	11 905,4
	huhti	337,7	131,8	5 157,8	1 612,6	2 061,0	1 304,4	179,8	451,2	1 573,6	852,4	2 213,1	1 411,7	-20,4	12 109,1
	touko	337,5	113,9	5 156,4	1 598,0	2 080,6	1 296,6	181,2	456,7	1 575,9	853,5	2 220,3	1 424,8	-6,5	12 132,6
	kesä	341,2	146,0	5 145,3	1 608,7	2 078,2	1 291,3	167,3	452,3	1 585,1	877,5	2 124,7	1 440,9	30,8	12 143,7
	heinä	343,0	134,7	5 150,2	1 605,1	2 088,5	1 284,6	172,0	463,3	1 584,0	893,9	2 160,9	1 475,8	26,4	12 232,3
	elo	337,9	140,6	5 146,7	1 577,6	2 120,2	1 279,6	169,4	470,6	1 604,1	898,2	2 209,6	1 500,2	9,1	12 316,9
	syys	338,9	159,3	5 157,4	1 589,5	2 124,2	1 272,3	171,4	461,5	1 611,4	926,3	2 267,0	1 439,4	10,4	12 371,5
	loka	336,7	172,3	5 166,1	1 590,7	2 141,3	1 263,5	170,6	466,5	1 636,8	932,8	2 328,2	1 481,6	12,0	12 533,2
	marras	336,8	168,8	5 187,5	1 608,9	2 147,4	1 257,6	173,5	463,6	1 634,4	920,7	2 306,5	1 477,0	-0,1	12 495,2
	joulu	347,5	164,6	5 270,2	1 658,7	2 158,3	1 278,3	174,9	439,6	1 631,7	892,9	2 216,3	1 436,7	11,8	12 411,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001	tammi 1.	355,3	166,2	5 395,3	1 673,4	2 197,0	1 329,7	195,2	439,6	1 632,4	910,4	2 219,0	1 463,7	11,9	12 593,8
2001	tammi	335,2	147,1	5 379,1	1 623,7	2 210,6	1 331,0	213,8	456,1	1 662,3	909,7	2 332,5	1 473,6	20,8	12 716,4
	helmi	334,2	155,6	5 388,1	1 625,6	2 222,1	1 324,7	215,8	468,8	1 679,2	911,2	2 356,0	1 491,1	-19,5	12 764,8
	maalis	335,4	150,3	5 427,6	1 636,2	2 241,5	1 324,0	225,9	475,2	1 696,5	926,7	2 539,5	1 536,7	-21,9	13 066,0
	huhti	335,3	152,5	5 457,0	1 667,0	2 240,2	1 324,9	224,9	476,8	1 703,1	927,9	2 552,6	1 524,5	-12,5	13 117,2
	touko	332,0	146,9	5 494,3	1 691,7	2 242,6	1 322,7	237,3	480,2	1 718,4	939,9	2 622,3	1 520,4	-13,3	13 241,1
	kesä	332,2	164,6	5 525,8	1 727,8	2 238,9	1 331,9	227,3	478,6	1 734,3	967,4	2 595,9	1 534,3	-15,8	13 317,3
	heinä ^(p)	327,2	155,8	5 512,8	1 709,7	2 240,3	1 334,5	228,3	490,4	1 742,4	958,0	2 502,1	1 485,5	-15,7	13 158,6

Lähde: EKP.

1) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

2) Ks. myös taulukon 2.1 alaviite 1.

3. Saamiset: virrat¹⁾

												Yhteensä
		Lainat euro-alueelle			Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeesien laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet			Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeesien laskemat osakkeet ja osuudet	Ulkomaiset saamiset ²⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2000	helmi	32,1	-4,4	36,5	15,5	9,3	6,2	13,7	31,7	-0,4	17,0	109,6
	maalis	71,8	4,5	67,3	-13,8	-7,0	-6,8	39,1	33,4	0,0	22,5	153,0
	huhti	55,9	2,3	53,6	-14,7	-21,4	6,7	11,7	13,1	0,8	32,9	99,7
	touko	22,4	-6,3	28,8	0,0	-7,5	7,5	12,4	11,3	0,5	1,0	47,5
	kesä	60,6	-0,5	61,1	-17,1	-18,1	1,0	-31,9	7,9	1,4	4,5	25,4
	heinä	22,3	-1,3	23,5	-19,3	-26,9	7,6	3,6	-3,5	0,7	47,0	50,9
	elo	7,0	-8,6	15,6	-6,2	-9,8	3,6	1,9	3,8	0,3	38,5	45,4
	syys	66,9	-4,1	71,1	0,3	-3,1	3,4	3,0	17,7	0,7	-75,9	12,7
	loka	40,6	1,9	38,6	-8,0	-15,4	7,4	1,4	10,0	3,2	68,9	116,0
	marras	49,1	7,2	41,9	-2,2	-1,4	-0,8	1,0	7,9	-0,3	-51,0	4,4
	joulu	61,2	9,8	51,4	-14,4	-17,7	3,4	5,5	7,0	1,2	-22,2	38,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	tammi	34,0	2,9	31,1	-3,5	-7,5	4,1	12,8	61,3	-1,0	22,3	126,0
	helmi	13,5	-8,2	21,7	18,1	8,6	9,4	7,5	15,4	0,5	-12,0	43,1
	maalis	61,9	2,3	59,6	18,1	9,5	8,6	17,0	102,5	0,1	46,0	245,4
	huhti	32,9	-8,1	41,0	14,7	8,1	6,5	16,7	-19,3	1,2	9,9	56,1
	touko	5,0	-5,6	10,6	38,7	32,2	6,4	1,1	4,6	1,4	18,8	69,6
	kesä	52,9	-1,7	54,5	10,4	8,0	2,4	-33,9	18,9	1,1	29,5	79,0
	heinä ^(p)	10,4	-3,6	13,9	12,3	-1,5	13,8	-7,7	-42,4	1,0	-79,4	-105,7

4. Velat: virrat¹⁾

													Yhteensä		
		Liikkeessä oleva raha	Valtion talletukset	Muiden julkisyhteisöjen/ muiden talletukset euro-alueelta	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomiset	Repot	Rahamarkkinarahas- tojen rahasto- osuudet ja raha- markkina- paperit	Liikkeesien lasketut velka- paperit	Oma pääoma ja varauk- set	Ulko- maiset velat ²⁾	Muut velat	Raha- laitosten väliset velat, netto	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2000	helmi	-1,8	10,9	5,4	-6,8	17,5	-9,9	4,5	18,4	15,6	4,4	26,3	16,5	13,9	109,6
	maalis	3,5	-14,5	20,5	7,6	5,0	-10,0	17,8	12,3	1,2	12,5	107,2	33,5	-23,2	153,0
	huhti	3,3	1,6	33,0	33,4	4,9	-7,7	2,4	-0,7	19,1	9,3	36,1	14,6	-16,5	99,7
	touko	-0,2	-17,9	1,6	-11,3	20,3	-8,9	1,4	8,6	6,3	2,8	28,5	11,8	6,0	47,5
	kesä	3,6	32,1	-7,9	12,0	-0,7	-5,3	-13,9	-4,4	15,8	19,0	-78,0	19,2	26,1	25,4
	heinä	1,9	-11,3	1,1	-5,0	7,4	-6,1	4,7	10,7	-7,1	15,2	8,9	38,5	-7,0	50,9
	elo	-5,1	5,9	-7,9	-29,3	29,3	-5,1	-2,7	6,1	11,7	4,7	12,0	33,4	-15,4	45,4
	syys	1,0	18,7	4,6	10,8	-0,9	-7,4	2,0	-9,5	3,3	18,7	42,7	-65,7	-1,1	12,7
	loka	-2,2	13,1	3,3	-0,8	13,8	-8,8	-0,8	3,9	16,3	5,1	20,7	46,5	9,4	116,0
	marras	0,1	-3,6	26,0	20,0	8,8	-5,8	3,0	-1,8	5,3	-11,9	11,2	-7,5	-13,4	4,4
	joulu	10,7	-4,2	95,9	53,8	19,8	20,9	1,5	-13,4	5,2	-23,6	-16,1	-22,2	5,9	38,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001	tammi	-20,1	-19,1	-15,8	-49,5	13,8	1,3	18,6	18,2	24,4	-1,6	115,5	18,0	6,4	126,0
	helmi	-1,0	8,7	8,4	1,6	11,2	-6,3	1,9	12,7	16,3	2,0	19,9	16,4	-40,3	43,1
	maalis	1,3	-5,2	33,3	8,6	15,4	-0,8	10,1	4,9	13,0	17,1	138,0	51,3	-8,2	245,4
	huhti	-0,1	2,2	29,7	30,7	-0,9	0,9	-1,1	0,7	5,5	1,8	17,9	-11,5	10,0	56,1
	touko	-3,3	-5,6	29,5	21,9	-2,3	-2,5	12,4	1,6	2,5	8,6	14,1	23,4	-1,1	69,6
	kesä	0,2	17,7	32,5	36,4	-3,1	9,3	-10,1	-1,4	19,0	21,0	-22,6	15,1	-2,6	79,0
	heinä ^(p)	-5,0	-8,8	-8,5	-16,6	4,2	2,8	1,1	12,7	16,4	-6,8	-57,8	-48,3	0,5	-105,7

Taulukko 2.4

Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Raha-aggregaatit: kannat ajanjakson lopussa

		M1		Enintään 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	M2		Joulukuu 1998 = 100 ³⁾		
		Liikkeessä oleva raha	Yön yli -talletukset			Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾		Yhteensä	
									1	2
2000	tammi	333,0	1 642,4	1 975,4	110,55	864,8	1 288,9	4 129,1	105,09	
	helmi	331,1	1 634,3	1 965,4	109,99	879,9	1 278,0	4 123,4	104,98	
	maalis	334,6	1 642,8	1 977,4	110,58	888,2	1 267,5	4 133,1	105,16	
	huhti	337,7	1 680,9	2 018,6	112,78	896,3	1 260,1	4 174,9	106,11	
	touko	337,5	1 662,8	2 000,3	111,95	914,1	1 251,9	4 166,3	105,98	
	kesä	341,2	1 674,1	2 015,3	112,85	912,7	1 244,6	4 172,5	106,21	
	heinä	343,0	1 672,3	2 015,3	112,78	922,8	1 236,8	4 174,9	106,20	
	elo	337,9	1 643,1	1 981,0	110,75	953,3	1 230,4	4 164,6	105,84	
	syys	338,9	1 654,4	1 993,4	111,38	956,1	1 220,3	4 169,8	105,92	
	loka	336,7	1 656,8	1 993,6	111,28	972,2	1 211,1	4 176,8	105,99	
	marras	336,8	1 675,2	2 012,1	112,42	984,9	1 202,3	4 199,3	106,65	
	joulu	347,5	1 728,8	2 076,4	116,23	990,2	1 221,4	4 288,1	109,15	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001	tammi 1.	355,3	1 743,5	2 098,8	-	1 027,1	1 271,5	4 397,4	-	
2001	tammi	335,2	1 692,7	2 027,9	112,31	1 041,5	1 275,1	4 344,5	107,85	
	helmi	334,2	1 693,0	2 027,2	112,26	1 054,2	1 269,8	4 351,1	108,00	
	maalis	335,4	1 703,3	2 038,7	112,79	1 070,3	1 269,8	4 378,8	108,58	
	huhti	335,3	1 735,9	2 071,2	114,58	1 071,6	1 273,4	4 416,2	109,51	
	touko	332,0	1 759,2	2 091,2	115,53	1 072,5	1 273,1	4 436,8	109,84	
	kesä	332,2	1 794,5	2 126,7	117,51	1 069,4	1 283,0	4 479,1	110,91	
	heinä ^(p)	327,2	1 777,3	2 104,6	116,37	1 076,3	1 287,0	4 467,9	110,73	

2. Raha-aggregaatit: virrat⁴⁾

		M1		Enintään 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	M2		Suhteellinen vuosi- muutos ³⁾ , %		
		Liikkeessä oleva raha	Yön yli -talletukset			Yhteensä	Suhteellinen vuosi- muutos ³⁾ , %		Yhteensä	
									1	2
2000	helmi	-1,8	-8,2	-10,1	10,7	16,5	-10,9	-4,4	5,3	
	maalis	3,5	7,2	10,6	10,1	7,1	-10,6	7,1	5,1	
	huhti	3,3	36,0	39,2	11,4	5,7	-7,6	37,3	5,5	
	touko	-0,2	-14,7	-14,9	8,7	19,0	-9,2	-5,1	4,7	
	kesä	3,6	12,6	16,2	7,1	0,3	-7,3	9,2	4,3	
	heinä	1,9	-3,2	-1,3	6,9	8,3	-7,5	-0,5	3,7	
	elo	-5,1	-31,1	-36,3	7,1	28,9	-6,5	-13,9	4,3	
	syys	1,0	10,3	11,3	6,2	1,7	-10,1	2,9	4,1	
	loka	-2,2	0,4	-1,8	5,8	13,8	-9,3	2,7	3,7	
	marras	0,1	20,3	20,4	5,1	14,6	-8,6	26,4	3,7	
	joulu	10,7	57,5	68,2	5,7	10,9	19,3	98,4	3,7	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001	tammi	-20,1	-50,6	-70,7	1,6	14,7	3,6	-52,5	2,6	
	helmi	-1,0	0,0	-1,0	2,1	12,4	-5,4	6,0	2,9	
	maalis	1,3	8,4	9,6	2,0	13,8	-0,1	23,3	3,3	
	huhti	-0,1	32,5	32,4	1,6	1,5	3,6	37,5	3,2	
	touko	-3,3	20,4	17,1	3,2	-3,3	-0,5	13,4	3,6	
	kesä	0,2	35,6	35,8	4,1	-2,5	9,9	43,2	4,4	
	heinä ^(p)	-5,0	-15,6	-20,6	3,2	8,9	4,2	-7,4	4,3	

Lähde: EKP.

- 1) Raha-agregaatteihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtioille.
- 2) Ei sisällä euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia.

Repot	Rahamarkkina- rahastojen rahasto- osuudet ja rahamark- kinapaperit ²⁾	M3 ²⁾		Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾		
		Enintään 2 vuoden velkapaperit					
9	10	11		12	13		
155,0	412,4	87,2		4 783,7	106,10	2000	tammi
159,5	430,9	90,9		4 804,5	106,59		helmi
177,3	443,7	90,7		4 844,8	107,40		maalis
179,8	451,2	89,7		4 895,7	108,29		huhti
181,2	456,7	87,5		4 891,6	108,36		touko
167,3	452,3	86,8		4 878,9	108,20		kesä
172,0	463,3	76,7		4 886,9	108,29		heinä
169,4	470,6	81,0		4 885,6	108,13		elo
171,4	461,5	81,5		4 884,2	108,04		syys
170,6	466,5	88,2		4 902,2	108,29		loka
173,5	463,6	97,3		4 933,8	109,12		marras
174,9	439,6	106,4		5 009,0	111,24		joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
195,2	439,6	106,6		5 138,8	-	2001	tammi 1.
213,8	456,1	106,9		5 121,4	110,90	2001	tammi
215,8	468,8	115,1		5 150,7	111,53		helmi
225,9	475,2	119,6		5 199,5	112,44		maalis
224,9	476,8	125,3		5 243,2	113,37		huhti
237,3	480,2	133,9		5 288,2	114,09		touko
227,3	478,6	144,0		5 328,9	115,00		kesä
228,3	490,4	144,9		5 331,6	115,19		heinä ^(p)

Repot	Rahamarkkina- rahastojen rahasto- osuudet ja rahamark- kinapaperit ²⁾	M3 ²⁾		Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %		
		Enintään 2 vuoden velkapaperit					
9	10	11		12	13		
4,5	18,4	3,7		22,2	6,2	2000	helmi
17,8	12,3	-1,0		36,3	6,6		maalis
2,4	-0,7	1,4		40,4	6,7		huhti
1,4	8,6	-1,7		3,2	6,0		touko
-13,9	-4,4	1,7		-7,4	5,3		kesä
4,7	10,7	-10,7		4,2	5,1		heinä
-2,7	6,1	3,2		-7,4	5,4		elo
2,0	-9,5	0,6		-4,0	5,0		syys
-0,8	3,9	5,4		11,1	4,9		loka
3,0	-1,8	10,3		37,8	4,7		marras
1,5	-13,4	9,1		95,7	4,9		joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
18,6	18,2	0,1		-15,5	4,5	2001	tammi
1,9	12,7	8,1		28,7	4,6		helmi
10,1	4,9	4,0		42,4	4,7		maalis
-1,1	0,7	5,5		42,7	4,7		huhti
12,4	1,6	6,0		33,3	5,3		touko
-10,1	-1,4	10,6		42,2	6,3		kesä
1,1	12,7	2,7		9,1	6,4		heinä ^(p)

3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. tekninen huomautus.

4) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.4 (jatkoa)

Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät

(miljardia euroa; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

3. Kausivaihtelusta puhdistetut kannat ajanjakson lopussa

		M1						M2	
		Liikkeessä oleva raha 1	Yön yli -talletukset 2	Yhteensä		Muut lyhytaikaiset talletukset ⁵⁾		Yhteensä 7	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾ 8
				Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾		
2000	tammi	335,8	1 628,4	1 964,3	109,93	2 135,6	99,68	4 099,8	104,34
	helmi	336,0	1 645,7	1 981,7	110,90	2 145,1	100,19	4 126,8	105,06
	maalis	336,4	1 661,3	1 997,7	111,72	2 145,7	100,16	4 143,5	105,42
	huhti	337,1	1 675,4	2 012,4	112,43	2 150,4	100,27	4 162,9	105,80
	touko	338,7	1 661,6	2 000,3	111,94	2 162,8	100,85	4 163,1	105,90
	kesä	339,6	1 646,1	1 985,7	111,20	2 163,2	100,95	4 148,9	105,61
	heinä	338,8	1 658,2	1 997,0	111,75	2 170,5	101,21	4 167,5	106,01
	elo	339,0	1 675,3	2 014,3	112,61	2 183,2	101,73	4 197,5	106,68
	syys	339,3	1 674,5	2 013,8	112,52	2 191,2	102,04	4 204,9	106,81
	loka	339,8	1 678,6	2 018,4	112,67	2 200,9	102,38	4 219,3	107,06
	marras	338,4	1 679,7	2 018,1	112,76	2 207,9	102,81	4 226,1	107,33
	joulu	338,0	1 676,9	2 014,8	112,79	2 198,3	102,62	4 213,1	107,25
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	tammi 1.	345,5	1 691,1	2 036,6	-	2 284,7	-	4 321,3	-
2001	tammi	338,9	1 690,2	2 029,1	112,38	2 296,1	103,15	4 325,2	107,37
	helmi	339,0	1 710,7	2 049,7	113,50	2 308,7	103,70	4 358,3	108,18
	maalis	337,3	1 715,0	2 052,3	113,54	2 328,2	104,47	4 380,6	108,62
	huhti	336,1	1 725,2	2 061,3	114,04	2 340,6	105,03	4 401,9	109,16
	touko	332,8	1 752,2	2 085,0	115,19	2 343,8	104,98	4 428,8	109,64
	kesä	330,8	1 757,7	2 088,5	115,40	2 357,3	105,61	4 445,7	110,08
	heinä ^(p)	324,3	1 764,4	2 088,7	115,49	2 374,3	106,47	4 463,0	110,60

4. Kausivaihtelusta puhdistetut virrat⁷⁾

		M1						M2				
		Liikkeessä oleva raha 1	Yön yli -talletukset 2	Yhteensä		Muut lyhytaikaiset talletukset ⁵⁾		Yhteensä 9	Suhteellinen kuukausi-muutos ⁴⁾ , % 10	Suhteellinen vuosimuutos ⁴⁾ , % 11		
				Suhteellinen kuukausi-muutos ⁴⁾ , % 3	Suhteellinen vuosimuutos ⁴⁾ , % 4	Yhteensä	Suhteellinen kuukausi-muutos ⁴⁾ , % 7				Suhteellinen vuosimuutos ⁴⁾ , % 8	
2000	helmi	0,2	17,1	17,3	0,9	10,7	11,0	0,5	1,0	28,3	0,7	5,4
	maalis	0,4	14,3	14,7	0,7	10,3	-0,7	0,0	0,8	14,0	0,3	5,1
	huhti	0,8	11,9	12,7	0,6	10,5	2,2	0,1	0,7	14,9	0,4	5,2
	touko	1,7	-10,4	-8,7	-0,4	9,0	12,5	0,6	1,1	3,8	0,1	4,8
	kesä	0,8	-14,2	-13,4	-0,7	7,3	2,1	0,1	1,6	-11,3	-0,3	4,2
	heinä	-0,8	10,7	10,0	0,5	6,4	5,8	0,3	1,2	15,7	0,4	3,6
	elo	0,2	15,1	15,4	0,8	7,2	11,0	0,5	1,7	26,4	0,6	4,3
	syys	0,3	-1,9	-1,6	-0,1	6,4	6,7	0,3	2,0	5,1	0,1	4,1
	loka	0,5	2,1	2,6	0,1	5,9	7,3	0,3	2,0	9,9	0,2	3,9
	marras	-1,4	3,0	1,6	0,1	5,3	9,1	0,4	2,5	10,7	0,3	3,8
	joulu	-0,4	0,9	0,5	0,0	5,2	-3,9	-0,2	2,1	-3,4	-0,1	3,6
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001	tammi	-6,9	-1,0	-8,0	-0,4	2,2	11,9	0,5	3,5	3,9	0,1	2,9
	helmi	0,1	20,1	20,2	1,0	2,3	12,3	0,5	3,5	32,6	0,8	3,0
	maalis	-1,7	2,4	0,7	0,0	1,6	17,1	0,7	4,3	17,8	0,4	3,0
	huhti	-1,2	10,1	8,9	0,4	1,4	12,6	0,5	4,8	21,6	0,5	3,2
	touko	-3,3	24,1	20,8	1,0	2,9	-1,2	-0,1	4,1	19,6	0,4	3,5
	kesä	-2,1	5,9	3,8	0,2	3,8	14,0	0,6	4,6	17,8	0,4	4,2
	heinä ^(p)	-6,5	8,2	1,8	0,1	3,3	19,2	0,8	5,2	20,9	0,5	4,3

Lähde: EKP.

- 1) Raha-aggregaateihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtioille.
- 2) Ei sisällä euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia.
- 3) Lainat ja muut luotot on esitetty kausivaihtelusta puhdistamattomina sivulla 20*.
- 4) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. tekninen huomautus.

M3 ²⁾				Lainat muille euroalueella (pl. julkisyhteisöt) ³⁾			
Jälkimarkkinakelpoiset instrumentit ⁶⁾		Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾		
Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ⁴⁾						
9	10	11	12	13	14		
669,0	115,79	4 768,8	105,77	5 578,4	110,26	2000	tammi
678,0	117,33	4 804,8	106,60	5 627,6	111,25		helmi
700,3	120,97	4 843,8	107,37	5 686,1	112,33		maalis
706,3	121,01	4 869,2	107,71	5 743,6	113,33		huhti
706,8	121,72	4 869,9	107,88	5 789,0	114,20		touko
701,9	121,29	4 850,8	107,58	5 825,4	114,79		kesä
712,3	122,92	4 879,8	108,14	5 855,3	115,29		heinä
716,5	123,22	4 914,0	108,76	5 916,6	116,44		elo
718,6	123,55	4 923,6	108,91	5 989,4	117,59		syys
734,3	125,81	4 953,6	109,42	6 032,1	118,34		loka
737,9	126,83	4 963,9	109,79	6 062,8	119,07		marras
749,1	130,67	4 962,2	110,20	6 072,6	119,61		joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
770,3	-	5 091,6	-	6 135,7	-	2001	tammi 1.
791,6	134,55	5 116,9	110,81	6 182,5	120,53	2001	tammi
796,2	135,29	5 154,5	111,61	6 218,8	121,25		helmi
806,1	136,64	5 186,6	112,16	6 269,1	122,08		maalis
811,6	137,38	5 213,5	112,72	6 303,9	122,79		huhti
829,5	139,69	5 258,3	113,44	6 341,7	123,34		touko
844,4	142,30	5 290,1	114,16	6 359,3	123,78		kesä
864,0	146,06	5 326,9	115,09	6 367,3	124,09		heinä ^(p)

M3 ²⁾							Lainat muille euroalueella (pl. julkisyhteisöt) ³⁾				
Jälkimarkkinakelpoiset instrumentit ⁶⁾			Yhteensä	Suhteellinen kuukausi- muutos ⁴⁾ , %	Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %	3 kk:n liukuva keskiarvo (keskitetty) %	Yhteensä	Suhteellinen kuukausi- muutos ⁴⁾ , %	Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %		
Yhteensä	Suhteellinen kuukausi- muutos ⁴⁾ , %	Suhteellinen vuosi- muutos ⁴⁾ , %									
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21		
8,9	1,3	11,8	37,3	0,8	6,3	6,1	49,8	0,9	9,5	2000	helmi
21,0	3,1	15,9	35,0	0,7	6,6	6,4	54,6	1,0	9,8		maalis
0,3	0,0	13,9	15,1	0,3	6,3	6,3	50,6	0,9	10,4		huhti
4,1	0,6	13,9	7,9	0,2	6,0	5,9	44,1	0,8	10,2		touko
-2,5	-0,4	11,9	-13,8	-0,3	5,3	5,4	30,3	0,5	9,4		kesä
9,5	1,3	14,4	25,2	0,5	5,1	5,3	25,1	0,4	9,1		heinä
1,7	0,2	13,0	28,1	0,6	5,4	5,2	58,5	1,0	9,5		elo
1,9	0,3	11,0	7,0	0,1	5,0	5,1	58,3	1,0	10,0		syys
13,1	1,8	12,0	23,1	0,5	5,0	4,9	38,4	0,6	9,8		loka
6,0	0,8	10,3	16,6	0,3	4,7	4,9	37,3	0,6	9,3		marras
22,4	3,0	12,6	19,0	0,4	4,8	4,8	27,1	0,4	9,6		joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
23,3	3,0	16,2	27,2	0,5	4,8	4,8	47,1	0,8	9,3	2001	tammi
4,4	0,6	15,3	37,0	0,7	4,7	4,6	36,9	0,6	9,0		helmi
7,9	1,0	13,0	25,7	0,5	4,5	4,6	42,9	0,7	8,7		maalis
4,3	0,5	13,5	25,9	0,5	4,7	4,8	36,5	0,6	8,4		huhti
13,6	1,7	14,8	33,2	0,6	5,2	5,3	28,2	0,4	8,0		touko
15,5	1,9	17,3	33,3	0,6	6,1	5,9	22,5	0,4	7,8		kesä
22,3	2,6	18,8	43,3	0,8	6,4	-	16,2	0,3	7,6		heinä ^(p)

5) Muihin lyhytaikaisiin talletuksiin kuuluvat enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset ja irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden talletukset.

6) Jälkimarkkinakelpoisiin instrumentteihin kuuluvat reposopimukset, rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet (ei sisällä euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia) ja rahamarkkinapaperit sekä enintään 2 vuoden velkapaperit.

7) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.4 (jatkoa)

Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

5. M3:n keskeiset vastaerät: kannat ajanjakson lopussa

	Rahalaitosten pitempiaikaiset velat				Luotot ²⁾				Ulkomaiset netto-saamiset	Kiinteä omaisuus	
	Yli 2 vuoden määräaikais-talletukset	Irtisanomis-ajaltaan yli 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden velkapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Luotot julkiselle sektorille	Luotot muille euro-alueella	Niistä: lainat				
							Joulukuun 1998 = 100 ³⁾				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000	tammi	1 163,6	111,4	1 447,7	825,6	2 062,3	6 263,5	5 581,5	110,32	231,3	162,3
	helmi	1 166,4	112,4	1 459,7	828,6	2 066,9	6 320,9	5 617,3	111,05	237,1	161,8
	maalis	1 164,9	113,2	1 463,0	842,6	2 060,4	6 427,0	5 688,6	112,38	168,2	161,8
	huhti	1 165,1	112,8	1 483,9	852,4	2 041,0	6 508,3	5 749,0	113,43	149,7	162,6
	touko	1 167,0	114,0	1 488,5	853,5	2 023,7	6 559,1	5 779,1	114,00	131,1	163,0
	kesä	1 165,8	115,5	1 498,3	877,5	2 002,3	6 594,9	5 846,3	115,21	218,6	164,2
	heinä	1 166,2	116,6	1 507,2	893,9	1 974,5	6 636,0	5 874,6	115,67	209,6	164,9
	elo	1 167,3	118,2	1 523,1	898,2	1 950,6	6 660,4	5 893,1	115,98	206,2	165,2
	syys	1 168,5	120,5	1 529,9	926,3	1 946,4	6 750,6	5 978,5	117,38	191,7	166,0
	loka	1 169,4	121,3	1 548,6	932,8	1 935,4	6 799,8	6 021,5	118,13	183,1	168,0
	marras	1 162,8	124,0	1 537,2	920,7	1 939,2	6 836,3	6 056,8	118,96	177,8	167,7
	joulu	1 168,4	126,4	1 525,2	892,9	1 925,3	6 877,6	6 090,9	119,97	186,6	169,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	tammi 1.	1 170,2	127,7	1 525,8	910,4	2 009,9	6 952,1	6 154,2	-	180,2	172,9
2001	tammi	1 169,4	127,9	1 555,3	909,7	2 003,7	6 998,0	6 184,8	120,57	127,7	171,7
	helmi	1 168,2	128,0	1 564,2	911,2	2 006,0	7 035,2	6 206,0	121,00	123,7	172,3
	maalis	1 171,4	127,6	1 576,9	926,7	2 017,7	7 127,6	6 272,9	122,16	93,0	172,0
	huhti	1 168,9	125,6	1 577,8	927,9	2 015,7	7 193,0	6 312,3	122,96	55,7	173,3
	touko	1 170,3	123,4	1 584,5	939,9	2 030,6	7 219,9	6 332,5	123,16	46,4	174,6
	kesä	1 169,6	123,2	1 590,3	967,4	2 035,4	7 238,2	6 382,2	124,22	95,2	175,7
	heinä ⁴⁾	1 164,0	121,8	1 597,5	958,0	2 028,4	7 252,0	6 387,9	124,49	105,9	176,8

6. M3:n keskeiset vastaerät: virrat⁴⁾

	Rahalaitosten pitempiaikaiset velat				Luotot ²⁾				Ulkomaiset netto-saamiset	Kiinteä omaisuus	
	Yli 2 vuoden määräaikais-talletukset	Irtisanomis-ajaltaan yli 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden velkapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Luotot julkiselle sektorille	Luotot muille euro-alueella	Niistä: lainat	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000	helmi	1,0	1,0	11,9	4,4	4,9	56,4	36,5	9,5	5,4	-0,4
	maalis	-2,0	0,8	2,2	12,5	-2,4	99,6	67,3	9,9	-73,8	0,0
	huhti	-0,8	-0,4	17,6	9,3	-19,2	72,0	53,6	10,5	-23,0	0,8
	touko	1,3	1,2	8,0	2,8	-13,8	48,7	28,8	10,3	-17,2	0,5
	kesä	-1,0	1,5	14,0	19,0	-18,6	30,2	61,1	9,4	85,9	1,4
	heinä	-0,8	1,4	3,5	15,2	-28,2	34,8	23,5	9,1	-12,3	0,7
	elo	0,4	1,7	8,5	4,7	-18,4	21,1	15,6	9,5	-8,1	0,3
	syys	-2,5	2,2	2,7	18,7	-7,2	77,5	71,1	10,0	-25,0	0,7
	loka	0,0	0,8	10,8	5,1	-13,5	47,4	38,6	9,8	-10,7	3,2
	marras	-5,9	2,7	-5,0	-11,9	5,8	42,1	41,9	9,3	-3,3	-0,3
	joulu	8,9	2,5	-4,0	-23,6	-7,9	60,2	51,4	9,5	23,0	1,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	tammi	-0,9	0,2	24,3	-1,6	-4,6	47,9	31,1	9,3	-54,2	-1,0
	helmi	-1,2	0,1	8,2	2,0	0,4	38,7	21,7	9,0	-4,6	0,5
	maalis	1,5	-0,4	9,0	17,1	11,8	85,1	59,6	8,7	-35,5	0,1
	huhti	-2,4	-2,0	0,0	1,8	0,0	64,3	41,0	8,4	-37,2	1,2
	touko	0,9	-2,2	-3,5	8,6	26,6	18,2	10,6	8,0	-9,5	1,4
	kesä	-0,6	-0,3	8,4	21,0	6,3	23,1	54,5	7,8	41,5	1,1
	heinä ⁴⁾	-4,8	-1,3	13,7	-6,8	-5,1	20,1	13,9	7,6	15,4	1,0

1) Raha-aggregaatteihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtiolle.

2) Luottoihin kuuluvat rahalaitosten lainat euroalueella sijaitseville ei-rahallaitoksille ja sijoitukset euroalueella sijaitsevien ei-rahallaitosten liikkeeseen laskemiin arvopapereihin.

3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. tekninen huomautus.

4) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.5

Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Lainat muille rahoituslaitossektoriin kuuluville kuin rahalaitoksille ja julkisyhteisöille: kannat ajanjakson lopussa

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Julkisyhteisöt								
	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	Valtio ³⁾	Muut julkisyhteisöt				Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾		
								Osavaltiohallinto	Paikallishallinto	Sosiaaliturvarahastot					
1	2	3	4	5	6	7	8	Yli 5 vuotta	9	10	Yli 5 vuotta	11	12	13	14
1999 IV	315,7	191,4	120,4	29,4	20,7	107,1	199,5	292,9	252,7	339,9	307,7	15,6	847,9	100,4	
2000 I	335,7	207,1	128,0	37,1	25,7	135,1	193,8	291,9	251,3	338,1	306,0	16,0	839,7	99,5	
II	381,7	246,0	135,8	38,8	29,1	141,3	186,8	290,0	252,1	339,0	305,9	19,7	835,6	99,0	
III	385,6	247,0	138,9	33,0	25,3	120,4	173,3	288,4	252,4	337,8	305,2	18,5	818,0	97,3	
IV	394,9	252,6	142,9	31,5	21,8	114,7	173,1	297,3	255,4	350,9	315,7	14,6	835,9	99,5	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 tammi 1.	395,5	253,1	-	31,5	21,8	-	185,6	297,3	255,4	351,5	316,3	15,2	849,6	-	
2001 I	417,7	272,7	152,9	35,9	26,8	130,7	189,3	295,3	255,3	352,4	314,0	15,6	852,5	99,1	
II ⁴⁾	424,4	281,2	155,4	36,0	26,7	131,1	175,0	294,0	254,9	349,3	310,8	19,2	837,5	97,3	

2. Lainat muille rahoituslaitossektoriin kuuluville kuin rahalaitoksille ja julkisyhteisöille: virrat⁴⁾

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot			Julkisyhteisöt								
	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %	Valtio ³⁾	Muut julkisyhteisöt				Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %		
								Osavaltiohallinto	Paikallishallinto	Sosiaaliturvarahastot					
1	2	3	4	5	6	7	8	Yli 5 vuotta	9	10	Yli 5 vuotta	11	12	13	14
2000 I	19,8	15,7	13,1	7,7	4,9	2,7	-4,9	-1,0	-1,5	-1,8	-1,7	0,3	-7,4	0,0	
II	20,5	13,8	17,4	1,7	3,5	-4,1	-7,3	-1,8	1,3	0,9	-0,1	3,7	-4,6	-0,3	
III	8,5	1,1	23,0	-5,7	-3,8	-21,2	-10,0	-2,3	-0,3	-0,5	0,0	-1,2	-13,9	-1,2	
IV	11,2	6,7	18,6	-1,5	-3,5	7,1	0,3	8,8	3,0	12,8	10,3	-3,9	18,0	-0,9	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 I	27,7	22,6	19,4	4,4	5,0	-3,3	-0,6	-2,0	-0,1	-0,7	-3,6	0,4	-2,9	-0,4	
II ⁴⁾	6,9	8,5	14,4	0,1	-0,1	-7,2	-14,7	-1,3	-0,4	-3,0	-3,2	3,6	-15,4	-1,7	

Lähde: EKP.

1) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.

2) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskelmistavasta ks. tekninen huomautus.

3) Valtion lainoista ei ole saatavissa maturiteettijakaumaa.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.5 (jatkoa)

Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

3. Lainat muille kuin rahoituslaitossectorille ja julkisyhteisöille: kannat ajanjakson lopussa

	Yritykset					Kulutusluotot ³⁾				
	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999 IV	858,8	372,9	1 195,8	2 427,5	107,0	88,4	156,4	195,6	440,4	107,6
2000 I	902,0	392,3	1 207,0	2 501,3	109,9	89,1	162,5	200,5	452,1	110,0
II	919,1	406,0	1 236,7	2 561,7	113,0	93,6	161,7	201,8	457,1	111,7
III	954,6	422,5	1 256,8	2 633,9	115,8	96,5	165,1	208,2	469,8	114,4
IV	968,4	428,6	1 287,8	2 684,8	118,7	98,2	165,5	212,8	476,6	116,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 tammi 1.	997,1	436,0	1 293,6	2 726,6	-	102,8	166,5	212,8	482,1	-
2001 I	1 034,3	444,7	1 313,7	2 792,6	120,9	99,4	168,6	212,6	480,6	115,2
II ^(p)	1 057,3	449,3	1 340,7	2 847,3	123,0	101,1	172,3	216,7	490,1	117,4

4. Lainat muille kuin rahoituslaitossectorille ja julkisyhteisöille: virrat

	Yritykset					Kulutusluotot ³⁾				
	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosi- muutos ²⁾ , %	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ²⁾ , %
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000 I	40,4	18,1	8,0	66,6	9,8	0,7	4,7	4,6	10,0	7,9
II	21,7	15,8	31,7	69,3	9,5	4,5	-0,3	2,8	7,0	7,1
III	29,0	16,3	18,2	63,5	11,3	2,1	3,1	5,8	11,0	8,0
IV	19,3	10,1	36,4	65,8	10,9	1,7	0,5	4,6	6,9	7,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 I	32,5	5,3	13,5	51,3	10,0	-4,4	0,0	0,5	-4,0	4,7
II ^(p)	19,5	6,5	23,1	49,1	8,9	1,6	3,7	4,1	9,4	5,1

Lähde: EKP.

- 1) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.
- 2) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskelmistavasta ks. tekninen huomautus.

Kotitaloudet												Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt		
Asuntoluotot					Muu luotonanto					Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾	
Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾	21	22	23	24	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20					
19,9	60,4	1 627,0	1 707,3	112,0	141,7	98,5	339,3	579,5	109,6	2 727,2	110,8	37,4	107,1	1999 IV
20,2	58,9	1 660,2	1 739,3	114,1	141,0	100,4	342,8	584,2	110,7	2 775,6	112,7	39,0	111,7	2000 I
21,3	60,7	1 698,9	1 780,9	116,7	144,9	102,2	341,4	588,5	111,9	2 826,5	114,9	37,6	107,7	II
22,8	63,1	1 747,4	1 833,3	118,9	142,5	100,9	342,1	585,5	111,8	2 888,6	116,6	37,5	107,5	III
23,1	62,5	1 791,2	1 876,7	121,6	146,4	101,7	340,1	588,2	113,0	2 941,6	118,9	38,2	109,3	IV
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
23,1	62,9	1 802,0	1 888,0	-	146,6	101,7	340,1	588,4	- 2 958,6	-	38,2	-		2001 I
22,8	61,9	1 831,9	1 916,6	123,5	146,0	104,4	341,9	592,2	113,9	2 989,4	120,1	37,3	106,5	2001 I
23,4	62,4	1 863,7	1 949,6	125,4	147,7	101,5	345,1	594,3	115,6	3 033,9	122,0	40,6	116,0	II ^(p)

Kotitaloudet												Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt		
Asuntoluotot					Muu luotonanto					Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	
Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	21	22	23	24	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20					
0,4	-1,1	32,5	31,8	11,3	-0,7	1,8	4,7	5,8	6,5	47,7	9,7	1,6	9,1	2000 I
1,1	1,6	37,2	40,0	10,2	3,9	2,6	-0,2	6,3	5,8	53,3	8,7	-1,4	5,1	II
-0,1	0,7	32,9	33,5	9,0	-1,7	-0,8	2,0	-0,6	5,0	43,9	8,0	0,0	3,8	III
0,2	-0,6	42,4	42,1	8,6	4,2	2,0	0,4	6,6	3,1	55,6	7,3	0,6	2,1	IV
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
-0,4	-1,0	30,8	29,5	8,3	0,4	2,6	1,6	4,6	2,9	30,1	6,6	-1,0	-4,7	2001 I
0,6	0,6	27,8	28,9	7,4	1,8	-1,1	7,8	8,5	3,3	46,9	6,2	3,3	7,7	II ^(p)

3) Kulutus- ja asuntoluottojen määritelmät vaihtelevat alueen eri maissa.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.6

Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen ja vaateen mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Muiden rahoituslaitossektoriin kuuluvien kuin rahalaitosten ja julkisyhteisöjen talletukset: kannat ajanjakson lopussa

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot					Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot					Julkisyhteisöt					
	Yhteensä ²⁾				Joulukuu 1998 = 100 ³⁾	Yhteensä ²⁾				Joulukuu 1998 = 100 ³⁾	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾
	1	Yön yli	Määräaikaiset	Repot		6	Yön yli	Määräaikaiset	Repot			12	Osa-valtiohallinto	Paikallishallinto		
1999 IV	398,9	143,1	181,7	69,3	119,8	447,7	32,2	400,4	11,9	108,2	142,0	31,2	59,2	48,2	280,5	106,7
2000 I	435,3	162,2	180,1	87,4	130,8	458,8	35,4	407,0	13,1	110,9	130,2	28,1	58,6	52,7	269,7	102,6
II	425,3	164,5	178,7	76,8	129,7	460,7	34,6	411,0	11,6	111,4	146,0	31,6	62,7	59,3	299,6	114,0
III	424,4	158,6	184,2	76,6	129,6	464,4	34,1	413,7	12,9	111,6	159,3	30,3	63,2	57,8	310,5	117,8
IV	428,4	153,7	194,8	74,0	130,9	477,6	40,6	418,4	15,3	114,8	164,6	30,6	68,2	53,2	316,5	120,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 tammi 1.	431,4	154,2	196,1	75,2	-	479,8	40,7	418,5	17,5	-	166,2	30,6	69,1	55,1	321,0	-
2001 I	441,7	151,8	192,9	91,2	134,0	483,5	38,2	423,0	18,8	115,7	150,3	30,9	65,0	57,2	303,5	113,5
II ⁴⁾	455,1	163,5	195,1	89,4	136,9	485,1	40,2	424,0	17,0	116,1	164,6	31,7	66,8	60,9	323,9	121,2

2. Muiden rahoituslaitossektoriin kuuluvien kuin rahalaitosten ja julkisyhteisöjen talletukset: virrat⁴⁾

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot					Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot					Julkisyhteisöt					
	Yhteensä ²⁾				Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Yhteensä ²⁾				Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %
	1	Yön yli	Määräaikaiset	Repot		6	Yön yli	Määräaikaiset	Repot			12	Osa-valtiohallinto	Paikallishallinto		
2000 I	36,4	19,0	-1,6	18,1	15,4	11,1	3,2	6,7	1,2	7,6	-11,9	-2,1	-0,6	3,7	-10,9	6,1
II	-3,7	2,3	4,9	-10,6	7,1	1,9	0,3	2,8	-1,5	6,8	15,8	3,5	4,1	6,5	29,9	17,7
III	0,0	-5,8	6,2	-0,2	10,1	1,1	-0,7	0,3	1,3	5,7	13,3	-1,4	-0,4	-1,4	10,1	18,2
IV	4,0	-4,8	10,6	-2,6	9,2	13,2	6,5	4,8	2,4	6,1	5,3	0,3	5,0	-4,6	6,0	12,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	10,2	-2,5	-3,2	16,0	2,4	3,7	-2,5	4,6	1,3	4,3	-15,6	0,1	-4,1	2,1	-17,5	10,7
II ⁴⁾	9,6	11,6	-1,5	-1,7	5,6	1,8	2,3	1,0	-1,8	4,3	14,3	0,7	1,8	3,6	20,4	6,3

Lähde: EKP.

- 1) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.
- 2) Sisältää irtisanomisehtoiset talletukset.
- 3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskelmistavasta ks. tekninen huomautus.
- 4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.6 (jatkoa)

Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen ja vaateen mukaan¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

3. Muiden kuin rahoituslaitosten ja julkisyhteisöjen talletukset: kannat ajanjakson lopussa

	Yritykset						Kotitaloudet ²⁾					
	Yön yli 1	Määrä- aikaiset 2	Irti- sanomis- ehtoiset 3	Repot 4	Yhteensä 5	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾ 6	Yön yli 7	Määrä- aikaiset 8	Irti- sanomis- ehtoiset 9	Repot 10	Yhteensä 11	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾ 12
1999 IV	446,0	281,3	23,9	21,5	772,7	100,2	871,6	1 100,2	1 295,3	39,4	3 306,4	102,5
2000 I	440,2	292,2	24,4	31,1	787,9	101,5	887,2	1 093,5	1 274,7	42,4	3 297,7	102,2
II	459,7	307,9	24,1	26,9	818,6	104,7	888,3	1 097,7	1 254,6	46,6	3 287,2	101,9
III	464,2	329,9	24,7	25,0	843,7	106,4	874,4	1 112,3	1 235,3	51,6	3 273,6	101,5
IV	497,4	324,9	24,1	26,3	872,7	111,5	907,1	1 133,9	1 241,6	57,1	3 339,6	103,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001 tammi 1.	504,4	338,2	24,3	30,5	897,5	-	910,6	1 156,4	1 292,5	69,6	3 429,1	-
2001 I	480,5	351,5	24,1	32,4	888,5	109,5	904,7	1 189,9	1 287,2	78,9	3 460,7	104,4
II ^(p)	515,0	334,9	24,4	33,3	907,6	111,5	944,7	1 198,1	1 293,4	82,5	3 518,7	106,2

4. Muiden kuin rahoituslaitosten ja julkisyhteistöjen talletukset: virrat⁴⁾

	Yritykset						Kotitaloudet ²⁾					
	Yön yli 1	Määrä- aikaiset 2	Irti- sanomis- ehtoiset 3	Repot 4	Yhteensä 5	Suhteelli- nen vuosi- muutos ³⁾ , % 6	Yön yli 7	Määrä- aikaiset 8	Irti- sanomis- ehtoiset 9	Repot 10	Yhteensä 11	Suhteelli- nen vuosi- muutos ³⁾ , % 12
2000 I	-7,7	7,4	0,5	9,6	9,7	6,1	15,1	-6,7	-20,8	3,0	-9,3	2,1
II	19,9	9,5	-0,3	-4,3	24,8	8,3	2,2	4,3	-21,2	4,2	-10,4	1,3
III	0,3	14,2	1,3	-2,0	13,8	8,9	-13,8	14,6	-19,6	5,0	-13,8	1,0
IV	36,8	2,7	-0,5	1,3	40,3	11,3	32,8	22,2	6,5	5,5	67,0	1,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001 I	-26,7	8,9	-0,2	1,8	-16,2	7,9	-6,2	33,0	-5,8	9,3	30,3	2,2
II ^(p)	31,8	-16,6	0,3	0,9	16,4	6,5	40,0	8,2	6,1	3,6	57,9	4,2

Lähde: EKP.

1) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.

2) Sisältää kotitaloudet (S14) ja kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15)

3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskelmistavasta ks. tekninen huomautus.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.7

Euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvat rahalaitosten saamiset ja velat; pääerät

(miljardia euroa; kausivaihtelusta puhdistamaton; suhteelliset muutokset, ellei toisin mainita)

1. Kannat ajanjakson lopussa

	Lainat euroalueen ulkopuolisille								Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen lasketut muut arvopaperit kuin osakkeet							
	Pankit		Muut kuin pankit				Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾	Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit				Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾
	Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾			Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Joulukuun 1998 = 100 ³⁾		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1999 IV	888,1	90,3	78,8	380,0	458,7	115,6	1 346,8	97,6	117,5	137,1	273,1	142,6	415,8	102,7	533,3	109,1
2000 I	944,3	94,1	79,4	405,7	485,1	119,2	1 429,3	101,3	129,4	148,1	291,7	152,1	443,7	107,2	573,2	114,8
II	977,9	97,2	81,0	399,0	480,0	118,7	1 457,9	103,3	153,0	153,4	302,8	161,3	464,1	108,5	617,1	116,8
III	979,1	94,4	79,3	441,4	520,6	123,3	1 499,7	102,7	168,2	161,6	321,5	175,4	496,9	110,8	665,1	120,2
IV	945,2	93,4	78,8	445,5	524,3	127,8	1 469,5	103,3	171,1	173,2	290,6	183,7	474,3	109,9	645,4	121,6
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 tammi 1.	963,9	-	78,8	449,2	528,0	-	1 491,9	-	171,3	-	296,2	184,0	480,2	-	651,5	-
2001 I	1 051,5	100,3	76,3	517,9	594,2	143,0	1 645,7	112,6	188,8	188,6	285,7	204,8	490,4	113,8	679,3	127,7
II ^(p)	1 065,3	100,1	79,2	519,5	598,7	141,1	1 664,0	111,8	205,5	201,3	294,8	208,9	503,7	114,5	709,2	130,6

2. Virrat⁴⁾

	Lainat euroalueen ulkopuolisille								Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen lasketut muut arvopaperit kuin osakkeet							
	Pankit ^{1),2)}		Muut kuin pankit				Yhteensä	Suhteellisen vuosimuutos ³⁾ , %	Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit				Yhteensä	Suhteellisen vuosimuutos ³⁾ , %
	Yhteensä	Suhteellisen vuosimuutos ³⁾ , %	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Suhteellisen vuosimuutos ³⁾ , %			Yhteensä	Suhteellisen vuosimuutos ³⁾ , %	Julkisyhteisöt	Muut	Yhteensä	Suhteellisen vuosimuutos ³⁾ , %		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2000 I	37,2	-7,4	0,6	13,5	14,1	10,5	51,3	-2,0	9,4	14,9	19,1	-0,7	18,4	10,2	27,8	11,2
II	30,7	-6,4	2,2	-4,2	-2,0	4,3	28,7	-3,1	4,7	9,9	9,9	-4,4	5,4	13,3	10,1	12,7
III	-27,9	-2,6	-1,7	20,5	18,8	8,3	-9,1	0,9	8,1	23,4	16,8	-6,9	9,9	13,1	18,0	15,4
IV	-9,8	3,5	-0,7	19,9	19,1	10,6	9,3	5,9	12,1	26,3	-31,6	27,2	-4,4	7,0	7,7	11,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	71,2	6,6	3,8	59,0	62,7	20,0	133,9	11,2	15,3	27,4	5,4	11,9	17,2	6,1	32,5	11,2
II ^(p)	-3,0	3,0	2,9	-10,9	-8,0	18,9	-11,0	8,2	12,6	31,2	9,3	-6,3	3,0	5,5	15,6	11,8

Lähde: EKP.

1) Termillä pankki tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

2) Lukuihin sisältyvät rahalaitosten talletukset euroalueen ulkopuolisissa pankeissa.

Taulukko 2.7 (jatkoa)

Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet						Euroalueen ulkopuolisten talletukset									
Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit		Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾	Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit			Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾			
Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾	Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾			Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾	Julkis-yhteisöt	Muut	Yhteensä				Joulukuu 1998 = 100 ³⁾	
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30		
38,4	164,3	54,5	131,9	92,8	143,4	1 342,5	111,6	72,4	410,9	483,3	117,5	1 825,8	113,1	1999 IV	
47,4	199,1	64,4	155,0	111,8	170,7	1 534,7	124,8	71,4	463,0	534,4	127,5	2 069,1	125,5	2000 I	
50,8	205,6	67,5	160,8	118,3	176,8	1 505,4	122,4	77,2	469,8	547,0	130,6	2 052,4	124,5	II	
58,0	227,1	81,4	191,3	139,4	203,9	1 577,8	123,5	81,7	526,2	607,9	140,2	2 185,7	127,8	III	
61,6	242,6	80,0	194,1	141,6	211,4	1 550,5	125,1	84,6	503,9	588,5	139,1	2 139,1	128,7	IV	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
62,3	-	80,2	-	142,5	-	1 560,5	-	85,6	507,8	593,3	-	2 153,8	-	2001 I tammi 1.	
65,1	252,7	93,9	228,0	159,1	236,0	1 781,6	140,8	89,3	577,1	666,4	154,0	2 448,0	144,1	2001 I	
61,4	237,6	95,2	230,7	156,5	231,8	1 808,0	140,1	94,1	590,0	684,1	155,4	2 492,1	144,0	II ⁽⁴⁾	

Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet						Euroalueen ulkopuolisten talletukset									
Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit		Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Pankit ¹⁾		Muut kuin pankit			Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %			
Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %			Yhteensä	Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	Julkis-yhteisöt	Muut	Yhteensä				Suhteellinen vuosimuutos ³⁾ , %	
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30		
8,1	97,8	9,6	43,9	17,7	62,3	158,7	12,3	-1,0	41,8	40,8	20,9	199,5	14,3	2000 I	
1,6	42,3	2,4	29,4	4,0	34,4	-29,5	4,3	5,8	7,3	13,1	16,6	-16,4	7,3	II	
5,3	31,7	12,8	64,6	18,1	49,5	14,3	9,7	4,4	35,8	40,2	22,2	54,5	12,9	III	
4,0	47,7	1,2	47,2	5,1	47,4	20,3	12,1	3,0	-7,9	-4,9	18,3	15,4	13,8	IV	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2,6	26,9	14,0	47,1	16,6	38,2	195,2	12,8	3,5	60,2	63,6	20,8	258,8	14,9	2001 I	
-3,9	15,5	1,1	43,4	-2,8	31,1	-9,1	14,4	4,8	1,4	6,2	19,0	-2,9	15,7	II ⁽⁴⁾	

3) Suhteellisten vuosimuutosten ja indeksien laskemistavasta ks. tekninen huomautus.

4) Laskettu kantojen neljännesvuosimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Taulukko 2.8

Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

Velat

1. Talletukset euroalueelta

	Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
					5	6	7	8					9	10	11	12
1999 IV	3 868,4	3 456,8	46,6	364,9	261,7	29,5	54,7	19,0	5 206,2	5 041,1	25,8	139,3	101,4	17,3	11,7	8,9
2000 I	3 932,4	3 496,3	55,0	381,1	265,8	32,5	60,5	22,3	5 249,3	5 074,7	30,5	144,1	105,1	17,6	11,9	9,5
II	4 056,4	3 620,9	52,8	382,7	265,3	34,8	62,3	20,2	5 291,3	5 111,2	27,9	152,2	113,0	17,1	13,2	9,0
III	3 946,0	3 485,3	58,1	402,7	279,6	38,3	64,9	20,0	5 316,7	5 127,5	29,1	160,1	121,0	16,5	12,5	10,1
IV	3 949,8	3 526,6	47,5	375,8	264,9	34,4	61,0	15,6	5 434,8	5 256,5	27,3	150,9	115,1	14,6	11,3	10,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	4 059,5	3 558,8	55,4	445,3	316,6	40,1	67,8	20,7	5 577,9	5 367,5	31,2	179,2	130,8	23,8	12,3	12,2
II ³⁾	4 064,1	3 579,0	51,7	433,4	308,7	41,3	64,5	19,0	5 690,5	5 478,0	30,3	182,2	133,6	23,6	11,9	13,2

2. Talletukset euroalueen ulkopuolelta

	Pankit ³⁾								Muut kuin pankit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
					5	6	7	8					9	10	11	12
1999 IV	1 342,5	532,7	114,2	695,7	570,4	45,9	51,0	28,4	483,3	218,9	44,2	220,1	180,8	17,4	12,1	9,8
2000 I	1 534,7	605,5	151,1	778,1	615,3	66,4	65,8	30,6	534,4	244,1	51,4	238,9	195,3	21,6	11,4	10,8
II	1 505,4	598,7	134,0	772,7	613,8	60,9	63,2	34,8	547,0	243,3	52,1	251,6	203,7	22,0	15,1	10,7
III	1 577,8	612,0	145,4	820,4	661,5	63,1	63,4	32,4	607,9	252,7	61,0	294,2	245,5	23,1	13,8	11,8
IV	1 550,5	590,3	126,8	833,5	684,6	53,1	65,7	30,1	588,5	254,0	64,0	270,5	225,5	20,5	12,3	12,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	1 781,6	698,5	142,6	940,5	776,8	66,4	65,8	31,5	666,4	295,7	70,6	300,1	255,9	17,6	14,2	12,4
II ³⁾	1 808,0	685,4	136,9	985,6	811,4	68,4	73,3	32,6	684,1	287,2	73,2	323,7	276,2	19,3	13,3	14,9

3. Euroalueen rahalaitosten liikkeeseen laskemat velka- ja rahamarkkinapaperit

	Velkapaperit								Rahamarkkinapaperit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
					5	6	7	8					9	10	11	12
1999 IV	2 365,9	2 101,0	40,0	224,8	128,6	48,2	30,7	17,3	245,4	220,5	1,8	23,1	15,4	4,2	2,3	1,2
2000 I	2 425,5	2 139,7	43,1	242,8	136,3	53,8	33,8	18,8	250,5	226,0	1,8	22,7	14,5	4,6	2,0	1,7
II	2 482,6	2 185,5	40,6	256,6	145,5	58,9	33,6	18,6	262,8	234,9	1,4	26,4	17,2	5,4	2,5	1,4
III	2 554,8	2 226,6	47,7	280,5	158,2	65,3	37,4	19,7	272,2	233,6	2,2	36,4	26,6	5,7	2,8	1,3
IV	2 566,9	2 246,0	46,5	274,4	157,3	62,1	35,4	19,7	262,2	215,8	2,4	44,1	34,0	5,6	2,9	1,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	2 667,6	2 327,9	48,3	291,4	172,0	61,5	37,5	20,5	278,5	227,8	2,1	48,6	41,6	3,0	2,6	1,5
II ³⁾	2 733,0	2 359,8	54,7	318,4	188,4	70,3	39,3	20,5	266,9	219,5	3,8	43,7	36,5	3,3	2,6	1,3

Lähde: EKP.

- 1) Kantoja ei ole puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten tai valuuttakurssimuutosten aiheuttamista eroista. Tilastot perustuvat osittain arvioihin. Lisätietoja ks. tekninen huomautus.
- 2) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.
- 3) Termillä pankit tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

Taulukko 2.8 (jatkoa)

Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

Saamiset

4. Lainat euroalueelle

	Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1999 IV	3 837,4	-	-	-	-	-	-	-	6 385,1	6 151,9	23,4	209,9	115,8	28,3	62,0	3,8
2000 I	3 935,1	-	-	-	-	-	-	-	6 528,3	6 261,2	34,0	233,1	128,3	35,1	65,9	3,7
II	4 025,6	-	-	-	-	-	-	-	6 681,9	6 388,3	35,4	258,1	144,9	38,4	70,5	4,3
III	3 935,6	-	-	-	-	-	-	-	6 796,5	6 485,4	34,8	276,3	155,8	44,4	72,2	4,0
IV	3 938,0	-	-	-	-	-	-	-	6 926,8	6 622,6	32,4	271,7	151,5	41,2	74,3	4,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	4 081,4	-	-	-	-	-	-	-	7 125,4	6 782,2	35,1	308,1	182,3	45,4	74,9	5,6
II ⁶⁾	4 079,9	-	-	-	-	-	-	-	7 219,7	6 853,7	34,7	331,4	198,8	51,8	74,5	6,3

5. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet: euroalueella olevat liikkeeseenlaskijat

	Rahalaitosten liikkeeseen laskemat								Muiden kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemat							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1999 IV	830,3	795,7	8,1	26,5	17,4	5,0	2,5	1,6	1 438,5	1 406,0	5,6	27,0	13,5	11,0	1,2	1,3
2000 I	871,9	834,7	11,6	25,5	16,4	5,0	2,4	1,7	1 449,6	1 417,1	4,8	27,6	14,2	11,3	1,2	0,8
II	897,5	858,2	12,5	26,9	17,8	4,9	2,6	1,7	1 411,0	1 377,3	6,0	27,7	14,7	10,5	1,6	0,9
III	943,4	898,7	10,6	34,1	24,5	5,3	2,5	1,9	1 386,6	1 353,3	3,6	29,7	16,6	11,0	1,2	0,9
IV	935,3	895,0	10,8	29,5	19,7	5,9	2,1	1,7	1 354,6	1 320,7	5,6	28,2	16,7	9,7	1,0	0,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	971,2	931,2	9,5	30,4	20,6	6,3	1,7	1,8	1 452,8	1 413,1	3,6	36,0	21,2	13,1	1,1	0,6
II ⁶⁾	998,7	956,0	10,6	32,1	22,0	6,7	1,7	1,6	1 499,6	1 457,9	4,6	37,1	22,0	13,2	1,1	0,7

6. Lainat euroalueen ulkopuolelle

	Pankit ³⁾								Muut kuin pankit							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1999 IV	888,1	384,3	74,9	428,9	317,3	49,2	30,0	32,5	458,7	146,6	41,4	270,7	234,0	11,1	19,4	6,2
2000 I	944,3	423,4	95,5	425,4	306,9	49,3	33,0	36,2	485,1	154,7	40,8	289,6	248,9	13,9	20,4	6,3
II	977,9	462,9	92,1	422,9	308,4	44,9	33,2	36,4	480,0	149,6	42,0	288,4	246,1	14,1	21,4	6,8
III	979,1	445,8	90,9	442,4	331,8	42,1	33,8	34,7	520,6	156,0	46,1	318,5	273,9	14,5	23,3	6,9
IV	945,2	409,7	89,2	446,3	337,9	44,1	32,6	31,7	524,3	163,3	45,3	315,8	271,2	11,5	25,9	7,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	1 051,5	468,3	98,6	484,5	365,8	46,3	34,5	38,3	594,2	198,2	48,6	347,4	301,2	11,9	26,2	8,0
II ⁶⁾	1 065,3	468,2	99,6	497,5	375,6	47,8	38,5	31,4	598,7	185,2	48,2	365,2	317,6	12,1	26,8	7,4

7. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet: euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat

	Pankkien liikkeeseen laskemat ³⁾								Muiden kuin pankkien liikkeeseen laskemat							
	Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat					Kaikki valuutat	Euro ²⁾	Muut EU-maiden valuutat	Muut kuin EU-maiden valuutat				
					USD	JPY	CHF	Muut					USD	JPY	CHF	Muut
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1999 IV	117,5	50,0	8,6	58,9	44,1	8,0	3,0	3,8	415,8	98,9	23,6	293,3	258,2	23,0	4,2	8,0
2000 I	129,4	52,8	9,0	67,6	51,7	7,8	3,0	5,1	443,7	94,9	27,8	321,1	279,3	27,1	5,6	9,1
II	153,0	59,4	13,7	79,8	63,7	7,9	2,7	5,5	464,1	95,7	28,3	340,1	299,4	26,9	4,5	9,3
III	168,2	60,6	17,1	90,4	75,1	8,2	2,7	4,4	496,9	109,1	32,2	355,6	312,0	30,3	4,2	9,0
IV	171,1	61,1	19,7	90,3	75,6	7,7	2,4	4,6	474,3	111,5	31,7	331,0	290,6	27,1	3,6	9,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001 I	188,8	64,8	22,7	101,3	87,1	7,3	2,3	4,8	490,4	120,8	24,4	345,3	306,8	25,7	2,7	10,2
II ⁶⁾	205,5	70,7	25,2	109,6	95,2	7,2	2,2	4,5	503,7	122,9	25,7	355,1	314,7	27,3	3,0	9,3

3 Euroalueen rahoitusmarkkinat ja korot

Taulukko 3.1

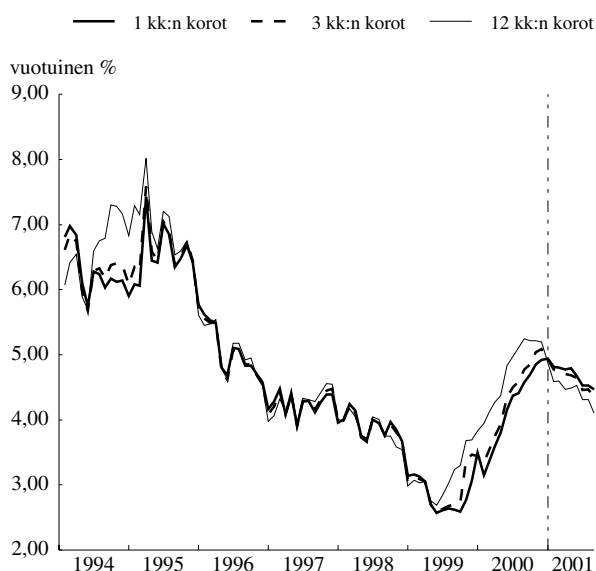
Rahamarkkinakorot ¹⁾

(vuotuisina prosentteina)

	Euroalue ⁴⁾					Yhdysvallat ⁶⁾	Japani ⁶⁾	
	Yön yli -talletukset ^{2, 3)}	1 kk:n talletukset ⁵⁾	3 kk:n talletukset ⁵⁾	6 kk:n talletukset ⁵⁾	12 kk:n talletukset ⁵⁾	3 kk:n talletukset ⁶⁾	3 kk:n talletukset ⁷⁾	
	1	2	3	4	5	6	7	
1996	4,04	4,95	4,92	4,89	4,93	5,51	0,57	
1997	3,98	4,23	4,24	4,25	4,28	5,76	0,62	
1998	3,09	3,84	3,83	3,78	3,77	5,57	0,66	
1999	2,74	2,86	2,96	3,06	3,19	5,42	0,22	
2000	4,12	4,24	4,40	4,55	4,78	6,53	0,28	
2000								
elo	4,42	4,57	4,78	5,01	5,25	6,69	0,32	
syys	4,59	4,70	4,85	5,04	5,22	6,67	0,41	
loka	4,76	4,85	5,04	5,10	5,22	6,78	0,52	
marras	4,83	4,92	5,09	5,13	5,19	6,75	0,55	
joulu	4,83	4,94	4,93	4,91	4,87	6,54	0,62	
			Euroalueen laajeneminen					
2001								
tammi	4,75	4,81	4,77	4,68	4,58	5,73	0,50	
helmi	4,99	4,80	4,76	4,67	4,59	5,35	0,41	
maalis	4,78	4,78	4,71	4,58	4,47	4,96	0,19	
huhti	5,06	4,79	4,69	4,57	4,49	4,63	0,10	
touko	4,65	4,67	4,64	4,57	4,53	4,11	0,07	
kesä	4,54	4,53	4,45	4,35	4,31	3,83	0,07	
heinä	4,51	4,52	4,47	4,39	4,31	3,75	0,08	
elo	4,49	4,46	4,35	4,22	4,11	3,56	0,08	
2001								
elo	3.	4,52	4,53	4,43	4,34	4,23	3,66	0,09
10.		4,52	4,51	4,38	4,25	4,12	3,59	0,08
17.		4,51	4,48	4,34	4,20	4,08	3,55	0,07
24.		4,51	4,42	4,31	4,19	4,09	3,52	0,07
31.		4,38	4,32	4,25	4,12	3,97	3,46	0,07
syys	7.	4,28	4,31	4,26	4,15	4,02	3,49	0,06

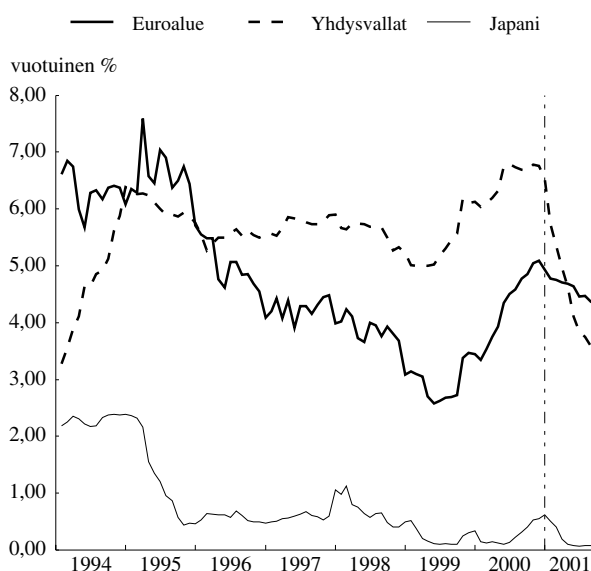
Euroalueen rahamarkkinakorot

(kuukausittain)

3 kk:n rahamarkkinakorot

(kuukausittain)

Lähteet: Reuters ja EKP.

- 1) Kuukausi- ja vuosittiedot ovat ajanjakson keskiarvoja lukuun ottamatta yön yli -korkoja koskevia tietoja joulukuuhun 1998 asti.
- 2) Pankkien välisten talletusmarkkinoiden ottolainauskorot (bid rates) joulukuuhun 1998 asti. Sarakkeessa 1 esitetään eoniakoron keskiarvo (euro overnight index average) tammikuusta 1999 alkaen.
- 3) Ajanjakson lopun korot joulukuuhun 1998 asti; sen jälkeen ajanjakson keskiarvot.
- 4) Ajalta ennen tammikuuta 1999 on laskettu euroalueen keinotekoiset korot käyttämällä BKT:llä painotettuja kansallisia korkoja.
- 5) Tammikuusta 1999 alkaen euriborkorko ja siitä ennen liborkorko (London interbank offered rate), jos käytettävissä.
- 6) Liborkorko (London interbank offered rate).

Taulukko 3.2

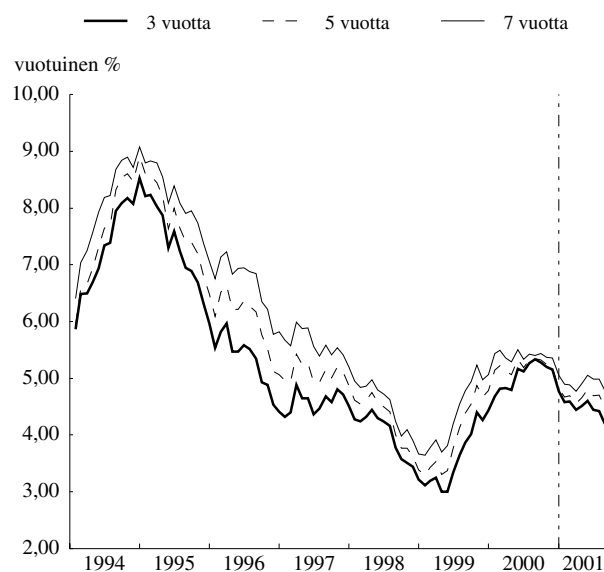
Valtion lainojen tuotot ¹⁾

(vuotuisina prosentteina)

	Euroalue ²⁾					Yhdysvallat	Japani	
	2 v 1	3 v 2	5 v 3	7 v 4	10 v 5	10 v 6	10 v 7	
1996	4,17	4,41	5,06	5,82	7,23	6,54	3,03	
1997	4,33	4,51	4,87	5,20	5,99	6,45	2,15	
1998	3,16	3,22	3,38	3,67	4,71	5,33	1,30	
1999	3,38	3,63	4,01	4,38	4,66	5,64	1,75	
2000	4,90	5,03	5,19	5,37	5,44	6,03	1,76	
2000	elo	5,28	5,34	5,35	5,40	5,40	5,83	1,77
	syys	5,22	5,28	5,33	5,44	5,47	5,80	1,88
	loka	5,17	5,20	5,24	5,37	5,42	5,74	1,83
	marras	5,12	5,15	5,19	5,35	5,34	5,72	1,75
	joulu	4,74	4,77	4,82	5,05	5,07	5,23	1,62
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001	tammi	4,55	4,57	4,67	4,90	5,01	5,14	1,54
	helmi	4,56	4,59	4,69	4,88	5,02	5,10	1,43
	maalis	4,44	4,44	4,56	4,78	4,94	4,89	1,19
	huhti	4,49	4,51	4,66	4,90	5,10	5,13	1,36
	touko	4,56	4,60	4,80	5,05	5,26	5,37	1,28
	kesä	4,39	4,44	4,70	4,99	5,21	5,26	1,19
	heinä	4,33	4,42	4,70	4,99	5,25	5,23	1,33
	elo	4,11	4,19	4,49	4,78	5,06	4,97	1,36
2001	elo 3.	4,18	4,28	4,56	4,84	5,12	5,16	1,37
	10.	4,09	4,17	4,46	4,75	5,02	4,98	1,32
	17.	4,05	4,12	4,41	4,70	4,97	4,88	1,33
	24.	4,14	4,22	4,54	4,82	5,10	4,94	1,39
	31.	3,99	4,06	4,36	4,70	5,00	4,83	1,38
syys 7.	3,98	4,04	4,39	4,71	5,03	4,79	1,41	

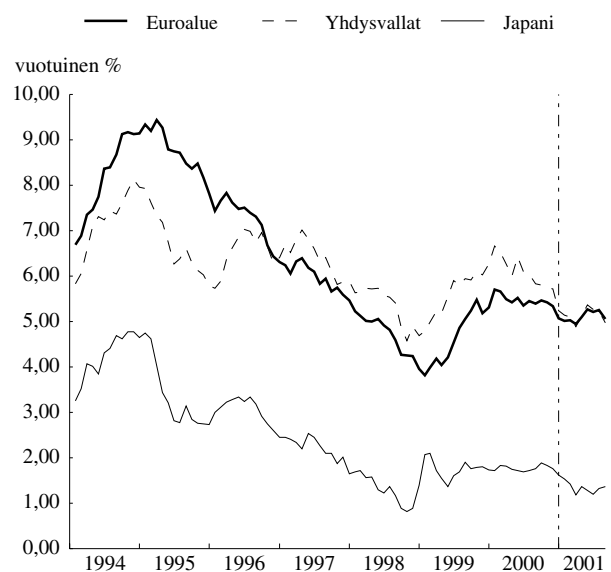
Valtion lainojen tuotot euroalueella

(kuukausittain)

Valtion 10 vuoden lainojen tuotot

(kuukausittain)

Lähteet: Reuters, EKP, Federal Reserve ja Bank of Japan.

1) Euroalueen 2, 3, 5 ja 7 vuoden lainojen tuotot perustuvat joulukuuhun 1998 asti ajanjakson lopun tietoihin. Kymmenen vuoden lainojen tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja. Sen jälkeen kaikki tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja.

2) Euroalueen lainojen tuotot on joulukuuhun 1998 asti laskettu BKT:llä painotetuista yhdenmukaistetuista valtion lainojen tuotoista. Sen jälkeen painoina on kaikissa maturiteeteissa käytetty valtion lainojen nimellisiä kantoja.

Taulukko 3.3

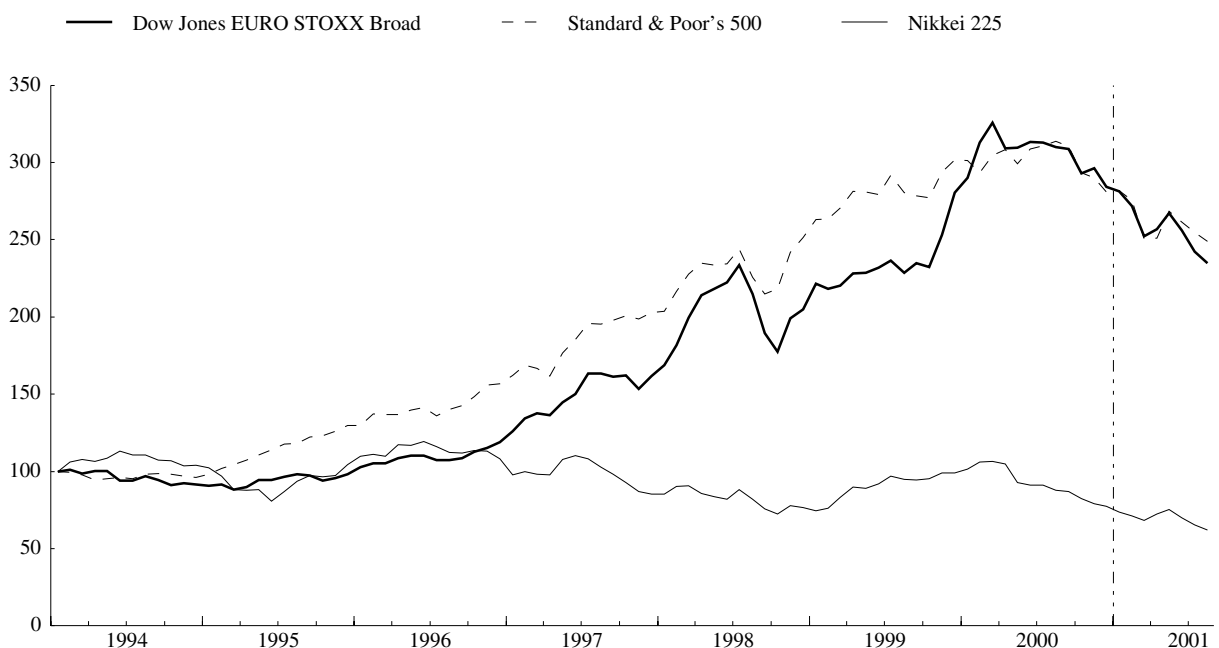
Osakeindeksit

(indeksit pisteinä)¹⁾

	Dow Jones: Euro Stoxx -indeksit												Yhdys- vallat	Japani		
	Viiteaineisto		Toimialakohtaiset indeksit													
	Laaja	50 yritystä	Raaka- aineet	Kulutus- tavarat (sykli- nen)	Kulutus- tavarat (ei- sykli- nen)	Energia	Rahoitus	Teolli- suus	Tek- niikka	Yleis- hyö- dylliset yhtiöt	Tele- vies- tintä	Ter- veyden- hoito			Standard & Poor's 500 -indeksi	Nikkei 225 -indeksi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14			
1996	151,6	1 657,5	181,1	146,8	180,6	159,5	129,9	134,7	150,0	166,3	202,3	230,1	671,2	21 061,7		
1997	207,6	2 319,6	233,4	191,9	231,9	227,3	184,4	168,0	227,7	205,5	324,1	301,7	873,9	18 373,4		
1998	280,5	3 076,3	257,9	245,0	295,5	249,3	281,3	218,4	333,6	282,4	488,1	348,9	1 085,3	15 338,4		
1999	325,8	3 787,3	279,2	262,9	327,7	286,0	295,7	285,1	470,4	306,2	717,7	392,6	1 327,8	16 829,9		
2000	423,9	5 075,5	299,1	292,9	324,3	342,3	350,7	378,0	963,1	341,7	1 072,5	476,0	1 426,7	17 162,7		
2000	elo	429,9	5 152,0	290,0	301,3	331,1	363,1	375,9	380,3	982,6	334,1	951,6	545,8	1 485,5	16 329,9	
	syys	428,1	5 132,9	280,3	298,7	329,5	376,4	371,4	371,8	1 015,4	335,1	910,2	553,4	1 470,6	16 170,4	
	loka	406,4	4 893,2	281,2	278,4	331,5	373,7	366,3	349,4	864,6	336,3	824,3	561,2	1 390,1	15 342,7	
	marras	410,8	4 962,5	302,9	274,9	346,0	365,0	379,7	359,6	864,7	339,6	796,2	571,6	1 373,8	14 743,5	
	joulu	394,5	4 787,1	319,1	257,4	330,2	337,9	365,9	354,3	865,0	326,7	715,4	554,6	1 329,7	14 409,7	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>																
2001	tammi	390,2	4 729,7	317,3	261,6	314,4	339,7	371,9	354,0	792,1	318,7	727,8	524,3	1 334,2	13 739,7	
	helmi	377,1	4 525,9	320,2	260,4	319,0	349,5	364,5	355,7	656,6	317,8	654,4	549,5	1 305,5	13 274,1	
	maalis	349,9	4 199,2	311,0	241,7	305,7	340,6	334,5	334,5	567,8	300,6	602,9	524,7	1 186,8	12 684,9	
	huhti	356,3	4 305,2	308,4	242,6	304,8	352,5	339,4	329,9	587,4	311,5	635,0	534,6	1 189,2	13 436,7	
	touko	370,8	4 481,8	316,5	258,9	312,0	371,8	345,9	345,9	662,4	311,0	623,9	553,2	1 270,7	14 014,3	
	kesä	355,1	4 289,7	306,4	241,8	316,9	379,2	341,0	328,6	553,5	320,9	538,3	580,1	1 238,7	12 974,9	
	heinä	336,2	4 037,8	302,7	233,8	316,6	349,9	328,2	306,5	449,5	324,2	512,0	565,7	1 205,9	12 140,1	
	elo	325,8	3 884,7	287,9	226,3	309,0	346,6	322,4	303,6	426,5	324,2	453,6	549,3	1 178,3	11 576,2	
2001	elo	3.	336,2	4 024,9	300,8	236,4	312,0	342,6	324,7	310,9	480,5	324,8	503,2	554,7	1 214,3	12 242,0
		10.	322,6	3 828,7	282,0	226,7	308,5	336,7	318,4	304,0	421,5	323,1	449,6	542,9	1 190,2	11 735,1
		17.	317,1	3 759,7	277,4	217,6	303,7	342,4	316,8	300,3	397,1	323,0	429,7	540,7	1 162,0	11 445,5
		24.	326,2	3 890,6	286,8	224,7	311,7	353,4	325,4	302,5	419,7	325,6	439,7	556,0	1 184,9	11 166,3
		31.	314,8	3 745,0	284,1	215,9	303,1	347,8	318,0	289,7	379,5	320,0	411,2	536,7	1 129,0	10 713,5
	syys	7.	293,3	3 456,5	282,1	198,0	297,4	339,3	290,2	275,6	323,1	311,1	359,8	536,0	1 085,8	10 516,8

Dow Jones: Euro Stoxx (laaja), Standard & Poor's 500 ja Nikkei 225 uudelleen painotettuina

(peruskuukausi tammikuu 1994 = 100; kuukausittain)

Lähde: Reuters.

1) Kuukausi- ja vuosittaiset tiedot ovat ajanjakson keskiarvoja.

Taulukko 3.4

Pankkien luotto- ja talletuskorot

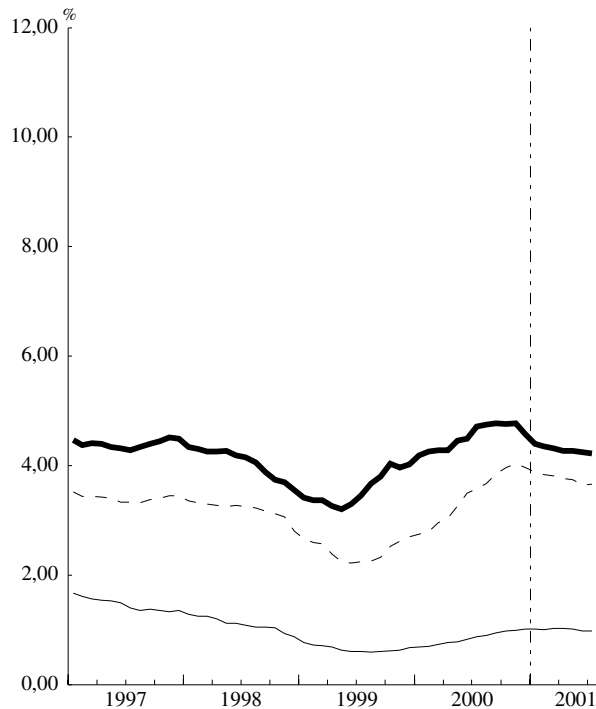
(vuotuisina prosentteina; jakson keskiarvo)

		Talletuskorot						Luottokorot			
		Yön yli 1	Määräaikaiset			Irtisanomisehtoiset		Yritykset		Kotitaloudet	
			Enintään 1 vuosi 2	Enintään 2 vuotta 3	Yli 2 vuotta 4	Enintään 3 kk 5	Yli 3 kk 6	Enintään 1 vuosi 7	Yli 1 vuosi 8	Kulutus- luotot 9	Asunto- luotot 10
1998		1,10	3,20	3,22	4,06	2,61	3,25	6,73	5,80	10,06	5,87
1999		0,65	2,44	2,45	3,57	2,15	2,76	5,65	5,10	9,39	5,29
2000		0,85	3,45	3,44	4,52	2,25	3,79	6,60	6,23	9,86	6,34
2000	heinä	0,87	3,58	3,58	4,71	2,33	3,94	6,77	6,37	9,95	6,46
	elo	0,89	3,67	3,67	4,75	2,36	4,06	6,81	6,44	10,00	6,51
	syys	0,94	3,85	3,83	4,77	2,38	4,20	6,92	6,44	10,03	6,56
	loka	0,97	3,96	3,96	4,76	2,40	4,14	7,13	6,60	10,15	6,57
	marras	0,99	4,04	4,03	4,77	2,47	4,25	7,16	6,63	10,20	6,56
	joulu	1,01	3,96	3,95	4,58	2,49	4,21	7,18	6,45	10,19	6,43
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	tammi	1,01	3,88	3,87	4,39	2,52	4,01	7,19	6,40	10,32	6,29
	helmi	1,01	3,84	3,83	4,35	2,50	3,99	7,11	6,44	10,26	6,24
	maalis	1,02	3,81	3,81	4,32	2,50	3,99	7,04	6,32	10,22	6,18
	huhti	1,03	3,76	3,76	4,26	2,50	3,91	7,07	6,34	10,24	6,14
	touko	1,01	3,74	3,74	4,27	2,48	3,91	7,03	6,34	10,22	6,17
	kesä	0,98	3,65	3,65	4,25	2,45	3,85	6,96	6,25	10,17	6,13
	heinä	0,98	3,66	3,65	4,22	2,44	3,80	6,94	6,27	10,18	6,12

Talletuskorot

(kuukausittain)

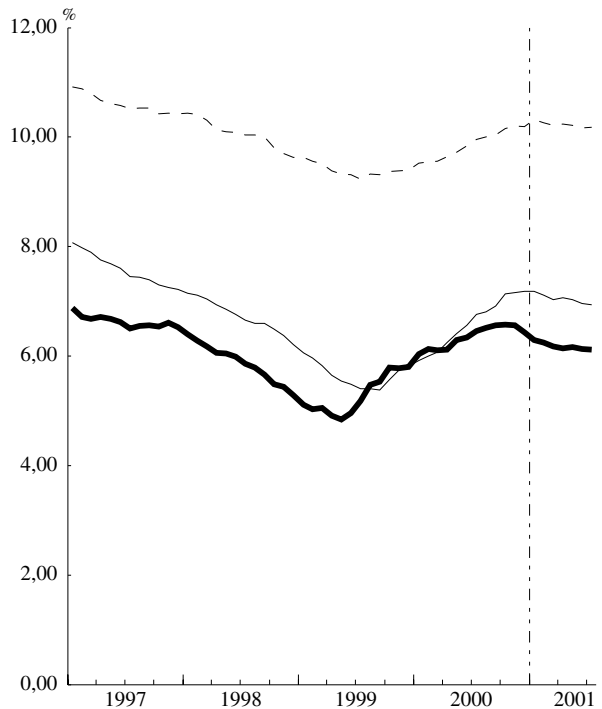
- Yön yli
- - - Määräaikaiset, enintään 1 vuosi
- Määräaikaiset, yli 2 vuotta

Luottokorot

(kuukausittain)

- Yritykset, enintään 1 vuosi
- - - Kulutusluotot
- Asuntoluotot kotitalouksille

Lähde: EKP.

Näitä euroalueen pankkien luotto- ja talletuskorkoja koskevia tietoja on käytettävä varoen ja ainoastaan tilastollisiin tarkoituksiin; korkojen kehitystä olisi analysoitava pääasiassa muutoksina eikä niinkään tasoina. Korot lasketaan kansallisten keskuspankkien ilmoittamien kansallisten luotto- ja talletuskorkojen painotettuna keskiarvona. Kansalliset luotto- ja talletuskorot edustavat niitä kansallisista lähteistä saatavissa olevia korkotietoja, joiden katsotaan sopivan laadittuihin luokituksiin. Nämä kansalliset korot on laskettu yhteen euroalueen korkotiedoiksi käyttäen joissakin tapauksissa arvioita, kun euroalueen kansallisissa rahoitusinstrumenteissa on havaittu epäyhtenäisyyttä. Kansallisten luotto- ja talletuskorkojen kattavuutta (uudet luotot ja/tai luottokannat), tietojen luonnetta (nimelliset tai efektiiviset korot) tai keräämismenetelmiä ei myöskään ole yhdenmukaistettu. Euroalueen pankkien luotto- ja talletuskorkojen maakohtaiset painot kootaan rahalaitostilastotiedoista tai mahdollisimman edustavista muista tiedoista. Painot heijastavat instrumenttien käytön maakohtaisia osuuksia euroalueella laskettuna kantatiedoista. Painot tarkistetaan kuukausittain siten, että korot ja painot viittaavat aina saman kuukauden tietoihin.

Taulukko 3.5

Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan

(miljardia euroa; vaihto ajanjakson aikana ja ajanjakson lopun kanta; nimellisarvoon)

1. Lyhytaikaiset

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
		Euromääräiset ¹⁾								Muun valuutan määräiset	
		Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000	kesä	262,1	260,3	1,9	661,9	245,4	249,4	-4,1	608,7	16,7	10,8
	heinä	287,1	282,6	4,4	669,4	269,7	266,4	3,2	613,3	17,4	16,2
	elo	276,6	276,2	0,4	672,7	261,0	258,6	2,4	616,1	15,6	17,6
	syys	311,5	315,2	-3,7	671,4	293,4	298,7	-5,3	611,4	18,1	16,5
	loka	355,2	342,5	12,7	686,5	338,2	330,3	7,9	618,8	17,0	12,1
	marras	302,1	302,4	-0,3	687,0	283,7	290,1	-6,4	612,7	18,4	12,2
	joulu	246,0	278,6	-32,6	654,0	229,7	264,5	-34,8	578,7	16,3	14,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	tammi	376,3	346,8	29,5	688,0	358,6	326,2	32,4	615,9	17,7	20,6
	helmi	404,8	390,8	13,9	703,2	384,1	373,7	10,4	626,0	20,7	17,2
	maalis	452,7	436,4	16,3	723,4	432,6	417,7	14,9	643,3	20,1	18,7
	huhti	441,9	431,8	10,1	734,3	424,3	412,8	11,5	654,5	17,6	19,0
	touko	477,7	480,9	-3,2	735,8	456,5	460,4	-3,9	651,9	21,2	20,5
	kesä	410,6	418,6	-8,0	727,0	388,0	395,4	-7,4	642,9	22,6	23,2

2. Pitkäaikaiset

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
		Euromääräiset ¹⁾								Muun valuutan määräiset	
		Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000	kesä	102,2	66,4	35,8	6 238,9	87,9	52,9	34,9	5 752,9	14,3	13,4
	heinä	132,8	80,0	52,8	6 296,8	106,4	71,1	35,3	5 787,3	26,4	8,9
	elo	107,7	61,4	46,4	6 356,0	83,7	52,7	31,0	5 819,6	24,0	8,7
	syys	111,9	77,0	35,0	6 395,9	91,3	66,8	24,5	5 845,0	20,7	10,2
	loka	126,5	88,9	37,5	6 446,5	102,4	77,0	25,4	5 871,6	24,1	11,9
	marras	106,8	77,7	29,1	6 463,4	92,4	65,5	26,9	5 897,8	14,4	12,2
	joulu	99,1	102,4	-3,3	6 438,2	86,8	87,1	-0,3	5 900,2	12,3	15,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	tammi	152,9	145,2	7,7	6 535,8	136,1	133,3	2,8	5 994,0	16,8	11,9
	helmi	137,2	84,6	52,6	6 589,3	115,8	70,2	45,6	6 041,6	21,5	14,4
	maalis	154,8	101,3	53,5	6 653,4	127,1	86,7	40,5	6 084,1	27,6	14,6
	huhti	114,4	74,0	40,4	6 692,4	97,7	64,5	33,2	6 116,9	16,7	9,5
	touko	124,2	79,3	44,9	6 754,3	112,0	66,6	45,3	6 162,4	12,3	12,7
	kesä	121,7	67,3	54,4	6 804,4	109,5	56,2	53,3	6 214,3	12,2	11,1

3. Yhteensä

		Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
		Euromääräiset ¹⁾								Muun valuutan määräiset	
		Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen-laskut	Kuuletukset
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2000	kesä	364,3	326,7	37,7	6 900,9	333,3	302,4	30,9	6 361,6	31,1	24,3
	heinä	419,9	362,6	57,3	6 966,2	376,0	337,5	38,5	6 400,6	43,8	25,1
	elo	384,3	337,6	46,8	7 028,7	344,7	311,3	33,4	6 435,7	39,6	26,3
	syys	423,4	392,2	31,2	7 067,4	384,7	365,5	19,2	6 456,4	38,8	26,7
	loka	481,6	431,4	50,2	7 133,0	440,6	407,3	33,3	6 490,4	41,0	24,1
	marras	408,9	380,1	28,8	7 150,4	376,1	355,6	20,5	6 510,4	32,8	24,5
	joulu	345,1	381,0	-35,9	7 092,2	316,5	351,6	-35,1	6 478,9	28,6	29,4
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	tammi	529,2	492,0	37,3	7 223,8	494,7	459,5	35,2	6 609,9	34,6	32,5
	helmi	542,0	475,4	66,6	7 292,5	499,9	443,9	55,9	6 667,6	42,2	31,5
	maalis	607,5	537,7	69,8	7 376,8	559,8	504,4	55,4	6 727,4	47,7	33,3
	huhti	556,3	505,8	50,5	7 426,7	522,0	477,3	44,7	6 771,4	34,3	28,5
	touko	601,9	560,2	41,7	7 490,1	568,5	527,0	41,4	6 814,4	33,4	33,2
	kesä	532,3	485,9	46,4	7 531,4	497,5	451,7	45,8	6 857,2	34,8	34,2

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

		Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ¹⁾				Euromääräiset yhteensä ¹⁾					
Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuolelutuset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut, netto	Kuolelutuset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
5,9	53,2	20,6	4,6	16,0	43,2	266,0	254,0	11,9	652,0	2000	kesä
1,2	56,1	5,5	18,3	-12,8	30,4	275,1	284,7	-9,6	643,7		heinä
-2,0	56,6	8,0	10,6	-2,6	27,8	269,1	269,3	-0,2	643,9		elo
1,6	60,0	24,7	7,3	17,4	45,2	318,1	306,0	12,0	656,6		syys
4,8	67,7	9,6	20,8	-11,2	33,9	347,8	351,2	-3,4	652,7		lok
6,1	74,3	15,0	8,0	7,0	40,9	298,7	298,1	0,6	653,6		marras
2,2	75,3	18,8	6,1	12,7	53,6	248,5	270,6	-22,1	632,3		joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
-2,8	72,0	11,4	27,3	-15,9	37,7	369,9	353,5	16,4	653,6	2001	tammi
3,5	77,2	11,1	11,5	-0,4	37,3	395,1	385,1	10,0	663,2		helmi
1,4	80,1	25,4	5,4	20,0	57,3	458,0	423,1	34,9	700,5		maalis
-1,4	79,8	6,8	26,1	-19,2	38,0	431,1	438,8	-7,7	692,6		huhti
0,7	83,9	11,2	11,9	-0,7	37,4	467,7	472,3	-4,6	689,3		touko
-0,5	84,2	24,9	8,9	16,0	53,4	412,9	404,3	8,6	696,2		kesä
<i>Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut¹⁾</i>											
Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuolelutuset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut, netto	Kuolelutuset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
0,9	486,0	21,7	12,0	9,7	664,6	109,5	64,9	44,6	6 417,5	2000	kesä
17,5	509,5	18,3	9,3	9,0	673,7	124,7	80,4	44,3	6 461,0		heinä
15,3	536,4	13,2	7,5	5,7	679,7	96,9	60,2	36,7	6 499,3		elo
10,4	551,0	31,1	14,4	16,7	697,5	122,4	81,2	41,3	6 542,4		syys
12,1	574,9	26,7	6,7	20,0	716,4	129,1	83,7	45,4	6 588,0		lok
2,2	565,7	19,5	7,3	12,1	727,9	111,9	72,8	39,1	6 625,7		marras
-3,0	538,0	20,4	7,8	12,7	739,4	107,2	94,9	12,4	6 639,6		joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
4,9	541,9	17,4	10,2	7,2	734,4	153,5	143,5	10,0	6 728,3	2001	tammi
7,1	547,7	36,8	14,7	22,1	757,1	152,6	85,0	67,6	6 798,7		helmi
13,0	569,3	36,6	9,0	27,6	786,0	163,7	95,6	68,1	6 870,2		maalis
7,2	575,5	20,0	9,9	10,1	796,5	117,7	74,4	43,3	6 913,4		huhti
-0,4	591,8	26,9	12,0	14,9	811,9	138,9	78,6	60,3	6 974,4		touko
1,1	590,1	32,8	9,7	23,2	835,9	142,3	65,9	76,5	7 050,2		kesä
<i>Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut¹⁾</i>											
Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut	Kuolelutuset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseenlaskut, netto	Kuolelutuset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeessä oleva määrä		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
6,8	539,3	42,2	16,5	25,7	707,9	375,5	318,9	56,6	7 069,5	2000	kesä
18,7	565,6	23,8	27,6	-3,8	704,1	399,8	365,1	34,7	7 104,7		heinä
13,3	593,0	21,2	18,1	3,1	707,5	365,9	329,4	36,5	7 143,2		elo
12,1	611,0	55,8	21,7	34,1	742,6	440,5	387,2	53,3	7 199,0		syys
17,0	642,6	36,3	27,5	8,7	750,3	476,9	434,9	42,0	7 240,7		lok
8,3	640,0	34,4	15,3	19,2	768,8	410,6	370,9	39,7	7 279,3		marras
-0,8	613,3	39,3	13,9	25,4	793,0	355,7	365,5	-9,8	7 271,9		joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2,1	613,9	28,8	37,5	-8,7	772,0	523,4	497,0	26,5	7 381,9	2001	tammi
10,6	624,9	47,9	26,2	21,7	794,4	547,7	470,1	77,6	7 462,0		helmi
14,4	649,4	62,0	14,4	47,6	843,3	621,8	518,8	103,0	7 570,7		maalis
5,8	655,3	26,8	35,9	-9,1	834,6	548,8	513,2	35,6	7 606,0		huhti
0,2	675,7	38,2	23,9	14,3	849,3	606,6	550,9	55,7	7 663,6		touko
0,6	674,2	57,8	18,6	39,2	889,3	555,2	470,2	85,0	7 746,4		kesä

Taulukko 3.6

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kanta; nimellisarvoon)

Liikkeessä oleva määrä

1. Lyhytaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000											
kesä	608,7	258,9	4,2	76,1	267,2	2,2	43,2	18,9	10,8	11,8	
heinä	613,3	264,7	4,6	77,3	263,7	2,9	30,4	12,9	8,1	7,9	
elo	616,1	263,7	4,3	79,4	266,4	2,3	27,8	11,8	7,0	7,8	
syys	611,4	256,4	4,1	81,1	267,1	2,8	45,2	15,1	11,9	16,7	
loka	618,8	259,7	4,5	86,3	265,6	2,7	33,9	13,0	9,5	10,2	
marras	612,7	254,4	4,6	86,9	263,9	3,0	40,9	15,4	12,4	12,4	
joulu	578,7	244,0	4,5	86,0	241,4	2,9	53,6	20,8	13,6	18,0	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001											
tammi	615,9	257,1	5,0	89,4	261,5	2,9	37,7	15,0	10,8	11,2	
helmi	626,0	260,3	4,9	93,1	265,4	2,2	37,3	15,0	11,4	10,2	
maalis	643,3	265,0	5,1	94,5	276,5	2,2	57,3	20,8	17,5	18,0	
huhti	654,5	269,2	5,5	92,4	285,3	2,2	38,0	13,1	13,7	10,7	
touko	651,9	260,8	5,5	99,0	284,1	2,4	37,4	13,6	14,2	9,0	
kesä	642,9	261,6	5,2	97,2	276,9	2,0	53,4	19,2	19,7	13,7	

2. Pitkäaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000											
kesä	5 752,9	2 115,5	215,9	265,9	3 056,5	99,0	664,6	193,1	86,3	136,9	
heinä	5 787,3	2 133,3	227,6	272,0	3 054,2	100,2	673,7	193,4	87,4	143,8	
elo	5 819,6	2 147,1	233,3	275,4	3 062,3	101,6	679,7	198,3	88,7	146,0	
syys	5 845,0	2 162,5	232,9	275,8	3 072,0	101,8	697,5	200,0	94,1	152,3	
loka	5 871,6	2 173,3	238,1	280,2	3 076,1	103,9	716,4	212,1	96,7	153,0	
marras	5 897,8	2 175,4	242,3	284,8	3 089,7	105,5	727,9	216,2	102,2	156,0	
joulu	5 900,2	2 175,7	254,4	287,7	3 075,8	106,5	739,4	219,6	102,2	160,6	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001											
tammi	5 994,0	2 199,9	252,1	284,5	3 150,3	107,2	734,4	220,9	104,5	162,2	
helmi	6 041,6	2 229,9	257,2	288,6	3 157,1	108,8	757,1	231,3	105,4	177,1	
maalis	6 084,1	2 241,0	264,7	299,2	3 168,7	110,6	786,0	243,7	108,2	184,5	
huhti	6 116,9	2 247,8	270,1	303,2	3 183,2	112,7	796,5	244,7	114,1	187,8	
touko	6 162,4	2 256,0	278,6	309,9	3 205,0	113,0	811,9	249,6	116,1	197,5	
kesä	6 214,3	2 269,4	286,3	314,4	3 231,2	113,0	835,9	259,1	117,2	203,1	

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000											
kesä	6 361,6	2 374,5	220,2	342,0	3 323,8	101,2	707,9	212,0	97,0	148,7	
heinä	6 400,6	2 398,1	232,2	349,2	3 317,9	103,1	704,1	206,3	95,5	151,7	
elo	6 435,7	2 410,8	237,6	354,8	3 328,6	103,9	707,5	210,1	95,8	153,8	
syys	6 456,4	2 418,9	237,0	356,9	3 339,1	104,6	742,6	215,1	106,0	169,0	
loka	6 490,4	2 433,0	242,5	366,5	3 341,7	106,6	750,3	225,1	106,1	163,2	
marras	6 510,4	2 429,8	246,9	371,7	3 353,6	108,5	768,8	231,6	114,6	168,4	
joulu	6 478,9	2 419,7	258,9	373,7	3 317,2	109,5	793,0	240,4	115,8	178,5	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001											
tammi	6 609,9	2 457,0	257,1	374,0	3 411,8	110,0	772,0	235,9	115,3	173,4	
helmi	6 667,6	2 490,2	262,1	381,7	3 422,5	111,0	794,4	246,3	116,7	187,3	
maalis	6 727,4	2 506,1	269,8	393,6	3 445,2	112,7	843,3	264,5	125,7	202,5	
huhti	6 771,4	2 517,0	275,5	395,6	3 468,4	114,9	834,6	267,8	127,8	198,4	
touko	6 814,4	2 516,8	284,1	408,9	3 489,1	115,3	849,3	263,2	130,3	206,5	
kesä	6 857,2	2 530,9	291,6	411,6	3 508,1	115,0	889,3	278,2	136,9	216,8	

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määrälliset erät.

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
0,2	0,3	1,2	652,0	277,9	15,0	87,9	267,4	2,6	1,2	2000	
0,2	0,4	1,0	643,7	277,6	12,7	85,1	263,9	3,3	1,0	heinä	
0,2	0,5	0,6	643,9	275,5	11,4	87,1	266,5	2,8	0,6	elo	
0,2	0,5	0,8	656,6	271,5	16,0	97,8	267,3	3,2	0,8	syys	
0,2	0,4	0,6	652,7	272,7	13,9	96,5	265,9	3,1	0,6	loka	
0,2	0,2	0,3	653,6	269,8	17,0	99,2	264,1	3,2	0,3	marras	
0,1	0,4	0,8	632,3	264,7	18,0	103,9	241,5	3,3	0,8	joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
0,1	0,3	0,2	653,6	272,2	15,8	100,6	261,6	3,2	0,2	2001	
0,1	0,4	0,1	663,2	275,3	16,3	103,3	265,5	2,6	0,1	tammi	
0,2	0,3	0,4	700,5	285,8	22,6	112,4	276,7	2,5	0,4	maalis	
0,1	0,3	0,1	692,6	282,3	19,2	103,1	285,3	2,5	0,1	huhti	
0,1	0,4	0,1	689,3	274,4	19,8	108,0	284,2	2,8	0,1	touko	
0,2	0,4	0,2	696,2	280,7	24,9	110,9	277,1	2,4	0,2	kesä	

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
99,2	29,7	119,4	6 417,5	2 308,6	302,2	402,8	3 155,8	128,7	119,4	2000	
100,3	29,9	118,8	6 461,0	2 326,8	315,0	415,8	3 154,5	130,1	118,8	heinä	
99,9	28,9	117,9	6 499,3	2 345,4	322,0	421,5	3 162,2	130,4	117,9	elo	
100,5	33,4	117,3	6 542,4	2 362,4	327,0	428,1	3 172,4	135,2	117,3	syys	
101,1	34,0	119,5	6 588,0	2 385,5	334,7	433,2	3 177,2	138,0	119,5	loka	
101,5	33,7	118,3	6 625,7	2 391,6	344,5	440,8	3 191,2	139,3	118,3	marras	
101,1	38,8	117,2	6 639,6	2 395,3	356,6	448,3	3 176,9	145,3	117,2	joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
89,3	36,5	121,1	6 728,3	2 420,7	356,5	446,7	3 239,6	143,6	121,1	2001	
87,2	37,2	118,9	6 798,7	2 461,2	362,5	465,7	3 244,3	146,0	118,9	tammi	
89,7	42,5	117,5	6 870,2	2 484,7	372,9	483,7	3 258,4	153,0	117,5	maalis	
90,6	42,4	117,0	6 913,4	2 492,4	384,2	491,0	3 273,7	155,2	117,0	huhti	
91,5	41,4	115,8	6 974,4	2 505,6	394,7	507,4	3 296,5	154,3	115,8	touko	
93,5	47,8	115,2	7 050,2	2 528,4	403,5	517,5	3 324,7	160,8	115,2	kesä	

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
99,4	30,1	120,6	7 069,5	2 586,5	317,2	490,7	3 423,2	131,3	120,6	2000	
100,5	30,3	119,8	7 104,7	2 604,4	327,7	500,9	3 418,4	133,4	119,8	heinä	
100,1	29,4	118,5	7 143,2	2 620,8	333,4	508,6	3 428,7	133,2	118,5	elo	
100,7	33,8	118,1	7 199,0	2 633,9	343,0	525,9	3 439,8	138,4	118,1	syys	
101,4	34,5	120,1	7 240,7	2 658,1	348,6	529,7	3 443,1	141,1	120,1	loka	
101,7	34,0	118,6	7 279,3	2 661,4	361,4	540,1	3 455,3	142,5	118,6	marras	
101,2	39,2	118,0	7 271,9	2 660,1	374,6	552,2	3 418,4	148,6	118,0	joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
89,4	36,8	121,3	7 381,9	2 692,9	372,4	547,4	3 501,2	146,8	121,3	2001	
87,4	37,6	119,1	7 462,0	2 736,5	378,9	569,0	3 509,9	148,7	119,1	tammi	
89,9	42,8	117,9	7 570,7	2 770,5	395,5	596,1	3 535,1	155,5	117,9	helmi	
90,7	42,8	117,1	7 606,0	2 774,8	403,4	594,0	3 559,1	157,7	117,1	maalis	
91,6	41,7	115,9	7 663,6	2 780,0	414,4	615,4	3 580,8	157,1	115,9	huhti	
93,7	48,2	115,4	7 746,4	2 809,2	428,4	628,4	3 601,8	163,2	115,4	touko	
										kesä	

Taulukko 3.6 (jatkoa)

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; liikkeeseenlaskut ajanjakson aikana; nimellisarvoon)

Liikkeeseenlaskut, netto

1. Lyhytaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000											
kesä	245,4	159,7	3,2	46,6	34,9	1,0	20,6	8,8	4,1	6,6	
heinä	269,7	167,6	2,6	56,1	41,5	1,8	5,5	2,0	1,4	1,7	
elo	261,0	168,2	2,0	51,2	38,1	1,6	8,0	3,5	1,5	2,9	
syys	293,4	196,7	2,8	55,6	36,3	2,0	24,7	6,7	6,8	10,8	
loka	338,2	237,8	2,6	60,3	35,5	1,9	9,6	3,7	2,7	2,8	
marras	283,7	189,7	3,0	55,9	33,6	1,5	15,0	5,5	4,7	4,7	
joulu	229,7	162,1	2,1	45,9	18,0	1,6	18,8	7,1	2,9	8,1	
	<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001											
tammi	358,6	238,7	3,4	66,9	47,7	1,9	11,4	4,5	3,6	3,1	
helmi	384,1	275,9	2,2	63,1	41,4	1,5	11,1	4,3	3,4	3,2	
maalis	432,6	312,8	3,1	67,0	48,1	1,6	25,4	8,2	7,1	9,7	
huhti	424,3	301,7	3,2	69,4	48,5	1,4	6,8	1,9	2,4	2,4	
touko	456,5	341,5	2,8	71,0	39,2	1,9	11,2	5,0	4,0	2,0	
kesä	388,0	282,1	2,7	64,6	37,4	1,1	24,9	8,6	8,6	7,3	

2. Pitkäaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000											
kesä	87,9	34,1	10,6	8,4	34,4	0,4	21,7	7,2	3,4	8,6	
heinä	106,4	44,9	15,5	8,8	35,0	2,1	18,3	4,3	2,2	9,2	
elo	83,7	38,1	8,3	4,0	31,5	1,8	13,2	8,1	1,7	3,2	
syys	91,3	40,8	5,0	3,6	40,8	1,0	31,1	8,1	5,9	9,8	
loka	102,4	43,3	7,6	5,7	43,3	2,5	26,7	14,4	3,3	3,0	
marras	92,4	33,6	8,6	8,1	39,0	3,0	19,5	7,0	5,7	4,3	
joulu	86,8	38,7	18,4	4,5	23,1	2,0	20,4	7,8	0,8	6,1	
	<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001											
tammi	136,1	56,4	4,0	0,8	72,1	2,8	17,4	5,6	3,3	3,9	
helmi	115,8	57,6	8,7	5,0	42,1	2,4	36,8	13,6	2,2	16,3	
maalis	127,1	45,2	11,3	14,4	53,3	2,8	36,6	14,4	4,0	8,7	
huhti	97,7	41,0	8,0	7,1	39,1	2,6	20,0	6,4	6,4	4,2	
touko	112,0	38,3	11,5	8,9	52,9	0,3	26,9	8,5	4,8	11,8	
kesä	109,5	43,1	8,3	8,0	49,6	0,5	32,8	13,2	2,5	7,9	

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000											
kesä	333,3	193,8	13,7	55,0	69,4	1,4	42,2	16,1	7,5	15,2	
heinä	376,0	212,6	18,1	64,9	76,5	3,9	23,8	6,3	3,5	10,9	
elo	344,7	206,2	10,3	55,2	69,6	3,4	21,2	11,6	3,2	6,1	
syys	384,7	237,6	7,8	59,2	77,0	3,1	55,8	14,7	12,7	20,6	
loka	440,6	281,1	10,2	66,0	78,8	4,5	36,3	18,2	6,1	5,8	
marras	376,1	223,3	11,6	64,0	72,6	4,5	34,4	12,5	10,4	9,0	
joulu	316,5	200,8	20,5	50,4	41,1	3,7	39,3	14,9	3,7	14,2	
	<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001											
tammi	494,7	295,0	7,4	67,7	119,8	4,7	28,8	10,1	6,9	7,0	
helmi	499,9	333,5	10,9	68,1	83,5	3,9	47,9	17,9	5,6	19,5	
maalis	559,8	358,0	14,5	81,4	101,5	4,4	62,0	22,5	11,1	18,4	
huhti	522,0	342,7	11,2	76,5	87,6	4,0	26,8	8,2	8,8	6,6	
touko	568,5	379,8	14,3	79,9	92,1	2,2	38,2	13,5	8,8	13,9	
kesä	497,5	325,3	11,0	72,6	87,0	1,6	57,8	21,8	11,1	15,2	

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
0,1	0,2	0,8	266,0	168,5	7,3	53,2	35,0	1,1	0,8	2000	kesä
0,0	0,1	0,2	275,1	169,7	3,9	57,9	41,5	1,9	0,2		heinä
0,0	0,2	0,0	269,1	171,7	3,5	54,1	38,1	1,8	0,0		elo
0,1	0,1	0,2	318,1	203,4	9,6	66,4	36,4	2,1	0,2		syys
0,0	0,1	0,2	347,8	241,6	5,3	63,1	35,5	2,0	0,2		loka
0,1	0,0	0,0	298,7	195,2	7,7	60,6	33,6	1,5	0,0		marras
0,0	0,2	0,4	248,5	169,2	5,0	54,0	18,0	1,8	0,4		joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
0,1	0,0	0,1	369,9	243,1	7,0	70,0	47,8	1,9	0,1	2001	tammi
0,0	0,1	0,0	395,1	280,2	5,6	66,2	41,4	1,6	0,0		helm
0,1	0,1	0,3	458,0	321,0	10,2	76,7	48,2	1,7	0,3		maal
0,0	0,1	0,0	431,1	303,6	5,7	71,8	48,5	1,5	0,0		huhti
0,1	0,1	0,0	467,7	346,5	6,8	73,1	39,3	2,1	0,0		touko
0,1	0,1	0,2	412,9	290,7	11,4	71,9	37,5	1,2	0,2		kesä
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
2,0	0,2	0,3	109,5	41,3	13,9	17,0	36,4	0,6	0,3	2000	kesä
1,5	0,3	1,0	124,7	49,2	17,7	18,0	36,5	2,4	1,0		heinä
0,1	0,0	0,1	96,9	46,1	10,0	7,2	31,7	1,8	0,1		elo
1,8	5,4	0,3	122,4	48,9	10,9	13,4	42,5	6,4	0,3		syys
1,3	1,0	3,6	129,1	57,7	10,9	8,7	44,6	3,5	3,6		loka
1,7	0,1	0,6	111,9	40,6	14,3	12,4	40,8	3,1	0,6		marras
0,2	5,4	0,1	107,2	46,6	19,2	10,6	23,3	7,4	0,1		joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
1,2	0,3	3,0	153,5	62,0	7,3	4,7	73,4	3,1	3,0	2001	tammi
2,7	1,7	0,2	152,6	71,3	10,9	21,3	44,8	4,0	0,2		helm
3,1	5,3	1,1	163,7	59,6	15,3	23,1	56,5	8,1	1,1		maal
1,3	0,5	1,2	117,7	47,3	14,3	11,3	40,4	3,1	1,2		huhti
1,7	0,0	0,1	138,9	46,8	16,3	20,8	54,6	0,4	0,1		touko
2,0	6,5	0,7	142,3	56,3	10,8	15,9	51,6	7,0	0,7		kesä
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
2,1	0,4	1,1	375,5	209,8	21,2	70,2	71,4	1,7	1,1	2000	kesä
1,5	0,4	1,2	399,8	218,8	21,6	75,8	78,1	4,3	1,2		heinä
0,2	0,2	0,1	365,9	217,8	13,5	61,3	69,8	3,5	0,1		elo
1,9	5,5	0,5	440,5	252,3	20,5	79,8	78,9	8,5	0,5		syys
1,3	1,0	3,8	476,9	299,3	16,2	71,9	80,2	5,5	3,8		loka
1,8	0,1	0,6	410,6	235,8	22,1	73,0	74,4	4,6	0,6		marras
0,2	5,6	0,6	355,7	215,8	24,2	64,6	41,3	9,3	0,6		joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
1,3	0,3	3,1	523,4	305,1	14,3	74,7	121,1	5,1	3,1	2001	tammi
2,8	1,8	0,2	547,7	351,5	16,5	87,5	86,3	5,7	0,2		helm
3,2	5,3	1,5	621,8	380,5	25,6	99,8	104,7	9,7	1,5		maal
1,3	0,6	1,2	548,8	350,9	20,0	83,2	88,9	4,6	1,2		huhti
1,7	0,2	0,1	606,6	393,3	23,1	93,8	93,8	2,4	0,1		touko
2,1	6,6	1,0	555,2	347,0	22,1	87,8	89,1	8,2	1,0		kesä

Taulukko 3.6 (jatkoa)

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan¹⁾

(miljardia euroa; liikkeeseenlaskut ajanjakson aikana; nimellisarvoon)

Liikkeeseenlaskut, brutto

1. Lyhytaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000	kesä	-4,1	-3,2	0,6	0,1	-1,6	0,0	16,0	7,4	2,9	5,1
	heinä	3,2	4,5	0,4	1,1	-3,5	0,7	-12,8	-6,1	-2,7	-3,9
	elo	2,4	-1,4	-0,3	2,1	2,6	-0,6	-2,6	-1,1	-1,1	-0,1
	syys	-5,3	-8,0	-0,3	1,7	0,7	0,4	17,4	3,3	4,9	8,9
	loka	7,9	3,8	0,4	5,2	-1,5	-0,1	-11,2	-2,2	-2,4	-6,5
	marras	-6,4	-5,6	0,1	0,6	-1,8	0,3	7,0	2,5	2,9	2,1
	joulu	-34,8	-11,1	-0,1	-1,1	-22,5	0,0	12,7	5,4	1,2	5,6
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	tammi	32,4	13,1	0,6	3,4	14,9	0,5	-15,9	-5,7	-2,8	-6,8
	helmi	10,4	3,6	-0,1	3,6	3,9	-0,7	-0,4	0,0	0,6	-1,0
	maalis	14,9	2,7	0,2	1,0	11,1	-0,1	20,0	5,8	6,1	7,8
	huhti	11,5	4,4	0,4	-2,0	8,8	0,0	-19,2	-7,6	-3,8	-7,3
	touko	-3,9	-9,6	0,1	6,5	-1,1	0,2	-0,7	0,4	0,5	-1,7
	kesä	-7,4	2,2	-0,3	-1,6	-7,3	-0,4	16,0	5,6	5,5	4,7

2. Pitkäaikaiset

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000	kesä	34,9	4,9	7,2	6,6	16,4	-0,3	9,7	4,2	2,5	3,4
	heinä	35,3	19,0	11,7	5,9	-2,4	1,2	9,0	0,3	1,1	6,8
	elo	31,0	12,6	5,4	3,5	8,1	1,4	5,7	4,7	1,3	2,1
	syys	24,5	11,4	2,8	0,4	9,7	0,3	16,7	1,4	5,2	5,9
	loka	25,4	9,5	5,4	4,4	4,1	2,1	20,0	12,7	2,6	0,9
	marras	26,9	2,8	4,3	4,6	13,6	1,6	12,1	4,6	5,5	3,3
	joulu	-0,3	-2,5	12,2	2,9	-13,9	1,0	12,7	3,8	0,0	4,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	tammi	2,8	22,4	-2,3	-3,2	-14,8	0,8	7,2	1,1	2,4	2,9
	helmi	45,6	28,1	5,1	3,9	6,8	1,7	22,1	9,9	0,8	14,9
	maalis	40,5	9,5	7,0	10,6	11,7	1,8	27,6	11,9	2,7	7,1
	huhti	33,2	7,5	5,0	4,0	14,5	2,2	10,1	0,8	5,9	3,2
	touko	45,3	7,9	8,5	6,7	21,9	0,2	14,9	4,7	1,9	9,5
	kesä	53,3	14,9	7,7	4,5	26,2	0,0	23,2	9,1	1,0	5,5

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2000	kesä	30,9	1,7	7,9	6,7	14,8	-0,2	25,7	11,6	5,3	8,6
	heinä	38,5	23,5	12,0	7,0	-5,9	1,9	-3,8	-5,8	-1,5	2,9
	elo	33,4	11,2	5,2	5,6	10,8	0,7	3,1	3,6	0,2	2,0
	syys	19,2	3,4	2,6	2,1	10,4	0,7	34,1	4,8	10,1	14,9
	loka	33,3	13,3	5,7	9,6	2,6	2,0	8,7	10,5	0,2	-5,6
	marras	20,5	-2,8	4,4	5,2	11,9	1,9	19,2	7,0	8,4	5,4
	joulu	-35,1	-13,6	12,0	1,9	-36,4	1,0	25,4	9,2	1,2	10,4
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	tammi	35,2	35,4	-1,8	0,2	0,1	1,2	-8,7	-4,6	-0,4	-3,9
	helmi	55,9	31,7	5,0	7,4	10,7	1,0	21,7	9,9	1,4	13,9
	maalis	55,4	12,2	7,2	11,6	22,8	1,7	47,6	17,7	8,8	14,8
	huhti	44,7	11,9	5,4	2,1	23,2	2,2	-9,1	-6,8	2,1	-4,2
	touko	41,4	-1,6	8,6	13,3	20,7	0,4	14,3	5,2	2,4	7,9
	kesä	45,8	17,0	7,4	2,8	18,9	-0,4	39,2	14,7	6,5	10,2

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
0,0	0,0	0,7	11,9	4,2	3,5	5,2	-1,6	0,0	0,7	2000	
0,0	0,1	-0,2	-9,6	-1,5	-2,3	-2,8	-3,5	0,8	-0,2	kesä	
0,0	0,1	-0,4	-0,2	-2,5	-1,3	2,0	2,6	-0,5	-0,4	heinä	
0,0	0,0	0,2	12,0	-4,6	4,6	10,6	0,8	0,4	0,2	elo	
0,0	0,0	-0,2	-3,4	1,7	-2,1	-1,3	-1,5	-0,1	-0,2	syys	
0,0	-0,2	-0,3	0,6	-3,2	3,1	2,7	-1,8	0,1	-0,3	loka	
-0,1	0,2	0,4	-22,1	-5,8	1,1	4,5	-22,6	0,1	0,4	marras	
										joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
0,0	-0,1	-0,6	16,4	7,3	-2,2	-3,4	14,9	0,3	-0,6	2001	
0,0	0,1	-0,1	10,0	3,6	0,5	2,6	3,9	-0,5	-0,1	tammi	
0,1	-0,1	0,3	34,9	8,5	6,3	8,8	11,2	-0,1	0,3	helmä	
-0,1	0,0	-0,3	-7,7	-3,3	-3,4	-9,3	8,6	0,0	-0,3	maalis	
0,0	0,1	0,0	-4,6	-9,1	0,6	4,8	-1,1	0,3	0,0	huhti	
0,1	0,0	0,1	8,6	7,8	5,1	3,1	-7,2	-0,4	0,1	touko	
										kesä	
			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
1,2	-0,6	-1,1	44,6	9,1	9,7	10,1	17,6	-0,8	-1,1	2000	
1,2	0,2	-0,5	44,3	19,2	12,8	12,7	-1,3	1,4	-0,5	kesä	
-0,4	-1,0	-1,0	36,7	17,3	6,7	5,6	7,7	0,4	-1,0	heinä	
0,5	4,3	-0,6	41,3	12,8	8,0	6,3	10,2	4,6	-0,6	elo	
0,7	0,7	2,4	45,4	22,1	8,0	5,3	4,8	2,8	2,4	syys	
0,4	-0,3	-1,2	39,1	7,4	9,8	7,9	14,0	1,3	-1,2	loka	
-0,4	5,4	-1,0	12,4	1,4	12,2	7,8	-14,3	6,4	-1,0	marras	
										joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
-0,5	0,0	1,3	10,0	23,5	0,1	-0,3	-15,3	0,8	1,3	2001	
-2,1	0,7	-2,2	67,6	38,1	5,9	18,7	4,7	2,4	-2,2	tammi	
2,4	5,0	-1,5	68,1	21,4	9,7	17,7	14,1	6,8	-1,5	helmä	
0,8	0,0	-0,6	43,3	8,3	11,0	7,2	15,3	2,1	-0,6	maalis	
1,0	-1,1	-1,1	60,3	12,7	10,5	16,3	22,8	-0,8	-1,1	huhti	
1,9	6,3	-0,6	76,5	24,0	8,7	9,9	28,2	6,3	-0,6	touko	
										kesä	
			Yhteensä								
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit)	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
1,2	-0,6	-0,4	56,6	13,3	13,2	15,2	16,0	-0,8	-0,4	2000	
1,2	0,2	-0,8	34,7	17,7	10,5	9,9	-4,8	2,1	-0,8	kesä	
-0,4	-0,9	-1,4	36,5	14,8	5,4	7,6	10,4	-0,2	-1,4	heinä	
0,5	4,3	-0,4	53,3	8,2	12,6	16,9	11,0	5,0	-0,4	elo	
0,7	0,7	2,3	42,0	23,8	5,9	4,0	3,3	2,7	2,3	syys	
0,3	-0,5	-1,5	39,7	4,2	12,8	10,5	12,2	1,4	-1,5	loka	
-0,5	5,5	-0,6	-9,8	-4,4	13,3	12,3	-36,9	6,5	-0,6	marras	
										joulu	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
-0,5	-0,1	0,7	26,5	30,8	-2,1	-3,7	-0,4	1,1	0,7	2001	
-2,1	0,8	-2,2	77,6	41,6	6,4	21,3	8,7	1,9	-2,2	tammi	
2,5	4,9	-1,1	103,0	29,8	16,0	26,4	25,2	6,6	-1,1	helmä	
0,7	-0,1	-0,9	35,6	5,0	7,5	-2,1	24,0	2,1	-0,9	maalis	
1,0	-1,0	-1,1	55,7	3,5	11,0	21,1	21,7	-0,6	-1,1	huhti	
2,0	6,3	-0,5	85,0	31,8	13,9	13,0	21,0	5,9	-0,5	touko	
										kesä	

4 YKHI ja euroalueen muut hinnat

Taulukko 4.1

Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi¹⁾

(kausivaihtelusta puhdistamaton, vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Kokonaisindeksi ja tavarat ja palvelut

	Kokonaisindeksi		Tavarat		Palvelut		Kokonaisindeksi (kp.)		Tavarat (kp.)	Palvelut (kp.)
	Indeksi 1996 = 100		Indeksi 1996 = 100		Indeksi 1996 = 100		Indeksi 1996 = 100	%-muutos edellisestä ajanjaksosta	Indeksi 1996 = 100	Indeksi 1996 = 100
Paino kokonais- indeksissä (%) ²⁾	100,0	100,0	61,9	61,9	38,1	38,1	100,0	100,0	61,9	38,1
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1998	102,7	1,1	101,8	0,7	104,4	1,9	-	-	-	-
1999	103,8	1,1	102,7	0,9	106,0	1,5	-	-	-	-
2000	106,3	2,3	105,4	2,7	107,8	1,7	-	-	-	-
2000 II	105,9	2,1	105,1	2,3	107,4	1,7	105,7	0,5	104,8	107,5
2000 III	106,6	2,5	105,7	2,9	108,5	1,8	106,6	0,8	105,8	108,0
2000 IV	107,2	2,7	106,7	3,2	108,2	1,8	107,3	0,7	106,8	108,5
2000 elo	106,5	2,3	105,4	2,7	108,6	1,8	106,4	0,2	105,6	108,0
2000 syys	107,0	2,8	106,4	3,4	108,2	1,8	107,0	0,6	106,5	108,2
2000 loka	107,0	2,7	106,5	3,2	108,1	1,9	107,1	0,1	106,6	108,4
2000 marras	107,3	2,9	106,9	3,4	108,2	1,8	107,4	0,3	106,9	108,5
2000 joulou	107,4	2,6	106,8	3,0	108,4	1,8	107,4	0,0	106,8	108,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 I	107,8	2,5	107,1	2,7	109,3	2,2	107,8	0,5	107,1	109,3
2001 II	109,2	3,1	108,8	3,5	110,1	2,5	109,1	1,1	108,5	110,2
2001 tammi	107,3	2,4	106,5	2,6	109,0	2,2	107,6	0,1	106,7	109,2
2001 helmi	107,9	2,6	107,1	2,8	109,5	2,2	107,9	0,3	107,1	109,3
2001 maalisk	108,3	2,6	107,7	2,8	109,5	2,2	108,1	0,3	107,5	109,5
2001 huhti	108,8	2,9	108,3	3,4	109,9	2,4	108,7	0,5	108,0	110,1
2001 touko	109,4	3,4	109,1	3,8	110,0	2,5	109,2	0,4	108,8	110,1
2001 kesä	109,5	3,0	109,1	3,4	110,4	2,5	109,3	0,1	108,9	110,3
2001 heinä	109,4	2,8	108,4	3,0	111,2	2,5	109,2	-0,1	108,5	110,6

2. Tavaroiden ja palveluiden jakauma

	Tavarat						Palvelut				
	Elintarvikkeet ³⁾			Teollisuustuotteet			Asuminen	Liikenne	Viestintä	Kulttuuri ja vapaa- aika	Muut
	Kokonais- indeksi	Jalostetut elin- tarvikkeet ³⁾	Jalosta- mattomat elin- tarvikkeet	Kokonais- indeksi	Muut teollisuus- tuotteet kuin energia	Energia					
Paino kokonais- indeksissä (%) ²⁾	20,3	12,3	8,0	41,6	32,1	9,5	10,0	6,2	2,4	13,9	5,6
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1998	1,6	1,4	1,9	0,1	0,9	-2,6	2,3	1,7	-1,0	2,2	1,8
1999	0,6	0,9	0,0	1,0	0,6	2,4	1,8	2,1	-4,4	2,0	1,8
2000	1,4	1,1	1,7	3,4	0,7	13,3	1,6	2,6	-4,2	2,3	2,4
2000 II	0,9	1,0	0,7	3,1	0,6	12,3	1,5	2,5	-4,9	2,5	2,5
2000 III	1,9	1,1	3,1	3,4	0,6	13,6	1,6	2,6	-4,2	2,5	2,5
2000 IV	2,2	1,3	3,5	3,7	1,0	13,7	1,8	2,8	-4,6	2,4	2,1
2000 elo	2,0	1,1	3,3	3,0	0,6	11,9	1,6	2,5	-4,0	2,6	2,6
2000 syys	2,1	1,3	3,3	4,0	0,8	15,5	1,6	2,7	-4,3	2,4	2,3
2000 loka	2,0	1,2	3,2	3,9	1,0	14,6	1,8	2,7	-4,9	2,5	2,2
2000 marras	2,2	1,4	3,5	4,1	1,0	15,2	1,8	2,8	-4,4	2,4	2,0
2000 joulou	2,4	1,4	3,9	3,3	1,1	11,3	1,8	2,8	-4,6	2,2	2,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001 I	3,3	1,9	5,3	2,5	1,2	7,2	1,9	3,2	-4,3	3,1	2,3
2001 II	5,0	2,8	8,5	2,8	1,5	7,3	1,8	3,6	-2,8	3,3	2,5
2001 tammi	2,7	1,6	4,5	2,6	1,1	7,8	1,9	3,3	-4,6	3,0	2,3
2001 helmi	3,1	2,0	4,7	2,7	1,1	8,2	1,9	3,2	-4,2	3,1	2,3
2001 maalisk	3,9	2,2	6,7	2,3	1,3	5,6	1,8	3,1	-4,0	3,1	2,4
2001 huhti	4,4	2,5	7,3	2,9	1,5	7,8	1,7	3,6	-2,8	3,1	2,4
2001 touko	5,3	2,8	9,2	3,1	1,6	8,6	1,8	3,6	-2,8	3,5	2,5
2001 kesä	5,4	3,0	9,0	2,4	1,6	5,5	1,8	3,5	-2,7	3,4	2,6
2001 heinä	5,4	3,3	8,7	1,8	1,5	2,9	1,8	3,9	-2,5	3,2	2,6

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Kattavuutta on laajennettu sekä tammikuusta 2000 että tammikuusta 2001 alkaen. Muutos vaikuttaa vuotuisiin prosenttimuutoksiin vuosina 2000 ja 2001, erityisesti erässä Palvelut (Muut). Muutosta on selitetty lyhyesti tilasto-osan Yleistä-osassa.

2) Viittaa ajanjaksoon 2001.

3) Sisältää alkoholijuomat ja tupakkatuotteet.

Taulukko 4.2

Muut hinnat ja kustannukset

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Teollisuuden tuottajahinnat ja raaka-aineiden hinnat

	Teollisuuden tuottajahinnat										Raaka-aineiden maailmanmarkkina-hinnat ¹⁾	Öljyn hinta ²⁾ (euroa/barreli)		
	Teollisuus pl. rakentaminen ³⁾								Energia	Raken-taminen ⁴⁾			Tehdas-teollisuus	
	Kokonaisindeksi		Teollisuus pl. rakentaminen ja energia				Kulutustavarat							
	1995 = 100		Kokonais-indeksi	Väli-tuotteet	Pääoma-hyödyk-keet	Kokonais-indeksi	Kestävät	Ei-kestävät						Kokonais-indeksi pl. energia
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1996	100,3	0,3	0,3	-1,8	1,4	1,8	2,1	1,8	0,7	1,4	1,0	6,5	-6,9	16,0
1997	101,4	1,1	0,6	0,2	0,3	1,2	0,7	1,3	3,0	1,2	0,8	10,0	12,9	17,0
1998	100,6	-0,8	0,2	-0,5	0,6	0,6	0,7	0,5	-5,2	0,3	-0,6	-21,2	-12,5	12,0
1999	100,2	-0,4	-0,5	-1,5	0,2	0,0	0,7	-0,1	0,4	1,1	0,2	17,8	-3,1	17,1
2000	105,7	5,5	2,6	5,1	0,6	1,5	1,4	1,5	18,6	2,3	5,2	51,7	18,1	31,0
2000 II	104,8	5,3	2,7	5,5	0,6	1,4	1,2	1,4	17,5	2,1	5,2	53,7	18,3	28,8
2000 III	106,5	5,9	2,9	5,8	0,6	1,6	1,5	1,6	19,2	2,0	5,5	46,7	18,0	33,7
2000 IV	108,0	6,2	3,0	5,3	0,8	2,3	1,7	2,4	19,8	3,0	5,4	37,7	16,4	34,5
2000 elo	106,2	5,7	2,9	5,8	0,6	1,6	1,6	1,6	17,7	-	5,2	47,5	18,3	33,3
2000 syys	107,4	6,3	3,0	5,9	0,6	1,7	1,7	1,8	21,2	-	5,9	50,3	21,4	37,2
2000 loka	108,1	6,7	3,0	5,5	0,7	2,0	1,7	2,0	23,0	-	6,0	56,6	23,1	36,8
2000 marras	108,3	6,4	3,0	5,3	0,8	2,3	1,7	2,4	21,2	-	5,6	45,6	18,2	37,7
2000 joulou	107,8	5,5	3,0	5,0	0,8	2,6	1,7	2,7	15,4	-	4,6	13,7	8,6	28,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001 I	108,3	4,6	3,0	4,0	0,9	3,2	2,1	3,4	10,9	2,2	3,2	4,8	1,4	28,4
2001 II	109,0	3,7	2,4	2,0	1,0	3,6	2,3	3,8	9,1	.	2,6	5,2	-0,9	31,7
2001 tammi	108,0	4,9	3,0	4,5	0,9	2,9	1,9	3,1	12,5	-	3,6	8,4	3,3	27,5
2001 helmi	108,3	4,6	3,0	4,1	0,9	3,2	2,1	3,3	11,2	-	3,3	6,5	1,7	29,9
2001 maalisk	108,5	4,2	2,9	3,5	0,9	3,6	2,2	3,8	9,2	-	2,8	-0,2	-0,8	28,1
2001 huhti	108,8	4,2	2,7	2,6	1,0	3,7	2,3	3,9	11,0	-	3,0	11,1	-1,1	29,8
2001 touko	109,1	3,7	2,3	1,9	1,0	3,5	2,3	3,7	9,4	-	2,7	1,9	-4,0	32,7
2001 kesä	109,0	3,3	2,2	1,5	1,1	3,6	2,3	3,7	7,1	-	2,2	3,4	2,5	32,5
2001 heinä	108,6	2,3	1,9	0,8	1,1	3,4	2,2	3,6	4,0	-	1,6	-1,1	-1,0	29,4
2001 elokuu	.	.	.	.	.	.	.	.	.	-	.	-10,3	-10,1	28,7

2. Bruttokansantuotteen deflaattorit⁵⁾

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettu)

	Kokonaiskysyntä		Kotimainen kysyntä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pää-oman brutto-muodostus	Vienti ⁶⁾	Tuonti ⁶⁾
	1995 = 100							
	15	16	17	18	19	20	21	22
1996	102,0	2,0	2,1	2,4	2,2	0,9	0,9	0,8
1997	103,6	1,5	1,7	2,0	1,3	1,0	1,8	2,5
1998	105,3	1,7	1,3	1,4	1,4	0,9	0,0	-1,4
1999	106,4	1,1	1,2	1,1	1,7	0,9	-0,5	-0,2
2000	107,8	1,3	2,5	2,2	1,8	2,4	4,6	8,2
1999 I	106,1	1,4	0,7	0,8	1,3	0,5	-2,3	-4,2
1999 II	106,4	1,1	1,0	1,0	1,7	0,7	-1,5	-1,9
1999 III	106,5	1,0	1,3	1,1	1,9	1,0	-0,2	0,9
1999 IV	106,8	0,9	1,7	1,5	2,0	1,4	1,9	4,3
2000 I	107,3	1,1	2,4	2,1	2,0	2,1	3,8	7,9
2000 II	107,6	1,1	2,3	1,9	1,6	2,3	4,5	8,2
2000 III	108,1	1,4	2,6	2,4	1,9	2,5	5,0	8,4
2000 IV	108,4	1,5	2,7	2,5	1,9	2,8	5,1	8,4
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001 I	109,7	1,9	2,4	2,3	1,9	2,5	3,3	4,6

Lähteet: Eurostat paitsi sarakkeissa 12 ja 13 (HWWA, Institut für Wirtschaftsforschung, Hampuri), sarakkeessa 14 (Thomson Financial Datastream) ja sarakkeissa 15–22 (EKP:n laskelmat perustuvat Eurostatin tilastoihin).

1) Joulukuuhun 1998 asti ecuina; tammikuusta 1999 alkaen euroina.

2) Brent Blend (yhden kuukauden kulutua tapahtuvaan toimitukseen). Joulukuuhun 1998 asti ecuina; tammikuusta 1999 alkaen euroina.

3) Teollisuuden koontiryhmien yhdenmukaistetun määritelmän mukainen erittely.

4) Asuinrakennukset; tiedot perustuvat yhdenmukaistamattomiin tilastoihin.

5) Vuoden 1998 loppuun asti tilastot perustuvat kansallisessa valuutassa laskettuihin kansallisiin tietoihin.

6) Viennin ja tuonnin deflaattorit viittaavat tavaroihin ja palveluihin, ja niihin sisältyy euroalueen sisäinen kauppa.

5 Euroalueen reaalityalous

Taulukko 5.1

Kansantalouden tilinpito¹⁾

Bruttokansantuote ja sen käyttö

1. Käyvin hinnoin

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], kausivaihtelusta puhdistettu)

	BKT									
	Yhteensä	Kotimainen kysyntä					Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankaupan tase ³⁾			
			Yhteensä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Varastojen muutokset ²⁾	Yhteensä	Vienti ³⁾	Tuonti ³⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1996	5 534,2	5 408,5	3 142,9	1 142,4	1 121,7	1,5	125,7	1 658,0	1 532,3	
1997	5 647,1	5 498,1	3 199,0	1 150,7	1 138,0	10,4	149,0	1 829,0	1 680,0	
1998	5 878,8	5 738,7	3 328,0	1 177,0	1 201,5	32,1	140,2	1 947,2	1 807,0	
1999	6 134,5	6 029,1	3 492,0	1 229,7	1 286,0	21,4	105,4	2 047,3	1 941,9	
2000	6 424,4	6 352,6	3 660,0	1 276,0	1 374,6	42,0	71,9	2 398,7	2 326,8	
2000 I	1 582,2	1 560,5	900,8	315,1	336,7	7,9	21,7	566,0	544,3	
II	1 598,9	1 582,3	911,9	317,6	341,8	11,0	16,6	585,8	569,2	
III	1 614,2	1 596,4	920,3	320,0	347,1	8,9	17,8	612,1	594,3	
IV	1 629,1	1 613,4	927,0	323,2	349,0	14,2	15,7	634,8	619,1	
				Euroalueen laajeneminen						
2001 I	1 682,3	1 656,3	960,7	331,6	358,6	5,4	26,0	641,9	615,9	
II	.	.	.	.	.	.	.	.	.	

2. Kiintein hinnoin

(miljardia ecua, vuoden 1995 hinnoin, kausivaihtelusta puhdistettu)

	BKT									
	Yhteensä	Kotimainen kysyntä					Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankaupan tase ³⁾			
			Yhteensä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Varastojen muutokset ²⁾	Yhteensä	Vienti ³⁾	Tuonti ³⁾
	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
1996	5 383,5	5 263,0	3 045,0	1 112,0	1 106,0	0,1	120,5	1 637,7	1 517,2	
1997	5 507,1	5 352,6	3 091,8	1 126,0	1 131,4	3,4	154,5	1 807,1	1 652,6	
1998	5 663,0	5 540,5	3 185,4	1 139,7	1 189,0	26,5	122,4	1 934,7	1 812,2	
1999	5 811,5	5 719,1	3 286,6	1 163,6	1 253,7	15,2	92,5	2 032,8	1 940,3	
2000	6 008,7	5 880,4	3 370,5	1 185,7	1 308,1	16,2	128,3	2 276,5	2 148,3	
2000 I	1 487,6	1 457,4	836,7	294,9	323,5	2,3	30,2	547,0	516,8	
II	1 499,1	1 470,0	843,2	296,0	326,2	4,7	29,0	560,1	531,1	
III	1 506,5	1 473,0	844,8	296,5	329,4	2,4	33,5	577,3	543,8	
IV	1 515,5	1 479,9	845,8	298,4	329,0	6,7	35,6	592,1	556,5	
				Euroalueen laajeneminen						
2001 I	1 550,1	1 509,2	871,5	303,9	335,8	-2,0	40,9	600,2	559,3	
II	1 550,9	1 514,1	876,7	304,3	333,1	0,0	36,7	592,9	556,2	

(vuotuinen prosenttimuutos)

1996	1,4	1,0	1,6	1,7	1,2	-	-	4,3	3,1
1997	2,3	1,7	1,5	1,3	2,3	-	-	10,3	8,9
1998	2,8	3,5	3,0	1,2	5,1	-	-	7,1	9,7
1999	2,6	3,2	3,2	2,1	5,4	-	-	5,1	7,1
2000	3,4	2,8	2,6	1,9	4,3	-	-	12,0	10,7
2000 I	3,6	2,8	2,6	2,0	5,4	-	-	12,4	10,3
II	3,9	3,5	3,3	2,2	4,8	-	-	12,0	11,2
III	3,3	2,7	2,5	1,7	4,0	-	-	12,1	11,1
IV	2,9	2,3	1,8	1,7	3,2	-	-	11,5	10,3
				Euroalueen laajeneminen					
2001 I	2,4	1,6	1,9	1,8	1,8	-	-	8,6	6,5
II	1,7	1,0	1,7	1,6	0,1	-	-	4,8	3,1

Lähde: Eurostat.

1) Yleistä-osan alussa on lyhyt selostus käyvin hinnoin ilmaistuista tiedoista, jotka on esitetty ecuna vuoden 1998 loppuun asti.

2) Sisältää arvoesineiden hankinnat miinus vähennykset.

3) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan. Käsitteet eivät ole täysin yhdenmukaisia taulukoiden 8 ja 9 vienti- ja tuontikäsitteiden kanssa.

Arvonlisäys toiminnoittain

3. Käyvin hinnoin

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], kausivaihtelusta puhdistettu)

	Arvonlisäys, brutto							Välillisten rahoituspalveluiden väli-tuotekäyttö ¹⁾	Tuoteverot vähennettynä tuotetukipalkkioilla
	Yhteensä	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteollisuus, sähkö-, kaasu- ja vesi-huolto, mineraalien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus-, majoitus- ja ravitsemistoi-minta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoimin-ta, kiinteistö- ja vuokrauspalve-lut, liike-elämän palvelut	Julkinen hal-linto, koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1996	5 172,4	139,7	1 207,0	300,7	1 059,5	1 333,2	1 132,4	200,6	562,4
1997	5 263,9	138,2	1 227,2	291,9	1 086,2	1 376,6	1 143,8	199,6	582,7
1998	5 463,0	138,0	1 274,6	295,0	1 135,7	1 441,2	1 178,4	200,0	615,8
1999	5 672,4	135,4	1 294,8	311,6	1 179,6	1 527,6	1 223,5	202,7	664,8
2000	5 944,5	137,0	1 372,1	326,5	1 231,1	1 614,0	1 263,8	211,6	691,5
2000 I	1 463,7	33,8	336,4	81,6	303,2	396,2	312,4	52,6	171,1
II	1 479,0	33,9	341,5	81,3	306,7	400,9	314,8	53,1	173,1
III	1 494,9	34,7	345,6	81,4	309,0	406,5	317,8	53,0	172,3
IV	1 507,0	34,6	348,6	82,3	312,2	410,4	318,9	52,9	175,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001 I	1 557,1	36,8	359,8	86,0	324,1	421,9	328,4	54,1	179,3
II	.	.	.	.	.	.	.	.	.

4. Kiintein hinnoin

(miljardia ecua, vuoden 1995 hinnoin, kausivaihtelusta puhdistettu)

	Arvonlisäys, brutto							Välillisten rahoituspalveluiden väli-tuotekäyttö ¹⁾	Tuoteverot vähennettynä tuotetukipalkkioilla
	Yhteensä	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteollisuus, sähkö-, kaasu- ja vesi-huolto, mineraalien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus-, majoitus- ja ravitsemistoi-minta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoimin-ta, kiinteistö- ja vuokrauspalve-lut, liike-elämän palvelut	Julkinen hal-linto, koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut		
	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1996	5 040,3	139,5	1 178,0	295,5	1 039,6	1 288,2	1 099,4	200,2	543,4
1997	5 158,5	140,2	1 216,5	290,4	1 071,7	1 330,1	1 109,6	207,5	556,1
1998	5 305,3	142,5	1 253,2	292,0	1 110,6	1 382,0	1 125,0	213,8	571,5
1999	5 439,2	146,2	1 262,6	299,0	1 159,2	1 433,2	1 138,7	222,1	594,5
2000	5 634,0	146,1	1 321,9	304,6	1 207,3	1 496,9	1 157,2	231,5	606,2
2000 I	1 394,3	36,4	326,3	76,9	297,7	369,3	287,7	57,0	150,3
II	1 404,1	36,2	329,4	75,9	300,8	372,6	289,2	57,7	152,7
III	1 413,2	36,8	332,0	75,9	302,7	376,2	289,7	58,2	151,5
IV	1 422,4	36,7	334,2	75,9	306,1	378,8	290,7	58,6	151,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001 I	1 455,5	38,6	341,6	77,8	315,2	386,4	295,9	59,7	154,3
II	1 454,8	38,5	337,3	76,2	316,1	390,0	296,7	60,4	156,5

(vuotuinen prosentimuutos)

1996	1,4	5,5	-0,3	-1,8	0,9	3,6	1,7	2,5	1,4
1997	2,3	0,4	3,3	-1,7	3,1	3,2	0,9	3,7	2,3
1998	2,8	1,7	3,0	0,6	3,6	3,9	1,4	3,1	2,8
1999	2,5	2,6	0,8	2,4	4,4	3,7	1,2	3,9	4,0
2000	3,6	-0,1	4,7	1,9	4,1	4,4	1,6	4,2	2,0
2000 I	3,7	0,6	4,8	3,6	3,9	4,9	1,5	4,8	2,6
II	3,9	-0,5	5,0	2,4	4,6	4,6	1,9	5,1	4,2
III	3,5	0,3	4,6	1,0	3,9	4,4	1,6	3,7	1,6
IV	3,3	-0,7	4,4	0,5	4,1	3,9	1,5	3,5	-0,4
<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001 I	2,6	0,2	3,5	-1,2	3,6	3,3	1,3	3,5	0,6
II	1,9	0,4	1,3	-2,1	2,8	3,3	1,0	3,5	0,4

Lähde: Eurostat.

1) Välillisten rahoituspalveluiden käyttö luokitellaan väliuotekäytöksi, jota ei ole jaoteltu toimialoittain.

Taulukko 5.2

Muita keskeisiä reaali-talouden tilastoja¹⁾

1. Teollisuustuotanto

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Yhteensä	Teollisuus pl. rakentaminen ²⁾								Raken- taminen	Tehdas- teollisuus	
		Kokonaisindeksi		Teollisuus pl. rakentaminen ja energia				Energia				
		1995 = 100 (kp.)		Kokonais- indeksi	Väli- tuotteet	Pääoma- hyödyk- keet	Kulutustavarat					
							Kokonais- indeksi	Kestokulu- tustavarat				Ei-kesto- kulutus- tavarat
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1997	3,5	104,7	4,2	4,6	6,1	4,9	2,4	1,9	2,6	0,2	0,0	4,9
1998	3,6	109,2	4,3	4,5	3,6	7,5	2,8	5,1	2,4	1,1	0,3	4,8
1999	1,9	111,4	2,0	1,8	1,5	2,3	1,7	1,5	1,7	1,4	2,8	2,0
2000	5,2	117,6	5,6	5,9	6,0	9,0	2,5	6,1	1,8	1,6	2,6	6,0
2000 II	5,5	117,6	6,2	6,3	6,4	8,6	4,0	8,4	3,0	2,0	2,4	6,5
2000 III	5,1	118,2	5,8	6,1	5,9	9,6	2,6	5,1	2,2	2,5	1,0	6,2
2000 IV	4,9	119,9	5,5	6,0	5,7	9,8	2,4	4,6	2,0	-0,6	1,9	6,3
2000 elo	6,1	118,3	6,9	7,5	8,5	11,0	2,5	6,0	1,9	2,5	2,6	7,4
2000 syys	4,5	118,7	5,2	5,5	4,4	9,2	2,9	4,2	2,6	2,0	0,1	5,6
2000 loka	3,4	118,4	4,0	3,9	4,2	6,4	1,0	2,7	0,6	1,8	-0,1	4,3
2000 marras	3,8	119,6	4,6	4,8	4,8	8,1	1,4	2,1	1,3	-0,3	1,1	5,2
2000 joul	7,7	121,6	8,2	9,7	8,4	14,9	5,2	9,8	4,2	-2,8	5,2	9,6
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001 I	3,0	119,5	4,0	4,1	2,7	7,6	2,7	2,5	2,7	-1,2	-3,1	4,8
2001 II	0,5	118,6	0,7	0,3	-0,7	1,5	0,3	-2,1	0,8	2,0	-7,0	0,5
2001 tammi	4,6	119,2	5,3	5,6	4,6	9,9	2,8	4,0	2,5	-0,9	0,4	6,3
2001 helmi	3,2	119,8	4,1	4,0	2,4	7,5	2,7	1,0	3,0	-0,5	-2,0	4,8
2001 maal	1,5	119,5	2,9	3,0	1,2	5,8	2,6	2,8	2,6	-2,2	-6,9	3,5
2001 huhti	0,9	118,5	0,9	0,3	-0,3	1,0	0,4	-2,1	0,9	1,1	-7,8	1,0
2001 touko	-0,8	118,3	-0,5	-0,9	-1,9	0,5	-0,7	-4,0	0,0	2,8	-7,9	-0,9
2001 kesä	1,5	119,2	1,7	1,3	0,1	2,9	1,1	-0,3	1,4	2,3	-5,3	1,5

2. Vähittäiskaupan myynti ja henkilöautojen rekisteröinnit

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Vähittäiskaupan myynti (kp.)									Uusien henkilöautojen rekisteröinnit	
	Käyvin hinnoin			Kiintein hinnoin						Tuhansia ³⁾ (kp.)	
	Yhteensä		Yhteensä	Elintarvikkeet, juomat ja tupakka	Muut kuin elintarvikkeet						
	1995 = 100				1995 = 100		Tekstiilit, vaatteet, jalkineet		Kotitalous- esineet		
			13	14				15		16	17
1997	104,1	2,2	101,6	1,2	1,1	1,3	0,7	1,4	861	4,2	
1998	107,9	3,6	104,6	3,0	2,2	3,6	2,1	4,5	923	7,2	
1999	111,6	3,4	107,3	2,6	3,1	2,5	1,4	3,0	973	5,4	
2000	116,1	4,1	109,8	2,3	1,9	2,2	1,7	4,6	953	-2,2	
2000 II	115,9	4,9	110,1	3,4	3,0	3,3	1,9	5,4	976	0,9	
2000 III	116,7	4,3	109,9	2,1	1,3	2,2	2,9	3,9	926	-7,9	
2000 IV	117,8	3,6	110,4	1,5	1,2	1,3	0,4	3,5	926	-3,2	
2000 elo	116,6	3,8	109,9	1,7	1,3	1,9	1,3	2,4	935	-4,3	
2000 syys	117,4	5,7	110,3	2,9	1,8	3,4	6,9	4,0	945	-1,6	
2000 loka	117,7	3,8	110,4	1,6	1,4	1,1	0,7	2,8	912	-7,0	
2000 marras	118,0	3,3	110,3	1,3	0,8	1,4	0,0	4,2	929	-3,3	
2000 joul	117,8	3,7	110,5	1,7	1,4	1,5	0,6	3,4	936	1,9	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001 I	119,3	4,3	111,1	2,1	1,8	2,4	2,5	1,0	953	-5,0	
2001 II	120,5	3,6	111,3	1,1	0,9	1,0	0,9	-0,6	1 018	1,8	
2001 tammi	119,4	5,2	111,2	2,7	2,0	3,3	5,5	3,1	944	-5,6	
2001 helmi	119,2	3,2	111,1	1,4	1,7	1,3	-0,2	0,1	956	-6,1	
2001 maal	119,4	4,7	110,9	2,2	1,7	2,8	2,3	-0,2	958	-3,6	
2001 huhti	120,2	3,6	111,4	1,1	1,0	1,1	1,3	-0,6	977	-1,8	
2001 touko	120,5	2,5	111,0	-0,1	-0,2	-0,1	-0,2	-2,0	1 005	0,0	
2001 kesä	120,8	4,5	111,6	2,1	1,9	2,2	1,6	0,9	1 071	7,5	

Lähteet: Eurostat paitsi sarakkeissa 21–22 (EKP:n laskelmat perustuvat ACEA/A.A.A., European Automobile Manufacturers' Associationin tilastoihin).

1) Korjattu työpäivien määrällä.

2) Teollisuuden koontiryhmien yhdenmukaistetun määrittelyn mukainen erittely.

3) Kuukausikeskiarvoja.

Taulukko 5.3

Suhdannekyselyt

(saldoprosenttia, kausivaihtelusta puhdistettu, ellei toisin mainita)

	Tehdasteollisuus				Rakentamisen luottamus- indikaattori	Vähittäiskaupan luottamus- indikaattori	Kuluttajien luottamus- indikaattori
	Luottamus- indikaattori	Tuotanto- odotukset	Tilaukanta	Kapasiteetin käyttöaste ¹⁾ (%)			
	1	2	3	4	5	6	7
1997	-4	11	-15	81,0	-33	-9	-15
1998	-1	11	-5	83,0	-19	-3	-5
1999	-7	7	-17	81,8	-7	-5	-3
2000	5	17	3	83,8	1	-1	-1
2000 III	6	18	5	83,9	2	-2	-1
2000 IV	5	18	4	84,7	0	-3	-2
2000 heinä	7	19	5	-	2	-3	0
2000 elo	6	18	4	-	5	-3	1
2000 syys	6	18	5	-	-1	-1	-3
2000 loka	6	19	5	-	2	-1	-3
2000 marras	5	17	4	-	-1	-3	-3
2000 joul	5	18	4	-	-2	-4	-1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
2001 I	1	12	-1	84,4	-1	-2	-2
2001 II	-5	5	-8	83,6	-3	-6	-4
2001 III	.	.	.	82,9	.	.	.
2001 tammi	3	14	0	-	1	0	-1
2001 helmi	1	12	0	-	-2	0	-2
2001 maal	-1	9	-3	-	-2	-5	-2
2001 huhti	-4	6	-6	-	-2	-4	-2
2001 touko	-5	6	-9	-	-2	-7	-4
2001 kesä	-7	3	-10	-	-5	-7	-5
2001 heinä	-9	4	-15	-	-6	-4	-7

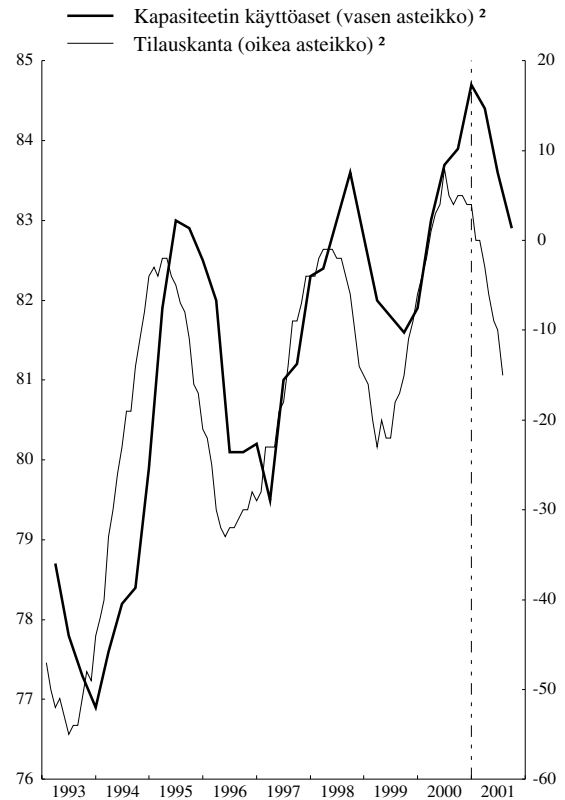
Kuluttajien ja teollisuuden luottamusindikaattorit

(saldoprosenttia, kuukausittain, kausivaihtelusta puhdistettu)

Kapasiteetin käyttöaste ja tilaukanta

(kapasiteetin käyttöaste, prosenttia, neljännesvuosittain; tilaukanta, saldoprosenttia, kuukausittain; kausivaihtelusta puhdistettu)

Lähde: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

1) Tiedot kapasiteetin käyttöasteesta kerätään tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuussa. Vuositiedot ovat neljännesvuosittaisen kyselyjen keskiarvoja.

2) Tehdasteollisuus.

Taulukko 5.4

Työmarkkinat

1. Työllisyys ja työttömyys koko kansantaloudessa¹⁾

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Työllisyys						Työttömyys (kp.)			
	Yhteensä		Sosioekonomisen aseman mukaan		Toimialan mukaan		Yhteensä		Aikuisväestö ²⁾	Nuoriso ²⁾
	1995 = 100		Palkan-saajat	Yrittäjät	Teollisuus (pl. rakentaminen)	Palvelut	Miljoonaa	% työvoimasta	% työvoimasta	% työvoimasta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1996	100,6	0,6	0,5	0,4	-1,0	1,7	14,729	11,5	9,8	23,9
1997	101,4	0,8	0,9	0,0	-0,3	1,5	14,817	11,5	9,9	23,2
1998	103,1	1,7	1,8	0,5	1,2	2,2	14,064	10,8	9,4	21,2
1999	104,8	1,7	2,2	-0,4	0,1	2,6	12,965	9,9	8,6	19,1
2000	107,0	2,1	2,3	0,4	0,7	2,8	11,664	8,9	7,7	17,1
2000 II	106,8	2,2	2,5	0,2	0,7	2,9	11,787	8,9	7,8	17,3
2000 III	107,2	2,0	2,3	0,4	1,0	2,7	11,488	8,7	7,6	16,8
2000 IV	107,8	2,1	2,2	1,2	1,2	2,7	11,216	8,5	7,4	16,4
2000 heinä	-	-	-	-	-	-	11,580	8,8	7,7	17,0
2000 elo	-	-	-	-	-	-	11,499	8,7	7,6	16,9
2000 syys	-	-	-	-	-	-	11,384	8,6	7,5	16,7
2000 loka	-	-	-	-	-	-	11,282	8,6	7,5	16,5
2000 marras	-	-	-	-	-	-	11,213	8,5	7,4	16,4
2000 joul	-	-	-	-	-	-	11,154	8,5	7,4	16,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 I	108,2	1,9	2,1	0,6	1,5	2,3	11,491	8,4	7,3	16,5
2001 II	.	.	.	.	.	.	11,380	8,4	7,3	16,5
2001 tammi	-	-	-	-	-	-	11,568	8,5	7,4	16,6
2001 helmi	-	-	-	-	-	-	11,480	8,4	7,3	16,5
2001 maal	-	-	-	-	-	-	11,426	8,4	7,3	16,5
2001 huhti	-	-	-	-	-	-	11,391	8,4	7,3	16,5
2001 touko	-	-	-	-	-	-	11,384	8,4	7,3	16,5
2001 kesä	-	-	-	-	-	-	11,365	8,3	7,3	16,5
2001 heinä	-	-	-	-	-	-	11,348	8,3	7,3	16,4

2. Työvoimakustannukset ja työn tuottavuus

(vuotuinen prosenttimuutos)

	Yksikkötyökustannukset koko kansantaloudessa ja alaerät (kp.)			Työvoimakustannusindeksit ³⁾					Palkat työntekijää kohden teollisuudessa	
	Yksikkötyö-kustannukset	Työvoima-kustannukset työntekijää kohden	Työn tuottavuus	Yhteensä	Alaerittäin		Toimialan mukaan			
					Palkat ja palkkiot	Työnantajan sosiaaliturva-maksut ja muut kustannukset	Teollisuus (pl. rakentaminen)	Palvelut		
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
1996	1,9	3,0	1,1	3,4	3,0	4,4	3,6	4,0	3,7	
1997	0,7	2,2	1,6	2,6	2,6	2,7	2,2	2,7	2,3	
1998	0,1	1,3	1,2	1,7	2,2	0,8	1,6	1,5	2,2	
1999	1,3	2,2	0,9	2,3	2,6	1,7	2,7	1,9	2,7	
2000	1,1	2,5	1,3	3,4	3,8	2,6	3,4	3,1	2,7	
1999 I	1,6	1,7	0,0	1,9	2,2	1,3	2,3	1,4	2,8	
1999 II	1,8	2,4	0,5	2,1	2,5	1,5	2,5	1,9	2,9	
1999 III	1,2	2,1	0,9	2,5	2,8	1,9	2,9	2,2	2,9	
1999 IV	0,3	2,1	1,8	2,8	3,1	2,2	3,1	2,2	2,5	
2000 I	0,5	2,4	2,0	3,4	3,8	2,5	3,5	3,0	3,0	
2000 II	0,5	2,1	1,6	3,4	3,8	2,7	3,4	3,0	2,9	
2000 III	1,3	2,4	1,0	3,5	3,9	2,6	3,4	3,1	2,5	
2000 IV	1,8	2,2	0,4	3,4	3,8	2,4	3,2	3,3	2,3	
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 I	2,0	2,3	0,2	3,1	3,6	2,2	3,0	3,0	3,2	

Lähteet: Sarakkeet 1–6 ja 18 Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat, sarakkeet 7–10 sekä 14–17 Eurostat ja sarakkeet 11–13 ja 19 kansallisiin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

- 1) Työllisyystilastot perustuvat EKT 95:een. Kattavuuserojen vuoksi neljännesvuositilastot eivät täysin täsmää vuositilastojen kanssa. Työttömyys-tilastot ovat ILO:n suosittelun mukaisia.
- 2) Aikuisväestö käsittää 25-vuotiaat ja sitä vanhemmat, nuoriso alle 25-vuotiaat; ilmaistu prosentteina ikäryhmän työvoimasta.
- 3) Työvoimakustannukset tuntia kohden koko kansantaloudessa, pl. maatalous, julkishallinto, koulutus ja terveydenhuolto. Kattavuuserojen vuoksi erien kokonaissummat eivät välttämättä täsmää.

6 Euroalueen säästäminen, investoinnit ja rahoitus

Taulukko 6.1

Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; kausivaihtelusta puhdistamaton; ajanjakson lopussa)

Kantatiedot

1. Rahoitusvarat²⁾

		Käteinen ja talletukset									Lisätieto: Muiden kuin pankkien talletukset euroalueen ulkopuolella ³⁾
		Yhteensä	Käteinen	Ei-rahoitussektorin (pl. valtio) talletukset euroalueen rahalaitoksissa				Valtion talletukset euroalueen raha- laitoksissa	Talletukset muissa kuin raha- laitoksissa ⁴⁾	10	
				Yhteensä	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomis- ehtoiset				
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1997	IV	4 685,2	320,5	4 072,2	1 158,1	1 466,3	1 322,5	125,3	153,9	138,7	215,8
1998	I	4 642,3	311,7	4 050,9	1 133,2	1 457,0	1 342,7	118,0	139,4	140,2	247,2
	II	4 699,0	315,4	4 100,3	1 204,9	1 452,7	1 341,9	100,8	147,4	135,8	239,7
	III	4 677,4	311,7	4 074,2	1 184,2	1 451,1	1 341,4	97,4	156,4	135,1	237,6
	IV	4 827,6	323,3	4 212,9	1 282,9	1 465,0	1 386,3	78,6	149,8	141,6	213,0
1999	I	4 677,3	317,7	4 077,8	1 239,1	1 466,3	1 306,5	66,0	133,4	148,4	243,9
	II	4 703,6	323,9	4 116,3	1 321,8	1 420,2	1 315,9	58,4	125,0	138,4	242,7
	III	4 715,2	327,3	4 115,1	1 324,5	1 418,6	1 313,3	58,7	133,3	139,4	238,6
	IV	4 861,6	349,9	4 217,6	1 370,5	1 460,7	1 323,4	63,0	142,0	152,1	229,7
2000	I	4 839,8	334,6	4 225,0	1 379,6	1 465,5	1 303,2	76,8	130,2	150,0	260,6
	II	4 896,6	341,2	4 259,4	1 409,6	1 488,5	1 282,5	78,9	146,0	150,1	247,2
	III	4 916,4	338,9	4 268,6	1 396,8	1 526,4	1 263,5	81,9	159,3	149,7	254,1
	IV	5 033,0	347,5	4 364,3	1 464,4	1 545,0	1 269,3	85,6	164,6	156,6	231,6
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	-	335,4	4 502,4	1 446,2	1 625,5	1 314,7	115,9	150,3	-	-
	II	-	332,2	4 585,7	1 524,1	1 619,7	1 321,0	120,8	164,6	-	-

		Muut arvopaperit kuin osakkeet			Osakkeet ⁵⁾				Vakuustekninen vastuuvulka		
		Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Noteer- ratut osakkeet	Rahasto- osuudet	Raha- markkina- rahastot	Yhteensä	Kotitalouk- sien osuus henki- vakuutus- ja eläke- rahastoista	Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu
1997	IV	1 572,4	204,6	1 367,7	2 692,0	1 529,7	1 162,4	184,9	2 384,1	2 129,4	254,7
1998	I	1 589,7	196,4	1 393,3	3 204,5	1 881,1	1 323,4	186,5	2 463,8	2 199,6	264,2
	II	1 538,5	172,2	1 366,2	3 421,4	1 992,2	1 429,2	186,7	2 522,3	2 255,9	266,4
	III	1 532,6	161,2	1 371,3	3 130,2	1 686,9	1 443,3	187,9	2 567,8	2 298,7	269,1
	IV	1 524,1	157,6	1 366,5	3 446,3	1 924,1	1 522,2	172,8	2 631,5	2 362,4	269,1
1999	I	1 564,3	136,9	1 427,4	3 670,9	2 032,9	1 638,1	194,8	2 706,9	2 428,2	278,7
	II	1 504,6	130,4	1 374,2	3 917,0	2 176,1	1 741,0	211,4	2 774,8	2 494,1	280,7
	III	1 506,9	119,3	1 387,6	4 000,0	2 249,1	1 750,9	208,7	2 841,0	2 557,5	283,4
	IV	1 538,9	147,2	1 391,7	4 507,0	2 669,4	1 837,6	199,1	2 956,0	2 669,1	286,9
2000	I	1 533,6	146,0	1 387,6	4 810,0	2 873,1	1 936,9	208,4	3 042,7	2 742,2	300,5
	II	1 586,0	145,5	1 440,5	4 760,5	2 840,5	1 920,0	197,2	3 096,9	2 793,8	303,1
	III	1 645,6	162,2	1 483,4	4 898,8	2 964,8	1 934,0	201,6	3 148,8	2 842,3	306,4
	IV	1 702,7	177,2	1 525,5	5 051,8	3 123,3	1 928,5	203,7	3 215,4	2 906,5	308,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Lähde: EKP.

- 1) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 2) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvara- ja velkluokitukset. Näitä ovat käteinen ja talletukset, muut arvopaperit kuin osakkeet, lainat (paitsi julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät), noteeratut osakkeet, rahasto-osuudet ja vakuustekninen vastuuvulka. Kohtaan eivät sisälly muut rahoitusinstrumentit, kuten johdannaiset, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet (kuin osakkeet) ja muut saamiset ja velat.
- 3) BIS:n kansainväliset pankkitilastot. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 4) Sisältää euroalueen valtionhallinnon (S1311), muiden rahoituksen välittäjien (S123) ja vakuutuslaitosten sekä eläkerahastojen (S125) vastaanottamat talletukset.
- 5) Ei sisällä noteeraamattomia osakkeita.

Taulukko 6.1 (jatkoa)

Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; kausivaihtelusta puhdistamaton; ajanjakson lopussa)

Kantatiedot

2. Velat²⁾

		Lainat euroalueen rahalaitoksista ja muista rahoituslaitoksista velallissektoreittäin										Lisätieto: Muiden kuin pankkien lainat euro- alueen ulko- puolisista pankeista ³⁾	
		Yhteensä	Euroalueen raha- laitoksista	Julkisyhteisöt			Yritykset			Kotitaloudet ⁴⁾			
				Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset ⁵⁾	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset		Pitkä- aikaiset
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1997	IV	5 840,6	5 321,0	923,7	54,2	869,5	2 405,9	837,7	1 568,1	2 511,1	225,0	2 286,1	141,6
1998	I	5 896,5	5 360,2	907,3	35,5	871,8	2 449,7	853,7	1 596,0	2 539,5	224,0	2 315,4	146,9
	II	6 005,7	5 453,3	902,1	31,7	870,4	2 502,7	877,2	1 625,5	2 600,8	233,4	2 367,4	151,3
	III	6 079,9	5 523,9	903,2	33,2	870,1	2 526,7	864,3	1 662,4	2 650,0	233,9	2 416,2	147,4
	IV	6 223,5	5 660,2	911,2	35,9	875,3	2 598,2	902,1	1 696,1	2 714,1	240,3	2 473,8	150,7
1999	I	6 252,9	5 673,9	903,0	36,1	866,9	2 585,5	917,9	1 667,5	2 764,4	251,3	2 513,1	156,8
	II	6 421,6	5 814,2	900,5	38,7	861,7	2 683,4	960,0	1 723,4	2 837,7	255,3	2 582,4	183,3
	III	6 487,1	5 882,6	885,9	37,7	848,1	2 697,4	938,9	1 758,5	2 903,8	255,1	2 648,7	191,4
	IV	6 669,1	6 040,0	900,6	42,1	858,5	2 795,0	979,6	1 815,4	2 973,5	264,2	2 709,3	201,4
2000	I	6 811,5	6 155,5	890,4	41,1	849,3	2 894,2	1 039,0	1 855,2	3 026,8	265,5	2 761,3	221,1
	II	6 959,5	6 261,4	884,1	42,0	842,1	2 996,3	1 091,1	1 905,2	3 079,1	274,1	2 805,0	219,6
	III	7 100,9	6 378,0	863,5	39,9	823,6	3 105,1	1 146,9	1 958,2	3 132,3	275,9	2 856,4	251,7
	IV	7 273,0	6 500,4	880,2	42,0	838,2	3 203,9	1 161,2	2 042,6	3 189,0	281,6	2 907,3	246,6
						<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
2001	I	-	6 671,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	6 759,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

		Muut arvopaperit kuin osakkeet liikkeeseenlaskijoin							Yritysten liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet	Valtion talletus- velka	Yritysten vakuutus- tekninen eläkevastuu- velka		
		Yhteensä	Julkisyhteisöt			Yritykset							
			Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset					
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22				
1997	IV	3 636,8	3 333,9	504,3	2 829,5	302,9	45,8	257,1	1 972,6	135,2	236,2		
1998	I	3 754,0	3 434,4	491,3	2 943,1	319,6	55,7	263,9	2 428,8	136,3	239,1		
	II	3 817,0	3 495,0	489,7	3 005,2	322,1	53,9	268,1	2 643,9	134,2	242,1		
	III	3 909,0	3 576,1	491,4	3 084,7	332,9	55,5	277,4	2 275,2	133,8	245,1		
	IV	3 915,0	3 581,5	462,8	3 118,6	333,5	54,9	278,5	2 590,3	140,3	248,2		
1999	I	3 972,5	3 624,7	463,5	3 161,2	347,8	66,2	281,7	2 686,6	146,9	251,2		
	II	3 956,4	3 601,3	452,9	3 148,4	355,1	67,2	287,9	2 929,4	136,6	254,3		
	III	3 942,9	3 573,6	446,1	3 127,5	369,4	75,4	294,0	3 037,5	137,6	257,4		
	IV	3 907,2	3 527,0	421,5	3 105,5	380,2	78,6	301,6	3 896,1	149,8	260,8		
2000	I	3 959,4	3 573,1	417,9	3 155,2	386,4	80,7	305,7	4 319,8	147,6	263,6		
	II	4 005,1	3 599,9	421,8	3 178,1	405,1	90,6	314,6	4 074,7	147,6	266,6		
	III	4 043,2	3 618,0	416,7	3 201,3	425,2	97,5	327,7	3 975,6	147,2	269,0		
	IV	4 082,4	3 634,5	401,4	3 233,1	447,9	103,1	344,7	3 791,3	153,7	271,4		
						<i>Euroalueen laajeneminen</i>							
2001	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		

Lähde: EKP.

- 1) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 2) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvara- ja velkaluokitukset. Näitä ovat käteinen ja talletukset, muut arvopaperit kuin osakkeet, lainat (paitsi julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät), noteeratut osakkeet, rahasto-osuudet ja vakuutustekninen vastuuvetka. Kohtaan eivät sisälly muut rahoitusinstrumentit, kuten johdannaiset, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet (kuin osakkeet) ja muut saamiset ja velat.
- 3) BIS:n kansainväliset pankkitilastot. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 4) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.
- 5) Sisältää kaikki julkisyhteisöjen lainat euroalueen rahalaitoksista.

Rahoitustaloustoimet

1. Rahoitusvarat¹⁾

		Käteinen ja talletukset								Lisätieto: Muiden kuin pankkien talletukset euroalueen ulkopuolella ²⁾	
		Yhteensä	Käteinen	Ei-rahoitussektorin ³⁾ (pl. valtio) talletukset euroalueen rahalaitoksissa				Valtion talletukset euroalueen raha- laitoksissa	Talletukset muissa kuin raha- laitoksissa ⁴⁾		
				Yhteensä	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomis- ehtoiset				Repot
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1997	IV	130,4	9,3	111,5	73,9	5,1	37,6	-5,1	3,2	6,3	-13,3
1998	I	-45,8	-8,8	-24,1	-25,8	-11,1	20,1	-7,3	-14,5	1,6	29,0
	II	52,1	3,6	44,8	68,0	-5,9	-0,5	-16,7	8,0	-4,4	-4,9
	III	-14,6	-3,7	-19,2	-18,0	2,3	-0,3	-3,3	9,0	-0,7	4,0
	IV	149,8	11,6	138,3	98,0	14,4	44,8	-18,9	-6,6	6,5	-23,6
1999	I	-39,0	-5,2	-36,4	-19,2	-15,1	10,5	-12,7	-4,2	6,8	21,5
	II	22,4	6,2	34,5	81,3	-48,5	9,3	-7,6	-8,4	-9,9	-4,4
	III	13,4	3,4	0,7	3,6	-0,6	-2,6	0,3	8,3	1,0	-1,9
	IV	139,8	22,3	96,1	44,2	37,8	9,9	4,2	8,7	12,7	-14,1
2000	I	-27,8	-15,3	1,5	6,7	1,4	-20,4	13,7	-11,9	-2,1	25,4
	II	51,0	6,7	28,5	31,5	16,8	-21,8	2,1	15,8	0,0	-13,2
	III	7,4	-2,2	-3,2	-17,0	29,3	-18,5	2,9	13,3	-0,4	-2,0
	IV	128,8	8,6	108,0	71,3	26,9	6,0	3,8	5,3	6,9	-17,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	-	-19,8	12,2	-34,2	39,1	-6,1	13,4	-15,6	-	-
	II	-	-3,2	80,4	75,3	-5,8	6,1	4,8	14,3	-	-
		Muut arvopaperit kuin osakkeet			Osakkeet ⁵⁾				Vakuustekninen vastuuvulka		
		Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Noteer- ratut osakkeet	Rahasto- osuudet	Raha- markkina- rahastot	Yhteensä	Kotitalouk- sien osuus henki- vakuutus- ja eläke- rahastoista	Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu
1997	IV	5,2	-7,7	12,8	64,1	47,3	16,7	-12,4	53,6	51,8	1,8
1998	I	-27,3	-8,4	-19,0	78,9	-20,2	99,1	7,1	66,9	54,6	12,4
	II	-71,1	-25,0	-46,1	114,6	21,3	93,3	-0,2	46,9	44,9	2,0
	III	-6,0	-11,0	5,0	115,1	29,3	85,8	0,8	43,2	40,6	2,6
	IV	-11,8	-1,6	-10,1	73,2	54,5	18,7	-16,2	50,2	48,2	1,9
1999	I	22,5	-12,9	35,4	109,3	8,0	101,3	0,0	70,5	58,1	12,5
	II	-35,3	-11,1	-24,1	147,5	59,2	88,4	16,5	54,3	51,7	2,7
	III	-5,2	-9,8	4,6	93,7	55,6	38,1	-2,5	56,6	53,4	3,2
	IV	52,0	24,4	27,6	-3,5	29,6	-33,1	-9,6	74,1	71,8	2,4
2000	I	-24,7	3,5	-28,2	-4,7	-39,1	34,4	5,0	83,9	71,0	12,9
	II	46,8	-0,6	47,4	93,4	80,3	13,1	-14,3	56,1	53,3	2,8
	III	68,9	17,2	51,7	156,3	144,2	12,0	1,1	55,3	52,0	3,3
	IV	7,5	7,3	0,3	267,1	200,0	67,1	-0,9	63,7	61,3	2,4
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Lähde: EKP.

- 1) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvara- ja velkaluokitukset. Näitä ovat käteinen ja talletukset, muut arvopaperit kuin osakkeet, lainat (paitsi julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät), noteeratut osakkeet, rahasto-osuudet ja vakuustekninen vastuuvulka. Kohtaan eivät sisälly muut rahoitusinstrumentit, kuten johdannaiset, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet (kuin osakkeet) ja muut saamiset ja velat.
- 2) BIS:n kansainväliset pankkitilastot. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 3) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 4) Sisältää euroalueen valtionhallinnon (S1311), muiden rahoituksen välittäjien (S123) ja vakuutuslaitosten sekä eläkerahastojen (S125) vastaanottamat talletukset.
- 5) Ei sisällä noteeraamattomia osakkeita.

Taulukko 6.1 (jatkoa)

Ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttö ja hankinta¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; kausivaihtelusta puhdistamaton)

Rahoitustaloustoimet

2. Velat²⁾

	Lainat euroalueen rahalaitoksista ja muista rahoituslaitoksista velallisestoreittain ³⁾											Lisätieto: Muiden kuin pankkien lainat euro- alueen ulko- puolisista pankeista ³⁾
	Yhteensä	Euroalueen raha- laitoksista	Julkisyhteisöt			Yritykset			Kotitaloudet ⁴⁾			
			Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset ⁵⁾	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1997 IV	154,6	146,2	21,1	4,4	16,7	67,4	27,7	39,7	66,2	6,6	59,5	-16,4
1998 I	68,0	43,9	-15,7	-18,5	2,8	55,8	27,1	28,6	28,0	-0,7	28,7	3,9
II	116,7	110,6	-5,5	-3,7	-1,9	54,4	22,1	32,3	67,8	9,4	58,4	6,4
III	78,3	81,0	2,6	1,4	1,2	25,7	-15,9	41,6	50,0	0,5	49,5	-0,4
IV	161,9	150,8	8,8	2,8	6,1	76,8	37,6	39,2	76,3	6,7	69,5	3,7
1999 I	76,2	68,2	-6,9	0,1	-7,0	10,6	20,1	-9,5	72,5	8,9	63,6	1,0
II	164,4	138,9	-4,3	2,6	-6,9	93,9	40,1	53,8	74,7	3,9	70,9	23,6
III	70,7	71,2	-14,7	-1,0	-13,7	18,5	-17,3	35,7	67,0	-0,3	67,3	8,5
IV	171,8	151,9	15,0	4,3	10,7	88,3	38,2	50,1	68,5	8,9	59,6	-6,8
2000 I	139,0	108,4	-8,9	-0,9	-8,1	93,1	56,7	36,4	54,8	1,4	53,3	14,8
II	156,7	116,6	-6,9	0,8	-7,7	109,5	57,1	52,5	54,1	8,4	45,6	-1,0
III	122,9	93,4	-16,9	-2,1	-14,8	91,6	48,4	43,2	48,3	0,3	48,0	21,9
IV	187,1	140,0	17,0	2,1	14,9	110,9	18,9	92,0	59,2	6,0	53,2	3,2
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001 I	-	77,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	-	83,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Muut arvopaperit kuin osakkeet liikkeeseenlaskijoin											
	Yhteensä	Julkisyhteisöt			Yritykset			Yritysten liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet	Valtion talletus- velka	Yritysten vakuutus- tekninen eläkevastuu- velka		
		Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Yhteensä	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset					
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22			
1997 IV	-7,9	-3,7	-31,9	28,2	-4,2	-7,5	3,3	44,1	6,9	2,3		
1998 I	63,8	53,4	-11,4	64,9	10,4	9,6	0,9	11,3	1,1	2,4		
II	52,8	49,9	-1,3	51,2	2,9	-1,8	4,7	37,6	-2,1	2,4		
III	61,0	53,7	2,0	51,7	7,3	1,4	5,9	10,9	-0,4	2,4		
IV	-10,7	-16,2	-31,0	14,9	5,4	0,8	4,7	40,8	6,4	2,2		
1999 I	76,5	61,7	5,5	56,2	14,7	11,0	3,8	10,9	6,6	2,5		
II	42,2	33,0	-8,5	41,5	9,1	0,9	8,3	36,1	-10,3	2,5		
III	53,5	34,9	-8,4	43,4	18,5	8,1	10,4	34,4	1,0	2,5		
IV	-8,4	-15,3	-27,8	12,5	6,9	3,1	3,8	42,0	12,1	2,6		
2000 I	62,6	62,2	10,7	51,5	0,4	1,7	-1,3	22,3	-2,2	2,4		
II	43,9	24,1	-0,9	25,1	19,7	10,0	9,7	31,5	0,0	2,4		
III	51,9	25,6	-2,7	28,3	26,2	7,7	18,5	72,8	-0,4	2,4		
IV	2,9	-25,2	-27,0	1,8	28,1	5,6	22,4	51,9	6,4	2,4		
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001 I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Lähde: EKP.

- 1) Ei-rahoitussektori sisältää julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (S15).
- 2) Sisältää useimmat EKT 95:ssä määritellyt rahoitusvara- ja velkaluokitukset. Näitä ovat käteinen ja talletukset, muut arvopaperit kuin osakkeet, lainat (paitsi julkisyhteisöjen ja yritysten myöntämät), noteeratut osakkeet, rahasto-osuudet ja vakuutustekninen vastuvelka. Kohtaan eivät sisälly muut rahoitusinstrumentit, kuten johdannaiset, noteeraamattomat osakkeet, muut osuudet (kuin osakkeet) ja muut saamiset ja velat.
- 3) BIS:n kansainväliset pankkilaitokset. BIS:n määritelmän mukainen pankki-käsite on lähellä euroalueella käytettävän määritelmän mukaista rahalaitos-käsitettä.
- 4) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.
- 5) Sisältää kaikki julkisyhteisöjen lainat euroalueen rahalaitoksista.

Taulukko 6.2

Säästäminen, investoinnit ja rahoitus

(prosenttia BKT:stä, ellei toisin mainita)

	Euroalueen säästäminen ja investoinnit ¹⁾			Yksityisen sektorin (pl. rahoitussektori) rahoituksen käyttö ^{1), 2)}							
	Brutto-säästäminen	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Nettoluotonanto rahaliiton ulkopuolisille	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Yritykset (pl. rahoitussektori)	Rahoitusvarojen nettohankinta	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet	Pitkääikaiset arvopaperit	Osakkeet	Vakuutus- tekninen vastuuelva
1993	20,2	20,3	0,5	16,8	10,6	12,9	5,5	0,4	0,8	0,5	3,0
1994	20,6	20,1	0,2	16,9	10,3	13,7	3,3	2,4	2,6	1,6	3,2
1995	21,9	20,6	0,5	17,4	10,8	13,9	4,2	1,8	1,5	1,4	3,6
1996	21,6	20,3	0,9	17,2	10,8	12,9	3,7	0,2	1,2	2,0	3,7
1997	22,0	20,1	1,5	17,1	10,7	13,4	1,8	-0,6	0,0	3,3	4,1
1998	22,0	20,3	1,0	17,3	11,0	15,4	2,3	-2,1	-1,3	6,0	3,6
1999	21,9	20,8	0,2	17,7	11,3	20,2	2,4	0,8	0,6	5,8	4,2
2000	21,8	21,3	-0,2	18,5	12,1	20,8	2,0	1,9	1,2	5,6	4,3

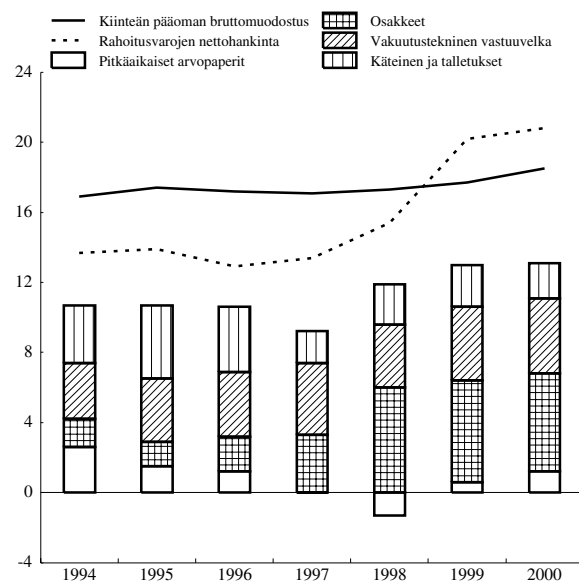

	Yksityisen sektorin (pl. rahoitussektori) rahoitus ^{1), 2)}								Rahoituksen käyttö, netto ³⁾	Rahoituksen käyttö, % bruttoinvestoinneista ⁴⁾	Nettovelkaantuminen, % rahoituksesta ⁵⁾
	Brutto-säästäminen	Kotitaloudet	Nettovelkaantuminen	Muut arvopaperit kuin osakkeet		Osakkeet	Lainat	Pitkääikaiset lainat			
				12	13						
1993	20,8	12,8	7,7	1,2	1,4	1,4	3,7	4,5	5,2	43,4	27,0
1994	20,7	11,8	9,6	1,0	1,1	1,6	3,7	3,8	4,1	44,8	31,7
1995	21,7	12,1	7,4	-1,8	-1,7	1,4	4,8	3,6	6,5	44,4	25,4
1996	21,3	11,9	8,8	0,2	0,0	1,6	5,7	4,8	4,1	42,9	29,2
1997	20,5	11,4	9,5	0,1	0,1	1,3	5,9	4,7	3,9	43,9	31,7
1998	19,6	10,5	12,5	0,4	0,3	2,4	7,6	5,9	2,9	47,1	38,9
1999	18,5	9,8	17,6	0,8	0,4	3,2	9,7	7,6	2,6	53,3	48,8
2000	18,5	9,7	21,0	1,2	0,8	3,7	10,6	7,1	-0,2	52,9	53,2

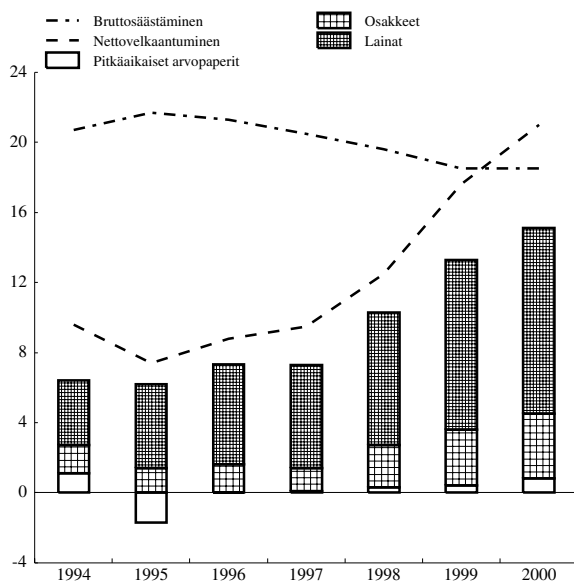
Yksityisen ei-rahoitussektorin investoinnit ja rahoitus^{1), 2)}

(prosenttia BKT:stä)

Investoinnit

Rahoitus

Lähde: EKP.

1) Keskeisiä investointien ja rahoituksen eriä.

2) Yksityinen ei-rahoitussektori sisältää yritykset, kotitaloudet ja kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

3) Sarakkeet 6–14.

4) Sarake 6: (sarakkeet 4+6).

5) Sarake 14: (sarakkeet 12+14).

7 Julkisen talouden rahoitusasema euroalueella ja yksittäisissä euromaissa

Taulukko 7.1

Tulot, menot ja alijäämä / ylijäämä¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – tulot

	Yhteensä	Tulot										Pääoma-tulot	Lisätieto: verot yhteensä ²⁾	
		Välitörmät verot	Kotitaloudet	Yritykset	Väliliset verot	EU:n toimielinten	Sosiaaliturvamaksut	Työntantaja	Vakuutettu	Myynnit	Pääoma-verot			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1991	46,4	46,0	11,7	9,5	2,2	13,0	0,9	16,7	8,5	5,1	2,3	0,4	0,2	41,7
1992	47,4	46,7	11,9	9,8	2,0	13,0	0,9	17,1	8,6	5,2	2,4	0,7	0,6	42,5
1993	48,0	47,5	12,1	10,0	2,1	13,2	0,8	17,4	8,6	5,3	2,5	0,5	0,3	43,0
1994	47,5	47,1	11,6	9,5	2,0	13,5	0,8	17,5	8,5	5,4	2,5	0,4	0,2	42,7
1995	47,2	46,6	11,6	9,5	2,0	13,3	0,9	17,3	8,4	5,6	2,5	0,5	0,3	42,6
1996	48,0	47,5	12,0	9,6	2,3	13,4	0,8	17,6	8,7	5,6	2,5	0,5	0,3	43,3
1997	48,3	47,6	12,2	9,6	2,6	13,6	0,7	17,6	8,7	5,6	2,5	0,7	0,4	43,7
1998	47,7	47,2	12,4	9,9	2,5	14,1	0,7	16,5	8,5	4,9	2,5	0,5	0,3	43,4
1999	48,3	47,8	12,8	10,1	2,7	14,4	0,6	16,5	8,5	5,0	2,4	0,6	0,3	43,9
2000	47,9	47,4	13,0	10,1	2,7	14,2	0,6	16,3	8,5	4,9	2,4	0,5	0,3	43,8

2. Euroalue – menot

	Yhteensä	Menot								Pääoma-menot	Lisätieto: perusmenot ⁴⁾			
		Yhteensä	Palkan-saaja-korvaukset	Väli-tuote-käyttö	Korko-menot	Tulon-siirrot	Sosiaali-etuudet ja avustukset ³⁾	Tuki-palkkiot	EU:n toimielinten maksamat			Inves-toinnit	Pää-oman-siirrot	EU:n toimi-elinten maksamat
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1991	51,1	46,3	11,2	4,9	5,3	24,8	21,0	2,4	0,6	4,8	3,2	1,6	0,0	45,8
1992	52,2	47,5	11,4	5,0	5,7	25,5	21,9	2,3	0,5	4,7	3,2	1,5	0,0	46,5
1993	53,7	49,1	11,6	5,2	5,9	26,5	22,8	2,4	0,6	4,6	3,1	1,6	0,1	47,8
1994	52,6	48,2	11,3	5,0	5,5	26,5	22,9	2,3	0,5	4,3	2,9	1,5	0,1	47,1
1995	52,2	47,7	11,2	4,8	5,7	26,1	22,8	2,2	0,6	4,5	2,7	1,8	0,1	46,5
1996	52,2	48,3	11,2	4,8	5,7	26,6	23,2	2,2	0,6	4,0	2,6	1,4	0,0	46,6
1997	50,8	47,1	11,0	4,7	5,1	26,2	23,2	2,1	0,5	3,7	2,4	1,3	0,1	45,8
1998	49,9	46,0	10,7	4,7	4,7	26,0	22,7	2,1	0,5	3,9	2,4	1,5	0,1	45,2
1999	49,6	45,5	10,7	4,7	4,2	25,9	22,6	2,0	0,5	4,1	2,5	1,6	0,1	45,4
2000	48,7	44,8	10,5	4,7	4,0	25,5	22,3	1,9	0,5	3,9	2,5	1,4	0,1	43,6

3. Euroalue – alijäämä / ylijäämä, perusalijäämä / -ylijäämä ja julkinen kulutus

	Alijäämä (-) / ylijäämä (+)					Perus alijää-mä (-) / ylijää-mä (+)	Julkinen kulutus ⁵⁾							
	Yhteensä	Valtio	Osa-valtio-hallinto	Paikal-lis-hallinto	Sosiaali-turva-rahastot		Yhteensä	Palkan-saaja-korvaukset	Väli-tuote-käyttö	Luon-toismuo-toiset tulon-siirrot	Kiinteän pääoman kuluminen	Myynnit (miinus)	Kollektiiviset kulutus-menot	Yksi-lölliset kulutus-menot
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1991	-4,7	-4,6	-0,3	-0,1	0,3	0,6	20,4	11,2	4,9	4,8	1,8	-2,3	8,7	11,7
1992	-4,8	-4,2	-0,3	-0,2	0,0	0,8	20,8	11,4	5,0	4,9	1,8	-2,4	8,8	12,0
1993	-5,6	-4,9	-0,5	-0,2	-0,1	0,2	21,2	11,6	5,2	5,0	1,8	-2,5	8,9	12,2
1994	-5,0	-4,3	-0,5	-0,2	0,0	0,5	20,8	11,3	5,0	5,0	1,8	-2,5	8,6	12,1
1995	-5,0	-4,2	-0,5	-0,1	-0,3	0,7	20,5	11,2	4,8	5,1	1,8	-2,5	8,5	12,0
1996	-4,3	-3,6	-0,4	-0,1	-0,2	1,4	20,6	11,2	4,8	5,2	1,8	-2,5	8,5	12,1
1997	-2,6	-2,2	-0,4	0,1	0,0	2,5	20,3	11,0	4,7	5,1	1,8	-2,5	8,4	12,0
1998	-2,2	-2,2	-0,3	0,2	0,0	2,5	20,0	10,7	4,7	5,1	1,7	-2,5	8,1	11,8
1999	-1,3	-1,6	-0,1	0,1	0,4	2,9	20,0	10,7	4,7	5,1	1,7	-2,4	8,2	11,8
2000	-0,8	-1,3	-0,1	0,2	0,5	3,2	19,8	10,5	4,7	5,1	1,7	-2,4	8,0	11,8

4. Euromaat – alijäämä (-) / ylijäämä (+)

	BE	DE	GR	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1997	-2,0	-2,7	-4,0	-3,2	-3,0	1,2	-2,7	3,4	-1,1	-1,9	-2,7	-1,5
1998	-0,8	-2,2	-2,4	-2,6	-2,7	2,3	-2,8	3,5	-0,8	-2,4	-2,4	1,3
1999	-0,6	-1,6	-1,8	-1,1	-1,6	2,3	-1,8	3,7	0,4	-2,2	-2,1	1,9
2000	0,1	1,2	-1,1	-0,3	-1,3	4,5	-0,3	6,1	2,2	-1,1	-1,5	6,9

Lähteet: Euroaluetta koskevat tiedot: EKP, euroalueen maiden ali-/ylijäämää koskevat tiedot (mukaan lukien UMTS-toimilupien myynnistä saadut tulot: Euroopan komissio.

- 1) Tuloja, menoja ja alijäämää (-) / ylijäämää (+) koskevat tiedot perustuvat EKT 95:een. UMTS-toimilupien myynnistä saatuja tuloja ei kuitenkaan ole laskettu mukaan (euroalueen ylijäämää nämä tulot mukaan laskettuna on 0,4 %). Tiedot vuotta 1995 edeltävältä ajalta perustuvat osittain arvioihin. Euroalueen maiden ja EU:n toimielinten väliset tulonsiirrot on laskettu mukaan konsolidoituina. Euroalueen maiden välisiä tulonsiirtoja ei ole konsolidoitu.
- 2) Verot ja sosiaaliturvamaksut.
- 3) Sosiaalietuudet, markkinatuottajien välittämät luontaismuotoiset sosiaaliset tulonsiirrot ja tulonsiirrot kotitalouksia palveleville voittole-mattomille yhteisöille.
- 4) Kokonaismenot miinus korkomenot.
- 5) Vastaa julkisyhteisöjen kulutusmenoja (P.3) EKT 95:n luokituksessa julkinen talous.

Taulukko 7.2

Velka¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – julkinen velka rahoitusvaateittain ja velkojen mukaan

	Yhteensä	Rahoitusvaade				Velkoja				Muut luotonantajat ³⁾
		Kolikot ja talletukset	Lainat	Lyhytaikaiset arvopaperit	Pitkäaikaiset arvopaperit	Kotimainen luotonantaja ²⁾				
						Yhteensä	Rahalaitokset	Muut rahoituslaitokset	Muut sektorit	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1991	57,4	2,6	16,0	9,6	29,1	48,1	24,7	7,2	16,2	9,2
1992	60,9	2,6	16,7	10,1	31,5	50,2	26,4	7,5	16,4	10,7
1993	67,2	2,7	17,6	9,9	37,0	52,5	27,6	8,5	16,3	14,8
1994	70,0	2,9	16,7	10,3	40,0	56,2	29,9	9,9	16,4	13,8
1995	74,2	2,9	18,2	9,8	43,1	58,6	30,5	10,9	17,1	15,6
1996	75,4	2,9	17,8	9,9	44,8	59,2	30,3	13,2	15,8	16,2
1997	74,8	2,9	17,0	8,9	46,1	57,2	29,1	14,4	13,7	17,7
1998	73,1	2,8	15,8	7,9	46,6	53,5	27,0	16,2	10,4	19,6
1999	72,1	2,9	14,8	6,8	47,5	50,1	25,3	14,9	9,9	22,0
2000	69,6	2,7	13,7	6,2	47,0	46,3	23,5	13,5	9,3	23,3

2. Euroalue – julkinen velka liikkeeseenlaskijan, laina-ajan ja valuutan mukaan

	Yhteensä	Liikkeeseenlaskija ³⁾				Alkuperäinen laina-aika			Jäljellä oleva laina-aika			Valuutta		Muut valuutat
		Valtio	Osavaltiohallinto	Paikallis-hallinto	Sosiaali-turva-rahas-tot	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	Vaihtu-vakor-koinen	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Euro tai jäsen-valuutta ⁵⁾	Ei-koti-maan valuutta	
1991	57,4	46,5	4,5	6,1	0,3	11,8	45,6	4,8	17,7	18,8	20,9	56,2	1,7	1,1
1992	60,9	49,6	4,7	6,1	0,4	12,2	48,7	6,3	17,8	20,9	22,2	59,6	2,1	1,3
1993	67,2	55,0	5,2	6,5	0,6	11,9	55,3	6,7	18,5	24,3	24,5	65,5	2,7	1,7
1994	70,0	57,6	5,4	6,4	0,6	11,2	58,8	7,4	16,6	26,6	26,8	68,0	2,7	2,0
1995	74,2	61,3	5,7	6,3	0,8	10,6	63,5	6,9	17,6	26,2	30,3	72,1	2,7	2,0
1996	75,4	62,6	6,1	6,2	0,5	10,2	65,2	6,3	19,2	25,3	30,9	73,3	2,5	2,0
1997	74,8	62,0	6,3	5,9	0,6	8,8	66,0	6,0	18,6	25,2	31,0	72,7	2,5	2,1
1998	73,1	60,8	6,3	5,7	0,4	7,7	65,4	5,5	16,3	25,9	30,9	71,3	2,8	1,8
1999	72,1	59,9	6,2	5,6	0,3	6,9	65,2	5,1	14,4	26,8	30,9	70,2	-	1,8
2000	69,6	57,9	6,1	5,3	0,3	5,5	64,1	4,5	.	.	.	67,8	-	1,8

3. Euromaat – julkinen velka

	BE 1	DE 2	GR 3	ES 4	FR 5	IE 6	IT 7	LU 8	NL 9	AT 10	PT 11	FI 12
1997	125,3	61,0	108,2	66,7	59,3	65,1	120,2	6,1	69,9	64,7	58,9	54,1
1998	119,7	60,9	105,0	64,7	59,5	54,8	116,4	6,4	66,8	63,9	54,7	48,8
1999	115,9	61,3	103,9	63,4	58,5	49,3	114,6	6,0	63,1	64,7	54,5	47,3
2000	110,3	60,3	102,7	60,7	57,6	38,6	110,5	5,3	56,1	63,1	53,7	44,0

Lähteet: Euroaluetta koskevat tiedot: EKP, euroalueen maiden ali-fylijäämää koskevat tiedot: Euroopan komissio.

- 1) Tiedot perustuvat osittain arvioihin. Julkisen sektorin nimellinen konsolidoitu bruttovelka vuoden lopussa. Muiden maiden sijoituksia valtion joukkolainoihin ei ole konsolidoitu.
- 2) Valtion joukkolainojen haltijat, jotka sijaitsevat joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa.
- 3) Sisältää muissa euroalueen maissa kuin joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevat velkojat.
- 4) Ei sisällä joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevien julkisyhteisöjen hallussa olevia joukkolainoja.
- 5) Ajalta ennen vuotta 1999 eumääräinen velka kotimaan valuuttana ja euron käyttöön ottaneiden maiden valuuttana.

Taulukko 7.3

Velan muutos¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – julkisen velan muutos aiheuttajan, rahoitusvaateen ja velkojan mukaan

	Yhteensä	Aiheuttaja				Rahoitusvaade				Velkoja			Muut luotonantajat ⁷⁾
		Rahoitus-tarve ²⁾	Arvostus-tekijät ³⁾	Luokit-telu-muutok-set ⁴⁾	Aggre-gaatti-vaiku-tus ⁵⁾	Kolikot ja talle-tukset	Lainat	Lyhyt-aikaiset arvo-paperit	Pitkä-aikaiset arvo-paperit	Koti-mainen luoton-antaja ⁶⁾	Raha-laitokset	Muut rahoitus-laitokset	
											11	12	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1991	5,2	5,1	0,0	0,2	-0,1	0,2	1,2	0,0	3,9	.	.	.	
1992	6,8	5,6	0,3	0,7	0,1	0,1	1,6	1,0	4,0	4,8	3,1	0,6	
1993	8,0	7,5	0,3	0,1	0,1	0,2	1,3	0,1	6,4	3,6	2,0	1,2	
1994	6,1	5,2	0,2	0,7	0,0	0,4	0,0	0,9	4,8	6,3	3,6	1,8	
1995	7,7	5,5	0,2	2,2	-0,2	0,2	2,3	0,0	5,2	5,2	2,2	1,5	
1996	3,8	4,2	-0,2	0,1	-0,3	0,1	0,2	0,4	3,2	2,7	0,8	2,6	
1997	2,3	2,4	0,2	-0,2	0,0	0,0	-0,1	-0,6	3,0	0,2	-0,1	1,8	
1998	1,6	1,9	-0,2	0,0	0,0	0,1	-0,4	-0,6	2,6	-1,1	-0,8	2,4	
1999	1,6	1,3	0,3	0,0	0,0	0,2	-0,4	-0,8	2,6	-1,5	-0,7	-0,7	
2000	0,8	0,8	0,1	-0,1	0,0	-0,1	-0,5	-0,3	1,6	-1,5	-0,7	-0,7	

2. Euroalue – alijäämä-/velkakoikaisut

	Velan muutos	Alijää-mä (-) / ylijää-mä (+) ⁸⁾	Alijäämä-/velkakoikaisut ⁹⁾											Muut ¹¹⁾
			Yhteensä	Julkisyhteisöjen rahoitusvarojen muutokset							Arvos-tus-tekijät	Valuutta-kurssi-vaiku-tukset	Luokit-telu-muu-tokset	
				Yhteensä	Käteinen ja talle-tukset	Arvo-paperit ¹⁰⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Yksityis-tämis-tulot	Pääoma-sijoituk-set				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1991	5,2	-4,7	0,5	1,0	0,3	0,1	0,5	0,2	-0,1	0,2	0,0	0,1	0,2	-0,7
1992	6,8	-4,8	1,9	0,8	0,2	0,1	0,3	0,1	-0,1	0,2	0,3	0,3	0,7	0,1
1993	8,0	-5,6	2,4	1,3	1,0	0,2	0,3	-0,2	-0,3	0,2	0,3	0,3	0,1	0,7
1994	6,1	-5,0	1,1	0,2	0,0	0,1	0,3	-0,1	-0,4	0,2	0,2	0,0	0,7	0,0
1995	7,7	-5,0	2,7	0,6	0,0	-0,1	0,5	0,1	-0,4	0,2	0,2	0,0	2,2	-0,3
1996	3,8	-4,3	-0,4	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,3	0,2	-0,2	-0,1	0,1	-0,3
1997	2,3	-2,6	-0,3	-0,5	0,1	-0,1	-0,1	-0,4	-0,8	0,3	0,2	0,2	-0,2	0,2
1998	1,6	-2,2	-0,6	-0,6	0,2	0,0	-0,2	-0,5	-0,9	0,2	-0,2	0,0	0,0	0,2
1999	1,6	-1,3	0,3	0,1	0,4	0,1	0,1	-0,5	-0,8	0,2	0,3	0,2	0,0	-0,1
2000	0,8	0,3	1,1	1,1	0,8	0,2	0,1	-0,1	-0,4	0,2	0,1	0,0	-0,1	0,0

Lähteet: EKP.

- 1) Tiedot perustuvat osittain arvioihin. Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutos, % BKT:stä: (velka [t] – velka [t-1]) / BKT (t).
- 2) Luotonotto vastaa määritelmän mukaan julkiseen velkaan kohdistuvia transaktioita.
- 3) Sisältää valuuttakurssimuutosten vaikutusten lisäksi vaikutukset, jotka johtuvat velan laskemisesta nimellisarvoisena (esim. liikkeeseen laskettujen arvopaperien preemiot tai diskonttaukset).
- 4) Sisältää erityisesti yksiköiden uudelleenluokittelun vaikutukset ja tietyt valtioiden vastuulle ottamat velat.
- 5) Maiden yhteenlasketun velan muutoksen ja maittaisten velkojen muutosten summan välinen erotus. Erotus johtuu siitä, että aggregoinneissa käytettiin ennen vuotta 1999 useita eri valuuttakurssseja.
- 6) Valtion joukkolainojen haltijat, jotka sijaitsevat joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa.
- 7) Sisältää muissa euroalueen maissa kuin joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevat velkojat.
- 8) Sisältää UMTS-toimilupien myynnistä saadut tulot.
- 9) Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutoksen ja prosentteina BKT:stä ilmoitetun alijäämän välinen erotus.
- 10) Ei sisällä johdannaisia.
- 11) Sisältää pääasiassa muihin velkoihin ja saamiin kohdistuvat transaktiot (kauppaluotot, muut velat/saamiset ja johdannaiset).

8 Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)

Taulukko 8.1

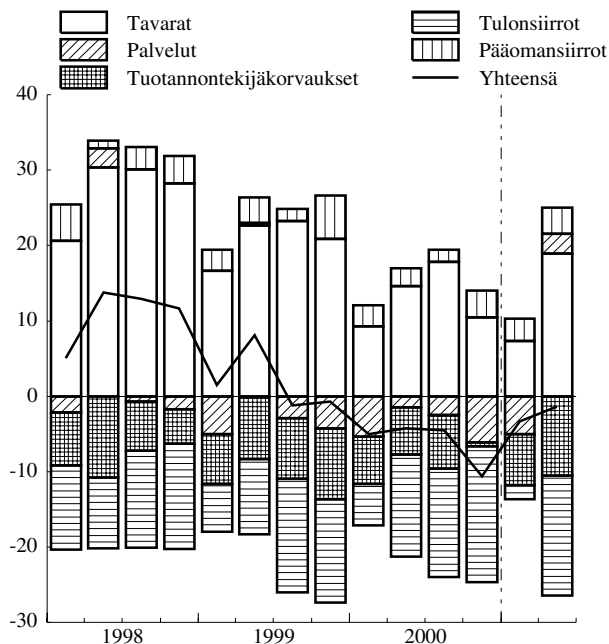
Maksutase^{1), 2)}

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

	Vaihtotase					Pää- oman- siirrot	Rahoitustase						Virheelli- set ja tunnis- tamattomat erät
	Yhteensä	Tavarat	Palvelut	Tuo- tannon- tekijä- kor- vaukset	Tulon- siirrot		Yhteensä	Suorat sijoit- ukset	Arvo- paperi- sijoit- ukset	Johdan- naiset	Muut sijoituk- set	Valuutta- varanto	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1997	61,5	115,7	3,1	-15,2	-42,2	13,0	.	-44,5	-24,3	.	.	.	.
1998	31,1	109,3	-2,0	-28,8	-47,4	12,4	-61,2	-83,2	-99,7	-7,5	120,9	8,2	17,8
1999	-5,8	83,4	-11,8	-32,4	-45,0	13,5	19,1	-120,6	-41,7	8,1	163,1	10,2	-26,8
2000	-34,7	52,2	-15,3	-20,2	-51,4	10,4	6,8	-22,8	-128,9	-1,1	142,0	17,5	17,5
2000 II	-6,6	14,7	-1,4	-6,3	-13,5	2,4	-2,9	-18,2	51,9	4,8	-45,3	3,8	7,2
2000 III	-6,1	17,9	-2,5	-7,1	-14,4	1,6	-14,0	-94,3	3,5	0,4	71,9	4,5	18,5
2000 IV	-14,2	10,4	-6,1	-0,5	-17,9	3,6	-24,0	-58,4	8,4	-8,8	24,1	10,7	34,6
2000 huhti	-5,9	4,3	-1,3	-3,8	-5,1	1,5	2,7	1,1	-5,9	2,1	5,1	0,2	1,6
2000 touko	-0,1	4,4	-0,3	-1,0	-3,1	0,6	10,5	-8,7	1,9	0,3	15,7	1,3	-11,0
2000 kesä	-0,6	5,9	0,2	-1,5	-5,3	0,2	-16,2	-10,6	55,8	2,3	-66,1	2,3	16,5
2000 heinä	-2,2	8,1	0,0	-4,6	-5,8	0,5	-12,0	-24,6	-12,9	-0,4	26,3	-0,4	13,8
2000 elo	-3,9	4,1	-0,6	-1,6	-5,8	0,2	0,6	-41,1	13,6	-0,9	27,8	1,2	3,1
2000 syys	0,1	5,7	-1,9	-0,9	-2,9	0,9	-2,5	-28,6	2,8	1,8	17,8	3,7	1,6
2000 loka	-3,4	4,6	-1,8	0,2	-6,4	0,3	3,5	-17,6	5,2	-1,7	16,9	0,7	-0,4
2000 marras	-3,5	2,9	-1,0	0,2	-5,5	1,6	-10,9	-9,9	-2,4	-3,0	-3,3	7,7	12,8
2000 joulou	-7,3	2,9	-3,3	-0,9	-6,0	1,8	-16,6	-30,9	5,6	-4,1	10,5	2,3	22,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001 I	-6,3	7,4	-5,0	-6,8	-1,9	3,0	12,8	-42,9	-38,2	-2,8	87,2	9,6	-9,5
2001 II	-4,9	18,9	2,6	-10,5	-15,9	3,5	-8,4	-48,2	31,7	-0,5	6,1	2,5	9,8
2001 tammi	-9,4	-3,2	-2,4	-6,5	2,7	1,3	-2,9	-10,0	-42,2	-4,8	51,9	2,4	11,0
2001 helmi	2,3	3,6	-1,0	0,3	-0,5	1,5	-3,2	0,2	-2,1	-0,9	-4,9	4,5	-0,6
2001 maalisk	0,9	7,0	-1,6	-0,5	-4,0	0,2	18,9	-33,1	6,2	3,0	40,2	2,7	-19,9
2001 huhti	-3,3	5,3	0,3	-4,7	-4,2	2,2	11,8	0,1	-20,9	1,1	24,6	7,0	-10,7
2001 touko	-0,8	5,3	1,8	-2,6	-5,3	0,5	-4,6	-40,4	24,9	3,4	11,1	-3,6	4,9
2001 kesä	-0,8	8,3	0,5	-3,2	-6,4	0,8	-15,6	-7,9	27,7	-5,0	-29,5	-0,8	15,5

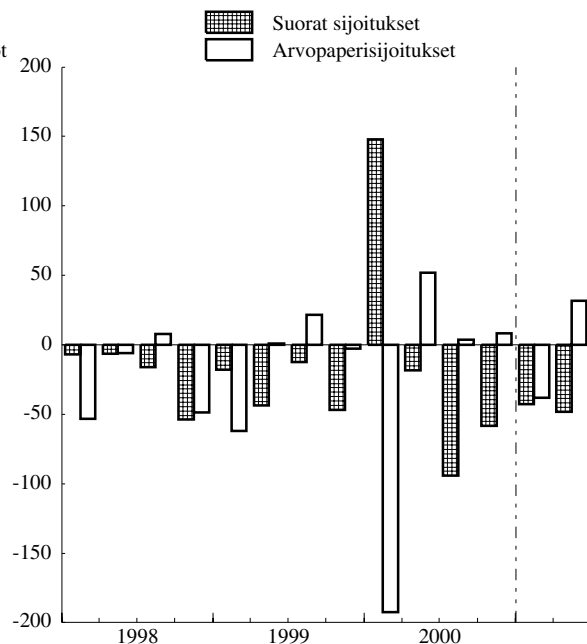
Vaihtotase ja pääomansiirrot

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

Suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-). Valuuttavaranto: lisäys (-), vähennys (+).

2) Viimeaikaisen ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

Taulukko 8.2

Maksutase: vaihtotase ja pääomansiirrot¹⁾

(miljardia euroa, miljardia ecua vuoden 1998 loppuun)

1. Keskeiset erät

	Vaihtotase											Pääomansiirrot		
	Yhteensä			Tavarat		Palvelut		Tuotannon- tekijäkorvaukset		Tulonsiirrot		Tulot 12	Menot 13	
	Tulot 1	Menot 2	Netto 3	Tulot 4	Menot 5	Tulot 6	Menot 7	Tulot 8	Menot 9	Tulot 10	Menot 11			
1997	1 212,9	1 151,4	61,5	749,1	633,4	214,2	211,0	189,5	204,7	60,1	102,3	18,9	5,9	
1998	1 270,2	1 239,2	31,1	779,2	669,9	229,8	231,9	198,5	227,3	62,7	110,0	17,7	5,3	
1999	1 335,6	1 341,4	-5,8	814,5	731,1	241,5	253,3	213,2	245,6	66,4	111,5	19,7	6,2	
2000	1 578,4	1 613,2	-34,7	979,1	926,9	270,2	285,5	262,3	282,5	66,9	118,3	19,3	8,8	
2000	II	387,7	394,3	-6,6	239,0	224,3	66,8	68,3	66,9	73,2	14,9	28,4	4,7	2,4
	III	391,5	397,6	-6,1	244,6	226,7	70,7	73,2	64,2	71,3	11,9	26,4	4,3	2,7
	IV	439,7	453,9	-14,2	274,4	263,9	74,1	80,2	76,5	77,0	14,8	32,7	5,9	2,3
2000	huhti	116,1	121,9	-5,9	72,2	67,9	20,4	21,7	18,9	22,7	4,5	9,6	2,1	0,5
	touko	137,7	137,8	-0,1	84,8	80,4	23,0	23,3	23,9	24,9	6,1	9,2	1,7	1,1
	kesä	133,9	134,5	-0,6	82,0	76,1	23,5	23,2	24,2	25,6	4,3	9,6	1,0	0,8
	heinä	131,6	133,8	-2,2	82,4	74,4	24,3	24,3	20,9	25,5	3,9	9,7	1,1	0,6
	elo	123,8	127,8	-3,9	77,0	73,0	23,8	24,4	19,4	21,0	3,6	9,4	1,5	1,3
	syys	136,1	136,0	0,1	85,2	79,4	22,6	24,5	23,9	24,8	4,4	7,3	1,7	0,8
	loka	146,2	149,6	-3,4	93,6	89,0	25,0	26,7	24,1	23,9	3,6	10,0	0,9	0,6
	marras	145,9	149,4	-3,5	93,7	90,8	23,8	24,8	23,4	23,3	5,0	10,5	2,2	0,6
	joulu	147,6	154,9	-7,3	87,1	84,2	25,4	28,7	28,9	29,8	6,2	12,3	2,9	1,1
					<i>Euroalueen laajeneminen</i>									
2001	I	423,7	430,0	-6,3	253,2	245,8	68,5	73,5	72,4	79,1	29,6	31,5	4,4	1,5
	II	428,3	433,2	-4,9	262,1	243,2	76,7	74,0	74,9	85,4	14,7	30,6	5,2	1,7
2001	tammi	141,1	150,5	-9,4	79,3	82,4	22,4	24,8	23,8	30,4	15,6	12,9	1,8	0,5
	helmi	135,1	132,8	2,3	81,8	78,2	22,4	23,4	23,0	22,7	7,9	8,4	1,9	0,4
	maalisk	147,5	146,7	0,9	92,1	85,1	23,7	25,3	25,6	26,1	6,1	10,2	0,7	0,5
	huhti	138,1	141,4	-3,3	84,0	78,7	24,3	24,0	24,2	28,9	5,6	9,8	2,6	0,4
	touko	146,2	147,0	-0,8	88,9	83,6	26,7	24,9	25,8	28,4	4,8	10,1	1,4	0,9
	kesä	144,0	144,8	-0,8	89,1	80,8	25,6	25,1	24,9	28,1	4,3	10,7	1,2	0,4

2. Keskeiset vaihtotaseen erät (kausivaihtelusta puhdistetut)

	Vaihtotase												
	Yhteensä			Tavarat		Palvelut		Tuotannon- tekijäkorvaukset		Tulonsiirrot			
	Tulot 1	Menot 2	Netto 3	Tulot 4	Menot 5	Tulot 6	Menot 7	Tulot 8	Menot 9	Tulot 10	Menot 11		
1999	II	330,2	328,4	1,8	195,9	174,9	60,5	62,3	56,5	63,8	17,3	27,5	
	III	336,7	341,6	-4,8	208,3	188,2	60,6	64,4	51,4	59,8	16,5	29,2	
	IV	350,2	356,1	-5,9	216,6	198,7	62,4	66,8	52,8	62,2	18,3	28,4	
2000	I	361,6	364,1	-2,5	226,0	208,7	63,2	65,2	55,9	63,1	16,6	27,1	
	II	382,6	393,5	-10,9	237,7	225,1	65,5	69,2	61,9	67,3	17,4	31,9	
	III	402,0	411,0	-8,9	251,2	236,8	67,5	71,2	67,9	75,4	15,4	27,6	
	IV	432,1	445,7	-13,6	263,9	256,3	73,8	80,0	76,9	77,3	17,4	32,0	
2000	huhti	122,6	128,6	-6,0	77,1	72,7	21,8	23,0	18,2	22,2	5,5	10,7	
	touko	135,2	133,8	1,4	82,8	77,2	22,3	23,0	23,5	23,1	6,7	10,5	
	kesä	124,7	131,1	-6,3	77,8	75,1	21,5	23,2	20,2	22,0	5,2	10,7	
	heinä	129,1	135,1	-6,0	80,7	77,7	22,3	23,3	21,2	24,0	4,8	10,2	
	elo	134,2	138,7	-4,5	84,3	79,2	22,4	23,5	22,5	26,3	5,0	9,7	
	syys	138,6	137,1	1,5	86,2	79,9	22,8	24,4	24,1	25,1	5,5	7,7	
	loka	141,4	144,5	-3,1	86,5	83,8	24,2	25,7	25,4	24,7	5,2	10,3	
	marras	144,4	148,8	-4,3	88,0	85,7	24,6	26,3	25,8	26,0	6,1	10,8	
	joulu	146,3	152,4	-6,1	89,5	86,9	25,0	28,0	25,7	26,6	6,1	10,9	
					<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001	I	430,8	431,9	-1,1	261,5	245,2	75,9	76,7	74,3	81,3	19,1	28,8	
	II	424,8	434,2	-9,4	262,1	246,5	75,3	76,0	70,0	78,0	17,3	33,7	
2001	tammi	143,6	143,1	0,5	86,6	81,0	25,0	25,1	25,4	28,6	6,6	8,4	
	helmi	144,7	144,6	0,2	87,9	82,9	25,9	25,9	24,7	26,1	6,2	9,5	
	maalisk	142,5	144,3	-1,8	87,0	81,3	25,0	25,6	24,2	26,5	6,3	10,9	
	huhti	143,6	145,5	-1,9	87,6	81,6	25,6	25,4	23,8	27,7	6,6	10,7	
	touko	143,6	143,8	-0,1	87,1	81,1	25,8	25,2	25,2	26,3	5,6	11,1	
	kesä	137,6	144,9	-7,4	87,5	83,8	23,9	25,4	21,0	23,9	5,2	11,9	

Lähde: EKP.

1) Viimeaikaisen ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

Taulukko 8.3

Maksutase: tuotannontekijäkorvaukset

(miljardia euroa, bruttovirrat)

	Yhteensä		Palkansaaja-korvaukset		Pääomakorvaukset							
	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Yhteensä		Suorat sijoitukset		Arvopaperisijoitukset		Muut sijoitukset	
					Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1999	213,2	245,6	12,4	5,0	200,8	240,6	44,1	45,4	64,1	105,9	92,6	89,4
2000	262,3	282,5	12,6	5,2	249,7	277,3	67,8	59,4	67,6	103,6	114,3	114,3
2000 I	54,7	61,0	3,1	1,1	51,5	59,9	13,3	13,5	13,5	21,7	24,8	24,7
II	66,9	73,2	3,0	1,4	64,0	71,9	19,2	13,8	17,2	30,8	27,6	27,3
III	64,2	71,3	3,1	1,4	61,1	69,9	15,4	15,1	17,7	26,6	28,1	28,3
IV	76,5	77,0	3,4	1,3	73,0	75,7	20,0	17,1	19,3	24,6	33,8	34,0
	<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001 I	72,4	79,1	3,4	1,1	69,0	78,0	17,1	14,7	18,1	26,6	33,8	36,7

	Suorien sijoitusten tuotot				Arvopaperisijoitusten tuotot							
	Oman pääoman tuotot		Korot		Osingot		Korot velkapapereista					
	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Yhteensä		Joukkolainat		Rahamarkkinapaperit	
Tulot							Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1999	37,7	41,5	6,4	3,8	9,6	32,5	54,5	73,4	51,7	71,7	2,9	1,7
2000	57,9	52,1	9,9	7,4	11,5	37,8	56,0	65,8	.	.	.	.
2000 I	11,0	12,0	2,3	1,5	1,9	5,8	11,6	15,9	.	.	.	.
II	16,9	12,2	2,3	1,6	3,5	17,2	13,7	13,5	.	.	.	.
III	13,2	13,1	2,2	2,0	3,1	7,9	14,6	18,7	.	.	.	.
IV	16,8	14,8	3,2	2,3	3,1	6,9	16,2	17,6	.	.	.	.
	<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001 I	14,4	12,3	2,6	2,4	2,4	7,0	15,7	19,6	.	.	.	.

Lähde: EKP.

Taulukko 8.4

Maksutase: suorat sijoitukset¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

	Ulkomailla			Euroalueelle		
	Yhteensä	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäisiä lainoja	Yhteensä	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot	Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäisiä lainoja
	1	2	3	4	5	6
1997	-93,1	.	.	48,6	.	.
1998	-175,0	.	.	91,8	.	.
1999	-286,8	-212,2	-74,6	166,2	126,8	39,5
2000	-339,7	-270,1	-69,6	316,9	197,0	120,0
2000 II	-71,9	-44,8	-27,1	53,7	19,3	34,5
2000 III	-117,9	-111,7	-6,2	23,7	15,5	8,2
2000 IV	-86,6	-80,5	-6,1	28,3	-29,0	57,3
2000 huhti	-16,0	-7,4	-8,6	17,1	5,1	12,0
2000 touko	-33,8	-15,2	-18,6	25,1	11,4	13,7
2000 kesä	-22,1	-22,2	0,2	11,5	2,7	8,8
2000 heinä	-19,8	-27,9	8,1	-4,7	5,4	-10,2
2000 elo	-54,0	-56,1	2,1	13,0	3,6	9,3
2000 syys	-44,1	-27,7	-16,4	15,4	6,4	9,1
2000 loka	-33,7	-32,3	-1,5	16,2	10,6	5,6
2000 marras	-30,5	-25,5	-5,0	20,5	8,6	12,0
2000 joul	-22,4	-22,7	0,3	-8,4	-48,1	39,7
<i>Euroalueen laajeneminen</i>						
2001 I	-59,9	-28,5	-31,4	17,0	27,6	-10,7
2001 II	-72,9	-61,2	-11,7	24,7	14,8	9,8
2001 tammi	-17,8	-11,7	-6,2	7,8	5,4	2,4
2001 helmi	-16,0	-3,3	-12,8	16,3	14,7	1,6
2001 maal	-26,0	-13,6	-12,4	-7,1	7,5	-14,6
2001 huhti	-6,6	-10,3	3,8	6,7	2,5	4,2
2001 touko	-48,4	-41,6	-6,7	8,0	7,7	0,3
2001 kesä	-18,0	-9,3	-8,7	10,0	4,7	5,4

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

Taulukko 8.5

Maksutase: arvopaperisijoitukset¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

1. Vaateittain²⁾

	Yhteensä		Osakkeet		Velkapaperit					
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset			Velat		
					Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit	Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1998	-327,6	227,9	-105,5	105,9	-222,1	-203,8	-18,2	122,0	108,3	13,7
1999	-309,6	267,8	-155,4	106,0	-154,1	-153,6	-0,5	161,8	109,0	52,8
2000	-409,6	280,8	-286,8	13,5	-122,9	-114,9	-8,0	267,3	231,0	36,2
2000 II	-85,2	137,0	-54,3	52,4	-30,9	-24,6	-6,3	84,6	50,7	33,9
2000 III	-91,8	95,3	-56,1	29,7	-35,7	-30,8	-4,9	65,6	73,6	-8,1
2000 IV	-78,8	87,2	-59,5	37,1	-19,3	-20,9	1,6	50,1	59,9	-9,8
2000 huhti	-28,0	22,2	-17,5	-2,9	-10,5	-9,1	-1,4	25,1	13,0	12,1
2000 touko	-28,1	29,9	-18,6	8,4	-9,5	-6,1	-3,4	21,5	18,4	3,1
2000 kesä	-29,1	84,9	-18,2	47,0	-10,9	-9,4	-1,5	38,0	19,3	18,7
2000 heinä	-36,9	24,0	-26,2	5,7	-10,7	-8,3	-2,4	18,3	25,3	-7,0
2000 elo	-23,9	37,5	-20,4	18,2	-3,5	-1,5	-2,0	19,4	18,0	1,4
2000 syys	-30,9	33,7	-9,5	5,8	-21,5	-21,0	-0,4	27,9	30,4	-2,5
2000 loka	-18,4	23,6	-9,1	4,1	-9,4	-11,4	2,1	19,5	26,9	-7,4
2000 marras	-29,5	27,1	-16,8	6,8	-12,7	-11,6	-1,1	20,3	24,6	-4,3
2000 joul	-30,9	36,5	-33,6	26,2	2,7	2,1	0,6	10,3	8,4	1,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>										
2001 I	-83,3	45,1	-28,5	20,9	-54,9	-38,1	-16,7	24,2	15,9	8,3
2001 II	-57,6	89,3	-32,1	103,5	-25,6	-34,5	9,0	-14,1	-0,2	-13,9
2001 tammi	-36,7	-5,5	-20,2	0,2	-16,5	-7,0	-9,5	-5,7	-12,0	6,3
2001 helmi	-28,9	26,8	-12,6	12,4	-16,3	-16,1	-0,2	14,4	12,8	1,6
2001 maal	-17,7	23,9	4,3	8,3	-22,0	-15,0	-7,0	15,6	15,1	0,5
2001 huhti	-8,1	-12,8	-11,3	8,5	3,2	-3,4	6,6	-21,3	-11,3	-10,1
2001 touko	-21,8	46,7	-9,7	58,4	-12,1	-13,5	1,4	-11,7	-6,7	-5,0
2001 kesä	-27,7	55,4	-11,0	36,5	-16,7	-17,7	1,0	18,9	17,7	1,2

2. Saamiset vaateittain ja omistajasektoreittain

	Osakkeet				Velkapaperit							
	Eurojärjestelmä	Julkisyhteisöt	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)	Muut sektorit	Joukkolainat				Rahamarkkinapaperit			
					Eurojärjestelmä	Julkisyhteisöt	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)	Muut sektorit	Eurojärjestelmä	Julkisyhteisöt	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)	Muut sektorit
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1999	0,1	-2,1	-1,7	-151,8	0,1	-1,7	-15,2	-136,8	0,9	-0,1	-7,5	6,2
2000	-0,1	-2,4	-4,6	-279,7	-1,9	-1,2	-45,5	-66,2	2,1	-0,3	3,3	-13,1
2000 I	0,0	-0,7	1,7	-117,9	-1,2	-0,1	-15,5	-21,7	1,2	0,1	3,2	-2,8
2000 II	0,0	-0,7	1,5	-55,1	0,6	-0,7	-7,7	-16,8	0,0	0,0	1,3	-7,5
2000 III	-0,1	-0,4	-2,8	-52,8	-2,3	-0,4	-19,4	-8,8	0,5	-1,3	-1,0	-3,1
2000 IV	0,0	-0,6	-5,0	-53,9	0,9	0,0	-2,9	-18,9	0,6	0,9	-0,2	0,4
<i>Euroalueen laajeneminen</i>												
2001 I	-0,1	-0,4	-11,0	-16,9	1,0	-0,6	-18,2	-20,3	-1,6	-0,1	-18,2	3,2

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

Taulukko 8.6

Maksutase: muut sijoitukset ja valuuttavaranto

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

1. Muut sijoitukset sektoreittain^{1), 2)}

	Yhteensä		Eurojärjestelmä		Julkisyhteisöt		Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)						Muut sektorit	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Yhteensä		Pitkäaikaiset		Lyhytaikaiset		Saamiset	Velat
							Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1998	-82,3	203,2	-0,7	3,5	-1,0	-7,6	-22,6	192,5	-37,6	40,5	15,0	152,0	-58,0	14,9
1999	-20,9	184,0	0,0	4,6	2,8	-12,5	18,2	159,6	-46,4	54,4	64,6	105,2	-41,9	32,3
2000	-189,0	331,0	0,0	-1,7	-4,0	2,5	-128,2	273,9	-46,9	47,7	-81,3	226,2	-56,8	56,4
2000														
II	-29,3	-16,0	0,0	3,1	1,0	-0,3	-21,1	-20,7	-4,9	7,6	-16,2	-28,3	-9,3	2,0
III	-29,2	101,1	0,0	-1,7	-4,0	1,4	-14,3	72,3	-9,6	8,9	-4,7	63,4	-11,0	29,0
IV	-51,6	75,7	0,0	2,0	5,0	4,1	-62,9	59,2	-21,3	11,2	-41,6	48,0	6,3	10,4
2000														
huhti	-34,9	40,1	0,0	3,1	0,4	-0,5	-30,8	37,1	-5,4	5,7	-25,5	31,4	-4,5	0,4
touko	-14,0	29,7	0,0	-2,4	0,5	0,6	-9,1	27,8	-0,5	-0,8	-8,5	28,7	-5,4	3,6
kesä	19,6	-85,7	0,0	2,3	0,2	-0,4	18,8	-85,7	1,0	2,6	17,8	-88,3	0,6	-2,0
heinä	5,4	20,9	0,0	-1,6	3,5	1,2	9,3	16,6	-7,0	7,6	16,3	8,9	-7,4	4,7
elo	-26,2	54,0	0,0	-1,8	-1,5	1,0	-19,3	24,8	-0,7	-1,1	-18,6	25,9	-5,3	30,0
syys	-8,5	26,2	0,0	1,7	-6,0	-0,7	-4,2	31,0	-1,9	2,4	-2,3	28,6	1,7	-5,7
loka	-11,0	27,9	0,0	0,3	8,2	1,6	-18,9	24,8	-3,1	6,4	-15,8	18,5	-0,3	1,1
marras	-50,6	47,3	0,0	0,7	-3,2	0,9	-48,8	48,1	-6,5	7,4	-42,4	40,7	1,4	-2,3
joulu	10,0	0,5	0,0	1,0	0,0	1,5	4,8	-13,8	-11,7	-2,6	16,5	-11,1	5,2	11,6
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001														
I	-140,1	227,2	0,0	-3,1	2,5	-8,6	-133,8	250,0	-9,1	1,6	-124,7	248,3	-8,8	-11,1
II	0,6	5,5	-0,8	4,3	-0,7	2,2	6,6	-6,3	-11,7	14,5	18,4	-20,8	-4,5	5,3
2001														
tammi	-46,6	98,5	0,0	0,5	3,6	-6,4	-50,5	104,9	-4,2	-1,8	-46,3	106,7	0,3	-0,6
helm	-5,7	0,8	0,0	-1,8	0,1	-4,0	-2,3	7,3	-2,9	4,4	0,5	2,9	-3,5	-0,6
maal	-87,7	127,9	0,0	-1,8	-1,2	1,8	-80,9	137,8	-2,0	-1,0	-78,9	138,7	-5,7	-9,9
huhti	9,1	15,5	-0,3	-1,6	-0,5	-1,0	14,3	17,4	-1,0	4,5	15,4	12,9	-4,5	0,7
touko	-8,0	19,1	-0,3	1,6	1,2	1,6	-5,3	10,1	-7,3	4,1	2,0	6,0	-3,6	5,7
kesä	-0,5	-29,1	-0,2	4,2	-1,5	1,6	-2,4	-33,8	-3,3	5,9	1,0	-39,7	3,6	-1,0

2. Muut sijoitukset sektoreittain ja vaateittain¹⁾

2.1. Eurojärjestelmä

	Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
1999	0,0	5,5	5,5	0,0	-0,9	-0,9
2000	0,0	-1,8	-1,8	0,0	0,0	0,0
2000						
I	0,0	-5,1	-5,1	0,0	0,0	0,0
II	0,0	3,0	3,0	0,0	0,0	0,0
III	0,0	-1,8	-1,8	0,0	0,0	0,0
IV	0,0	2,0	2,0	0,0	0,0	0,0
<i>Euroalueen laajeneminen</i>						
2001						
I	0,0	-3,2	-3,2	0,0	0,0	0,0

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

2.2. Julkisyhteisöt

	Kauppaluotot			Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat			
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	
	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1999	0,0	0,0	0,0	3,9	-12,6	-8,7	-1,2	0,2	-1,0	
2000	0,0	0,0	0,1	-3,7	-1,8	-5,5	-0,3	4,3	3,9	
2000 I	0,0	0,0	0,0	-5,9	-2,3	-8,2	-0,1	-0,4	-0,5	
II	0,0	0,0	0,0	1,2	-0,5	0,7	-0,2	0,2	0,0	
III	0,0	0,0	0,0	-4,0	0,6	-3,4	0,0	0,8	0,8	
IV	0,1	0,0	0,1	5,0	0,4	5,4	-0,1	3,7	3,6	
				<i>Euroalueen laajeneminen</i>						
2001 I	0,0	0,0	0,0	3,1	-8,3	-5,3	-0,5	-0,2	-0,7	

2.3. Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)

	Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	16	17	18	19	20	21
1999	17,7	158,9	176,6	0,5	0,7	1,2
2000	-124,3	268,5	144,2	-3,9	5,4	1,5
2000 I	-27,7	163,0	135,3	-2,2	0,1	-2,1
II	-22,3	-21,5	-43,8	1,2	0,8	2,0
III	-12,8	72,2	59,4	-1,4	0,1	-1,3
IV	-61,5	54,8	-6,7	-1,4	4,4	2,9
				<i>Euroalueen laajeneminen</i>		
2001 I	-129,3	246,1	116,8	-4,5	3,9	-0,6

2.4. Muut sektorit

	Kauppaluotot			Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat			
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto	
	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
1999	-6,4	3,4	-3,0	-13,2	17,5	4,3	-22,4	11,4	-11,0	
2000	-15,3	7,0	-8,3	-36,2	54,6	18,3	-5,2	-5,2	-10,4	
2000 I	-4,3	2,9	-1,4	-38,1	18,4	-19,8	-0,4	-6,4	-6,8	
II	-3,9	0,3	-3,6	-5,3	2,8	-2,5	-0,1	-1,0	-1,1	
III	-2,1	2,1	0,0	-8,0	27,1	19,1	-0,9	-0,2	-1,1	
IV	-5,0	1,7	-3,3	15,2	6,3	21,5	-3,9	2,4	-1,5	
				<i>Euroalueen laajeneminen</i>						
2001 I	-5,1	4,0	-1,1	-1,2	-14,6	-15,8	-2,6	-0,5	-3,0	

3. Valuuttavaranto¹⁾

	Yhteensä	Kulta	Erityiset nosto-oikeudet	Varanto-osuus IMF:ssä	Valuuttasaamiset							Muut saamiset
					Yhteensä	Käteinen ja talletukset		Arvopaperit			Johdannaiset	
						Rahaviranomaiset ja BIS	Pankit	Osakkeet	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1999	10,2	0,3	1,0	2,0	7,1	2,3	-1,0	0,2	3,6	2,1	-0,1	0,0
2000	17,5	1,0	0,3	2,9	12,8	4,0	4,3	0,0	-5,7	10,4	-0,2	0,5
2000 I	-1,4	0,7	0,2	0,2	-2,8	2,3	-4,5	0,0	2,6	-3,1	0,0	0,2
II	3,8	0,0	-0,1	3,3	0,7	-0,9	0,2	0,0	-3,7	5,3	-0,2	-0,1
III	4,5	0,3	-0,1	0,0	4,3	1,5	4,8	0,0	-5,4	3,5	-0,1	0,0
IV	10,7	0,0	0,3	-0,6	10,5	1,1	3,8	0,0	0,8	4,7	0,0	0,5
				<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
2001 I	9,6	0,3	-0,4	0,3	10,7	7,8	-6,9	-1,1	5,2	5,7	0,0	-1,3

Lähde: EKP.

1) Lisäys (-), vähennys (+).

Taulukko 8.7

Ulkomainen varallisuus ja valuuttavaranto

1. Ulkomainen nettovarallisuus¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuonna 1997]; saamiset vähennettynä veloilla; ajanjakson lopun kantatieto)

	Yhteensä	Suorat sijoitukset			Arvopaperisijoitukset					Johdannaiset	Muut sijoitukset				Valuuttavaranto
		Yhteensä	Oma pääoma (ml. uudelleen sijoitetut voitot)	Muu pääoma	Yhteensä	Osakkeet	Velkapaperit				Yhteensä	Kauppa- luotot	Lainat/ käteinen ja talletukset	Muut saamiset/ velat	
							Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit						
1997	32,7	177,6	148,6	29,1	-724,7	-358,7	-366,0	-339,8	-26,2	-5,9	222,4	79,8	51,3	91,4	363,3
1998	-175,3	136,4	112,7	23,7	-704,6	-476,0	-228,6	-205,4	-23,2	2,2	61,5	99,7	-102,1	63,9	329,2
1999	-131,0	373,4	290,8	82,6	-730,9	-596,8	-134,1	-72,7	-61,4	1,9	-147,8	112,6	-340,4	80,0	372,3

Lähde: EKP.

1) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

2. Eurojärjestelmän ja Euroopan keskuspankin¹⁾ valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kantatieto, ellei toisin mainita)

	Valuuttavaranto														Lisätieto: valuuttavarantoon liittyvät saamiset
	Yhteensä	Kulta		Erityiset nosto- oikeudet	Varanto- osuus IMF:ssä	Valuuttasaamiset								Muut saami- set	
		Miljoonaa troy- unssia	Yhteensä			Käteinen ja talletukset		Arvopaperit				Johdan- naiset			
						Raha- viran- omaiset ja BIS	Pankit	Yhteen- sä	Osak- keet	Joukko- lainat	Raha- mark- kina- paperit				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Eurojärjestelmä²⁾															
1998 joul ³⁾	329,2	99,6	404,131	5,2	23,2	199,9	12,6	18,3	169,0	0,0	116,6	52,4	0,0	1,3	7,6
1999 joul ³⁾	372,3	116,4	402,762	4,5	24,3	225,1	12,8	21,7	190,5	0,0	134,0	56,5	0,0	2,1	14,4
2000 tammi ⁴⁾	378,0	116,2	401,639	4,3	24,4	230,9	14,4	28,0	188,4	-	-	-	0,2	2,3	14,7
helmi ⁴⁾	383,2	121,1	400,503	4,4	23,9	231,4	12,0	25,8	193,4	-	-	-	0,2	2,4	16,1
maal ³⁾	385,3	116,0	400,503	4,4	24,8	238,8	12,7	25,9	200,1	-	-	-	0,2	1,3	17,0
huhti	399,7	121,3	400,503	4,3	22,7	249,6	18,2	28,3	202,9	-	-	-	0,2	1,9	18,1
touko	388,8	117,2	400,503	4,5	21,1	244,4	16,2	28,8	199,2	-	-	-	0,2	1,6	19,1
kesä	385,8	120,8	400,503	4,5	20,5	238,3	14,3	24,4	199,4	-	-	-	0,1	1,8	18,3
heinä ⁴⁾	391,3	119,6	399,539	4,5	20,9	244,4	10,5	27,1	206,6	-	-	-	0,2	1,9	17,5
elo	402,6	124,3	399,539	4,8	20,9	251,5	10,9	25,2	215,3	-	-	-	0,2	1,2	17,3
syys	408,0	124,7	399,539	4,9	21,3	255,9	11,2	24,3	220,1	-	-	-	0,3	1,2	16,6
loka ⁴⁾	416,2	125,6	399,538	4,7	21,5	263,1	10,3	24,3	228,2	-	-	-	0,3	1,4	16,3
marras ⁴⁾	400,1	123,8	399,537	4,8	20,8	249,8	9,0	22,6	217,8	-	-	-	0,3	0,9	16,7
joul ³⁾	377,7	117,8	399,537	4,3	20,8	234,1	9,7	19,5	204,4	-	-	-	0,5	0,6	15,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 tammi 1.	390,9	119,2	404,119	4,4	21,2	245,5	16,8	19,8	208,4	-	-	-	0,5	0,7	16,3
2001 tammi	386,0	115,0	404,119	4,5	22,3	243,4	11,8	19,9	211,2	-	-	-	0,5	0,8	20,9
helmi	384,3	116,5	404,119	4,8	21,3	241,0	10,4	21,7	208,4	-	-	-	0,5	0,6	21,2
maal ³⁾	393,4	117,6	403,153	4,9	21,4	247,5	9,8	27,3	210,0	-	-	-	0,5	2,0	20,2
huhti	386,7	119,5	403,153	4,9	21,1	240,7	11,5	23,7	205,1	-	-	-	0,4	0,6	23,4
touko	409,0	127,2	403,153	5,6	22,3	252,0	10,6	25,7	215,5	-	-	-	0,2	1,8	22,9
kesä ⁴⁾	410,2	128,6	403,089	5,7	22,9	249,8	9,8	28,4	211,3	-	-	-	0,2	3,2	22,7
heinä ⁴⁾	397,5	122,3	402,639	5,5	22,7	243,1	8,5	32,7	201,6	-	-	-	0,4	3,9	23,8
Euroopan keskuspankki⁵⁾															
1999 joul ³⁾	49,3	7,0	24,030	0,0	0,0	40,9	0,3	6,4	34,3	0,0	28,0	6,3	0,0	1,4	2,6
2000 tammi	49,9	7,0	24,030	0,0	0,0	41,2	0,4	7,2	33,6	-	-	-	0,0	1,7	3,2
helmi	48,0	7,3	24,030	0,0	0,0	39,0	0,4	6,1	32,5	-	-	-	0,0	1,7	4,2
maal ³⁾	49,7	7,0	24,030	0,0	0,0	41,9	0,4	7,4	34,1	-	-	-	0,0	0,9	4,3
huhti	52,7	7,3	24,030	0,0	0,0	44,1	1,1	7,9	35,1	-	-	-	0,0	1,4	4,3
touko	50,0	7,0	24,030	0,0	0,0	42,0	1,7	6,0	34,2	-	-	-	0,0	1,0	4,5
kesä	50,5	7,2	24,030	0,0	0,0	42,1	0,9	6,3	34,9	-	-	-	0,0	1,2	3,7
heinä	51,0	7,2	24,030	0,0	0,0	42,8	0,5	5,5	36,8	-	-	-	0,0	1,0	4,1
elo	55,0	7,5	24,030	0,0	0,0	46,4	0,6	7,5	38,3	-	-	-	0,0	1,2	4,1
syys	52,4	7,5	24,030	0,0	0,0	43,7	0,7	6,1	36,9	-	-	-	0,0	1,2	3,7
loka	53,8	7,6	24,030	0,0	0,0	44,9	0,7	6,4	37,7	-	-	-	0,0	1,4	4,0
marras	47,2	7,4	24,030	0,0	0,0	38,8	0,7	5,0	33,1	-	-	-	0,0	0,9	3,0
joul ³⁾	45,1	7,1	24,030	0,0	0,0	37,3	0,6	6,1	30,6	-	-	-	0,0	0,6	3,8
<i>Euroalueen laajeneminen</i>															
2001 tammi	45,9	7,0	24,656	0,0	0,0	38,2	0,7	2,6	34,9	-	-	-	0,0	0,7	3,5
helmi	46,7	7,1	24,656	0,0	0,0	38,9	0,6	3,9	34,4	-	-	-	0,0	0,6	3,0
maal ³⁾	46,7	7,2	24,656	0,0	0,0	37,5	0,7	5,2	31,6	-	-	-	0,0	2,0	3,9
huhti	45,3	7,3	24,656	0,0	0,0	37,5	0,8	5,2	31,5	-	-	-	0,0	0,5	3,6
touko	50,1	7,8	24,656	0,0	0,0	40,5	0,8	5,2	34,5	-	-	-	0,0	1,8	2,7
kesä	50,9	7,9	24,656	0,1	0,0	40,1	0,9	6,8	32,5	-	-	-	0,0	2,8	3,1
heinä	50,2	7,5	24,656	0,1	0,0	38,8	1,0	7,8	30,0	-	-	-	0,0	3,9	2,9

Lähde: EKP.

1) Valuuttavarantoa ja valuuttamääräistä likviditeettiä koskevan raportointimallin mukaisia lisätietoja on saatavissa EKP:n verkkosivuilla.

2) Kattavuus- ja arvostuserojen vuoksi luvut eivät ole täysin verrattavissa taulukon 1.1 lukuun.

3) Tilanne 1.1.1999.

4) Eurojärjestelmän kultavarantojen muutos johtuu siitä, että eräs keskuspankki myi kultaa 26.9.1999 tehdyn keskuspankkien kultasopimuksen ehtojen mukaisesti.

5) Osa eurojärjestelmän valuuttavarantoa.

9 Euroalueen ulkomaankauppa

Taulukko 9

1. Arvot, määrät ja yksikköarvot hyödykkeittäin^{1,2)}

(kausivaihtelusta puhdistamaton, ellei toisin mainita)

	Tavaroiden vienti (fob)					Tavaroiden tuonti (cif)					Yhteensä (kp.) (1995 = 100)		
	Yhteensä	Raaka- aineet ja tuotanto- hyödykkeet	Investoin- titavarat	Kulutus- tavarat	Lisätieto: Valmistetut tavarat	Yhteensä	Raaka- aineet ja tuotanto- hyödykkeet	Investoin- titavarat	Kulutus- tavarat	Lisätieto: Valmistetut tavarat	Öljy	Vienti	Tuonti
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Arvot (miljardia euroa [mirjardia ecua vuoden 1998 loppuun]; 1995 = 100 sarakkeet 12 ja 13)													
1997	762,8	357,3	168,3	202,3	661,0	674,2	389,3	104,8	161,4	481,9	62,6	122,5	119,8
1998	797,1	369,6	179,8	213,6	697,8	711,4	393,3	122,9	175,8	540,3	41,6	128,1	126,4
1999	832,8	386,5	183,2	224,2	725,0	781,2	423,2	143,6	192,1	590,6	61,5	133,8	138,8
2000	1 007,5	477,3	218,6	261,9	873,7	1 001,2	572,0	175,5	214,0	719,3	117,7	161,9	177,9
2000													
I	230,3	109,1	47,7	61,3	199,6	232,8	132,3	40,0	51,5	169,3	26,0	151,6	161,7
II	247,9	117,9	54,6	63,0	215,0	244,4	139,2	43,2	51,9	177,6	26,3	157,7	172,8
III	250,5	120,0	53,2	65,0	217,2	246,2	141,4	41,2	53,6	175,1	31,1	165,8	184,2
IV	278,8	130,3	63,2	72,5	241,9	277,8	159,0	51,1	57,1	197,3	34,3	173,8	195,5
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001													
I	257,3	120,5	55,9	67,7	225,5	260,2	146,8	47,2	54,4	190,2	26,9	172,3	181,3
II	262,7	.	.	.	.	257,7	.	.	.	.	.	170,7	181,7
2001													
tammi	80,7	38,4	17,1	20,9	70,3	86,8	49,8	14,8	18,1	62,6	9,4	171,9	180,7
helmi	83,2	38,6	18,0	22,3	73,0	82,1	46,4	14,4	17,5	60,0	8,6	173,7	181,8
maalis	93,5	43,5	20,8	24,5	82,3	91,3	50,5	18,0	18,7	67,6	9,0	171,4	181,3
huhti	82,7	.	.	.	71,9	83,3	.	.	.	59,7	8,5	168,4	181,2
touko	88,9	.	.	.	77,3	88,3	.	.	.	63,3	9,0	169,8	180,5
kesä	91,1	.	.	.	.	86,1	.	.	.	.	.	173,7	183,3
Määrät (vuotuinen prosenttimuutos; 1995 = 100 sarakkeet 12 ja 13) ³⁾													
1997	10,8	9,1	12,0	10,6	12,0	7,2	8,3	13,1	6,7	10,7	2,4	115,9	110,3
1998	3,6	4,2	5,9	3,6	4,0	11,6	8,1	21,8	7,6	13,4	-4,5	120,1	123,1
1999	2,2	2,9	-0,8	3,5	1,4	6,1	3,5	13,0	7,8	7,1	6,0	122,7	130,6
2000	11,8	11,3	11,1	11,2	12,4	5,1	5,3	9,3	2,5	7,3	3,7	137,2	137,4
2000													
I	14,6	13,6	10,7	14,9	15,0	5,9	6,1	8,8	5,8	9,6	-0,9	133,4	133,8
II	14,3	12,9	12,1	13,1	14,7	6,1	5,8	11,3	2,7	9,1	0,1	135,6	137,4
III	9,6	8,7	9,0	10,7	10,1	5,8	5,9	8,9	2,0	7,2	3,2	139,0	140,9
IV	9,3	10,5	12,7	7,0	10,3	2,8	3,4	8,6	-0,4	3,3	6,2	142,4	139,6
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2000													
I	5,7	4,2	12,7	6,4	7,2	1,2	0,2	7,2	-3,2	1,2	-2,9	141,6	136,8
II	1,0	.	.	.	.	-2,4	.	.	.	.	.	138,0	135,2
2001													
tammi	14,8	13,5	19,0	19,8	16,7	7,4	6,8	6,9	6,1	8,6	-3,4	141,5	136,8
helmi	5,4	2,5	18,2	2,9	7,2	-2,5	-3,9	3,7	-5,6	-2,7	-5,3	143,6	136,7
maalis	-1,0	-1,7	3,8	-0,1	0,1	-1,1	-2,1	10,7	-8,8	-1,5	0,0	139,7	136,8
huhti	7,0	.	.	.	7,7	4,2	.	.	.	2,1	3,4	137,1	136,7
touko	-5,4	.	.	.	-5,0	-7,4	.	.	.	-8,2	-14,2	137,3	134,3
kesä	2,6	.	.	.	.	-3,3	.	.	.	.	.	139,5	134,6
Yksikköarvot (vuotuinen prosenttimuutos; 1995 = 100 sarakkeet 12 ja 13) ³⁾													
1997	2,8	2,6	3,5	3,5	2,7	5,8	5,4	5,5	4,8	4,9	4,2	105,7	108,6
1998	0,9	-0,7	0,8	2,0	1,5	-5,4	-6,5	-3,6	1,2	-1,1	-30,4	106,6	102,8
1999	2,3	1,7	2,7	1,4	2,4	3,5	3,9	3,4	1,4	2,0	39,4	108,9	106,2
2000	8,3	11,0	7,4	5,1	7,2	21,9	28,3	11,8	8,7	13,5	84,8	117,8	129,4
2000													
I	6,7	9,9	5,6	4,3	5,7	22,4	30,6	10,0	6,3	11,1	171,3	113,7	120,9
II	6,8	9,5	8,3	3,9	5,7	21,5	28,7	10,9	8,1	12,5	101,4	116,3	125,8
III	9,1	12,7	7,5	4,4	8,5	20,0	26,6	10,4	7,9	12,5	71,0	119,3	130,8
IV	10,0	11,4	7,7	7,4	8,8	23,9	28,3	15,1	12,6	18,1	53,1	122,0	140,1
<i>Euroalueen laajeneminen</i>													
2001													
I	7,0	6,5	5,8	5,6	6,8	9,4	9,5	9,1	8,3	10,0	3,1	121,7	132,5
II	6,4	.	.	.	.	6,7	.	.	.	.	.	123,7	134,4
2001													
tammi	7,2	6,9	4,1	5,8	7,1	11,6	12,5	10,4	8,7	11,7	8,9	121,5	132,1
helmi	5,7	5,0	6,3	5,1	5,5	9,9	10,2	8,9	7,8	10,2	6,0	120,9	133,0
maalis	7,9	7,7	6,8	6,1	8,0	7,2	6,3	8,1	8,5	8,6	-4,8	122,6	132,6
huhti	6,4	.	.	.	6,1	7,9	.	.	.	8,4	5,7	122,8	132,6
touko	6,2	.	.	.	6,2	6,5	.	.	.	6,0	7,4	123,7	134,4
kesä	6,6	.	.	.	.	6,2	.	.	.	.	.	124,6	136,2

Lähteet: Eurostat ja Eurostatin laskelmiin perustuvat EKP:n laskelmat (määrälaskelmat ja yksikköarvojen puhdistus kausivaihtelusta).

- 1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutasetilaston tavarat-erän kanssa (taulukko 8.2).
- 2) Hyödykejako sarakkeissa 2–4 ja 7–9 noudattaa Broad Economic Categories -luokitusta. Valmistettujen tavaroiden (sarakkeet 5 ja 10) ja öljyn (sarake 11) hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos).
- 3) Yksikköarvoindeksit, joiden perusteella arvioidaan myös viennin määrä, sisältävät Kreikkaa lukuun ottamatta euroalueen tiedot vuodelta 2001.

2. Maaryhmittäin ja maittain¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun]; kausivaihtelusta puhdistamaton, ellei toisin mainita)

	Yhteensä	Yhteensä (kp.)	Iso- Britannia	Ruotsi	Tanska	Hakija- maat	Sveitsi	Yhdys- vallat	Japani	Aasia pl. Japani	Afrikka	Latina- lainen Amerikka	Muut maat	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Vienti (fob)														
1997	762,8	-	141,7	29,2	19,4	90,2	46,8	102,6	26,5	132,7	43,1	38,1	92,4	
1998	797,1	-	150,2	31,5	20,5	101,5	51,1	119,9	23,9	114,9	49,7	42,4	91,5	
1999	832,8	-	161,4	33,1	21,1	102,9	56,1	135,1	26,8	119,2	48,4	39,1	89,6	
2000	1 007,5	-	188,3	38,5	22,7	130,6	63,2	170,3	34,1	150,6	55,9	46,4	107,0	
2000	I	230,3	235,2	45,0	9,3	5,5	28,7	15,2	38,8	8,2	32,8	12,4	10,1	24,2
	II	247,9	244,7	46,7	9,7	5,6	32,4	15,5	40,9	7,9	36,7	14,6	10,9	27,1
	III	250,5	257,2	46,2	9,1	5,4	32,6	15,5	42,8	8,7	37,8	13,5	12,0	26,9
	IV	278,8	269,6	50,4	10,5	6,2	36,8	17,0	47,7	9,3	43,3	15,4	13,4	28,9
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	I	257,3	264,9	49,1	9,6	6,1	33,1	17,0	45,1	9,1	39,7	14,3	12,0	22,2
	II	262,7	262,4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2001	tammi	80,7	88,1	15,3	3,1	1,9	10,5	5,2	15,0	2,9	12,5	4,2	3,7	6,4
	helmi	83,2	89,0	15,9	3,1	2,0	10,7	5,5	14,2	3,0	12,5	5,0	4,0	7,3
	maalis	93,5	87,8	17,8	3,4	2,2	11,9	6,3	15,9	3,3	14,6	5,2	4,3	8,6
	huhti	82,7	86,3	15,8	3,0	2,0	10,0	5,3	14,3	2,6	12,4	4,9	4,0	8,5
	touko	88,9	87,0	16,7	3,0	2,0	11,6	5,7	15,1	2,7	13,8	5,1	4,2	8,9
	kesä	91,1	89,0	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Muutos edellisestä vuodesta, %														
2001	kesä	9,4	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Tuonti (cif)														
1997	674,2	-	117,7	27,1	16,9	60,2	36,9	94,3	43,3	124,8	49,7	28,4	74,8	
1998	711,4	-	122,3	30,8	17,3	71,6	40,9	104,8	48,5	132,0	45,8	29,3	68,0	
1999	781,2	-	131,0	33,2	18,6	80,4	43,2	113,2	53,9	151,8	49,0	30,4	76,5	
2000	1 001,2	-	155,3	37,6	21,4	100,5	48,4	139,4	64,5	209,8	72,1	39,3	112,9	
2000	I	232,8	226,5	37,8	9,1	5,1	23,4	11,8	31,9	15,8	46,7	16,7	8,6	25,9
	II	244,4	242,0	37,4	9,6	5,2	24,6	11,7	35,1	16,6	49,7	16,7	10,5	27,1
	III	246,2	257,9	36,5	8,7	5,1	24,9	11,6	33,7	15,0	54,3	17,8	10,0	28,6
	IV	277,8	273,8	43,6	10,2	6,0	27,6	13,2	38,7	17,0	59,1	20,9	10,2	31,3
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	I	260,2	257,0	38,5	8,9	5,2	28,9	13,5	37,5	16,1	53,7	19,8	9,8	28,2
	II	257,7	257,6	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2001	tammi	86,8	85,4	12,8	2,9	1,7	9,1	4,1	12,1	5,6	18,7	6,8	3,4	9,7
	helmi	82,1	85,9	12,4	2,9	1,6	9,4	4,5	11,5	4,9	16,6	6,3	3,0	9,1
	maalis	91,3	85,7	13,4	3,1	1,8	10,4	4,9	13,9	5,7	18,4	6,8	3,4	9,4
	huhti	83,3	85,7	12,6	2,8	1,7	9,1	4,3	11,6	5,4	16,3	6,1	3,4	10,1
	touko	88,3	85,3	13,2	2,8	2,4	9,7	4,4	12,0	5,3	17,1	6,3	3,9	11,3
	kesä	86,1	86,6	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Muutos edellisestä vuodesta, %														
2001	kesä	2,7	-	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Tase														
1997	88,6	-	23,9	2,1	2,5	30,0	9,9	8,3	-16,9	8,0	-6,5	9,7	17,5	
1998	85,7	-	27,8	0,7	3,2	29,9	10,2	15,1	-24,6	-17,2	3,9	13,1	23,5	
1999	51,6	-	30,4	-0,1	2,6	22,5	12,9	21,9	-27,1	-32,6	-0,6	8,7	13,1	
2000	6,3	-	33,0	1,0	1,3	30,0	14,8	30,8	-30,4	-59,3	-16,2	7,1	-5,9	
2000	I	-2,6	8,7	7,3	0,2	0,4	5,3	3,4	7,0	-7,7	-13,9	-4,3	1,4	-1,7
	II	3,5	2,7	9,3	0,1	0,4	7,8	3,7	5,8	-8,7	-13,0	-2,2	0,4	0,0
	III	4,4	-0,7	9,7	0,4	0,3	7,7	3,9	9,1	-6,3	-16,5	-4,2	2,1	-1,7
	IV	1,0	-4,2	6,8	0,3	0,2	9,2	3,8	9,0	-7,7	-15,8	-5,5	3,1	-2,4
<i>Euroalueen laajeneminen</i>														
2001	I	-2,8	7,9	10,6	0,8	0,9	4,2	3,5	7,6	-7,0	-14,0	-5,5	2,2	-6,0
	II	5,0	4,8	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2001	tammi	-6,2	2,7	2,6	0,3	0,2	1,4	1,1	2,9	-2,7	-6,2	-2,6	0,3	-3,4
	helmi	1,1	3,1	3,6	0,2	0,4	1,3	1,1	2,7	-1,9	-4,1	-1,3	1,0	-1,8
	maalis	2,2	2,1	4,4	0,3	0,3	1,4	1,4	2,0	-2,4	-3,7	-1,6	1,0	-0,8
	huhti	-0,6	0,7	3,3	0,2	0,3	0,9	1,0	2,7	-2,8	-3,9	-1,2	0,5	-1,5
	touko	0,6	1,7	3,4	0,2	-0,4	1,9	1,3	3,1	-2,6	-3,3	-1,1	0,4	-2,4
	kesä	5,0	2,4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Lähteet: Eurostat ja Eurostatin tietoihin perustuvat EKP:n laskelmat (Kauppatase ja Muut maat).

1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutaseilaston tavarat-erän kanssa (taulukot 8.1 ja 8.2).

10 Valuuttakurssit

Taulukko 10

Valuuttakurssit

(jakson keskiarvo, x yksikköä valuuttaa / 1 ecu tai euro, 1999/1 = 100 [efektiivinen])

		Euron efektiivinen valuuttakurssi ¹⁾						Ecu/euron valuuttakurssit ²⁾			
		Suppea maaryhmä				Laaja maaryhmä		USA:n dollari	Japanin jeni	Sveitsin frangi	Englannin punta
		Nimellinen	Reaalinen: kuluttaja-hinta-indeksi	Reaalinen: teollisuuden tuottaja-hinta-indeksi	Reaalinen: tehdasteollisuuden yksikkötyökustannukset	Nimellinen	Reaalinen: kuluttaja-hinta-indeksi				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1996		107,9	108,8	107,5	111,4	95,4	105,9	1,270	138,1	1,568	0,814
1997		99,1	99,4	99,2	100,5	90,4	96,6	1,134	137,1	1,644	0,692
1998		101,5	101,3	101,6	99,5	96,6	99,1	1,121	146,4	1,622	0,676
1999		95,7	95,7	95,7	96,4	96,6	95,8	1,066	121,3	1,600	0,659
2000		85,7	86,5	87,0	87,2	88,2	86,3	0,924	99,5	1,558	0,609
1999	I	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	1,122	130,7	1,599	0,687
	II	96,1	96,0	96,0	96,9	96,5	96,0	1,057	127,7	1,600	0,658
	III	94,6	94,7	94,6	95,1	95,5	94,6	1,049	118,7	1,602	0,655
	IV	92,2	92,2	92,3	93,8	94,2	92,6	1,038	108,4	1,600	0,636
2000	I	89,0	89,6	89,8	90,2	91,1	89,5	0,986	105,5	1,607	0,614
	II	86,0	86,6	87,0	87,5	88,4	86,6	0,933	99,6	1,563	0,610
	III	84,7	85,7	86,3	86,6	87,3	85,3	0,905	97,4	1,544	0,612
	IV	83,0	84,0	84,9	84,6	85,9	83,6	0,868	95,3	1,516	0,600
1999	tammi	102,0	101,8	101,8	-	101,4	101,4	1,161	131,3	1,605	0,703
	helmi	99,9	99,9	99,8	-	100,0	100,1	1,121	130,8	1,598	0,689
	maalis	98,3	98,3	98,4	-	98,7	98,6	1,088	130,2	1,595	0,671
	huhti	97,1	96,9	97,0	-	97,5	97,2	1,070	128,2	1,602	0,665
	touko	96,6	96,5	96,4	-	96,9	96,4	1,063	129,7	1,603	0,658
	kesä	94,7	94,7	94,7	-	95,1	94,5	1,038	125,3	1,595	0,650
	heinä	94,8	95,2	94,9	-	95,0	94,4	1,035	123,7	1,604	0,658
	elo	95,4	95,6	95,4	-	96,3	95,5	1,060	120,1	1,600	0,660
	syys	93,6	93,4	93,4	-	95,2	93,8	1,050	112,4	1,602	0,647
	loka	94,4	94,2	94,4	-	96,3	94,7	1,071	113,5	1,594	0,646
	marras	92,0	92,0	92,2	-	94,0	92,4	1,034	108,2	1,605	0,637
	joulu	90,1	90,4	90,3	-	92,2	90,7	1,011	103,7	1,601	0,627
2000	tammi	90,2	90,8	90,9	-	92,4	90,7	1,014	106,5	1,610	0,618
	helmi	89,2	89,8	90,0	-	91,2	89,6	0,983	107,6	1,607	0,615
	maalis	87,7	88,3	88,5	-	89,7	88,1	0,964	102,6	1,604	0,611
	huhti	86,1	86,6	87,0	-	88,4	86,7	0,947	99,9	1,574	0,598
	touko	84,5	85,0	85,7	-	86,9	85,1	0,906	98,1	1,556	0,602
	kesä	87,4	88,1	88,4	-	89,9	88,1	0,949	100,7	1,561	0,629
	heinä	86,9	87,9	88,1	-	89,4	87,5	0,940	101,4	1,551	0,623
	elo	84,6	85,5	86,1	-	87,0	85,1	0,904	97,8	1,551	0,607
	syys	82,8	83,6	84,6	-	85,3	83,3	0,872	93,1	1,531	0,608
	loka	81,6	82,4	83,5	-	84,4	82,2	0,855	92,7	1,513	0,589
	marras	82,3	83,3	84,1	-	85,1	82,9	0,856	93,3	1,522	0,600
	joulu	85,4	86,4	87,1	-	88,1	85,8	0,897	100,6	1,514	0,613
<i>Euroalueen laajeneminen</i>											
2001	I	88,6	90,0	90,5	88,8	91,4	88,9	0,923	109,1	1,533	0,633
	II	86,0	87,7	87,9	86,3	89,5	86,9	0,873	106,9	1,528	0,614
2001	tammi	89,2	90,3	90,8	-	91,7	89,1	0,938	109,6	1,529	0,635
	helmi	88,3	89,7	90,2	-	91,0	88,6	0,922	107,1	1,536	0,634
	maalis	88,4	90,0	90,5	-	91,4	89,1	0,910	110,3	1,535	0,629
	huhti	87,6	89,2	89,5	-	91,0	88,5	0,892	110,4	1,529	0,622
	touko	85,9	87,6	87,8	-	89,3	86,7	0,874	106,5	1,533	0,613
	kesä	84,7	86,4	86,5	-	88,1	85,4	0,853	104,3	1,522	0,609
	heinä	85,4	87,2	87,3	-	89,1	86,1	0,861	107,2	1,514	0,609
	elo	87,7	89,6	89,6	-	91,8	88,6	0,900	109,3	1,514	0,627
Muutos ed. kuukaudesta, % ⁴⁾											
2001	elo	2,7	2,7	2,6	-	3,0	2,8	4,6	2,0	0,1	3,0
Muutos ed. vuodesta, % ⁴⁾											
2001	elo	-	-	-	-	-	-	-0,4	11,8	-2,3	3,2

Lähde: EKP.

1) Lisätietoja laskentatavasta Yleistä-osassa.

2) Joulukuuhun 1998 asti ecun valuuttakurssit (BIS); tammikuusta 1999 alkaen euron valuuttakurssit.

3) Koska EKP ei ilmoittanut virallisia viitekursseja näille valuutoille ennen lokakuuta 2000, taulukossa esitetään viitteelliset kurssit syyskuuhun 2000 saakka.

4) Viimeisen kuukausihavainnon prosenttimuutos on esitetty verrattuna edellisen kuukauden tietoihin ja vuotta aikaisempiin tietoihin. Positiivinen muutos merkitsee euron vahvistumista. Tammikuusta 2001 alkaen efektiivistä valuuttakurssia koskevat tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempien havaintojen kanssa muuttuneiden painojen vuoksi.

Ecun/euron valuuttakurssit ²⁾								
Ruotsin kruunu	Tanskan kruunu	Norjan kruunu	Kanadan dollari	Australian dollari	Hongkongin dollari ³⁾	Etelä-Korean won ³⁾	Singaporen dollari ³⁾	
11	12	13	14	15	16	17	18	
8,51	7,36	8,20	1,731	1,623	9,68	1 007,9	1,765	1996
8,65	7,48	8,02	1,569	1,528	8,75	1 069,8	1,678	1997
8,92	7,50	8,47	1,665	1,787	8,69	1 568,9	1,876	1998
8,81	7,44	8,31	1,584	1,652	8,27	1 267,3	1,806	1999
8,45	7,45	8,11	1,371	1,589	7,20	1 043,5	1,592	2000
8,98	7,44	8,60	1,696	1,770	8,69	1 342,6	1,911	1999 I
8,90	7,43	8,24	1,557	1,618	8,19	1 258,8	1,810	II
8,71	7,44	8,22	1,558	1,613	8,14	1 252,8	1,772	III
8,65	7,44	8,19	1,528	1,613	8,07	1 217,4	1,737	IV
8,50	7,45	8,11	1,434	1,564	7,68	1 109,8	1,674	2000 I
8,28	7,46	8,20	1,381	1,585	7,27	1 042,0	1,608	II
8,40	7,46	8,10	1,341	1,576	7,06	1 009,5	1,569	III
8,60	7,45	8,04	1,325	1,632	6,77	1 011,6	1,516	IV
9,08	7,44	8,65	1,765	1,839	8,99	1 362,4	1,950	1999 tammi
8,91	7,44	8,65	1,679	1,751	8,68	1 330,2	1,905	helmi
8,94	7,43	8,51	1,651	1,726	8,43	1 336,2	1,881	maalis
8,91	7,43	8,32	1,594	1,668	8,30	1 292,2	1,834	huhti
8,97	7,43	8,23	1,553	1,605	8,24	1 272,1	1,820	touko
8,83	7,43	8,17	1,524	1,580	8,05	1 212,6	1,775	kesä
8,74	7,44	8,18	1,540	1,576	8,03	1 229,4	1,756	heinä
8,75	7,44	8,26	1,583	1,645	8,23	1 269,1	1,779	elo
8,63	7,43	8,23	1,552	1,619	8,15	1 260,1	1,781	syys
8,73	7,43	8,29	1,581	1,641	8,32	1 289,9	1,793	loka
8,63	7,44	8,19	1,516	1,618	8,04	1 215,9	1,727	marras
8,59	7,44	8,10	1,491	1,580	7,86	1 149,6	1,694	joulu
8,60	7,44	8,12	1,469	1,542	7,89	1 145,9	1,697	2000 tammi
8,51	7,45	8,10	1,427	1,564	7,65	1 110,8	1,674	helmi
8,39	7,45	8,11	1,408	1,583	7,51	1 076,1	1,654	maalis
8,27	7,45	8,15	1,389	1,588	7,38	1 051,4	1,620	huhti
8,24	7,46	8,20	1,355	1,570	7,06	1 015,3	1,566	touko
8,32	7,46	8,25	1,402	1,597	7,40	1 061,1	1,641	kesä
8,41	7,46	8,18	1,389	1,598	7,33	1 047,9	1,636	heinä
8,39	7,46	8,10	1,341	1,557	7,05	1 007,6	1,556	elo
8,41	7,46	8,03	1,295	1,575	6,80	973,2	1,517	syys
8,52	7,45	8,00	1,292	1,618	6,67	965,1	1,498	loka
8,63	7,46	8,00	1,320	1,639	6,68	990,6	1,497	marras
8,66	7,46	8,13	1,368	1,642	7,00	1 089,6	1,558	joulu
<i>Euroalueen laajeneminen</i>								
9,00	7,46	8,20	1,410	1,741	7,20	1 174,7	1,616	2001 I
9,13	7,46	8,01	1,345	1,701	6,81	1 138,9	1,583	II
8,91	7,46	8,24	1,410	1,689	7,32	1 194,9	1,630	2001 tammi
8,98	7,46	8,21	1,403	1,724	7,19	1 153,8	1,607	helmi
9,13	7,46	8,16	1,417	1,807	7,09	1 173,4	1,611	maalis
9,11	7,46	8,11	1,390	1,785	6,96	1 183,5	1,617	huhti
9,06	7,46	7,99	1,347	1,681	6,82	1 133,7	1,586	touko
9,21	7,45	7,94	1,302	1,647	6,65	1 104,1	1,550	kesä
9,26	7,44	7,97	1,315	1,689	6,71	1 120,3	1,569	heinä
9,31	7,45	8,06	1,386	1,717	7,02	1 154,0	1,586	elo
0,5	0,0	1,1	5,4	1,7	4,6	3,0	1,0	Muutos ed. kuukaudesta, % ⁴⁾ 2001 elo
11,0	-0,2	-0,5	3,4	10,2	-0,4	14,5	1,9	Muutos ed. vuodesta, % ⁴⁾ 2001 elo

II Taloudellinen kehitys muissa EU-maissa

Taulukko II

Taloudellinen kehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	YKHI	Julkisen talouden alijäämä (-)/yli-jäämä (+), % BKT:stä	Julkisen talouden bruttovelka, % BKT:stä	Valtion pitkäaikaisten lainojen tuotot ¹⁾ , vuotuinen korko	Valuuttakurssi ²⁾ , kansallinen valuutta/ ecu tai euro	Vaihtotase ja uusi pääomatase, % BKT:stä	Yksikkötyö-kustannukset ³⁾	BKT:n määrä	Teollisuus-tuotannon volyyymi-indeksi ⁴⁾	Standardoitu työttömyysaste, % työvoimasta (kp.)	Lavea raha ⁵⁾	3 kk:n korko ¹⁾ , vuotuinen korko
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Tanska												
1997	1,9	0,3	61,2	6,25	7,48	0,6	1,9	3,0	5,3	5,6	4,7	3,73
1998	1,3	1,1	55,6	4,94	7,50	-0,8	2,3	2,8	2,2	5,2	4,6	4,27
1999	2,1	3,1	52,0	4,91	7,44	1,8	3,0	2,1	1,8	5,2	4,2	3,44
2000	2,7	2,5	46,5	5,64	7,45	2,2	1,4	3,2	6,2	4,7	1,9	5,00
2000	I	2,8	-	-	5,79	7,45	1,5	1,8	2,7	3,2	4,7	3,95
	II	2,9	-	-	5,67	7,46	1,7	2,1	3,7	7,7	4,7	4,73
	III	2,6	-	-	5,69	7,46	4,0	0,4	3,5	8,0	4,7	5,84
	IV	2,6	-	-	5,42	7,45	1,8	1,1	2,9	6,1	4,8	5,48
2001	I	2,3	-	-	5,03	7,46	4,0	3,4	1,0	5,1	4,7	5,26
	II	2,5	-	-	5,27	7,46	.	.	.	0,3	4,6	5,06
2001	maalis	2,2	-	-	4,95	7,46	-	-	-	7,7	4,7	5,16
	huhti	2,6	-	-	5,14	7,46	-	-	-	1,4	4,6	5,11
	touko	2,8	-	-	5,35	7,46	-	-	-	-4,1	4,6	5,11
	kesä	2,2	-	-	5,33	7,45	-	-	-	3,6	4,5	4,96
	heinä	2,3	-	-	5,32	7,44	-	-	-	.	4,5	4,93
	elo	.	-	-	5,12	7,45	-	-	-	.	.	4,81
Ruotsi												
1997	1,8	-1,5	74,5	6,62	8,65	-	0,6	2,1	7,0	9,9	4,2	4,43
1998	1,0	1,9	71,8	4,99	8,92	3,7	0,9	3,6	3,8	8,3	3,5	4,36
1999	0,6	1,8	65,2	4,98	8,81	2,8	-0,4	4,1	2,0	7,2	6,8	3,32
2000	1,3	4,1	55,6	5,37	8,45	3,1	5,6	3,6	8,5	5,9	6,2	4,07
2000	I	1,2	-	-	5,79	8,50	3,5	5,7	4,2	5,9	6,4	3,99
	II	1,2	-	-	5,30	8,28	2,0	4,5	4,1	10,2	6,1	4,09
	III	1,3	-	-	5,30	8,40	2,6	5,3	3,7	9,1	5,7	4,14
	IV	1,5	-	-	5,09	8,60	4,3	6,7	2,3	8,8	5,4	4,06
2001	I	1,6	-	-	4,83	9,00	3,6	3,5	2,2	5,9	5,2	4,10
	II	3,0	-	-	5,20	9,13	.	.	1,4	-2,1	4,9	4,15
2001	maalis	1,7	-	-	4,75	9,13	-	-	-	5,1	5,2	4,06
	huhti	3,0	-	-	4,93	9,11	-	-	-	-4,1	5,0	-0,3
	touko	3,1	-	-	5,27	9,06	-	-	-	0,6	5,0	-1,4
	kesä	3,0	-	-	5,39	9,21	-	-	-	-2,6	4,9	4,32
	heinä	2,9	-	-	5,42	9,26	-	-	-	.	4,8	2,2
	elo	.	-	-	5,16	9,31	-	-	-	.	.	4,40
Iso-Britannia												
1997	1,8	-2,0	51,1	7,13	0,692	0,9	2,9	3,5	1,3	7,0	11,2	6,92
1998	1,6	0,4	48,1	5,60	0,676	0,0	3,1	2,6	0,8	6,3	9,7	7,42
1999	1,3	1,3	45,7	5,01	0,659	-1,0	3,4	2,3	0,6	6,1	5,3	5,54
2000	0,8	1,9	42,9	5,33	0,609	-1,5	1,9	3,1	1,6	5,5	6,7	6,19
2000	I	0,8	6,3	43,7	5,60	0,614	-1,5	3,0	3,2	1,8	5,8	6,20
	II	0,6	-0,5	43,7	5,31	0,610	-1,4	1,4	3,4	2,7	5,6	6,28
	III	0,8	2,2	42,3	5,31	0,612	-1,8	1,6	3,0	0,8	5,4	6,21
	IV	0,9	0,0	42,5	5,09	0,600	-1,4	1,7	2,6	0,9	5,3	6,07
2001	I	0,9	6,2	40,2	4,90	0,633	0,0	2,1	2,7	0,8	5,1	5,72
	II	1,5	-2,3	40,2	5,18	0,614	.	.	2,1	-2,2	7,5	5,30
2001	maalis	1,0	-0,1	40,2	4,82	0,629	-	-	-	-0,2	5,0	5,55
	huhti	1,1	0,5	39,8	5,03	0,622	-	-	-	-1,0	5,0	5,40
	touko	1,7	-4,1	39,8	5,21	0,613	-	-	-	-3,1	5,1	5,25
	kesä	1,7	-3,2	40,2	5,30	0,609	-	-	-	-2,6	.	5,26
	heinä	1,4	4,7	39,6	5,30	0,609	-	-	-	-3,5	.	5,25
	elo	.	.	.	5,07	0,627	-	-	-	.	.	5,00

Lähteet: Eurostat (sarakeet 1, 8, 9 ja 10), Euroopan komissio (talous- ja raha-asioista vastaava pääosasto ja Eurostat) (sarake 2 [vuosittain] ja sarake 3 [vuosittain]), Reuters (sarake 12), kansalliset tilastot (sarake 2 [neljännesvuosittain ja kuukausittain], sarake 3 [neljännesvuosittain ja kuukausittain], 4, 5, 7 [pl. Ruotsi] ja 11), EKP:n laskelma (sarakeet 6 ja 7 [Ruotsi]).

1) Ajanjakson keskiarvoja.

2) Lisäinformaatiota, ks. taulukko 10.

3) Koko talous; Ison-Britannian tilastot eivät sisällä työnantajan sosiaaliturvamaksuja.

4) Yhteensä (rakentamista lukuun ottamatta); korjattu työpäivien määrällä.

5) Kuukauden lopun keskiarvoja; M3; M4 Ison-Britannian osalta.

12 Taloudellinen kehitys EU:n ulkopuolella

Taulukko 12.1

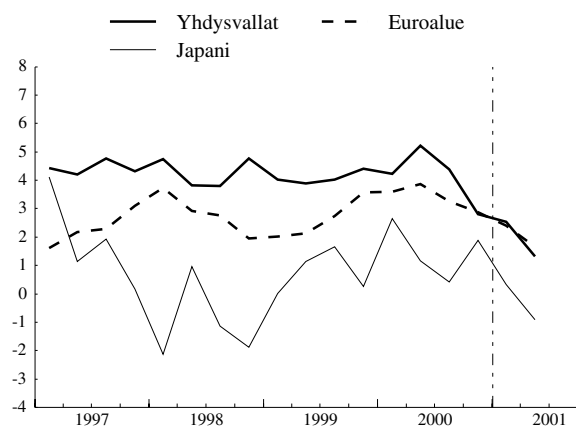
Taloudellinen kehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	KHI	Yksikkö- työ- kustannuk- set ¹⁾	BKT:n määrä	Teollisuus- tuotannon volyyymi- indeksi ¹⁾	Työttö- määrä, % työ- voimasta (kp.)	M2 ²⁾	Pankkien- välisen 3 kk:n talletusten korko ³⁾ , vuotuinen korko	Valtion 10 vuoden lainojen tuotto ³⁾ , vuotuinen korko	Valuutta- kurssi ⁴⁾ , kansallinen valuutta/ ecu tai euro	Julkisen talouden rahoitus- asema alijäämä (-) ⁵⁾ / ylijäämä (+), % BKT:stä	Julkinen brutto- velka ⁶⁾ , % BKT:stä
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Yhdysvallat											
1997	2,3	0,0	4,4	7,6	5,0	4,9	5,76	6,45	1,134	-0,9	56,4
1998	1,6	0,7	4,3	5,5	4,5	7,3	5,57	5,33	1,121	0,3	53,4
1999	2,2	-1,7	4,1	4,8	4,2	7,6	5,42	5,64	1,066	0,8	50,5
2000	3,4	-3,8	4,1	6,0	4,0	6,1	6,53	6,03	0,924	1,7	44,9
2000 I	3,2	-3,7	4,2	6,3	4,0	6,1	6,11	6,48	0,986	1,6	49,6
2000 II	3,3	-4,4	5,2	7,0	4,0	6,2	6,63	6,18	0,933	1,7	46,8
2000 III	3,5	-5,4	4,4	6,4	4,0	6,1	6,70	5,89	0,905	1,9	45,6
2000 IV	3,4	-1,5	2,8	4,3	4,0	6,2	6,69	5,56	0,868	1,7	44,9
2001 I	3,4	1,8	2,5	0,4	4,2	7,5	5,35	5,04	0,923	1,5	45,0
2001 II	3,4	8,3	1,3	-2,7	4,5	8,5	4,19	5,25	0,873	1,1	.
2001 maal.	2,9	-	-	-0,9	4,3	8,1	4,96	4,89	0,910	-	-
2001 huht.	3,3	-	-	-1,7	4,5	8,2	4,63	5,13	0,892	-	-
2001 touko.	3,6	-	-	-2,5	4,4	8,5	4,11	5,37	0,874	-	-
2001 kesä	3,2	-	-	-4,0	4,5	9,0	3,83	5,26	0,853	-	-
2001 heinä	2,7	-	-	-3,9	4,5	9,2	3,75	5,23	0,861	-	-
2001 elo	.	-	-	.	4,9	.	3,56	4,97	0,900	-	-
Japani											
1997	1,7	-2,2	1,8	3,6	3,4	3,1	0,62	2,15	137,1	-2,7	.
1998	0,7	6,3	-1,1	-7,1	4,1	4,4	0,66	1,30	146,4	-10,3	.
1999	-0,3	-2,5	0,8	0,8	4,7	3,7	0,22	1,75	121,3	-10,4	.
2000	-0,7	-6,5	1,5	5,9	4,7	2,1	0,28	1,76	99,5	.	.
2000 I	-0,6	-7,0	2,6	6,3	4,8	2,2	0,14	1,79	105,5	.	.
2000 II	-0,7	-7,3	1,2	7,1	4,7	2,3	0,12	1,72	99,6	.	.
2000 III	-0,6	-6,1	0,4	5,5	4,6	1,9	0,32	1,79	97,4	.	.
2000 IV	-0,8	-5,3	1,9	4,9	4,8	2,1	0,56	1,73	95,3	.	.
2001 I	-0,4	-0,2	0,3	-1,1	4,8	2,6	0,37	1,38	109,1	.	.
2001 II	-0,7	.	-0,9	-5,7	4,9	2,8	0,08	1,28	106,9	.	.
2001 maal.	-0,7	1,5	-	-2,9	4,7	2,6	0,19	1,19	110,3	-	-
2001 huht.	-0,7	2,0	-	-4,2	4,8	2,5	0,10	1,36	110,4	-	-
2001 touko.	-0,7	2,3	-	-3,9	4,9	2,9	0,07	1,28	106,5	-	-
2001 kesä	-0,8	.	-	-8,8	4,9	3,2	0,07	1,19	104,3	-	-
2001 heinä	-0,8	.	-	-8,6	5,0	3,3	0,08	1,33	107,2	-	-
2001 elo	.	.	-	.	.	3,4	0,08	1,36	109,3	-	-

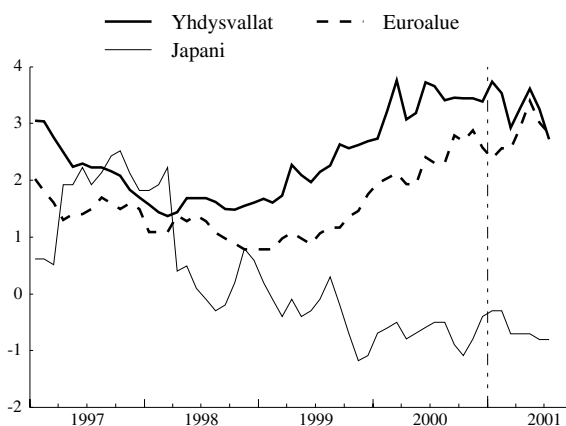
Bruttokansantuotteen määrä

(vuotuinen prosenttimuutos; neljännesvuosittain)

Kuluttajahintaindeksit

(vuotuinen prosenttimuutos; kuukausittain)

Lähteet: Kansalliset tilastot (sarakeet 1, 2 [Yhdysvallat], 3, 4, 5, 6, 8 [joulukuuhun 1998 asti], 9 ja 10), OECD (sarake 2 [Japani]), Eurostat (euroaluetta koskevan kuvion tilastot), Reuters (sarake 7 ja sarake 8 [tammikuusta 1999 alkaen]), EKP:n laskelma (sarake 11).

1) Tehdasteollisuus.

2) Ajanjakson keskiarvo, M2 ja sijoitustodistukset Japanin osalta.

3) Lisäinformaatiota, ks. taulukot 3.1 ja 3.2.

4) Lisäinformaatiota, ks. taulukko 10.

5) Japania koskevat tiedot: vuoden 1998 alijäämä sisältää valtion vastuulle ottaman suuren velan; vuoden 1999 tiedot perustuvat rahoitustilin rahoitustilinpitoilastoihin.

6) Julkisen sektorin konsolidoitu bruttovelka (ajanjakson lopussa).

Taulukko 12.2

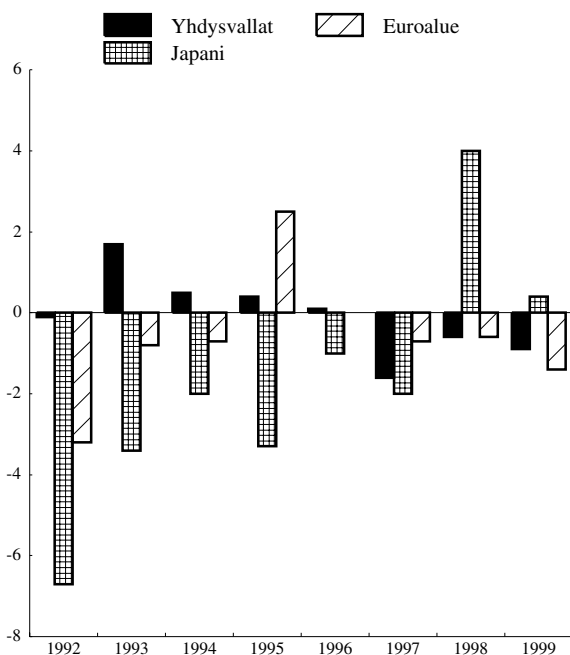
Säästäminen, investoinnit ja rahoitus

(prosenttia BKT:stä)

	Kansallinen säästäminen ja investoinnit			Yritysten (pl. rahoitussektori) investoinnit ja rahoitus						Kotitalouksien investoinnit ja rahoitus ¹⁾			
	Brutto-säästäminen	Pääoman brutto-muodostus	Nettoluotonanto ulkomaille	Pääoman brutto-muodostus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Rahoitusvarojen nettohankinta	Brutto-säästäminen	Nettovelkaantuminen	Arvopaperit ja osakkeet	Pääoma-menot	Rahoitusvarojen nettohankinta	Brutto-säästäminen	Nettovelkaantuminen
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Yhdysvallat													
1997	18,1	19,9	-1,5	9,4	8,6	1,8	8,7	3,4	1,8	11,8	4,5	12,1	4,6
1998	18,8	20,8	-2,3	9,7	8,8	6,5	8,5	7,1	1,4	12,3	6,6	12,3	5,7
1999	18,5	21,1	-3,4	10,1	9,6	6,9	8,7	7,8	3,3	12,6	5,7	11,0	6,6
2000	18,3	21,8	-4,3	10,6	10,1	6,1	8,9	7,4	2,7	12,5	2,9	9,4	5,8
1999	II	18,4	20,8	-3,2	10,0	9,9	6,4	8,7	7,4	12,7	5,6	11,2	6,6
	III	18,4	21,1	-3,6	10,1	9,7	7,3	8,6	8,5	12,6	4,8	10,8	6,3
	IV	18,3	21,4	-3,9	10,4	9,6	5,9	8,7	7,0	12,6	7,1	10,5	7,1
2000	I	18,2	21,4	-4,0	10,3	10,0	8,7	8,8	9,8	12,8	4,2	9,8	7,6
	II	18,5	22,0	-4,1	10,7	10,0	6,9	9,0	8,0	12,5	4,2	9,7	5,9
	III	18,5	21,9	-4,5	10,9	10,3	5,7	9,1	7,3	12,5	2,5	9,3	5,7
	IV	18,0	21,7	-4,5	10,6	10,1	3,5	8,8	4,7	12,3	0,6	8,8	4,2
2001	I	17,5	20,9	-3,9	9,9	10,1	2,9	8,6	3,7	12,5	2,9	8,9	4,0
Japani													
1997	30,2	28,7	2,2	16,6	16,1	3,2	13,8	1,2	0,1	6,0	6,9	11,3	0,7
1998	29,1	26,9	2,6	15,6	15,6	-6,4	13,3	-9,1	-1,4	5,3	5,4	11,7	-0,5
1999	27,8	26,0	2,2	14,5	14,7	2,5	13,7	-2,8	1,2	5,3	6,6	11,3	-0,5
2000	.	26,0	.	.	.	1,4	.	-1,2	0,0	.	4,7	.	0,8
1999	II	.	24,2	.	.	-16,9	.	-17,1	1,7	.	14,6	.	-7,2
	III	.	26,4	.	.	9,7	.	-1,3	1,3	.	4,4	.	1,3
	IV	.	26,9	.	.	15,3	.	19,9	3,9	.	11,6	.	-2,2
2000	I	.	26,3	.	.	7,7	.	-3,4	-3,4	.	3,9	.	9,7
	II	.	24,8	.	.	-26,9	.	-19,6	0,4	.	5,2	.	-9,2
	III	.	27,1	.	.	18,6	.	5,0	-0,6	.	-0,7	.	2,3
	IV	.	27,1	.	.	5,0	.	11,5	1,2	.	10,1	.	0,5
2001	I	.	27,5	.	.	9,6	.	2,4	-0,3	.	-2,6	.	5,1

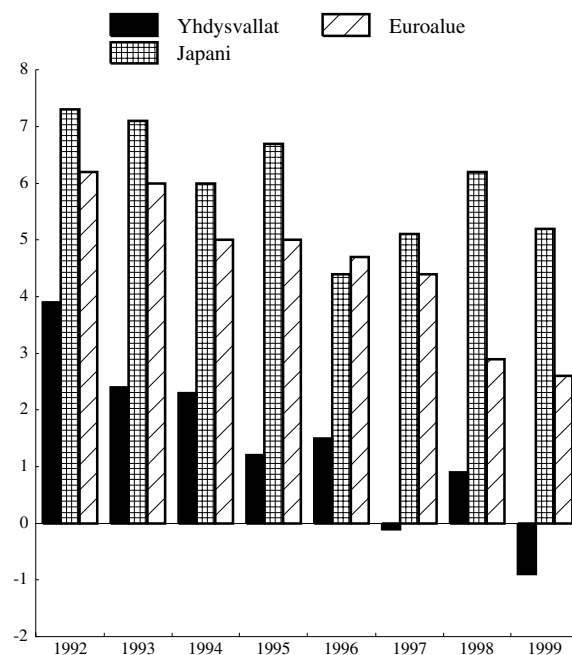
Yritysten (pl. rahoitussektori) nettoluotonanto

(prosenttia BKT:stä)

Kotitalouksien nettoluotonanto¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

Lähteet: EKP, Federal Reserve Board, Bank of Japan ja Economic and Social Research Institute.

1) Kotitaloudet mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

Kreikan tiedoilla täydennetyt euroalueen keskeiset taloustilastot

A. Raha- ja rahoitusmarkkinatilastot

A.1 Raha-aggregaatit ja niiden vastaerät

(miljardia euroa [kausivaihtelusta puhdistamaton, ajanjakson lopussa] ja vuotuinen prosenttimuutos ¹⁾)

		M1		M2		M3 ²⁾		Luotot ³⁾		Rahalaitosten lainat euroalueelle (ml. Kreikka) pl. rahalaitokset ja julkisyhteisöt	
		Yhteensä	%-muutos	Yhteensä	%-muutos	Yhteensä	%-muutos	Yhteensä	%-muutos	Yhteensä	%-muutos
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999	tammi	1 818,0	.	4 046,4	.	4 608,2	.	7 856,9	.	5 169,0	.
	helmi	1 787,3	.	4 005,1	.	4 592,7	.	7 877,0	.	5 171,3	.
	maalis	1 809,4	.	4 023,7	.	4 610,8	.	7 952,1	.	5 219,0	.
	huhti	1 823,9	.	4 044,2	.	4 649,5	.	7 985,0	.	5 240,7	.
	touko	1 856,1	.	4 073,0	.	4 685,9	.	8 062,1	.	5 278,0	.
	kesä	1 900,1	.	4 100,3	.	4 710,7	.	8 141,4	.	5 371,5	.
	heinä	1 901,0	.	4 117,7	.	4 719,9	.	8 161,5	.	5 407,9	.
	elo	1 865,8	.	4 084,5	.	4 701,3	.	8 164,4	.	5 402,9	.
	syys	1 892,0	.	4 093,8	.	4 728,1	.	8 215,6	.	5 442,7	.
	loka	1 897,4	.	4 110,5	.	4 747,8	.	8 286,6	.	5 490,4	.
	marras	1 933,6	.	4 140,5	.	4 801,3	.	8 387,8	.	5 556,3	.
	joulu	1 988,5	.	4 239,6	.	4 893,2	.	8 410,2	.	5 589,0	.
2000	tammi	1 997,1	9,4	4 233,6	4,2	4 900,2	5,3	8 467,4	8,1	5 633,8	8,8
	helmi	1 986,7	10,8	4 226,9	5,2	4 920,9	6,2	8 529,0	8,5	5 670,0	9,5
	maalis	1 998,1	10,1	4 236,7	4,9	4 961,3	6,5	8 627,2	8,4	5 741,4	9,9
	huhti	2 039,8	11,4	4 280,5	5,4	5 015,6	6,7	8 693,1	8,7	5 803,8	10,5
	touko	2 021,0	8,7	4 271,8	4,6	5 011,3	6,0	8 728,6	8,2	5 834,5	10,3
	kesä	2 038,0	7,1	4 282,0	4,2	5 004,2	5,4	8 745,2	7,3	5 902,4	9,5
	heinä	2 037,8	6,9	4 281,0	3,6	5 010,6	5,2	8 760,1	7,1	5 931,9	9,2
	elo	2 002,5	7,0	4 269,5	4,1	5 010,8	5,5	8 763,2	7,1	5 951,9	9,6
	syys	2 014,5	6,1	4 275,4	4,0	5 011,0	5,1	8 852,2	7,3	6 038,9	10,1
	loka	2 013,7	5,7	4 282,7	3,7	5 030,4	5,1	8 892,8	6,7	6 082,9	9,9
	marras	2 032,4	4,9	4 304,9	3,7	5 062,6	4,8	8 934,3	6,0	6 119,0	9,4
	joulu	2 098,8	5,5	4 397,4	3,7	5 138,8	5,0	8 961,9	6,5	6 154,2	9,6

A.2 Rahoitusmarkkinoiden korot ja tilastot muista arvopapereista kuin osakkeista

(vuotuisina prosentteina, miljardia euroa)

	Rahamarkkinakorot		Valtion lainojen tuotot		Euromääräiset arvopaperit; liikkeeseen laskija euroalueelta (ml. Kreikka)						
	3 kk:n talletukset	12 kk:n talletukset	2 v	10 v	Yhteensä	Liikkeeseen laskut, brutto			Liikkeeseen laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	
						Rahalaitosten ⁴⁾	Julkisyhteisöjen ⁴⁾	Yritysten ja muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten ⁴⁾			
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
1999	tammi	3,33	3,24	3,11	3,87	348,3	47,1	39,4	13,5	64,1	5 787,1
	helmi	3,27	3,19	3,17	4,02	292,1	49,1	35,6	15,3	49,5	5 835,8
	maalis	3,21	3,19	3,19	4,22	297,2	47,8	35,4	16,8	43,7	5 880,0
	huhti	2,87	2,91	2,93	4,09	333,8	48,8	34,4	16,9	42,3	5 922,1
	touko	2,75	2,83	2,89	4,24	290,9	46,4	37,7	15,9	51,0	5 974,2
	kesä	2,80	2,98	3,16	4,56	279,3	48,6	28,7	22,7	38,2	6 012,6
	heinä	2,84	3,17	3,38	4,89	328,1	44,5	36,4	19,1	42,1	6 053,2
	elo	2,86	3,37	3,65	5,10	239,1	50,2	32,3	17,5	35,4	6 089,1
	syys	2,89	3,43	3,75	5,27	311,6	51,7	31,2	17,1	59,8	6 147,4
	loka	3,53	3,81	4,16	5,51	305,0	51,6	30,2	18,2	52,5	6 201,2
	marras	3,64	3,82	4,07	5,22	285,1	57,1	26,2	16,7	42,5	6 244,9
	joulu	3,58	3,94	4,24	5,32	236,0	66,7	20,1	13,2	-32,7	6 217,1
2000	tammi	3,47	4,04	4,43	5,72	347,8	56,6	30,5	12,9	1,8	6 213,1
	helmi	3,65	4,18	4,59	5,68	355,1	57,7	26,4	15,9	61,5	6 273,4
	maalis	3,86	4,33	4,62	5,51	378,7	58,7	26,4	14,9	53,7	6 329,0
	huhti	4,03	4,42	4,61	5,43	346,0	54,1	26,2	19,7	38,5	6 365,5
	touko	4,44	4,88	5,04	5,53	384,1	59,9	22,7	17,4	52,1	6 426,4
	kesä	4,59	5,01	5,05	5,36	335,4	57,8	21,7	20,5	32,2	6 460,3
	heinä	4,66	5,14	5,21	5,47	377,7	56,3	21,7	22,0	38,4	6 499,1
	elo	4,85	5,28	5,30	5,41	346,3	59,6	21,5	18,9	34,5	6 535,1
	syys	4,91	5,24	5,24	5,48	386,9	61,4	21,3	17,3	20,1	6 556,2
	loka	5,08	5,23	5,16	5,42	442,8	63,5	19,3	17,2	34,3	6 591,2
	marras	5,12	5,20	5,12	5,34	378,0	59,1	20,9	20,1	21,4	6 611,9
	joulu	4,94	4,87	4,75	5,07	318,2	63,1	14,6	22,3	-40,9	6 574,5

Lähteet: EKP ja Reuters (sarakkeet 11 ja 12).

- 1) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtamattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista. Suhteellisten vuosimuutosten laskemistavasta ks. tekninen huomautus.
- 2) Ei sisällä euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia.
- 3) Luottoihin kuuluvat lainat euroalueella ja Kreikassa oleville ei-rahalaitoksille ja hallussa olevat euroalueella ja Kreikassa olevien ei-rahalaitosten liikkeeseen laskemat arvopaperit.
- 4) Prosenttia kaikista liikkeeseenlaskuista.

B. Hinnat, reaali talous ja julkisen talouden rahoitusaseman kehitys

B.1 Hintakehitys

(vuotuinen prosenttimuutos)

	YKHI						Teollisuuden tuottajain hinnat (pl. rakentaminen)	Bruttokansantuotteen deflaattorit							
	Yhteensä	Tavarat			Palvelut	BKT		Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman bruttomuodostus					
	1	Kokonaisindeksi	Elin-tarvikkeet	Muut teollisuus-tuotteet kuin energia		Energia	2				3	4	5	6	7
1996	2,3	2,0	2,3	1,6	3,1	2,9	0,4	2,1	2,5	2,2	1,0				
1997	1,7	1,2	1,5	0,6	2,6	2,5	1,1	1,6	2,1	1,4	1,1				
1998	1,2	0,7	1,7	1,0	-2,6	2,0	-0,7	1,7	1,5	1,5	1,0				
1999	1,1	0,9	0,6	0,7	2,3	1,6	-0,4	1,1	1,1	1,8	0,9				
2000	2,4	2,7	1,4	0,7	13,4	1,7	5,5	1,3	2,2	1,9	2,5				
1999 IV	1,5	1,5	0,5	0,5	8,0	1,5	2,2	0,9	1,5	2,1	1,4				
2000 I	2,1	2,3	0,5	0,5	13,7	1,6	4,5	1,2	2,1	2,0	2,1				
II	2,1	2,3	0,9	0,6	12,3	1,7	5,3	1,2	1,9	1,7	2,3				
III	2,5	2,9	1,9	0,6	13,7	1,8	5,9	1,5	2,4	1,9	2,5				
IV	2,7	3,2	2,2	1,1	13,8	1,8	6,2	1,5	2,5	1,9	2,9				
1999 joul	1,7	1,8	0,6	0,5	10,2	1,6	2,9	-	-	-	-				
2000 tammi	1,9	2,0	0,4	0,5	12,2	1,7	3,9	-	-	-	-				
helmi	2,1	2,3	0,6	0,5	13,6	1,6	4,5	-	-	-	-				
maal	2,2	2,5	0,4	0,6	15,4	1,6	5,0	-	-	-	-				
huhti	1,9	1,9	0,7	0,6	10,3	1,8	4,8	-	-	-	-				
touko	1,9	2,2	0,8	0,6	12,0	1,6	5,4	-	-	-	-				
kesä	2,4	2,7	1,2	0,7	14,6	1,7	5,7	-	-	-	-				
heinä	2,4	2,7	1,7	0,5	13,5	1,7	5,7	-	-	-	-				
elo	2,4	2,7	2,0	0,6	12,0	1,8	5,7	-	-	-	-				
syys	2,8	3,4	2,1	0,9	15,6	1,8	6,4	-	-	-	-				
loka	2,7	3,3	2,0	1,0	14,7	1,9	6,7	-	-	-	-				
marras	2,9	3,5	2,2	1,1	15,3	1,9	6,5	-	-	-	-				
joul	2,6	3,0	2,3	1,1	11,3	1,8	5,5	-	-	-	-				

B.2 Reaali talous ja julkisen talouden rahoitusaseman kehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Reaalinen bruttokansantuote				Teollisuus-tuotanto (pl. rakentaminen)	Vähittäis-kaupan myynti (kiintein hinnoin)	Työllisyys (koko kansantalous)	Työttömyys (% työvoimasta)	Kauppataase alijäämä (-) / ylijäämä (+) (% BKT:stä)	Julkinen talouden velka (% BKT:stä)	Julkinen talouden velka (% BKT:stä)		
	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	12								13	14
1996	1,4	1,6	1,7	1,3	0,4	0,5	0,6	11,5	62,4	-4,3	76,0		
1997	2,3	1,6	1,3	2,5	4,2	1,2	0,8	11,5	74,5	-2,6	75,4		
1998	2,8	3,0	1,2	5,1	4,4	3,0	1,7	10,8	68,7	-2,2	73,7		
1999	2,6	3,2	2,1	5,5	2,0	2,6	1,7	10,0	33,4	-1,3	72,7		
2000	3,4	2,6	1,9	4,4	5,6	2,4	2,1	8,9	-15,6	-0,8	70,1		
1999 IV	3,6	3,1	2,3	5,9	4,5	3,0	1,7	9,6	8,2	-	-		
2000 I	3,6	2,6	2,0	5,5	5,0	2,3	2,0	9,3	-7,5	-	-		
II	3,9	3,3	2,2	4,9	6,2	3,4	2,2	9,0	-3,0	-	-		
III	3,3	2,5	1,7	4,1	5,7	2,1	2,0	8,8	-0,9	-	-		
IV	2,9	1,8	1,6	3,3	5,5	1,6	2,1	8,6	-4,2	-	-		
1999 joul	-	-	-	-	5,4	2,7	-	9,5	1,4	-	-		
2000 tammi	-	-	-	-	2,8	2,3	-	9,4	-6,9	-	-		
helmi	-	-	-	-	6,0	3,7	-	9,3	-2,0	-	-		
maal	-	-	-	-	5,9	0,9	-	9,2	1,4	-	-		
huhti	-	-	-	-	6,1	3,9	-	9,1	-1,4	-	-		
touko	-	-	-	-	7,9	4,9	-	9,0	-1,0	-	-		
kesä	-	-	-	-	4,6	1,5	-	8,9	-0,5	-	-		
heinä	-	-	-	-	5,5	1,7	-	8,9	3,7	-	-		
elo	-	-	-	-	6,8	1,7	-	8,8	-2,3	-	-		
syys	-	-	-	-	5,1	3,0	-	8,7	-2,3	-	-		
loka	-	-	-	-	4,0	1,7	-	8,6	0,0	-	-		
marras	-	-	-	-	4,6	1,3	-	8,6	-2,0	-	-		
joul	-	-	-	-	8,1	1,8	-	8,5	-2,2	-	-		

Lähteet: Euroopan komissio (Eurostat) ja EKP:n laskelmat.

C. Maksutase¹⁾

(miljardia euro; nettovirrat)

	Vaihtotase					Pää- oman siirrot	Rahoitustase						Virheel- liset ja tunnis- tamatto- mat erät
	Yhteensä	Tavarat	Palvelut	Tuotan- nonteki- jäkor- vaukset	Tulon- siirrot		Yhteensä	Suorat sijoi- tukset	Arvo- paperi- sijoi- tukset	Johdan- naiset	Muut sijoi- tukset	Valuutta- varanto	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1997	54,6	99,9	9,4	-16,8	-38,0	15,0	.	.	.	.	.	.	.
1998	23,5	92,8	4,4	-30,1	-43,6	14,8	.	.	.	.	.	.	.
1999	-13,8	64,1	-3,5	-33,0	-41,4	15,6	23,9	-120,6	-36,4	8,5	164,5	8,0	-25,6
2000	-45,0	28,3	-4,4	-21,1	-47,8	12,6	11,4	-25,2	-120,1	-0,8	143,0	14,5	20,9
2000 I	-11,5	3,1	-3,9	-6,5	-4,2	3,9	50,8	147,6	-190,4	2,7	91,6	-0,7	-43,2
II	-9,1	8,8	1,3	-6,5	-12,7	3,2	-1,2	-17,9	52,9	4,8	-45,4	4,4	7,2
III	-6,5	12,3	2,1	-7,3	-13,5	1,6	-14,9	-95,9	7,6	0,5	69,7	3,3	19,7
IV	-17,8	4,1	-3,9	-0,7	-17,4	3,9	-23,3	-58,9	9,7	-8,8	27,2	7,5	37,2
2000 tammi	-10,4	-2,4	-1,8	-5,2	-1,1	1,5	22,3	0,8	-4,2	-0,8	28,5	-2,1	-13,3
helmi	-1,1	2,2	-1,8	-1,0	-0,4	0,9	-1,9	145,8	-151,7	1,9	1,4	0,7	2,1
maalis	0,0	3,3	-0,3	-0,3	-2,7	1,5	30,5	1,0	-34,4	1,6	61,6	0,8	-31,9
huhti	-6,9	2,5	-0,7	-3,9	-4,8	2,3	3,9	1,1	-5,6	2,1	6,1	0,1	0,7
touko	-1,0	2,3	0,7	-1,1	-2,9	0,6	10,9	-8,5	1,1	0,4	16,8	1,1	-10,5
kesä	-1,3	4,0	1,3	-1,5	-5,1	0,3	-16,0	-10,5	57,4	2,3	-68,4	3,2	17,0
heinä	-2,5	6,3	1,5	-4,7	-5,5	0,5	-11,5	-24,6	-13,1	-0,4	27,7	-1,1	13,5
elo	-3,5	2,4	1,1	-1,7	-5,3	0,2	-0,3	-42,8	17,1	-0,9	25,4	1,0	3,6
syys	-0,4	3,6	-0,4	-0,9	-2,7	0,9	-3,1	-28,5	3,7	1,8	16,6	3,4	2,6
loka	-4,3	2,6	-0,8	0,1	-6,3	0,4	5,2	-17,6	5,7	-1,7	18,2	0,7	-1,2
marras	-5,0	0,5	-0,3	0,1	-5,3	1,6	-10,7	-9,8	-1,3	-2,9	-4,5	7,8	14,1
joulu	-8,5	1,0	-2,7	-0,9	-5,9	1,9	-17,7	-31,5	5,3	-4,1	13,5	-1,0	24,3

D. Efektiiviset valuuttakurssit

(ajanjakson keskiarvoja; indeksi 1999/1 = 100)

	Suppea maaryhmä				Laaja maaryhmä	
	Nimellinen	Reaalinen; kuluttaja- hintaindeksi	Reaalinen; tehdasteollisuuden tuottajahintaindeksi	Reaalinen; tehdasteollisuuden yksikkötyö- kustannukset	Nimellinen	Reaalinen; tehdasteollisuuden tuottajahintaindeksi
	1	2	3	4	5	6
1996	108,1	108,7	107,5	111,4	95,4	105,8
1997	99,1	99,4	99,2	100,5	90,3	96,5
1998	101,5	101,3	101,5	99,5	96,5	99,1
1999	95,6	95,7	95,7	96,4	96,5	95,8
2000	85,4	86,3	86,8	87,1	88,0	86,1
1999 IV	92,0	92,1	92,2	93,7	94,1	92,6
2000 I	88,8	89,5	89,7	90,1	90,9	89,3
II	85,7	86,4	86,9	87,3	88,2	86,5
III	84,5	85,4	86,1	86,4	87,1	85,1
IV	82,7	83,8	84,7	84,4	85,7	83,4
1999 joulu	89,9	90,3	90,2	-	92,1	90,7
2000 tammi	90,1	90,7	90,8	-	92,3	90,6
helmi	89,0	89,7	89,9	-	91,0	89,4
maalis	87,4	88,1	88,3	-	89,5	88,0
huhti	85,8	86,4	86,8	-	88,2	86,6
touko	84,2	84,8	85,5	-	86,7	84,9
kesä	87,1	87,9	88,3	-	89,8	88,0
heinä	86,7	87,6	88,0	-	89,2	87,3
elo	84,3	85,3	85,9	-	86,8	84,9
syys	82,5	83,4	84,4	-	85,1	83,1
loka	81,3	82,1	83,2	-	84,2	82,0
marras	82,0	83,0	83,9	-	84,9	82,7
joulu	85,1	86,2	86,9	-	87,9	85,7

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+); pääoman vienti (-).

Tekninen huomautus¹

taulukoon 2.4

Euroalueen raha-aggregaattien puhdistaminen kausivaihtelusta

Kausitasoituksessa käytetty lähestymistapa perustuu multiplikatiiviseen erittelyyn X-12-ARIMA-ohjelmalla (versio 0.2.2).² Joihinkin M2:n eriin tehdään kalenterikorjauksia. M3 puhdistetaan kausivaihtelusta epäsuorasti laskemalla yhteen M1:n ja erotuksien (M2–M1) ja (M3–M2) kausivaihtelusta puhdistetut sarjat, jotta alaerät summautuvat yhteen M3:ksi.

Kausivaihtelusta puhdistettujen kantojen indeksille estimoidaan kausitekijät. Niillä muokataan miljardeina euroina ilmaistuja kantoja ja uudelleenluokittelusta, arvostusmuutoksista ja muista vastaavista muutoksista aiheutuvia korjauksia. Näin saadaan kantojen, korjauksien ja virtojen kausipuhdistetut arvot. Kausitekijät tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

Suhteellisten vuosimuutosten laskeminen

Muutosprosentit lasketaan joko virtatietojen tai kausivaihtelusta puhdistettujen kantatietojen (indeksisarjojen) perusteella.

Jos F_t^M kuvaa muutosta kuukauden t aikana, L_t kantaa kuukauden t lopussa, X_t^M suhteellista muutosta kuukaudessa t (lisättyinä yhdellä), eli

$$(a) X_t^M = \left(\frac{F_t^M}{L_{t-1}} + 1 \right)$$

ja jos I_t on kuukauden t kausivaihtelusta puhdistettu kanta, voidaan suhteellinen vuosimuutos a_t eli muutos kuukauteen t päättyvänä 12 kuukauden ajanjaksona laskea seuraavasti:

$$(b) a_t = \left(\prod_{i=0}^{11} X_{t-i}^M - 1 \right) \times 100$$

$$(c) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Taulukossa 2.4.4 esitetty kuukausimuutos voidaan vastaavasti laskea kaavalla $(I_t/I_{t-1} - 1) \times 100$. M3:n kolmen kuukauden liukuva keskiarvo lasketaan kaavalla $(a_t + a_{t-1} + a_{t-2})/3$.

Pyöritysten vuoksi näin lasketut luvut eivät välttämättä täsmää taulukon 2.4 lukujen kanssa. Kausivaihtelusta puhdistetut, useampidesimaaliset kantatiedot ovat saatavissa EKP:n verkkosivuilta (www.ecb.int) sivulta "Euro area statistics-download" csv-tiedostona, jolloin taulukon 2.4 tarkat suhteelliset muutosluvut voidaan laskea.

taulukoihin 2.5–2.8

Tilastot ovat mahdollisimman yhtenäisiä ja vertailukelpoisia. Tammikuussa 1999 käyttöön otetun uuden raportointimenetelmän vuoksi taulukoiden 2.5–2.8 kantatiedot vuoden 1999 ensimmäistä neljänestä edeltävältä ajalta eivät ole suoraan vertailukelpoisia myöhempien tietojen kanssa. Niitä voidaan kuitenkin käyttää rakenneanalyysiin. Kasvuvauhtien yksityiskohtainen analyysi on mahdollista taulukoiden 2.5–2.7 neljännesvuositaiten virtatietojen osalta.

Koska taulukoissa 2.5–2.8 esitetyt tilastot tarkistetaan neljännesvuosittain, niissä esiintyvät luvut voivat hieman poiketa kuukausitilastojen luvuista.

Suhteellisten vuosimuutosten laskeminen

Muutosprosentit lasketaan joko virtatietojen tai kausivaihtelusta puhdistettujen kantatietojen (indeksisarjojen) perusteella.

1 Lisätietoja: Euroopan keskuspankki (elokuu 2000), "Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area".

2 Lisätietoja: Findley, D., Monsell, B., Bell, W., Otto, M. ja Chen, B.C. (1998), "New Capabilities and Methods of the X-12-ARIMA Seasonal Adjustment Program", *Journal of Business and Economic Statistics*, 16, 2, 127–152, tai "X-12-ARIMA Reference Manual Version 0.2.2" (joulukuu 1998), *Time Series Staff, Bureau of the Census, Washington, D.C.*

Lisätietoja: Gomez, V. ja Maravall, A. (1996), "Programs TRAMO and SEATS: Instructions for the User", *Bank of Spain, Working Paper No. 9628, Madrid*.

Jos F_t^Q kuvaa muutosta neljännesvuoden t aikana, X_t^Q suhteellista muutosta neljännesvuoden t aikana (lisättyä yhdellä), eli

$$(d) X_t^Q = \left(\frac{F_t^Q}{L_{t-3}} + 1 \right)$$

ja jos I_t ja L_t ovat yllä olevan määritelmän mukaisia, voidaan suhteellinen vuosimuutos a_t kuukauksen t päättyvänä neljännesvuotena laskea seuraavasti:

$$(e) a_t = \left(\prod_{i=0}^3 X_{t-3i}^Q - 1 \right) \times 100$$

$$(f) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Vastaavasti neljännesvuosimuutos voidaan laskea kaavalla $(I_t/I_{t-3} - 1) \times 100$.

Pyörästysten vuoksi näin lasketut luvut eivät välttämättä täsmää taulukkojen 2.5–2.7 lukujen kanssa. Kausivaihtelusta puhdistetut, useampidesimaaliset kantatiedot ovat saatavissa EKP:n verkkosivuilta (www.ecb.int) sivulta ”Euro area statistics-download” csv-tiedostona, jolloin taulukkojen 2.5–2.7 tarkat suhteelliset muutokset voidaan laskea.

taulukkoon 4.1

YKHIn puhdistaminen kausivaihtelusta

Kausitasoituksessa käytetty lähestymistapa perustuu multiplikatiiviseen erittelyyn X-12-ARIMA-ohjelmalla (versio 0.2.2) (ks. alaviite 2 edellisellä sivulla). Kokonaisindeksi puhdistetaan kausivaihtelusta epäsuorasti laskemalla yhteen kausivaihtelusta puhdistetut jalostettuja elintarvikkeita, jalostamattomia elintarvikkeita, muita teollisuustuotteita kuin energiaa ja palveluja koskevat euroalueen aikasarjat. Energian hintatietoja ei ole puhdistettu, koska sen hinnan kausivaihtelusta ei ole tilastollista näyttöä. Kausitekijät tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

taulukkoon 8.2

Vaihtotaseen puhdistaminen kausivaihtelusta

Kausitasoitus, joka tässä perustuu aikasarjan komponenttien multiplikatiiviseen malliin, toteutetaan X-12-ARIMA-ohjelmalla (versio 0.2.2) (ks. alaviite 2 edellisellä sivulla). Tavarakaupan ja palvelujen taseiden sarjoille on kausipuhdistuksen lisäksi tehty työpäiväkorjaus. Koko vaihtotaseen kausivaihtelusta puhdistettu sarja muodostetaan laskemalla yhteen euroalueen kausipuhdistetut tavarakauppaa, palveluja, tuotannon tekijäkorvauksia ja tulonsiirtoja kuvaavat aikasarjat. Kausikomponentit tarkistetaan vuosittain tarvittaessa.

Yleistä

Euroopan keskuspankin (EKP) keräämät ja julkaisemat tilastot perustuvat toukokuussa 2000 julkaistuun asiakirjaan ”Statistical information collected and compiled by the ESCB”, jolla päivitetään heinäkuussa 1996 julkaistua asiakirjaa ”Statistical requirements for Stage Three of Monetary Union (Implementation Package)”. Päivitetystä asiakirjasta kuvataan tilastojen nykyistä tuottamista. Siinä käsitellään raha- ja pankkitilastoja sekä niihin liittyviä tilastoja, kuten maksetasetilastoja, ulkomaista varallisuutta koskevia tilastoja ja rahoitustilinpitoa. Sen sijaan ne EKP:n vaatimukset, jotka koskevat hinta- ja kustannustilastoja, kansantalouden tilinpitoa, työmarkkina-tilastoja, julkisen talouden tulo- ja menotilastoja, lyhyen aikavälin tarjonta- ja kysyntätilastoja sekä yrittäjiä ja kuluttajia koskevia suhdannekyselyitä, esitetään elokuussa 2000 julkaistussa asiakirjassa ”Statistical requirements of the ECB in the field of general economic statistics”.¹

Nämä tilastot keskittyvät euroalueeseen kokonaisuudessaan. Pitkän aikavälin yksityiskohtaisia tilastotietoja lisäselvityksineen on saatavissa csv-muodossa EKP:n verkkosivuilla (www.ecb.int), ja EKP:n Kuukausikatsauksessa julkaistaan uusia tai yksityiskohtaisempia tietoja heti tuoreeltaan.

Koska ecun muodostavat valuutat eivät ole samat kuin rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat, rahaliiton ulkopuolisten jäsenvaltioiden valuuttojen kurssimuutokset vaikuttaisivat niihin vuotta 1999 edeltäviin tilastojen lukuihin, jotka saataisiin muuttamalla rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat senhetkisten vaihtokurssien mukaan ecuiksi. Jotta tämä voitaisiin välttää rahatilastoissa, taulukoiden 2.1–2.8 tiedot vuotta 1999 edeltävältä ajalta on ilmoitettu yksikköinä, jotka on saatu muuttamalla kansalliset valuutat 31.12.1998 asetetuilla euron peruuttamattomilla muuntokursseilla. Ellei toisin mainita, hinta- ja kustannustilastot vuotta 1999 edeltävältä ajalta perustuvat kansallisissa valuutoissa ilmoitettuihin tietoihin.

Tietoja on tarpeen mukaan laskettu yhteen tai konsolidoitu (mukaan lukien maitten välinen konsolidointi).

Kuukausikatsauksen tilastot perustuvat yleensä tietoihin, jotka ovat olleet käytettävissä EKP:n

neuvoston kunkin kuukauden ensimmäistä kokouspäivää edeltävänä päivänä. Tämän numeron tilastot perustuvat 12.9.2001 käytettävissä olleisiin tietoihin. Euroalueen kansantalouden tilinpitotilastot perustuvat kuitenkin 13.9.2001 käytettävissä olleisiin tietoihin.

Uusimmat tiedot ovat usein ennakkotietoja, joita voidaan myöhemmin tarkistaa. Pyöritysten vuoksi eri lukujen yhteissummat eivät välttämättä täsmää.

Yhteenveto

Taulukossa esitetään yhteenveto euroalueen talouskehityksen keskeisimmistä piirteistä.

Rahapolitiikka- ja rahoitusmarkkinatilastot

Taulukoissa 1.1–1.5 esitetään eurojärjestelmän (Eurosystem) konsolidoitu tase, tietoja eurojärjestelmän rahapoliittisista operaatioista sekä tilastoja, jotka liittyvät vähimmäisvarantoihin ja pankkijärjestelmän likviditeettiasemaan. Taulukot 1.2 ja 1.3 kuvaavat siirtymistä vaihtuvakorkoisiin huutokauppoihin kesäkuussa 2000. Taulukoissa 2.1–2.3 esitetään rahalaitoksiin liittyviä, rahataloutta koskevia tilastoja eurojärjestelmä mukaan lukien. Taulukon 2.3 tiedot on konsolidoitu; euroalueen rahalaitosten välisiä positiota ei ole esitetty, mutta niiden saamisten ja velkojen yhteissummien erotus esitetään sarakkeessa 13. Taulukossa 2.4 on rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta johdetut raha-aggregaatit ja joi-takin valtionhallinnon (monetaarisia) velkoja. M3 on laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia euroalueella sijaitsevien rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia. Nämä osuudet sisältyvät taulukon 2.3 erään ”ulkomaiset velat”, joten ne vaikuttavat myös taulukossa 2.4 esitettyyn erään ”ulkomaiset nettosaamiset”. Taulukossa 2.5 esitetään neljännesvuositilastot

¹ Euroopan tasolla raha- ja pankkitilastoista vastaa EKP. Maksuasetilastoista sekä ulkomaista varallisuutta ja rahoitustilinpitoa koskevista tilastoista vastaavat Euroopan komissio (Eurostat) ja EKP yhdessä. Hinta- ja kustannustilastoista ja muista taloustilastoista vastaa Euroopan komissio (Eurostat).

rahalaitosten lainoista kotitalouksille ja yrityksille eriteltynä käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan. Taulukossa 2.6 on neljännesvuositalastot euroalueella olevien talletuksista rahalaitoksiin ja taulukossa 2.7 neljännesvuositalastot euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvista rahalaitosten saamisista ja veloista. Taulukossa 2.8 esitetään neljännesvuositalastot joistakin rahalaitosten tase-eristä valuutoittain. Taulukoissa 2.5–2.7 esitetään ensimmäistä kertaa virtatiedot, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista, sekä vuotuiset prosenttimuutokset. Luettelo rahalaitoksista on kokonaisuudessaan EKP:n verkkosivuilla. Sektoriluokitus on esitetty yksityiskohtaisesti raha- ja pankkitilastojen sektorikäsikirjassa ”Money and Banking Statistics Sector Manual – Guidance for the statistical classification of customers” (EKP, marraskuu 1999). Raha- ja pankkitilastojen kokoamisoheissa ”Money and Banking Statistics Compilation Guide” (EMI, huhtikuu 1998) esitetään suositukset, joita kansallisten keskuspankkien tulee noudattaa. Tilastotiedot on kerätty ja laadittu 1.1.1999 lähtien rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta annetun Euroopan keskuspankin asetuksen (EKP/1998/16) mukaisesti.

EKP tuottaa tilastot, jotka koskevat rahamarkkinakorkoja, valtion pitkäaikaisten lainojen tuottoja ja osakeindeksejä (taulukot 3.1–3.3), sähköisistä markkinainformaatiojärjestelmistä saatujen tietojen perusteella. Pankkien luotto- ja talletuskorkoja koskevien tilastojen (taulukko 3.4) yksityiskohdat ilmenevät taulukon alaviitteestä.

Arvopapereiden liikkeeseenlaskua koskevat tilastot esitetään taulukoissa 3.5 ja 3.6. Tilastot on jaoteltu pitkä- ja lyhytaikaisiin arvopapereihin. Lyhytaikaisilla arvopapereilla tarkoitetaan arvo-

papereita, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään yksi vuosi (EKT 95:n luokittelun mukaisesti; poikkeuksellisesti enintään kaksi vuotta). Pitkäaikaisiin arvopapereihin lasketaan arvopaperit, joiden alkuperäinen maturiteetti on pitempi kuin yksi vuosi tai joiden valinnainen maturiteetti on vähintään yksi vuosi tai joiden maturiteettia ei ole määritetty. Euroalueella olevia liikkeeseenlaskijoita koskevien tilastojen arvioidaan kattavan noin 95 % kaikista liikkeeseenlaskuista. Taulukosta 3.5 käyvät ilmi lyhyt- ja pitkäaikaisen arvopapereiden liikkeeseen laskut, kuoletukset ja kannat. Nettomääräiset liikkeeseenlaskut ja kantojen muutokset eroavat toisistaan arvostusmuutosten, uudelleenluokittelun sekä muiden muutosten vuoksi. Taulukossa 3.6 eritellään sektoreittain euromääräisten arvopapereiden liikkeeseenlaskijat euroalueella ja sen ulkopuolella. Euroalueen liikkeeseenlaskijoiden sektoriluokitus on EKT 95:n mukainen.² Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseenlaskijoiden luokituksessa termillä ”pankit (ml. keskuspankit)” tarkoitetaan laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä) ja jotka sijaitsevat euroalueen ulkopuolella. Euroopan investointipankki sisältyy luokitukseen ”kansainväliset järjestöt”. (Euroopan keskuspankki sisältyy eurojärjestelmään.)

Taulukossa 3.6 yhteismäärät (sarakeet 1, 7 ja 14) ovat samat kuin taulukossa 3.5 esitetyt luvut euromääräisten arvopapereiden kannoista (sarakeet 8, 16 ja 20), bruttomääräisistä liikkeeseenlaskuista (sarakeet 5, 13 ja 17) ja nettomääräisistä liikkeeseenlaskuista (sarakeet 7, 15 ja 19). Rahalaitosten liikkeeseen laskemien arvopapereiden kanta (sarake 2) taulukossa 3.6 vastaa suurin piirtein taulukossa 2.8.3 esitettyjä rahalaitosten yhteenlasketun taseen velkapuolen rahamarkkinapapereita ja velkapapereita (sarakeet 2 ja 10), vaikka liikkeeseenlaskutilastojen kattavuus onkin tällä hetkellä hieman suppeampi.

Hinnat ja reaalitalouden tilastot

EKP:n kuukausikatsauksessa esitettävät tilastot ovat muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta Euroopan komission (lähinnä Eurostatin) ja kansallisten tilastoviranomaisten tuottamia. Euro-

2 Sektorijaottelu on EKT 95:n mukainen. Kuukausikatsauksen taulukoissa käytetyt sektoriluokitukset ovat seuraavat: rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä) sisältää EKP:n ja euroalueen jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit (S121) sekä muut rahalaitokset (S122); muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset sisältää muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S123), rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset (S124) sekä vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S125); yritykset (S11); valtio (S1311); muut julkisyhteisöt sisältää osavaltiohallinnon (S1312), paikallishallinnon (S1313) ja sosiaaliturvarahastot (S1314).

aluetta koskevat tiedot on saatu laskemalla yksittäisten jäsenvaltioiden tiedot yhteen. Tilastot ovat mahdollisimman yhtenäisiä ja vertailukelpoisia. Yleensä tuoreimmista tilastoista saa vertailukelpoisinta tietoa.

Euroalueen yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi YKHI (taulukko 4.1) on käytettävissä vuodesta 1995 lähtien. YKHI perustuu kansallisiin yhdenmukaistettuihin kuluttajahintaindekseihin, jotka lasketaan samoin menetelmin kaikissa euroalueen valtioissa. Tavara- ja palveluerien jaottelu perustuu YKHIn erien luokittelussa käytettyyn yksilöllisen kulutuksen luokitukseen käytötarkoituksen mukaan (Classification of Individual Consumption by Purpose, COICOP). Tammikuusta 2000 alkaen YKHIn sisältävät terveydenhoito- ja koulutuspalvelujen kustannukset. Tammikuusta 2001 alkaen YKHI sisältää myös sairaalapalveluja, kotona, vanhainkodeissa ja vammaisten palvelutaloissa suoritettuja sosiaalipalveluja koskevat kotitalouksien kulutusmenot. Laajennetun YKHIn mukaisia tietoja ei yleensä ole saatavissa tammikuuta 2000 edeltävältä ajalta. Tammikuusta 2000 alkaen YKHI sisältää myös euroalueella vierailevien kulutuksen, joka ei aiemmin ole sisältynyt kaikkien jäsenmaiden YKHIn. Taulukossa on myös EKP:n kokoamat, kausivaihtelusta puhdistetut YKHI-tilastot.

Kansantalouden tilinpitoa koskevat tilastot (taulukot 4.2 ja 5.1) – mm. neljännesvuosittaiset yhteenvedot tilinpidosta – tulevat täysin vertailukelpoisiksi koko euroalueella, kun Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä (EKT 95) otetaan käyttöön vuoden 1999 aikana ja sen jälkeen. Osa tilastoista on jo täysin vertailukelpoisia. Taulukossa 4.2.2 esitetyt bruttokansantuotteen deflaattorit vuotta 1999 edeltävältä ajalta on laskettu kansallisessa valuutassa kansallisten tietojen perusteella. Tämän Kuukausikatsauksen kansantalouden tilinpitotilastot perustuvat EKT 95:een.

Taulukossa 5.2 on muita keskeisiä reaalityökalouden tilastoja. EU:n neuvoston 19.5.1998 antaman lyhyen aikavälin tilastoja koskevan asetuksen (EY) N:o 1165/98 täytäntöönpano kasvattaa käytettävissä olevien euroaluetta koskevien tilastojen määrää. Tuotteiden loppukäytön mukainen erittely taulukoissa 4.2.1 ja 5.2.1 vastaa ilman rakennusteollisuutta lasketun teollisuuden

yhdenmukaistettua alajaottelua (NACE-luokitukset C–E) teollisuuden koontiryhmiin siten kuin komission 26.3.2001 antamassa asetuksessa (EY) N:o 586/2001 on määritelty.

Barometritiedot (taulukko 5.3) perustuvat Euroopan komission tekemiin yritys- ja kuluttajakyselyihin.

Työllisyystilastot (taulukko 5.4) perustuvat EKT 95:een. Milloin euroaluetta koskevat tiedot eivät ole kattavia, jotkin luvut ovat käytettävissä oleviin tietoihin perustuvia EKP:n arvioita. Työttömyystilastot ovat Kansainvälisen työjärjestön (ILO) ohjeiden mukaisia.

Rahoitustilinpitotilastot

Taulukossa 6.1 esitetään euroalueen ei-rahoitussektorin rahoitustilipidon neljännesvuositilastot, joissa ovat mukana julkisyhteisöt (S13), yritykset (S11) ja kotitaloudet (S14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt (S15). Tilastoja ei ole puhdistettu kausivaihtelusta ja ne sisältävät kantatiedot ja EKT 95:n mukaiset rahoitustaloustoimet. Tilastoissa esitetään ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttöä ja hankintaa koskevia tietoja. Rahoituksen hankintaa käsittelevässä osassa velat on jaoteltu EKT 95:n luokituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan. Rahoituksen käyttöä (saamia) koskevat tiedot eivät ole yhtä yksityiskohtaisia kuin tiedot rahoituksen hankinnasta erityisesti sen vuoksi, ettei niitä pystytä erittelemään sektoreittain. Sekä kantatiedot että tiedot rahoitustaloustoimista saattavat antaa talouskehityksen taustaa selventäviä viitteitä. On kuitenkin todennäköistä, että tilastojen käyttäjien päähuomio kohdistuu rahoitustaloustoimia koskeviin tietoihin.

Neljännesvuositiedot perustuvat euroalueen rahalaitoksia ja arvopapereiden liikkeeseenlaskuja, julkisyhteisöjen rahoitusta koskeviin tietoihin, kansallista tilinpitoa koskeviin neljännesvuositietoihin ja BIS:n kansainvälisiin pankkitilastoihin. Vaikka euromaiden tilastot perustuvatkin kaikkien euromaiden tietoihin, Irlannin ja Luxemburgin kansallisen tilinpidon neljännesvuositilastoja ei toistaiseksi ole käytettävissä.

Taulukossa 6.2 esitetään euroalueen säästämistä, investointeja (rahoitus- ja muut investoinnit) ja rahoituksen hankintaa koskevat tilastot. Nämä tilastot eivät vielä täsmää taulukon 6.1 neljännesvuositietojen kanssa.

Julkisen talouden rahoitusasema

Taulukoissa 7.1–7.3 esitetään euroalueen julkisen talouden rahoitusasema. Tiedot on suurimmaksi osaksi konsolidoitu, ja ne perustuvat EKT 95:een. EKP laatii euroalueen aggregaattitilastot jäsenmaiden toimittamien tietojen perusteella, ja tilastoja päivitetään säännöllisesti. Tiedot, jotka koskevat euroalueen maiden julkisen talouden alijäämää ja julkista velkaa, voivat siten poiketa Euroopan komission liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn yhteydessä käyttämistä tiedoista.

Taulukossa 7.1 esitetään julkisyhteisöjen tulot ja menot EKT 95:n määritelmien mukaisesti sellaisina kuin ne on muutettu Euroopan komission 10.7.2000 antamassa asetuksessa N:o 1500/2000. Taulukossa 7.2 esitetään konsolidoitu julkisen talouden bruttovelka nimellisarvoisena liiallisia alijäämiä koskevaa menettelyä käsittelevien Euroopan yhteisön perustamissopimuksen määräysten mukaisesti. Taulukoissa 7.1 ja 7.2 esitetään yhteenvedot euroalueen yksittäisten maiden tiedoista, koska ne ovat tärkeitä vakaus- ja kasvusopimuksen kannalta. Taulukossa 7.3 esitetään analyysi julkisen talouden velasta. Julkisen velan muutoksen ja julkisen talouden alijäämän erotus (eli alijäämä-/velkakoikaisu) johtuu pääasiassa julkisyhteisöjen rahoitusvarojen muutoksista ja valuutan arvostusmuutosten vaikutuksista.

Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto), ulkomaankauppa ja valuuttakurssit

Maksutasetta (taulukot 8.1–8.6) ja ulkomaista varallisuutta koskevien tilastojen käsitteet ja määritelmät vastaavat yleensä IMF:n maksutasekäsikirjan 5. laitosta (lokakuu 1993), EKP:n toukokuussa 2000 antamien Euroopan keskuspankin tilastovaatimuksia koskevia suuntaviivoja (EKP/2000/4) ja Eurostatin ohjeita.

Euroalueen maksutasetilastot on laatinut EKP. Joulukuuhun 1998 asti tiedot on ilmoitettu ecuinä. Maksutasetilaston tuoreimmat kuukausitiedot ovat ennakkotietoja, jotka tarkistetaan yksityiskohtaisten neljännesvuosittaisten maksutasetilastojen julkaisemisen yhteydessä. Aiempia tietoja tarkistetaan aika ajoin.

Tilastot, jotka perustuvat osittain arvioihin, eivät ole täysin vertailukelpoisia myöhempien havaintojen kanssa. Tällaisia tilastoja ovat maksutaseen rahoitustasetilastot vuoden 1998 loppua edeltävältä ajalta, palvelutasetilastot vuoden 1997 loppua edeltävältä ajalta, tuotannontekijäkorvausten taseen kuukausikehitystä koskevat tilastot vuosilta 1997–1999 ja ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot vuoden 1997 loppua edeltävältä ajalta. Taulukossa 8.5.2 on jaoteltu euroalueella olevien sijoitukset euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemiin arvopapereihin sijoittajan sektorin mukaan. Sen sijaan ulkomaisten sijoittajien sijoituksia euroalueella olevien liikkeeseen laskemiin arvopapereihin ei voida esittää liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan jaoteltuina.

Euroalueen ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot (taulukko 8.7.1) on saatu laskemalla yhteen kansalliset nettomääräiset tiedot. Ulkomainen varallisuus on laskettu käyttäen tämänhetkisiä markkinahintoja. Laskennassa ei kuitenkaan otettu huomioon suorien sijoitusten kantatietoja, jotka laajalti perustuvat kirjanpitoarvoihin.

Eurojärjestelmän valuuttavarannon ja siihen liittyvien saamisten kannat sekä EKP:n valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset esitetään taulukossa 8.7.2., jonka tiedot ovat IMF:n ja BIS:n valuuttavarannon ja valuuttamääräisen likviditeetin raportointimallin mukaisia. Aiempia tilastoja tarkistetaan jatkuvasti, eivätkä valuuttavarantotilastot vuoden 1999 loppua edeltävältä ajalta ole täysin vertailukelpoisia myöhempien tilastojen kanssa. Eurojärjestelmän valuuttavarannon tilastointia käsittelevä julkaisu on saatavissa EKP:n verkkosivuilla.

Taulukossa 9 esitetään euroalueen tavaroiden ulkomaankauppa. Enin osa tiedoista on saatu Eurostatista. EKP laskee määräindeksit Eurostatin arvo- ja yksikköarvoindeksien perusteella. Yksikköarvoindeksit puhdistetaan kausivaihtelusta

EKP:ssä ja arvoa koskevat tilastot puhdistetaan kausivaihtelusta ja korjataan työpäivien määrillä Eurostatissa.

Raaka-aineiden ja tuotantohyödykkeiden, investointitavaroiden ja kulutustavaroiden hyödykejako noudattaa SITC-luokitukseen (3. tarkistettu laitos) perustuvaa Broad Economic Categories -luokitusta. Valmistettujen tavaroiden ja öljyn hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos). Maantieteellisessä jaottelussa euroalueen tärkeimmät kauppakumppanit esitetään joko maittain tai ryhmittäin. EU:n jäsenyyttä hakeneet 13 maata ovat Bulgaria, Kypros, Latvia, Liettua, Malta, Puola, Romania, Slovakia, Slovenia, Tšekki, Turkki, Unkari ja Viro.

Määritelmien, luokittelun, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin verrattavissa maksutasetilastojen tavarakaupan eriin (taulukot 8.1 ja 8.2). Ero johtuu osittain siitä, että vakuutus ja rahti on laskettu mukaan tavaroiden tuontitilastoissa. Vakuutuksen ja rahdin osuus tuonnin arvosta (kulut, vakuutus ja rahti hintaan luettuina) oli noin 3,8 % vuonna 1998 (EKP:n arvio).

Taulukossa 10 esitetään EKP:n laskemat euron nimellinen ja reaali-indeksi. Indeksit perustuvat euron valuuttakurssien painotettuihin keskiarvoihin. Painot perustuvat teollisuustuotteiden kaupankäyntitilastoihin vuosilta 1995–97, ja niissä on otettu huomioon kolmansien markkinoiden vaikutus. Joulukuuhun 2000 asti suppeaan maaryhmään kuuluvat ne maat, joiden valuutat on esitetty taulukossa, sekä Kreikka. Alkaen tammikuusta 2001, jolloin Kreikka otti euron käyttöön, Kreikan drakmaa ei enää ole mukana euron efektiivisessä valuuttakurssissa, mikä on otettu painoissa huomioon. Laajaan maaryhmään kuuluvat lisäksi seuraavat maat: Algeria, Argentiina, Brasilia, Etelä-Afrikka, Filippiinit, Indonesia, Intia, Israel, Kiina, Kroatia, Kypros, Malesia, Marokko, Meksiko, Puola, Romania, Slovakia, Slovenia, Taiwan, Thaimaa, Tšekki, Turkki, Unkari, Uusi-Seelanti, Venäjä ja Viro. Reaaliset valuuttakurssit lasketaan kuluttajahintaindeksiin, tehdasteollisuuden tuottajahintaindeksiin ja tehdasteollisuuden yksikkötyökustannusten pohjalta. Jos deflaattoreita ei ole saatavissa, käytetään arvioita. Taulukossa esitetään euron kahdenväli-

set kurssit suhteessa niihin 12 valuuttaan, joita EKP käyttää ”suppean” efektiivisen valuuttakurssin laskennassa. EKP:n julkaisee päivittäisiä viitekursseja näille ja joillekin muille valuutoille.

Muut tilastot

EU:n muita jäsenvaltioita koskevat tilastot (taulukko 11) noudattavat samoja periaatteita kuin euroalueen tilastot. Yhdysvaltoja ja Japania koskevat tilastot (taulukot 12.1 ja 12.2) perustuvat kansallisiin lähteisiin. Tiedot, jotka koskevat sääntämistä, investointeja ja rahoitusta Yhdysvalloissa ja Japanissa (taulukko 12.2.), on ryhmitelty samalla tavalla kuin euroalueen vastaavat tiedot taulukossa 6.

Kreikan tiedoilla täydennetyt euroalueen keskeiset taloustilastot

Tämän Kuukausikatsauksen tilasto-osan loppuun on liitetty taulukko, jossa esitetään Kreikan tiedoilla täydennettyjä euroalueen keskeisiä taloustilastoja vuoden 2000 loppuun saakka. Seuraavassa tarkempi kuvaus taulukon tiedoista.

Taulukossa A.1 on raha-aggregaatit ja M3:n tärkeimmät vastaerät. Tilastot perustuvat rahalaitossektorin konsolidoituun taseeseen. Yhdentoista euroalueen maan ja Kreikan tietojen konsolidoinnissa on otettu huomioon euroalueen 11 alkuperäisen maan taseet Kreikassa sijaitseviin nähden. Kreikan drakman määräiset suoritukset käsitellään ikään kuin ne olisivat olleet euro-määräisiä.

Taulukossa A.2 esitetään rahoitusmarkkinakorot ja muut arvopaperit kuin osakkeet. Ajalta ennen tammikuuta 1999 keinotekoiset euroalueen rahamarkkinakorot on laskettu käyttämällä BKT:llä painotettuja kansallisia korkoja. Tammikuun 1999 ja joulukuun 2000 väliseltä ajalta euri-borkorko ja athiborkorko on painotettu BKT:llä. Euroalueen joukkolainojen tuotot on elokuuhun 2000 asti laskettu BKT:llä painotetuista yhdenmukaistetuista valtion lainojen tuotoista. Sen jälkeen painoina on kaikissa maturiteeteissa käytetty valtion lainojen nimellisiä kantoja.

Arvopaperien liikkeeseenlaskutilastojen (jotka ovat myös taulukossa A.2) rakennetta on muutettu Kreikan liittyttyä euroalueeseen. Tilastoihin on otettu mukaan kaikki Kreikassa olevien liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemat euro-määräiset ja Kreikan drakman määräiset arvopaperit. Tilastoihin on lisäksi otettu mukaan kaikki euroalueella olevien (muiden kuin Kreikassa olevien) liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemat Kreikan drakman määräiset arvopaperit. Arvopaperien liikkeeseenlaskutilastoissa (mukaan lukien Kreikkaa koskevat tilastot) on mukana sekä kanta- että virtatiedot.

Euroalueen ja Kreikan aggregoiduista hinta- ja reaalitalouden tilastoista (taulukko B) vastaa Euroopan komissio (Eurostat). Julkisen talouden kehitystä koskevat tilastot ovat EKP:n aggregoimia.

Taulukossa C on Kreikan tiedoilla täydennettyjä euroalueen keskeisiä maksutasetilastoja. Tilastojen laadinnassa on käytetty pääosin samoja menetelmiä kuin osan 8 taulukoissa. Kaikki saatavissa olevat tiedot on esitetty EKP:n verkko-

sivuilla kohdassa ”Statistics: Latest monetary, financial and balance of payments statistics – release schedules”.

Taulukossa D on euron ja Kreikan drakman nimelliset ja efektiiviset valuuttakurssi-indeksit joulukuun 2000 loppuun saakka. Laskennassa sovellettua menetelmää esiteltiin huhtikuun 2000 Kuukausikatsauksen artikkelissa ”Euron nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssit”. Euroalueen kauppakumppanien painot on laskettu uudelleen siten, että Kreikka on jätetty pois kauppakumppaneitten joukosta ja lisätty euroalueeseen (laskennassa mukana olevat maat on mainittu edellä tilasto-osan taulukkoa 10 koskevassa kohdassa). Tammikuuta 2001 edeltävältä ajalta on laskettu euron teoreettinen valuuttakurssi, jossa on otettu huomioon Kreikan drakmaan liittyvät kurssimuutokset sekä euroaluetta ja Kreikkaa koskevia deflaattoreita. Kaikki käytettävissä olevat tilastotiedot vuodesta 1990 alkaen (laajaa maaryhmää koskevat tiedot vuodesta 1993 alkaen) on saatavissa csv-muodossa EKP:n verkkosivuilta.

Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet¹

4.1.2000

EKP ilmoittaa, että eurojärjestelmä toteuttaa 5.1.2000 likviditeettiä vähentävän hienosäätöoperaation, jonka maksut suoritetaan samana päivänä. Tällä toimenpiteellä pyritään palauttamaan normaali likviditeetti markkinoille sen jälkeen, kun vuoteen 2000 siirtyminen oli sujunut ongelmitta.

5.1.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,0 %, maksuvalmiusluoton korko 4,0 % ja talletuskorko 2,0 %.

15.1.2000

Kreikan viranomaisten pyynnöstä euroalueeseen kuuluvien EU:n jäsenvaltioiden ministerit, EKP sekä Tanskan ja Kreikan ministerit ja keskuspankkien pääjohtajat päättävät revalvoida Kreikan drakman keskuskurssin valuuttakurssimekanismissa (ERM II) 3½ prosentilla alkaen 17.1.2000.

20.1.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,0 %, maksuvalmiusluoton korko 4,0 % ja talletuskorko 2,0 %.

EKP:n neuvosto päättää myös, että eurojärjestelmä aikoo jakaa vuoden 2000 alkupuoliskolla toteutettavissa pitempiäaikaisissa rahoitusoperaatioissa 20 miljardia euroa kussakin. Määrää päätettäessä otettiin huomioon euroalueen pankkijärjestelmän arvioitu likviditeetin tarve vuoden 2000 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana sekä eurojärjestelmän pyrkimys jakaa vastaisuudessa suurin osa rahoitussektorille rahoitusoperaatioissa tarjoamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta.

3.2.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 9.2.2000. Maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin 4.2.2000 lähtien. Talletuskorkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 2,25 prosenttiin 4.2.2000 lähtien.

17.2., 2.3.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

16.3.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,5 prosenttiin siitä operaatiosta lähtien, jonka maksut suoritetaan 22.3.2000. Lisäksi maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 4,5 prosenttiin ja talletuskorkoa niin ikään 0,25 prosenttiyksikköä 2,5 prosenttiin 17.3.2000 lähtien.

30.3., 13.4.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,5 %, maksuvalmiusluoton korko 4,5 % ja talletuskorko 2,5 %.

27.4.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 4.5.2000. Maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 4,75 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 2,75 prosenttiin 28.4.2000 lähtien.

¹ Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet vuonna 1999 on esitetty EKP:n vuosikertomuksessa vuodelta 1999 sivuilla 172–175.

11.5.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,75 %, maksuvalmiusluoton korko 4,75 % ja talletuskorko 2,75 %.

25.5.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,75 %, maksuvalmiusluoton korko 4,75 % ja talletuskorko 2,75 %.

8.6.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin ja soveltaa sitä kahteen (kiinteäkorkoisena huutokauppana toteutettavaan) operaatioon, joiden maksut suoritetaan 15. ja 21.6.2000. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää nostaa maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 5,25 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin 9.6.2000 lähtien.

EKP:n neuvosto ilmoittaa myös, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina siten, että likviditeetin jaossa käytetään monikorkoista menettelyä. EKP:n neuvosto päättää asettaa näissä operaatioissa tehtäville korkotarjouksille alarajan, joka on 4,25 %. Siirtymisellä vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettaviin perusrahoitusoperaatioihin ei ole tarkoitus muuttaa eurojärjestelmän rahapolitiikan viritystä. Uudella huutokauppanenettelyllä pyritään vastaamaan huomattavaan ylikysyntään, johon tähänastinen kiinteäkorkoisen huutokauppanenettelyn soveltaminen on johtanut.

19.6.2000

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen artiklan 122 kohdan 2 mukaisesti Ecofin-neuvosto päättää, että Kreikka täyttää artiklan 121 kohdassa I esitettyihin kriteereihin perustuvat vaatimukset, ja kumoaa Kreikkaa koskevan poikkeuk-

sen 1.1.2001 lukien. Ecofin-neuvosto teki päätöksensä ottaen huomioon Euroopan komission ja EKP:n kertomukset Ruotsin ja Kreikan edistymisestä talous- ja rahaliiton jäsenyyteen liittyvien velvoitteiden täyttämässä ja kuultuaan Euroopan parlamenttia ja keskusteltuaan valtion- tai hallitusten päämiesten kokoonpanossa kokoon-tuneen Eurooppa-neuvoston kanssa.

Toimien yksimielisesti niiden Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden, joita ei koske poikkeus, ja kyseisen jäsenvaltion kanssa Ecofin-neuvosto – Euroopan komission esityksestä ja EKP:tä kuultuaan – vahvistaa myös Kreikan drakman ja euron välisen peruuttamattoman muuntokurssin, joka tulee voimaan 1.1.2001. Kreikan drakman ja euron välisen muuntokurssin (joka vastaa drakman valitsevaa keskuskurssia euroon nähden ERM II -valuuttakurssimekanismissa) määrittämisen jälkeen EKP ja Kreikan keskuspankki ilmoittavat, että ne tulevat seuraamaan Kreikan drakman ja euron välisen markkinakurssin lähentymistä drakman euromuuntokurssiin. Lähentyminen tulisi saavuttaa viimeistään 29.12.2000 mennessä.

21.6.2000

EKP:n neuvosto päättää, että maksuvalmiusluoton korko on edelleen 5,25 % ja talletuskorko 3,25 %. Neuvosto toistaa, että – kuten 8.6.2000 ilmoitettiin – eurojärjestelmän tulevat perusrahoitusoperaatiot tullaan toteuttamaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina monikorkoista huutokauppanenettelyä käyttäen ja että operaatioissa tehtävien korkotarjousten alaraja on 4,25 %.

EKP:n neuvosto ilmoittaa myös, että vuoden 2000 loppupuolella toteutettavissa pitempiäaikaisissa rahoitusoperaatioissa eurojärjestelmä aikoo jakaa 15 miljardia euroa operaatiota kohden. Tässä määrässä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän ennakoitunut likviditeettitarpeet vuoden 2000 loppupuolella ja eurojärjestelmän halukkuus myöntää edelleen suurin osan rahoitussektorin rahoituksesta perusrahoitusoperaatioiden kautta.

6.7., 20.7., 3.8.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,25 %, maksuvalmiusluoton korko 5,25 % ja talletuskorko 3,25 %.

31.8.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa 0,25 prosenttiyksikköä 4,50 prosenttiin siitä operaatiosta lähtien, jonka maksut suoritetaan 6.9.2000. Lisäksi maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 5,50 prosenttiin ja talletuskorkoa niin ikään 0,25 prosenttiyksikköä 3,50 prosenttiin 1.9.2000 lähtien.

14.9.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,50 %, maksuvalmiusluoton korko 5,50 % ja talletuskorko 3,50 %.

5.10.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa 0,25 prosenttiyksikköä 4,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 11.10.2000. Lisäksi maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 5,75 prosenttiin ja talletuskorkoa niin ikään 0,25 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin 6.10.2000 alkaen.

19.10., 2.11., 16.11., 30.11.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

14.12.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

EKP:n neuvosto päättää myös pitää rahan määrän kasvun eli lavean raha-aggregaatin M3:n vuotuisen kasvuvauhdin viitearvon 4½ prosentissa. Päätös perustuu siihen, että käytettävissä olevat tiedot tukevat edelleen niitä taustaoletuksia, joiden perusteella viitearvo alun perin määritettiin joulukuussa 1998 ja vahvistettiin uudelleen joulukuussa 1999. Oletukset ovat, että M3:n kiertonopeuden hidastumistrendi on keskipitkällä aikavälillä ½–1 % vuodessa ja potentiaalisen tuotannon trendikasvuvauhti 2–2½ % vuodessa. EKP:n neuvosto tarkistaa viitearvon seuraavan kerran joulukuussa 2001.

2.1.2001

Kreikka otti euron käyttöön 1.1.2001, ja siitä tuli näin ollen kahdestoista yhteisen rahan käyttöönsä ottava EU:n jäsenvaltio. Se on myös ensimmäinen EU:n jäsenvaltio, joka siirtyy yhteisen rahan käyttöön sen jälkeen, kun talous- ja rahaliiton (EMU) kolmas vaihe 1.1.1999 alkoi. Kreikan keskuspankki on nyt siten eurojärjestelmän täysivaltainen jäsen, jolla on samat oikeudet ja velvoitteet kuin euron aiemmin käyttöön otaneiden 11 EU-jäsenvaltion kansallisilla keskuspankeilla. Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön artiklan 49 mukaisesti Kreikan keskuspankki maksaa EKP:n pääomasta merkitsemänsä osuuden loppuosan ja osuutensa EKP:n rahastoista sekä siirtää EKP:lle osan omista varannoistaan.

Vuoden 2001 ensimmäinen perusrahoitusoperaatio, josta ilmoitettiin 29.12.2000, on eurojärjestelmän kreikkalaisille vastapuolille ensimmäinen. Operaation toteutus onnistuu hyvin. Likviditeettiä jaetaan 101 miljardia euroa. Jaossa otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän likviditeettitarpeiden lisääntyminen, joka johtuu Kreikan rahalaitosten liittymisestä järjestelmään.

4.1.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

Lisäksi EKP:n neuvosto päättää, että vuoden 2001 pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa jaetaan likviditeettiä 20 miljardia euroa kussakin. Tällöin otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän odotetut likviditeettitarpeet vuonna 2001 ja eurojärjestelmän halukkuus kattaa edelleen suurin osa rahoitussektorin likviditeettitarpeista perusrahoitusoperaatioillaan. EKP:n neuvosto voi muuttaa jaettavan likviditeetin määrää, jos vuoden aikana ilmenee odottamattomia likviditeettitarpeita.

18.1., 1.2., 15.2., 1.3., 15.3., 29.3., 11.4., 26.4.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,75 %, maksuvalmiusluoton korko 5,75 % ja talletuskorko 3,75 %.

10.5.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 4,50 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 15.5.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 5,50 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,50 prosenttiin 11.5.2001 lähtien.

23.5., 7.6., 21.6., 5.7., 19.7., 2.8.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 4,50 %, maksuvalmiusluoton korko 5,50 % ja talletuskorko 3,50 %.

30.8.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 5.9.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 5,25 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin 31.8.2001 lähtien.

13.9.2001

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 4,25 %, maksuvalmiusluoton korko 5,25 % ja talletuskorko 3,25 %.

17.9.2001

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 19.9.2001. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 4,75 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 2,75 prosenttiin 18.9.2001 lähtien.

TARGET-maksujärjestelmä

TARGET-maksuliikenne

Vuoden 2001 toisella neljänneksellä kotimaisten ja maasta toiseen suoritettujen TARGET-maksujen kokonaismäärä kasvoi 5 % ja arvo 4 % edellisestä neljänneksestä. Keskimäärin TARGET-maksuja oli toisella neljänneksellä 208 995 päivässä, ja niiden arvo oli noin 1 290 miljardia euroa. Maasta toiseen suoritettujen maksujen määrä kasvoi 2,5 % edellisestä neljänneksestä (maksuja oli päivittäin keskimäärin 44 991), mutta niiden arvo pieneni 2 % (maksujen päivittäinen arvo oli keskimäärin 507 miljardia euroa). Maksujen samanaikainen lukumäärän kasvu ja arvon pieneneminen viittaavat siihen, että pieniä maasta toiseen suoritettavia TARGET-maksuja oli vuoden 2001 toisella neljänneksellä aiempaa enemmän. Maasta toiseen suoritettavissa TARGET-maksuissa toisen neljänneksen vilkkain päivä oli sekä maksujen lukumäärällä että arvolla mitaten 29.6. Tuona päivänä välitettiin 59 399

maksua, joiden arvo oli yhteensä 750,6 miljardia euroa. Asiakasmaksujen osuus maasta toiseen suoritettavista TARGET-maksuista kasvoi: lukumääräisesti niiden osuus oli noin 39 % maksujen päivittäisestä keskiarvosta. Osuus kokonaisarvosta pysyi kuitenkin ennallaan 3 prosenttina. Vuoden 2001 toisella neljänneksellä asiakasmaksun keskimääräinen arvo pieneni hieman eli 1 miljoonaa euroon, kun taas pankkien välisen maksun keskimääräinen arvo kasvoi hieman ja oli 17,8 miljoonaa euroa.

Kolmas painos Blue Bookista

EKP julkaisi 29.6.2001 raportin ”Payment and securities settlement systems in the European Union” eli ns. Blue Bookin. Raportissa kuvataan tärkeimmät EU:n jäsenvaltioissa toimivat maksujärjestelmät ja arvopaperikaupan selvitysjärjestelmät.

Taulukko I.

TARGETissa ja tietyissä pankkien välisissä maksujärjestelmissä suoritettujen maksumääräykset: suoritusten määrä

(maksujen lukumäärä)

	2000 II	2000 III	2000 IV	2001 I	2001 II
TARGET					
TARGET-maksut yhteensä					
Yhteensä	11 889 550	11 876 872	12 536 026	12 699 321	12 957 667
Päiväkeskiarvo	191 767	182 721	198 985	198 427	208 995
TARGET-maksut maasta toiseen					
Yhteensä	2 551 454	2 561 044	2 630 202	2 810 046	2 789 449
Päiväkeskiarvo	41 152	39 401	41 749	43 907	44 991
Kotimaiset TARGET-maksut					
Yhteensä	9 338 096	9 315 828	9 905 824	9 889 275	10 168 218
Päiväkeskiarvo	150 614	143 320	157 235	154 520	164 004
Muut järjestelmät					
Euro 1 (EBA)					
Yhteensä	6 241 239	6 123 837	6 502 684	6 959 929	7 074 610
Päiväkeskiarvo	100 665	94 213	103 217	108 749	114 107
Euro Access Frankfurt (EAF)					
Yhteensä	3 204 424	3 208 671	3 302 144	3 329 975	3 243 631
Päiväkeskiarvo	51 684	49 364	52 415	52 031	52 317
Paris Net Settlement (PNS) ¹⁾					
Yhteensä	1 254 662	1 258 003	1 758 207	2 021 258	2 025 034
Päiväkeskiarvo	20 236	19 354	27 908	31 582	32 662
Servicio Español de Pagos Interbancarios (SEPI)					
Yhteensä	241 952	238 434	234 306	253 240	329 963
Päiväkeskiarvo	3 902	3 668	3 719	3 957	5 322

1) PNS korvasi Système Net Protégén (SNP) 19.4.1999.

Euron käyttöönotto on tehostanut maksujärjestelmien ja arvopaperikaupan selvitysjärjestelmien integroitumista Euroopassa ja etenkin euroalueella. Blue Bookin kolmannessa painoksessa on tästä syystä uusi, euroaluetta käsittelevä luku. Siinä kuvataan maksujärjestelmien ja arvopaperikaupan selvitysjärjestelmien piirteitä, jotka ovat koko euroalueelle yhteisiä tai alueen kannalta merkittäviä. Luvussa käsitellään myös maksu- ja selvitysjärjestelmiin liittyvää EU:n lainsäädäntöä ja sääntelyä sekä EKP:n ja eurojärjestelmän roolia.

Kutakin maata käsittelevissä luvuissa kuvataan kansalliset maksujärjestelmä- ja arvopaperikaupan selvitysjärjestelmäinfrastruktuurit. Niissä myös luodaan yleiskatsaus institutionaalsiin edellytyksiin ja keskeisiin toimijoihin kussakin

maassa sekä kuvataan seikkaperäisesti muiden kuin pankkien käyttämät maksuvälineet, pieniä maksuja välittävät maksujärjestelmät, pankkien väliset katteensiirtojärjestelmät ja arvopaperikaupan selvitysjärjestelmät.

Raporttiin sisältyvien maakohtaisten tilastotaulukoiden tiedot ovat vuosilta 1995–1999. Kaikki 15 maata käsittelevien vertailutaulukoiden tiedot perustuvat vuosien 1998–1999 lukuihin.

Raportti on saatavissa EKP:n WWW-sivustosta (<http://www.ecb.int>) osasta ”Publications”.

Lisätietoja TARGET-maksujärjestelmästä on saatavissa EKP:n WWW-sivuston osassa ”TARGET”.

Taulukko 2.

TARGETissa ja tietyissä pankkien välisissä maksujärjestelmissä suoritettujen maksumääräykset: suoritusten arvo

(mrd. euroa)

	2000 II	2000 III	2000 IV	2001 I	2001 II
TARGET					
TARGET-maksut yhteensä					
Yhteensä	66 245	65 015	66 782	79 180	80 019
Päivittäinen keskiarvo	1 068	1 000	1 060	1 237	1 291
TARGET-maksut maasta toiseen					
Yhteensä	28 121	27 635	27 394	33 170	31 439
Päivittäinen keskiarvo	454	425	435	518	507
Kotimaiset TARGET-maksut					
Yhteensä	38 124	37 380	39 388	46 010	48 580
Päivittäinen keskiarvo	615	575	625	719	784
Muut järjestelmät					
Euro 1 (EBA)					
Yhteensä	12 758	12 421	12 306	13 892	13 164
Päivittäinen keskiarvo	206	191	195	217	212
Euro Access Frankfurt (EAF)					
Yhteensä	10 786	9 918	10 240	10 904	10 380
Päivittäinen keskiarvo	174	153	163	170	167
Paris Net Settlement (PNS) ¹					
Yhteensä	5 309	5 111	5 736	5 832	5 700
Päivittäinen keskiarvo	86	79	91	91	92
Servicio Español de Pagos Interbancarios (SEPI)					
Yhteensä	124	92	84	96	94
Päivittäinen keskiarvo	2	1	1	2	2

1) PNS korvasi Système Net Protégén (SNP) 19.4.1999.

Euroopan keskuspankin (EKP) julkaisuja

Tässä luettelossa on tietoja joistakin Euroopan keskuspankin julkaisemista asiakirjoista. Julkaisut ovat saatavissa maksutta EKP:n lehdistöpalvelusta (Press Division). Tilaukset voi lähettää nimiösivun kääntöpuolella olevaan postiosoitteeseen.

Täydellinen luettelo Euroopan rahapoliittisen instituutin julkaisemista asiakirjoista löytyy Internet-kotisivuiltamme (<http://www.ecb.int>).

Vuosikertomus

Vuosikertomus 1998. Huhtikuu 1999.

Vuosikertomus 1999. Huhtikuu 2000.

Vuosikertomus 2000. Toukokuu 2001.

Lähentymisraportti

Lähentymisraportti 2000. Toukokuu 2000.

Kuukausikatsaus

Tammikuusta 1999 lähtien julkaistut artikkelit:

Euroalue kolmannen vaiheen alussa. Tammikuu 1999.

Vakauteen tähtäävä eurojärjestelmän rahapolitiikan strategia. Tammikuu 1999.

Euroalueen raha-aggregaatit ja niiden merkitys eurojärjestelmän rahapolitiikan strategiassa. Helmikuu 1999.

Lyhyen aikavälin talousindikaattorien merkitys euroalueen hintakehityksen arvioinnissa. Huhtikuu 1999.

Euroalueen pankkitoiminta: rakenteellisia piirteitä ja kehitysnäkymiä. Huhtikuu 1999.

Eurojärjestelmän toimintakehikko: kuvaus ja ensimmäinen arviointi. Toukokuu 1999.

Vakaus- ja kasvusopimuksen täytäntöönpano. Toukokuu 1999.

Keskeisten talousindikaattorien pitkän aikavälin kehitys ja suhdannevaihtelut euroalueen maissa. Heinäkuu 1999.

Euroopan keskuspankkijärjestelmän institutionaalinen rakenne. Heinäkuu 1999.

Euron kansainvälinen asema. Elokuu 1999.

Euroalueen rahalaitosten taseet vuoden 1999 alkupuolella. Elokuu 1999.

Inflaatioerot rahaliitossa. Lokakuu 1999.

EKPJ:n valmistautuminen vuoteen 2000. Lokakuu 1999.

Vakauteen tähtäävä politiikka ja pitkien reaalikorkojen kehitys 1990-luvulla. Marraskuu 1999.

TARGET ja euromääräiset maksut. Marraskuu 1999.

Euroopan keskuspankin säädökset. Marraskuu 1999.

Euroalue vuosi euron käyttöönoton jälkeen: rahoitusrakenteen tärkeimmät piirteet ja muutokset. Tammikuu 2000.

Eurojärjestelmän valuuttavaranto ja -operaatiot. Tammikuu 2000.

Eurojärjestelmä ja EU:n laajentuminen. Helmikuu 2000.

Arvopaperiselvityksen yhdentyminen. Helmikuu 2000.

Euron nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssit. Huhtikuu 2000.

EMU ja pankkivalvonta. Huhtikuu 2000.

Korkojen ja korkojohdannaisten informaation sisältö rahapolitiikan kannalta. Toukokuu 2000.

Euroalueen työmarkkinoiden kehitys ja rakenteelliset piirteet. Toukokuu 2000.

Siirtyminen vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettaviin perusrahoitusoperaatioihin. Heinäkuu 2000.

Rahapolitiikan välittymismekanismi euroalueella. Heinäkuu 2000.

Väestön ikääntyminen ja finanssipolitiikka euroalueella. Heinäkuu 2000.

Katsaus euroalueen hinta- ja kustannusindikaattoreihin. Elokuu 2000.

Euroalueen ulkomaankauppa: tyypilliset piirteet ja viimeaikainen kehitys. Elokuu 2000.

Potentiaalisen tuotannon kasvun ja tuotantokuilun käsitteet, hyödyntäminen ja estimaatit. Lokakuu 2000.

EKP:n suhteet Euroopan yhteisön toimielimiin ja laitoksiin. Lokakuu 2000.

EKP:n rahapolitiikan strategian kaksi pilaria. Marraskuu 2000.

Elektronisen rahan käyttöönoton vaikutuksia. Marraskuu 2000.

Euroalue Kreikan liittymisen jälkeen. Tammikuu 2001.

Epävarmuuden vaikutus rahapoliittiseen päätöksentekoon. Tammikuu 2001.

EKP:n suhteet kansainvälisiin järjestöihin ja foorumeihin. Tammikuu 2001.

Yritysrahoitus euroalueella. Helmikuu 2001.

Palvelutason yhdenmukaistaminen euroalueella maasta toiseen suoritettavien pienten maksujen välityksessä. Helmikuu 2001.

Euroopan keskuspankin ulkoinen viestintä. Helmikuu 2001.

Euroalueen yleiset taloustilastot. Huhtikuu 2001.

Eurojärjestelmän vakuuskäytäntö. Huhtikuu 2001.

Eurosetelien ja -kolikoiden käyttöönotto. Huhtikuu 2001.

Rahatalouden analyysin välineet ja menetelmät. Toukokuu 2001.

Uudet vakavaraisuussäännöt – EKP:n näkökulma. Toukokuu 2001.

Ei-rahoitussektorin rahoituksen hankinta ja käyttö euroalueella. Toukokuu 2001.

Uusi tieto- ja viestintätekniikka ja tuottavuus euroalueella. Heinäkuu 2001.

Euroalueen pohjainflaation mittarit. Heinäkuu 2001.

Finanssipolitiikka ja talouskasvu. Elokuu 2001.

Euroalueen hyödykemarkkinauudistukset. Elokuu 2001.

Keskusvastapuoliclearingin keskittyminen euroalueella. Elokuu 2001.

Occasional Paper Series

- 1 Santillán J., Bayle M. ja Thygesen C., The impact of the euro on money and bond markets. Heinäkuu 2000.
-

Working Paper Series

- 1 Brousseau V. ja Scacciavillani F., A global hazard index for the world foreign exchange markets. Toukokuu 1999.
- 2 Monticelli C. ja Tristani O., What does the single monetary policy do? A SVAR benchmark for the European Central Bank. Toukokuu 1999.
- 3 Detken C., Fiscal policy effectiveness and neutrality results in a non-Ricardian world. Toukokuu 1999.
- 4 Angeloni I. ja Dedola L., From the ERM to the euro: new evidence on economic and policy convergence among EU countries. Toukokuu 1999.
- 5 Wynne M., Core inflation: a review of some conceptual issues. Toukokuu 1999.
- 6 Coenen G. ja Vega J.-L., The demand for M3 in the euro area. Syyskuu 1999.
- 7 De Bandt, O. ja Davis E. P., A cross-country comparison of market structures in European banking. Syyskuu 1999.
- 8 Orphanides A. ja Wieland V., Inflation zone targeting. Lokakuu 1999.
- 9 Coenen G., Asymptotic confidence bands for the estimated autocovariance and auto-correlation functions of vector autoregressive models. Tammikuu 2000.
- 10 Fatum R., On the effectiveness of sterilized foreign exchange intervention. Helmikuu 2000.
- 11 Berk J. M. ja van Bergeijk P., Is the yield curve a useful information variable for the Eurosystem? Helmikuu 2000.
- 12 Svensson L. E. O. ja Woodford M., Indicator variables for optimal policy. Helmikuu 2000.
- 13 Söderström U., Monetary policy with uncertain parameters. Helmikuu 2000.
- 14 Rudebusch G. D., Assessing nominal income rules for monetary policy with model and data uncertainty. Helmikuu 2000.
- 15 Orphanides A., The quest for prosperity without inflation. Maaliskuu 2000.
- 16 Hördahl P., Estimating the implied distribution of the future short-term interest rate using the Longstaff-Schwartz model. Maaliskuu 2000.
- 17 Fabiani S. ja Mestre R., Alternative measures of the NAIRU in the euro area: estimates and assessment. Maaliskuu 2000.
- 18 Iacoviello M., House prices and the macroeconomy in Europe: results from a structural VAR analysis. Huhtikuu 2000.
- 19 Detken C. ja Hartmann P., The euro and international capital markets. Huhtikuu 2000.

- 20 De Bandt O. ja Mongelli F. P., Convergence of fiscal policies in the euro area. Toukokuu 2000.
- 21 Ehrmann M., Firm size and monetary policy transmission: evidence from German business survey data. Toukokuu 2000.
- 22 Holthausen C. ja Rønde T., Regulating access to international large-value payment systems. Kesäkuu 2000.
- 23 Cho I-K. ja Sargent T. J., Escaping Nash inflation. Kesäkuu 2000.
- 24 Smets F., What horizon for price stability. Heinäkuu 2000.
- 25 Schellekens P., Caution and conservatism in the making of monetary policy. Heinäkuu 2000.
- 26 Winkler B., Which kind of transparency? On the need for clarity in monetary policy-making. Elokuu 2000.
- 27 Camacho M. ja Perez-Quiros G., This is what the US leading indicators lead. Elokuu 2000.
- 28 Ellison M. ja Valla N., Learning, uncertainty and central bank activism in an economy with strategic interactions. Elokuu 2000.
- 29 Fabiani S., Locarno A., Oneto G. ja Sestito P., The sources of unemployment fluctuations: an empirical application to the Italian case. Syyskuu 2000.
- 30 Coenen G. ja Wieland V., A small estimated euro area model with rational expectations and nominal rigidities. Syyskuu 2000.
- 31 Gropp R. ja Kostial K., The disappearing tax base: Is foreign direct investment eroding corporate income taxes? Syyskuu 2000.
- 32 De Fiore F., Can indeterminacy explain the short-run non-neutrality of money? Syyskuu 2000.
- 33 Trecroci C. ja Vega J. L., The information content of M3 for future inflation in the euro area. Lokakuu 2000.
- 34 Castrén O. ja Takalo T., Capital market development, corporate governance and the credibility of exchange rate pegs. Lokakuu 2000.
- 35 De Bandt O. ja Hartman P., Systemic Risk: A survey. Marraskuu 2000.
- 36 Morana C., Measuring core inflation in the euro area. Marraskuu 2000.
- 37 Vermeulen P., Business fixed investment: evidence of a financial accelerator in Europe. Marraskuu 2000.
- 38 De Fiore F., The optimal inflation tax when taxes are costly to collect. Marraskuu 2000.
- 39 Brand C. ja Cassola N., A money demand system for euro area M3. Marraskuu 2000.
- 40 Mojon B., Financial structure and the interest rate channel of ECB monetary policy. Marraskuu 2000.
- 41 Geraats P. M., Why adopt transparency? The publication of central bank forecasts. Tammikuu 2001.
- 42 Fagan G., Henry J. ja Mestre R., An area-wide model (AWM) for the euro area. Tammikuu 2001.
- 43 Rodriguez Palenzuela D., Sources of economic renewal: from the traditional firm to the knowledge firm. Helmikuu 2001.
- 44 Bindseil U. ja Seitz F., The supply and demand for Eurosystem deposits – The first 18 months. Helmikuu 2001.

- 45 Camba-Méndez G. ja Kapetanios G., Testing the rank of the Hankel Matrix: A statistical approach. Maaliskuu 2001.
- 46 Cassola N. ja Luís J. B., A two-factor model of the German term structure of interest rates. Maaliskuu 2001.
- 47 Gropp R. ja Vesala J., Deposit insurance and moral hazard: does the counterfactual matter? Maaliskuu 2001.
- 48 Fratzscher M., Financial market integration in Europe: on the effects of EMU on stock markets. Maaliskuu 2001.
- 49 Casares M., Business cycle and monetary policy analysis in a structural sticky-price model of the euro area. Maaliskuu 2001.
- 50 Von Wachter T., Employment and productivity growth in service and manufacturing sectors in France, Germany and the US. Maaliskuu 2001.
- 51 Stracca L., The functional form of the demand for euro area M1. Maaliskuu 2001.
- 52 Peersman G. ja Smets F., Are the effects of monetary policy in the euro area greater in recessions than in booms? Maaliskuu 2001.
- 53 Vega J.-L. ja Wynne M. A., An evaluation of some measures of core inflation for the euro area. Huhtikuu 2001.
- 54 Camba-Méndez G. ja Rodríguez Palenzuela D., Assessment criteria for output gap estimates. Huhtikuu 2001.
- 55 Calza A., Gartner G. ja Sousa J., Modelling the demand for loans to the private sector in the euro area. Huhtikuu 2001.
- 56 Faia E., Stabilization policy in a two country model and the role of financial frictions. Huhtikuu 2001.
- 57 Fabiani S. ja Rodríguez Palenzuela D., Model-based indicators of labour market rigidity. Huhtikuu 2001.
- 58 Pérez-Quirós G. ja Timmermann A., Business cycle asymmetries in stock returns: evidence from higher order moments and conditional densities. Huhtikuu 2001.
- 59 Ehrmann M. ja Smets F., Uncertain potential output: implications for monetary policy. Huhtikuu 2001.
- 60 Angelini E., Henry J. ja Mestre R., A multi-country trend indicator for euro area inflation: computation and properties. Huhtikuu 2001.
- 61 Angelini E., Henry J. ja Mestre R., Diffusion index-based inflation forecasts for the euro area. Huhtikuu 2001.
- 62 Camba-Méndez G. ja Kapetanios G., Spectral based methods to identify common trends and common cycles. Huhtikuu 2001.
- 63 Nicoletti Altimari S., Does money lead inflation in the euro area? Toukokuu 2001.
- 64 Anderton R. ja Skudelny F., Exchange rate volatility and euro area imports. Toukokuu 2001.
- 65 Fabiani S. ja Mestre R., A system approach for measuring the euro area NAIRU. Toukokuu 2001.
- 66 Brousseau V. ja Scacciavillani F., Can short-term foreign exchange volatility be predicted by the Global Hazard Index? Kesäkuu 2001.

- 67 Pérez-Quirós G. ja Rodríguez Mendizábal H. R., The daily market for funds in Europe: Has something changed with the EMU? Kesäkuu 2001.
- 68 Levin A., Wieland V. ja Williams J. C., The performance of forecast-based monetary policy rules under model uncertainty. Heinäkuu 2001.
- 69 Gaspar V., Pérez-Quirós G. ja Sicilia J., The ECB monetary policy strategy and the money market. Heinäkuu 2001.
- 70 Bindseil U., Central bank forecasts of liquidity factors: Quality, publication and the control of the overnight rate. Heinäkuu 2001.
- 71 Hartmann P., Straetmans S. ja de Vries C. G., Asset market linkages in crisis periods. Heinäkuu 2001.
- 72 Corvoisier S. ja Gropp R., Bank concentration and retail interest rates. Heinäkuu 2001.
- 73 Ehrmann M. ja Worms A., Interbank lending and monetary policy transmission – evidence for Germany. Heinäkuu 2001.
- 74 Freixas X. ja Holthausen C., Interbank market integration under asymmetric information. Elokuu 2001.
- 75 Manganelli S. ja Engle R. F., Value at risk models in finance. Elokuu 2001.
- 76 Gropp R. ja Richards A. J., Rating agency actions and the pricing of debt and equity of European banks: What can we infer about private sector monitoring of bank soundness? Elokuu 2001.

Muita julkaisuja

The TARGET service level. Heinäkuu 1998.

Report on electronic money. Elokuu 1998.

Assessment of EU securities settlement systems against the standards for their use in ESCB credit operations. Syyskuu 1998.

Money and banking statistics compilation guide. Syyskuu 1998.

Yhteinen rahapolitiikka kolmannessa vaiheessa: Yleisasiakirja EKPJ:n rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Syyskuu 1998.

Third progress report on the TARGET project. Marraskuu 1998.

Correspondent central banking model (CCBM). Joulukuu 1998.

Payment systems in the European Union: Addendum incorporating 1997 figures. Tammikuu 1999.

Possible effects of EMU on the EU banking systems in the medium to long term. Helmikuu 1999.

Euro area monetary aggregates: conceptual reconciliation exercise. Heinäkuu 1999.

The effects of technology on the EU banking systems. Heinäkuu 1999.

Payment systems in countries that have applied for membership of the European Union. Elokuu 1999.

Improving cross-border retail payment services: the Eurosystem's view. Syyskuu 1999.

Compendium: Säädöskokoelma. Kesäkuu 1998 – toukokuu 1999. Lokakuu 1999.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 1999.

Money and Banking Statistics Compilation Guide, Addendum I: Money market paper. Marraskuu 1999.

Money and Banking Statistics Sector Manual. Toinen painos. Marraskuu 1999.

Report on the legal protection of banknotes in the European Union Member States. Marraskuu 1999.

Correspondent central banking model (CCBM). Marraskuu 1999. (Ei saatavissa painettuna; julkaisun sähköinen versio on nähtävissä EKP:n Internet-sivuilla.)

Cross-border payments in TARGET: A users' survey. Marraskuu 1999.

Money and Banking Statistics: Series keys for the exchange of balance sheet items time series. Marraskuu 1999.

Money and Banking Statistics: Handbook for the compilation of flow statistics. Joulukuu 1999.

Payment systems in the European Union: Addendum incorporating 1998 figures. Helmikuu 2000.

Interlinking: Data dictionary, Version 2.02. Maaliskuu 2000.

Asset prices and banking stability. Huhtikuu 2000.

EU banks' income structure. Huhtikuu 2000.

EKP:n kokoamat tilastotiedot. Toukokuu 2000.

Correspondent central banking model (CCBM). Heinäkuu 2000.

Yleisiä taloustilastoja koskevat Euroopan keskuspankin tilastovaatimukset. Elokuu 2000.

Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area. Elokuu 2000.

Improving cross-border retail payment services. Syyskuu 2000.

Statistical treatment of the Eurosystem's international reserves. Lokakuu 2000.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 2000.

Information guide for credit institutions using TARGET. Marraskuu 2000.

Yhteinen rahapolitiikka kolmannessa vaiheessa: Yleisasiakirja eurojärjestelmän rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Marraskuu 2000.

EU banks' margins and credit standards. Joulukuu 2000.

Mergers and acquisitions involving the EU banking industry: facts and implications. Joulukuu 2000.

Vuosikertomus Euroopan keskuspankin petostentorjuntakomitean toiminnasta. Tammikuu 2001.

Cross-border use of collateral: A user's survey. Helmikuu 2001.

Price effects of regulatory reform in selected network industries. Maaliskuu 2001.

Keskuspankkien rooli rahoitusvalvonnassa. Maaliskuu 2001.

Money and banking statistics in the accession countries: Methodological manual. Huhtikuu 2001.

TARGET: Annual Report. Toukokuu 2001.

A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises. Kesäkuu 2001.

Payment and securities settlement systems in the European Union. Kesäkuu 2001.

Why price stability? Kesäkuu 2001.

The euro bond market. Heinäkuu 2001.

The euro money market. Heinäkuu 2001.

The euro equity markets. Elokuu 2001.

The monetary policy of the ECB. Elokuu 2001.

Monetary analysis: tools and applications. Elokuu 2001.

Esitteitä

TARGET: facts, figures, future. Syyskuu 1999.

The ECB payment mechanism. Elokuu 2000.

The euro: integrating financial services. Elokuu 2000.

TARGET. Elokuu 2000.

Euroopan keskuspankki. Huhtikuu 2001.

Eurosetelit ja -metallirahat. Toukokuu 2001.

TARGET – update 2001. Heinäkuu 2001.

The euro and the integration of financial services. Syyskuu 2001.

